

עיר וקדיש מן שמיא נחית

המבשר

לא תשכח מפיר

זיכרון להולל כלים

גיליון מיוחד במלאות השבעה

סופרי 'המבשר' עשרטטים קווים לזכרם של

45 הדוגי האסון הנורא בפירון

ל"ג בעומר תשכ"א

ממודעות האבל ניבטים השמות. מכל אחד מעמודי הגיליון הנוכחי מזדעקים שמותיהם המלאים של נספי האסון הנורא ששינה באחת את דפי ההיסטוריה של היהדות התורה-תית בארץ ישראל. כל אחד מהשמות הללו מסגיר משפחה שלמה שעולמה חרב בעדה. משפחה שחייה כבר לא יהיו יותר אותם חיים. משפחה שקו כואב, לופת ומצמית מפריד בין שני פרקי חיה - עד ל"ג בעומר תשפ"א ומאז ל"ג בעומר תשפ"א. **הלא למשמע אוזן דאבה נפשנו.**

אבל האבל הזה איננו אבלם הפרטי של יחידים ושל בני משפחות זהו האבל של כלל ישראל. כלל ישראל בוכה, כלל ישראל מתאבל מרה, כלל ישראל ממאן להינחם. גזרה קשה ונוראה נגזרה עלינו ביום הקדוש הזה. קטף ה' ולא חמל. לא היתה עדה בישראל, אין מגזר בתוככי שומרי התורה והמצוות בישראל, שלא חווה על בשרו את טעמו המר ממוות של האסון הנורא. **איכה היתה בדד העיר רבתי עם.**

אין בנמצא אדם אחד בכל הרדיוס שאינו מכיר, מהסביבה הקרובה או הרחוקה, לפחות אחד מן הנספים באסון הנורא. אין אחד שלא חש בעצמו את השבר הגדול שפקד את עמנו. **על אלה אני בוכיה. עיני יורדה מים. על שבר בת עמי.**

מתוך השבר הנורא, מתוך תחושת השותפות שאין בדומה לה בשום אומה שבעולם, לא רק הבכי, הנהי והמספד שותפים לכולם. גם ההיחלצות מתוך השבר, הניסיון הנשען על אמונה זכה ותמימה להתנער ולאסוף את השברים אופפים את כולם. אמנם כן, כולם בוכים ומבכים אך בה בעת כולם גם נרתמים, תורמים, עוזרים ומסייעים וגם, אך בקושי, מוצאים בפייהם מילות נחמה. **קול ברמה נשמע נהי בכי תמרורים.**

לא ניתן היה להתבונן באסון הנורא, על מ"ה קרבנותיו, ולהישאר במתכונת הנוכחית. אמת. 'המבשר' על כל חלקיו מבכה את האסון הנורא ומעניק לו שורות, אותיות ומראות. עם זאת, חש 'המבשר' צורך עז להביע בפורמט מיוחד דברים אחרי מיטתם של ההולכים. צוות סופרי 'המבשר' צעד אחרי הנספים, התחקה אחר עקבותיהם, ראיין בני משפחה וחברים והעניק שרטוט ראשון, מרגש ונוגע ללב של תולדות חייהם ומעשיהם הטובים שיישאו אחריהם לנצח. גיליון מזכרת נצח זה נושא בחובו לקח לכל אחד ואחד מעמנו, הנותרים בארץ החיים, ללכת בעקבותיהם, לאמץ את אורחותיהם ומידותיהם הסגוליות, להדליק נר לעילוי נשמתם. **והחי יתן אל לבו.**

מָה אֶעֱיֵדְךָ מֶה אֲדַמָּה לְךָ

שְׂאֵרֵי יִשְׂרָאֵל

מֶה אֲשׁוּה לְךָ וְאֶנְחַמְךָ

כִּי גָדוֹל כָּיָם שְׁבַרְךָ מִי יִרְפָּא לְךָ

בציפיית תקווה לישועת עולמים

מערכת 'המבשר'

**ייזום וניהול:
אברהם רכטשפר**

**עורך:
בנימין ליפקין**

עיצוב גרפי:

ר. הרמן

יצחק לוצקין

הפקה:

מרדכי ארנפלד

הַחֲרִישׁוּ מִמֶּנִּי וְאַדְבְּרָה וַיַּעֲבֹר עָלַי מִ"ה.
 חֲמֵס אֲזַעֵק וְשָׂד לֶךְ שׁוֹכֵן שְׁמִימָה.
 הַצִּיקְתַּנִּי רוּחִי וְלֹא אוֹכַל אֲדָמָה.
 מִסְפָּד מֵר אַעֲשֶׂה וְאֶקוֹנֵן בְּנֵהִימָה.
 דַּבְּרֵי שְׂאֵגוֹתַי יִתְּכוּ כִימָה.
 סִפְדֵי עַל עַדְתִּי אֲשֶׁר נִתְּנָה לְשִׁמָּה.

(קנינה כ"ב ליום ת"ב)

// ! העשיל

אָרִיד בְּשִׁיתִי וְאֵהִי-מִ"ה

אֵיכָה שֹׁבֵת מְשׁוּשׁוֹ וְעֶרְבָה שְׁמִימָה
 אֵיךְ נִהְפַּךְ מַחֹל לְיָגוֹן וְאַנְחָה
 נָעַם נִשְׁבַּת. בְּעֶרְבַת שֹׁבֵת.
 מִ"ה מְלִיל הַיְלֹלָא לְלִיל יְלָלָה וְצִנְחָה

אֵיכָה ל"ג לְמִטְמוֹנֵי"ם לְרַנְנִים
 יוֹם עֲצִירַת הַמַּגָּפָה וּפְסֻק אֲוִנִים
 כְּחֻצוֹת. וְלִחְצוֹת.

מִ"ה חֲרִי אַף, פְּאֵרוֹר כָּל פָּנִים

אֵיכָה בְּקֹדֶשׁ הַקֹּדְשִׁים
 תִּקְוֹת חֲלָשִׁים וְנֶאֱשִׁים
 נִרְמְסִים. נִדְרָסִים.

מִ"ה נוֹרָא הַמְּקוֹם, חָשִׁים

אֵיכָה חֲצֵר הַקֹּדֶשׁ בְּמִירוֹן
 מְעַבֵּר הַמֶּזֶן חוֹגֵג בְּזִמְרָן וְרוֹן
 מִ"ה הֲרָעָה. פִּתְעָה הוֹפְעָה.

עַד מִ"ה חֲרוֹן, נִפְשׁוֹת זְכוֹת חֲסָרוֹן

אֵיכָה סָלָה אֲבִירִים גְּבוּרִים
 עֲמִלֵי תוֹרָה, בַּחֲזִירִים וּנְבַחֲרִים
 יְלָדִים. וְנִכְבָּדִים.

מִ"ה קוֹל הַצֵּאֵן, וְקָרִים מְזַהֲרִים

אֵיכָה נִבְחָרִי זֶרַע עִם סִגְלָה
 מִצְדִּיקוֹ הַרְבִּים בְּכָל פְּעֻלָּה

צְדִיקִים. וְתִיקִים.

וַיִּרְנוּ בְּלִכְתֶּם בְּקוֹל הַמְּלָה
 אֵיכָה תִנָּא בְּעַל הַהִילוּלָא
 עוֹמֵד וּמְקַבֵּל פָּנִים בְּגִילָה
 מִ"ה לָכֶם. וּמִי לָכֶם.

מִ"ה לִידִידֵי לְבֵיתִי בְּנִפְלָה

אֵיכָה צְדִיק וּבְנוֹ טְמוֹנֵי מְעֵרָה
 יְכוּל לְפַטֵּר עוֹלָם מִצָּרָה וּסְעָרָה
 אָנָּה הַבְּטוּחָה. מִהַרְג הַשְּׁגוּחָה.

"אֲנִי וּבְנֵי בְּעוֹלָם" מְלֵאף מוֹת גְּעֵרָה

אֵיכָה מְלַמֵּד בְּנִסִּים בְּגִבּוֹרָה
 לְסַמֵּךְ עָלָיו בְּשִׁעַת דְּחַק שְׁבוּרָה
 וּבַחֲצֵר הַבּוֹת. כְּשִׁתִּילֵי זֵית.

מִ"ה אַחֲרִיתֶם, מִיתָה מְשֻׁנָּה חֲמוּרָה

אֵיכָה אֲרָאִים וְחִבְרִיא קְדִישָׁא
 בְּעֵצָם לִיל הַשְּׁמִימָה, טוֹב דְּרִישָׁה
 וְזָה הַמְּסַפֵּר. בְּדַהֲר מְסַפֵּר:

"לֹא אֲשׁוּחִית בְּמִצָּא אֲרָבָעִים וְחַמֵּשָׁה"

אֵיכָה צְדִיק גּוֹזֵר, מֵת לְהַעִיר
 בְּעַד הַמְּשׁוּחִית עוֹצֵר מְלֵבָא בְּעִיר
 1 - תַּשְׁבִּי"א. וְאִין מְרַפָּא.

מִ"ה לֶךְ בְּנִרְדָּם עַל מִיתַת רַב וְצִעִיר

אֲשֻׁרִיכֶם מִשְׁכִּילִים כְּרָקִיעַ זוֹהָרִים
 בְּמַנְחוֹת שְׁלוֹם יִשְׁרִים טְהוּרִים
 בְּמַעֲלוֹת. נַעֲלוֹת.

מִ"ה טוֹבוֹ אֶהְיֵיכֶם, וְלָדִים וְהוֹרֵי

מִ"ה טוֹב חֲלֻקְכֶם בְּהִילוּלָא דְּבַר יוֹחָא
 כְּבִנֵי מְרוֹ"ן נִסְקָרְתֶּם נִבְחָרְתֶּם מְכָל אַחֵי
 עִם הַצְּדִיק. מְשַׁפְּטֶכֶם לְהַצְּדִיק.

בִּישׁוּבַת רַבִּי שְׁמַעוֹן וּבְמַחְצָתוֹ, מוֹעֵד
 לְכָל חֵי

וּמִ"ה יִפָּה יִרְשׁוּתְכֶם אֲבֵלִים הַפּוֹאֲבִים
 אֲשֻׁרִיכֶם בְּנֵי הַמְּשַׁפְּחָה, קְרוֹבִים אוֹהֲבִים
 חֲדָקוֹ וְאַמְצוֹ. גּוֹזֵר תְּרַצוֹ.

מְנַעוּ בְּכִי וְדַמְעָה, יֵשׁ לָכֶם מְלִיצִים
 כְּפּוֹכְבִים

אֲלֻמְנוֹת וַיְתוּמִים, אַחֲיוֹת וְאַחִים
 וְקִירְכֶם מְמַלִּיץ טוֹב לְיִשְׁע וּרְזָחִים
 נִדְחָקִים. בְּשׁוֹחֲקִים.

יְבוֹאוּ שְׁלוֹם, עַל מְשַׁכְּבוֹתֶם נְחִים

מִ"ה נְאוּוֹ עַל הַרֵי צִיּוֹן וְגִלְגִל
 רְגִלֵי מְבַשֵּׁר טוֹב נְחוּמֵי צְלִיל
 גְּאֻלָּה גְּדֻלָּה. לְעַם סִגְלָה.

מִ"ה קוֹל תְּרוּעָה וַיְשׁוּעָה בְּמַחֹל וְחִלְיִל

הגאון רבי זושא הלוי הורביץ שליט"א

האמת והאמונה לרבון עלם ועלמייא

שיות שנשאלו בזמן אשר נהרגו עשרה הרוגי מלכות, וענו מן השמים שאם ישאלו יהפך העולם לתוהו ובוהו. נשאלת השאלה: הן גדולים ומלאכים שאלו זאת, וכי מגיע להם עונש על הצער שהם רואים ושואלים? הרי בסך הכל ביקשו ורצו להבין? אולם מובהר כי אין כאן ענין של עונש, אלא הסברה. אם אתם רוצים להבין במהלכים שמימיים, צריך אני כביכול הקב"ה להפוך את העולם, ורק אז, כשיהיה סוג עולם אחר, תראו ותבינו.

כמו המשל של אותו כפרי שלא ידע ניתוח מהו. מעולם לא היה בבית רפואה משוכלל, ולפתע רואה עומדים אנשים וחוטכים בבשר החי, ודם זב וניגר. והם בשלהם, ממשיכים לחתוך ואין פוצה פה ומצפצף, היתכן?! אולם הוא קצר רואי, אם ימתין יראה שיקום על משענתו ויראה שרק עסקו בהצלה ולא בהריגה. וכך מבואר הפסוק "וראית את אחורי ופני לא יראו" - במבט אחורה נבין הרבה דברים, וכך נאמר בשם הרה"ק רבי שלום מקאמיני קא זי"ע שלעתיד במהרה בימינו יתגלו כל הגלגולים והסיבובים שעברו על כלל ישראל ונראה שהיה רק חסד גמור, וכפי שאמר הראשיצ"ר זי"ע אף יתגלה שאפילו הסתרת פנים לא היתה.

על כן, נכון שאנו כרגע לא רואים את ה'יקום על משענתו', אנחנו באמצע הניתוח. אבל אנחנו מאמינים באמונה שלימה, שבשורש הוא ממדת החסד, וכי מאיתו לא תצא הרעות. נכון, מבקשים אנו לראות את 'קרע רוע גור דינו', ורצים אנו לראות רק חסדים גלויים, אבל כל זה רק בנוגע לעתיד, אבל בנוגע לעבר, ככה היה צריך להיות, כך היה רצון ההשגחה. וכמו שהיה בבית המקדש, שלאחר שהכהו עלה על כבש המזבח לתרומת הדין, בא לידי סכנה בעת הריצה על גבי הכבש, החלו לעשות פייסות. הוי אומר אמונה שכך צריך היה להיעשות עד עתה, כי כך רצתה יד ההשגחה ומאיתו לא תצא הרעות, וביחד עם זאת לימוד על מה שצריך לעשות בעתיד - חובת ההשתדלות שלא יקרה עוד פעם בעתיד אסונות כאלו. עם אמונה שכזו אף שוברו בצידו, כי מי שמאמין בטוב הרי שבאמת נעשה הכל לטוב באופן גלוי מעתה ואילך. וכפי המובא באגרת הקודש 'לבעל התניא' אגרת יא', כי מי שמאמין שמה' מצעדי גבר כוננו, והכל טוב בתכלית, רק שאינו מושג בקט שכלנו. הרי ע"י אמונה זאת, גורמים שגם בגלוי יהיה טוב. וכלשונו הקדוש: "שבאמונה זו שמאמין שהרע נדמה בגלוי כל חיותו הוא מטוב העליון שהיא חכמתו יתברך שאינה מושגת וכו'... הרי באמונה זו נכלל ומתעלה באמת הרע המדומה בטוב העליון הגנוז" עכ"ל, דהיינו שנהיה טוב גם בגלוי ולא רק בהסתר.

"הרופא לשבורי לב ומחשב לעצבותם". כי כשיש עצב - עצי בותם הקב"ה חובש, כי אנחנו עצובים וכואבים, רוצים מאיתו תחבושת להקל על הכאב. נכון זה טוב, אבל רק זמני. צריך לא רק תחבושת אנחנו רוצים רפואה שלימה. ואת מי הקב"ה מרפא? את שבורי הלב! ובמה שברון לב שונה מעצב? כי עצב מביא לדכדוך, לחוסר עשייה, לשקיעה, ולא מצב שאמורים לשהות בו זמן ממושך. אכן אנחנו בוכים, אבל אחר כך עוברים לשלב השני שהוא שברון לב, ועל זה אמרו אין דבר שלם יותר מלב שבור כי לב שבור אינו עצוב, הוא רק נכנע לבורא. מרכין ראש ושואל: רבוננו של עולם מה אתה רוצה ממני עכשיו? חס וחלילה לא להצביע בגלל זה או בגלל זה. נסתרים דרכי ה', מה אתה רוצה ממני ברגעים הללו? אני רוצה להגיד קה רבון עלם ועלמייא ולחיות עם האמונה - אנת הוא מלכא מלך מלכיא.

ובלי לומר למה ומדוע באה הצרה הזאת ח"ו. זו גזירה מש' מיא, אבל בימים שנפגשו האבלות של תלמידי רבי עקיבא עם ימי האבלות על מ"ה קדושי מירון, מוטל עלינו להתחזק בלנהוג כבוד זה בזה לגרום ל'יחון שם ישראל כאיש אחד בלב אחד' ואזי ממילא כל העולם יגיד ויודה.

קה רבון עלם ועלמייא אנת הוא מלכא מלך מלכיא - בחסד הגדול שיבנה בית המקדש השלישי. עובד גבורתך ותמהיא. בג' בורתו יבטולו כל שונאי ישראל וכל המשטינים, והוא יפדה את ישראל מכל עוונותיו וביאת משיח צדקנו במהרה בימינו אמן.

ה רבון עלם ועלמייא אנת הוא מלכא מלך מלכיא עובד גבורתך ותמהיא שפר קדמך להחויא... ליל שבת קודש מוצאי ג"ל בעומר דבקדשים לילה הולך אחר היום. עת כלל ישראל היו תחת גלים סוערים, ושרנו את השירה הזאת, כהרגלנו מידי שבת קודש יחד עם כל כלל ישראל. אולם בזו הפעם קיבלו המילים משמעות של גל-עד, ובי מילים אחרות: שתי משמעויות שונות מן הקצה אל הקצה!

כפשוטם של דברים וכמשמעותם הרגילה "עובד גבורתך ותמהיא" הכוונה: מעשי גבורתך ומופתך התמוהים של חסד, "שפר קדמך להחויא" - שנאה לפניך לספר!

גבורות שהן בבחינת "מינך ה' תרעץ אויב" - ביטול המשטינים ביטול השונאים, "שפר קדמך להחויא" - יפה להודות על לך על חסדיך הנפלאים "ותמהיא" - מופתים תמוהים נגד הטבע! עד כאן דברים כפשוטם וכשגרתם.

אולם, בליל שבת זו קיבלו המילים תבלין חדש: עובד גבורתך - גבורה של חס ושלום - דינים ממדת הגבורה, ותמהים ובוהים - "ותמהיא" - אוי מה היה לנו, מלך רחמן רחם עלינו טוב ומיטיב הדרש לנו... ועוד היכן? במקום המקודש מירון אשר צדיקים המליצו שהוא ר"ת מ'לך ר'פוא נ'אמן ו'רחמן. בשעה זו אשר כולם רוצים לתקן ולהתחזק בתורה ומצוות בעקבות הקריאה מן השמים. ומהי תוכן הקריאה? "שפר קדמך" - מדברים אלינו ע"י אותות ומופתים בגבורה - דינים ואומרים "שפרו מעשיכם!!!" להחויא - גם מלשון להחיות ולראות, קדמך - לומר זה קלי ולהתחזק באמונה. כאשר לאחר שנה שהופרו והושבתו התנוונות קטנות למיניהם - הופרה והושבתה גם החתונה הגדולה של כל כלל ישראל בכל קצוות תבל - חתונה שאין עוד כדוגמתה בכמות ובאיכות כמו חתונת-הרשב"י התנא האלוקי עם כנסת ישראל. "רחובות הנהר נחלי אמונה מים עמוקים ידלם איש תבונה". הנחלים של הדמעות מביאים איתם נחלים של אמונה. דווקא במים העמוקים - ברגעים של מים הזודונים, או אז ידלם איש תבונה - ימלא דליו עם אמונה.

כאשר מתבוננים ורואים כי ביחד עם מ"ה הפתילות במאור הגדול במנורת הקודש של רשב"י - היו גם ניסים למאות ולא לפים. בכל התקבצות יהודים עם הסיפורים שלהם, בכל בית כנסת עם עשרות רבות של מברכי 'ברכת הגומל', אלו שעמדו זה לצד זה, או זה מעל זה, ויד ההשגחה החליטה שאחד מעליהם יתקטר בעלמא דקשוט עם רשב"י ואילו אחד מתחתיו ישאר בעלמא הדין בריא אולם. לראובן יהיה קצת אויר מאשנב שמימי שנפתח במיוחד עבורו, ואילו לשמעון כלה האוויר. וכי אין זה מחזק באמונה שיש יד ההשגחה המכוונת בכל פרט?!

בין זעקות השבר של קרובים יותר, על השבר הגדול של גיסי היקר שליט"א, בהילקח ממנו בחטף בנו המרביץ תורה הצעיר עלם לימים, ובין קרובים פחות - אולם קירבת משפחת כלל יש' ראל. דמעות אלו המתערבים עם דמעות של תודה על ההצלה, וביניהם נכדי שיחי' בתווך, יחד עם דמעות של תודה על אלפים ומאות ממשפחת כלל ישראל שניצלו בניסי ניסים. מוטל על כל אחד ואחד מאיתנו לקיים את שניהם: "עובד גבורתך ותמהיא" - לספר את הניסים הגדולים ממזמור לתודה יחד עם "שפר קדמך להחויא" - הזעקה שתשתפר ותתחזק באמונה בהקב"ה עד כדי "להחויא" לומר זה קלי כביכול הקב"ה עשה זאת.

אותו רבוננו של עולם שלקח את הנשמות הקדושות היישר להיכלו של רשב"י הוא אותו רבוננו של עולם שהציל רבים מהגל הסוער והמוערך.

וכיהודים מאמינים בני מאמינים איננו שואלים למה. וכבר אמרו חסידים על שלושה דברים העולם עומד על האמונה ועל האמונה ועל האמונה... אילו ידעתיו הייתי - הרי נסתרים דרכי ה' - אל מסתתר בשפירי חביון, ואכן השכל נעלם מכל רעיון, שהרי נאמר בכתוב כי מאיתו לא תצא הרעות.

אחי ורעי היקרים. הסיבה שאנחנו לא רואים את הטוב - משום שאנחנו עם עיניים מוגבליות, וכך מסבירים הספה"ק על הקר

ק"ה

נטפי צרי וחיזוק

באמונה טהורה

בעקבות האסון

הטראגי והנורא

מפי המשפיע

הגאון רבי זושא

הלוי הורביץ

שליט"א

אב"ד קהילות

החסידים באלעד

הביא לדפוס:

// מרדכי בונשטיין

הגאון רבי יעקב אברהם נהן שליט"א

מ"ה נאמר ומ"ה נדבר? נחפשה דרכינו!

הגאון רבי יעקב אברהם נהן שליט"א

רבה של שכונת

"רמת הצפון"

בירושלים - ובעל

"עמק המשפט"

כתב מציין:

// יקותיאל יהודה גנזל

מן הנכון היה לקיים 'המשכיל בעת ההיא ידום'. וכי איך אפשר לפצות פה לאחר אסון מחריד שכזה. ובכל זאת, כשישראל קדושים ונסערים חפצים ומבקישים לשמוע דיבורים של התעוררות, עלינו לומר את הדברים הנוקבים ללא כחל וללא מעטפת. בליבו של כל אחד מכרסמת הפליאה הנוראה - איך קרה מקרה שכזה דווקא במירון של ל"ג בעומר? אצל התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי עליו נאמר 'הציל הלחוצים', והרי הוא זה שאמר שהוא 'יכול לפטור את העולם כולו מן הדין'. הרי אף ביקר, כשיהודי נקלע לצרה, הוא יודע ש'הבה ניסע למירון', ציון התנא האלוקי הוא מקור ההשפעות והישועות והנה דווקא שם קרה האסון הנורא. היתכן?!

והאמת, שברור שהדברים עומדים ברום שמים, ואל לנו, נמוכי מחשבה, ההבנה בדברים העומדים בכבשנו של עולם. אולם חובתנו היא בעת זו, להתעורר. הבה נלמד הלכה מפסיקתו של הרמב"ם (הלכות תעניות, פרק ראשון, הלכות א-ג):

"מצוות עשה מן התורה לזעוק ולהריע בחצוצרות על כל צרה שתבוא על הציבור. ודבר זה מדרכי התשובה הוא, שבזמן שתבוא צרה ויזעקו עליה ויריעו, ידעו הכל שבגלל מעשיהם הרעים הורע להם. וזה הוא שיגרום להסיר הצרה מעליהם. אבל אם לא יזעקו ולא יריעו אלא יאמרו 'דבר זה ממנהג העולם אירע לנו וצרה זו נקרה נקרי' - הרי זו דרך אכזריות וגורמת להם להידבק במעשיהם הרעים, ותוסיף הצרה צרות אחרות".

בפרשת השבוע בחוקותי, כתובים באריכות פסוקי התורה כחה, ואחרי כמה פסוקים הכוללים גזירות ועונשים קשים שהקב"ה מביא אם לא שומעים בקולו, כתוב [ויקרא כו כא] ואם תלכו עמי "קרי" ולא תאבו לשמע לי, ויספתי עליכם מכה שבע כחטאתיכם ע"כ. וכן בהמשך הפרשה מוזכר כמה פעמים שאם תלכו עמי "קרי", אוסיף ואעניש וכו'. והרמב"ם שם מפרש כוונת התורה "קרי", דהיינו שאם יהיה אסון רח"ל, ואנו נפרש ונסביר שזה רק דרך "מקרה", והסיבה למקרה הוא "כך וכך" [היה "מחסום" במקום, או לא היה מחסום. השוט"ר רים אשמים וכו' וכו'], אזי הקב"ה כועס ביותר על פרשנות זו, כיון שהוא שלח את האסון והעונש לעורר את העם בתשובה, והפרשנויות וההסברים רק מסיטים מן העיקר, וגורמים לציבור לתלות את האסון בדברים מקריים וטבעיים.

דברי הרמב"ם הם נוראים ומעוררים אותנו להתבונן פנימה, בחשבון הנפש, לפשפש במעשינו ולשוב אל ריבון העולמים בתשובה שלימה. זה מה שהקב"ה מצפה מאיתנו בעת הזאת.

הנקודה אותה עליו לתקן. וכבר רמזו רומזים בתיבת 'מה', המונה את מספר הנספים באסון, שהוא רמז על מקראות ומקורות שונים. ואנו נאמר ונוסיף שיש כאן רמז: 'מה' נאמר ו'מה' נדבר ו'מה' נצטדק? נחפשה דרכינו ונחקורה, ונשובה אליך. זה מה שהבורא מבקש מאיתנו, שכל אחד יחפש את דרכיו, יבקר את בדקי נגעי נפשו, ויגיע אל התשובה השלימה. וברור שאין הכוונה להרבות כעת בקבלות שונות שרק יהפכו למעמסה, כי אנשי דור חלוש אנחנו, ובדורנו זה צריכים להיזהר שלא ללכת בג"דולות ובנפלאות. על כן על כל אחד לקבל על עצמו קבלה קטנה, כזו שהוא יכול לעמוד בה, וכך יזכה לרצות את בוראו.

כשנוסיף להתבונן בנקודות האסון, הלא תדאב נפשינו ות-בכה מרה.

הביטו נא. מבהיל לחשוב שריבון העולמים הצופה ומביט בקרבינו פנימה, ראה שעל מנת לעורר את לבבינו האטומים, הוא צריך לקחת ארבעים וחמש נפשות. אות הוא שמשמים ידעו שאסון גדול של עשר נפשות או חמש עשרה נפשות - עדיין לא יזעזע אותנו די, ועל כן הביאו עלינו את האסון הנורא והטראגי של ארבעים וחמשה קורבנות. מבהיל ומחריד. וברצוני לעורר עוד משהו שאולי לא יהיה נעים להתבונן בו, אבל ההכרח לא יגונה:

הנה זו כבר שנה שנייה שרבי שמעון בר יוחאי מראה לנו שהוא לא רוצה שנגיע. אשתקד היתה זו הקורונה שמנעה את הגעתם של המוני בית ישראל, והשנה זה האסון הנורא שדחה רבבות ומאות אלפים מלהגיע אל חלקת מחוקק ספון. אז אולי זהו אות מהתנא האלוקי?! למה הוא לא רוצה אותנו? אי אפשר להצביע. אבל בכל זאת הוא לימד אותנו בגמ' הנ"ל שתינוקות של בית רבן מתים בגלל 'עוון הדור', וכל אחד ואחת יודע שיש 'עוון הדור' בכלליות ובפרטיות, ועל כל אחד לעקור כל פגע ונגע מנפשו פנימה.

וחלילה לנו מלנסות לכבות את ההתעוררות הפנימית שלנו בתואנה ש"מדובר בארבעים וחמשה קדושים שרבי שמעון זימן אותם אצלו, להיות בישיבה של מעלה". כי אולי הדבר עצמו נכון, אבל אם רבי שמעון היה רק רוצה לזמן אותם, הוא היה יכול לזמן אותם בעוד איין-ספור דרכים שאינם כוללים חנק ורמיסה ומיתה משונה. הצורה הטראגית בה קרה האסון - באה לעורר אותנו. כן. פשוט לעורר את הלב. יידעלעך, צריכים לשוב בתשובה!

בשולי הדברים, ובהחלט בלי כל קשר לאסון: כבר לפני עשרים שנים, כשהייתי חלק מ'וועדת הרבנים לענייני מירון' [גוף שהוקם אז בברכת כל גדולי הדור דאז], התרעתי על המצב הנורא השורר בציון הקדוש. כשמקום קדוש זה בנוי 'כיפין' על גבי חורבות, חורבות על גבי אשפתות, אשפתות על גבי מדמנות, מדמנות על גבי "חזקות", וחזקות על גבי גנבות!... ותחת לבנות את כל המקום מחדש, בפאר ובהדר (ובמחילה מכבודכם: שיהיה למצער 'בית הכבוד' ראוי למען רבבות העולים) כמו ששיפצו והכינו את רחבת הכותל המערבי - שוררת במקום הזנחה נוראה ופושטת וריחות רעים עולים מכל פינה.

זהו כבודו של רשב"י?! אז ברור שאל לנו לתלות את האסון באשמה כזו או אחרת - שרק ימנעו מאיתנו את ההתעוררות. אבל בד בבד, עלינו לזעוק את זעקת כבודו של אדוננו בר יוחאי. זכותו תגן עלינו.

הגמרא במסכת שבת (לג, ב) מביאה את אמירתו של רבי שמעון בר יוחאי שאמר שמיתה באה בקרב ישראל 'בעוון בני-טול תורה'. ובהמשך מביאה הגמרא: "בזמן שהצדיקים בדור - צדיקים נתפסים על הדור. אין צדיקים בדור, תינוקות של בית רבן נתפסים על הדור". זה בדיוק מה שהתרחש לפני שבוע ימים במירון - הורים וילדים, מבוגרים עם נערים, נהרגו במיתה אכזרית כל כך. וכולם נפשות טהורות, אנשים זכים שהגיעו לאותו מסדרון לאחר שקיבלו עליהם עול מלכות שמים בהתעוררות ובטהרה. אין ספק שלא שבאשמתם מתו, אלא כדי לכפר עלינו, לכפר על 'עוון הדור'.

מהו 'עוון הדור'? - לא נכון להצביע על עוון מסוים או לעינות שות עצרת גדולה ולנקות את המצפון להגיד על עוון כלשהו שהוא הוא 'עוון הדור'. כי 'עוון הדור' משתנה אצל כל אחד ואחד. לכל אחד יש את העוון שלו, ולב יודע מרת נפשו את

הגדול רבי שמואל אליעזר שטרן שליט"א

הקדושים נמצאים בהיכלא דרשב"י ובצל כנפיו יחסיון

אדם לחברו שחייב תיקון גדול, דווקא בימי ספירת העומר אירע לנו כאלו מאורעות ל"ע, בכדי לעורר אותנו על דברים הצריכים תיקון, ותלמיד רבי עקיבא שנפטר כיון שלא נהגו כבוד זה בזה, ועכשיו ימי ספירת העומר תובעים עלבונם על הענין של לא נהגו בכבוד בחבירו, וענין האחדות של ימי ספירת העומר הם ההכ"נה לחג השבועות מתן תורתנו מעמד של איש אחד בלב אחד, ודבר זה לדאבוננו נפרץ ביותר וחייב תיקון גדול.

כמו"כ עוד דבר צריך חיזוק, והוא ענין הכוונה בתפילה, לא מבעיא שלא לומר המילים כמצוות אנשים מלומדה, ולא מבעיא שלא לדבר בשעת התפילה, אלא אם אין כוונה ודעת בשעת התפילה לידע ולהבין כל מילה שמוציא מפיו, אזי לפי עמים טוב לו שלא נברא כמ"ש באגרות חזון איש, אלא יתפלל בכבוד ראש ובמתינות ויחשוב שעומד לפני המלך ומתחנן על נפשו, ואז בוודאי יקבל הקב"ה את תפילותיו ויסיר מעלינו כל נגע ומחלה.

ובעיקר צריך להתחזק בלימוד התורה, איתא בגמ' ברכות (לה:): רבי שמעון בן יוחאי אומר אפשר אדם חורש בשעת חרישה וזורע בשעת זריעה וקוצר בשעת קצירה ודש בשעת דישה וזורע בשעת הרוח 'תורה מה תהא עליה', כי האדם צריך להיות שקוע כל כולו בתורה, אפי' כשהוא עסוק בלהי' ביא טרף לביתו, גם אז צריך להיות ראשו בתורה ולא להיות עסוק בהבלי העולם, ואפשר שזהו הכוונה "אפשר אדם חורש בשעת חרישה וכו'" אם בעת שנמצא בעבודתו ראשו מונח אך ורק בעבודתו, שהוא חורש בשעת חרישה וזורע בשעת זריעה, וקוצר בשעת קצירה, וכל כולו ומהותו בעבודה, אם כן "תורה מה תהא עליה", האדם צריך לדעת שראשו צריך להיות מונח בתורה, ולדעת שכל מה שעוסק בשדה או בשאר עניני פרני' סה, זה בשביל להביא טרף לביתו, ומיד כשיפנה מעסקיו ילך ללמוד תורה, אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש שבתי בבית ה' כל ימי חיי, צריך לפנות לעצמו זמן ללימוד ועסק התורה

אין לי ספק, שקדושים אלו שנספו ביומא דהילולא קדישא, נמצאים בהיכלא דרשב"י בצל כנפיו יחסיון מדשן ביתך, וממילא זה לא 'נגע', כי אלו הקדושים הגיעו למנוחה נכונה ולנחלה בלי מצרים

לבוא לביהמ"ד לשיעורי תורה, ומה טוב שגם בין כותלי ביתו יפנה זמן ללימוד התורה, בכדי שבני ביתו יראו שאבי המשפחה מונח בתורה.

כשיצא הרשב"י מהמערה לאחר י"ג שנים לא יכל לראות את אלו המניחין חיי עולם ועוסקים בחיי שעה, כמבואר בשבת דף לג: שכל מקום שנתן בו עיניו נשרף, זהו עיקר מהותו של התנא האלוקי רשב"י, הוא מחכה לישראל שיעסקו בתורה וישקיעו בו חלבם ודמם, שיהיו מונחים כל כולם בעסק התורה בעמל וביי גיעה.

זהו קול רעש גדול שבוקע מהתנא האלקי הרשב"י זיע"א לכל אחד ואחד מאתנו, וזה מה שעלינו להתעורר מהטרגדיה הנוראה הזו, בכדי שלא יזעק הנביא: לשוא הכיתי את בניכם, מוסר לא לקחו. כל אחד חייב להתחזק בתורה ותפילה ואהבת חברים, להיות זהיר בכבוד חבירו, לברוח ממחלוקת כמו מאש, לא לפגוע אחד בשני, ולמחול על עלבונו.

יעזור השי"ת שלא ישמע עוד שוד ושבר בגבולנו ויתקיים בנו ששון ושמחה ישיגו ונסו יגון ואנחה, ינחם ה' את המשפחות הכואבות והשכולות, וישלח מהרה רפואה שלימה לחולים, למי שפחות שדמם נשפך כמים שיכלו לשאת את כאבם, וינחם את כלל ישראל אבלי ציון וירושלם, ויקויים בנו מקרא שכתוב: והפכתי אבלם לששון ונחמתם ושמתים מיגונם בב"א.

בזמירות בש"ק מבקשים 'העם אשר נע כצאן טעה וכו' לבל יעבור במ מקרי רעה', בעוונותינו הרבים לא התקיים בנו הכתוב 'לבל יעבור במ מקרי רעה' שמוזמרים בעת רעוא דרעוין, כני ראה שלא התפללנו כראוי אל הקב"ה, ולכן לא נענינו.

בוזה"ק בפרשתנו (אמור דף ק"ז ע"א) נמצא דברים מבהילים, דוקרים כמסמרות, שהתנא רבי שמעון בר יוחאי הלך עם חברי קדישא והגיע לעברם נחש, אמר רבי שמעון נדאי דא אָזיל לְאַרְחָשָׁא לְן נִיסָא, (תרגום: וודאי הנחש זה יהיה לנו לנס) קָהַט הָהוּא חָיָא קְמִיָּהוּ, (תרגום: רץ אותו נחש לפניכם) וְקָטַר בְּחַד אָפְעָה בְּקִיטְרָא דְאַוּרְחָא (תרגום: ונקשר באפעה אחד בהמשך הדרך) סְטוּן חַד בְּחַד וּמִיתוּ, (תרגום: ונלחמו זה בזה ומתו) פְּדִ מְטוּן קָמוּ לוֹן לְתַרְנוּןִיָּהוּ שְׂכִי בִין בְּאַרְחָא, (תרגום: כשהגיעו רבי שמעון והחבריה קדישא ראו אותם מתים בדרך) אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּרִיךְ הַקָּמָא דְרַחֲמֵי לְן נִיסָא, קרא עליה: לא תאונה אליך רעה, ונגע לא יקרב באהלך.

בעוונותינו הרבים באוהלו של התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי באת"ק מירון, נפלה עלינו גזירה גדולה ולא נתקיים סיפא דקרא ונגע לא יקרב באהלך, ולדאבוננו נסתלקו בחטף באופן טראגי ומזעזע ארבעים וחמישה קדושים וטהורים.

אין לי ספק, שקדושים אלו שנספו ביומא דהילולא קדישא, נמצאים בהיכלא דרשב"י בצל כנפיו יחסיון ירוויין מדשן ביתך, וממילא זה לא 'נגע', כי אלו הקדושים הגיעו למנוחה נכונה ולני' חלה בלי מצרים, בני היכלא קדישא של התנא האלוקי רבי שמי' עון, אנמם המקרה כאב גדול למשפחה, ולהורים שאבדו ילדיהם, אחים נאהבים שבחיהם ומותם לא נפרדו, אבל אותם נשמות זכו לעלות למתיבתא דרקיעא, להסתופף בהיכלא דמלכא והתנא רשב"י חוסה עליהם ופורש טליתו עליהם.

נחמה פורתא מצאתי בסיפא דפרשתנו בוזה"ק כתב רבי שמי'

דברים חוצבים להבות

אש בעת רעוא

דרעוין פר' אמור

תשפ"א שעעל"ט

ממון הגאון הגדול

רבי שמואל

אליעזר שטרן

שליט"א

רב מ. בני ברק, וגאב"ד

בד"צ שערי הוראה

לאחר האסון הנורא

בעצם יומא דהילולא

של התנא האלוקי

רשב"י זיע"א

באת"ק מירון

הביא לדפוס:

// זאב אייזנשטיין

בשמים ובארץ

אסון מירון ל"ג בעומר תשפ"א / דוד מילר

דוד מילר, הוא אחד מן הניצולים אשר מספר לנו בראיון אישי על השעות הקשות שעברו עליו בליל ל"ג בעומר ומצדף לנו ובשיר מפרי עטו על הרהורים שחלפו בו מאז אותם רגעים קשים.

רשמים מההר

באסון מירון תשפ"א, מצאו את עצמם ניצולים רבים בתחושות מעורבות. מצד אחד הם חוו טראומה קשה וראו מראות העלולים לערער כל אדם עד דכדוכה של נפש. ומצד שני, זכו הם להינצל ונפשם הייתה להם לשלל. כיצד התמודדו הניצולים עם הרגשות הסותרים? רבים מהם שפכו על הדף את הרהוריהם ולבטיהם, פחדיהם ורגשי תודתם ופרקו מעט מן הרובץ על ליבם בצורה אומנותית.

מ. קרייטמן

"כמו הרבה יהודים גם אני נסעתי למירון בליל ל"ג בעומר". מספר דוד מילר, בחור ישיבה מאלעד. "אחרי תפילה בציון הלכתי להשתתף בהדלי-קה של תולדות אהרן. התלבטתי עם חבריי אם עדיף לעמוד ברחבה למטה או ברחבה העליונה, אך כשראיתי את הצפיפות הגדולה במתחם למטה, העדפתי לעלות לטריבונון למעלה. גם שם היה צפוף מאד, יותר משנים קודמות, והרגשתי שאני כמעט ונמחץ אל הברזל מרוב צפיפות. אולם השמחה על הזכות להיות שוב במקום הקדוש לאחר שנתיים שלא הייתי כאן, האפילה על אי הנוחות.

בערך בשעה 12 התחיל אירוע ההדלקה על ידי האדמו"ר. שפיכת השמן, שירי דבקות, קבלת עול מלכות שמים ושירת אני מאמין. אלו היו רגעים מיוחדים. כל הציבור היה בהתעלות מאד גדולה, ובהתרגשות עצומה. הרגשנו חשמל באוויר...

כל הזמן הזה ראיתי שבצד שמאל למטה יש עומס גדול במיוחד של אנשים, שרק הלך וגבר, אבל השמחה והשירים היו מעל הכול. אף אחד לא חלם מה יהיה הסוף. ופתאום נכבתה המוזיקה, וצעקו לציבור לפנות מקום לאנשי ההצלה. הכאוס התחיל בבת אחת: צעקות, ריצה בהולה של אנשי ההצלה, המוזיקה חזרה ונדלקה ושוב נכבתה, הריצו ערכות החייאה לאזור המדרגות, צעקו לנו לפנות את הפרנצ'עס, ולא ידענו לאיזה כיוון, נייסיתי לקרוא פרקי תהלים, כשמסביבי כולם מבולבלים וטלפונים חרדים אל הבית וממנו. התחלתי לרדת למטה, אפילו לא ידעתי היכן בדיוק קרה האסון, ונסחפתי עם זרם הצועדים הישר לשם...

"ערמות" של אנשים נדחפו בידי השוטרים לכאן ולכאן, ופשוט הלכו והליכו כו בלי מטרה. העומס היה מזועזע. לדינו ומעלינו הורצו אלונקות עם פצוץ עים, ואולי היו אלו מתים, והמראות היו מחרידים. צווחות ובכיות נשמעו מכל עבר, לא האמנתי שאני נמצא בכזה ארוע לא הגיוני.

ברגע מסוים כשלתי והתמוטטתי על אבן בצד הדרך, ולפחות לא נהדפתי עוד במורד הדרך. ישבתי ובכיתי. עוד ועוד אנשים הלכו ורצו וחזרו ובאו, בבלבול גדול ונרא. הצעקות היו בלתי פוסקות, והמראות מחרידים. חבריי התאספו בזה אחר זה, הלומי רעם ושותקים. אחד מחברי היה ממש במסדרון המוות, והגיע מגואל כולו בקיא של אנשים שנמחצו לציורו והוריקו את בני מעיהם עליי... לא יכולנו לדבר.

איכשהו לפנות בוקר הגענו לאוטובוסים. המשכנו לכרמיאל ושם קרסנו לישון שנת הלומים כמעט עד לכניסת שבת. ועדיין שתקנו. לא יכולנו כמעט לדבר על מה שראינו.

רק במוצאי שבת הצלחתי לשבת מול הדף ולנסות לפרוק מעט מהתיחושות הקשות... מדם ליבי ניסיתי ליצור דיו שינציח את שראו עיני ואת ששמעו אוזניי."

בארץ,

בארץ הייתה שמחה עצומה, התעלו ורקדו כל האומה
בארץ התזמורת ניגנה לתופה, ויהודים שרו למול האש הכתומה

ובשמים,

בשמים נגזרה הגזרה, תפילה - נחסמה, האש - זרה
בשמים הכול בחיל ומורא, דמעות רותחות הזילה תורה.

ובארץ

בארץ עלכות שמים קבלו, ותיכף ומיד אנשים נפלו
בארץ אנשים קדושים עלו, את הדרכים צתים מילאו

ובשמים,

בשמים שכינה באבל ישבה, נטו המאזנים לכף חובה
בשמים, כביכול, תמה תקווה, בעבור לא קיימנו את אשר ציווה

ובארץ,

בארץ רעש גדול ומהומה, אנשים נאבקים על כל נשימה,
בארץ לבבות חיסרו פעימה, מקום השמחה לשדה קטל נדמה

ובשמים,

בשמים נשמה אחר נשמה נכנסה, בפתע נקראה לפרוק המשא
בשמים, בבית המדרש נוצרה מעמסה, מבחר נשמות את השטח
כיסה

ובארץ,

בארץ נערים וזקנים עבכים את נפשם, בנס ניצלו, ברחו הם מ"שם"
בארץ אנשים פורשים צקון לחשם, בכאב מכים הם על חטא ואשם

ובשמים,

בשמים תפס מקומו השנה לעולה, כל קורבן בתורו נכפת ועלה
בשמים רצון האלוקים התפלא, לא היה איל שבסבך התגלה

ובארץ,

בארץ בינות לדמעות הסתתרה שאלה, מדוע הארץ דמים עלאה
בארץ תמיהה בתוך האובדן נעהלה, למה החרב מנדנה נישלה

ובשמים,

בשמים נשמות זעקו באלם קול, יהודים, כדי שלא יחזור שכול
אנא מעכם אהבו הכול, ואל תחזרו על שנאת האתמול

בשמים ובארץ שרר הכאב,

ילדים שבורים מול אבא אוהב

שנתמיד עלינו חושב

כולנו, כולנו בנינו

"בכורו אשר אהבתי" על כל עמנו כתב,

בשלוש נחיה אח עם אחיו

לעילוי נשמת כל הניספים באסון מירון תשפ"א

לב הזהב שנים

גדלותו היתה גם בטובת העין שהיתה טבועה בו * מעולם לא ראה משהו לא טוב באחרים. הכל מבחינתו היה טוב * מכריו מציינים כי הם זוכרים אותו תמיד כאחד שנמנע מלדבר לשון הרע על כל אדם מישראל * "הוא תמיד התרחק ממחלוקות וראה את הטוב בכולם", הם מספרים * לפני ל"ג בעומר הוא לקח בשמחה שמות מחבריו שלא יכלו לנסוע, והבטיח להזכיר את כולם אצל רבי שמעון * עלה ונתעלה

חיים לוריא

עין לא נותרה יבשה בלווייתו של האברך הצעיר ומאיר הפנים הרב ישראל אנקווה זצ"ל. בן 42 בפטירתו, והוא הותיר אחריו אלמנה ושני יתומים רכים בשנים. בשנים האחרונות הוא עבר להתגורר באופקים, והוכר שם כאברך יקר, המאיר פנים לכל אחד והיה אהוב במיוחד על כל מכריו. אלו ציינו את יראת השמיים שלו, שניכרה לעיני כל רואה.

בעל נשמה טובה

משפחתו המורחבת מתגוררת גם היא באופקים, והם מתקשים לעכל את הבשורה המרה. אבל כבד אופף את הקהילה, שהכירה והעריכה היטב את הנפטר. בן משפחתו תיאר לכלי התקשורת כי ישראל זצ"ל היה בעל נשמה טובה ולב רחב שכמעט לא מוכרים. "הוא תמיד היה ראשון לעזור לכולם במאור פנים ובשמחה". גדלותו של הרב ישראל היתה גם בטוב העין שהיה טבוע בו. הוא מעולם לא ראה משהו לא טוב באחרים. הכל מבחינתו היה טוב. מכריו מציינים כי הם זוכרים אותו תמיד כאחד שנמנע מלדבר לשון הרע על כל אדם מישראל. "הוא תמיד התרחק ממחלוקות וראה את הטוב בכולם", הם מספרים. גם הרב יצחק בצרי, קרוב משפחתו, סיפר בכאב על הגעגוע שכבר אוחז בו. "הרב ישראל היה אדם תמים, צדיק, חכם, ממש איש טוב, אנחנו לא מאמינים, רק לפני כמה זמן היינו בחתונה שלו ועכשיו אנחנו יוצאים מהלוויה שלו".

לב הזהב

בלווייתו דיברו כולם על לב הזהב שהיה נדום. "אתם לא יודעים", ספד לו אחיו בלווייה המצמררת. "כל אחד חושב שהוא נולד עם הלב הגדול הזה. הוא לא נולד עם זה. ואני בתור אח יודע. הוא עבד על עצמו. כמה הוא עבד על עצמו כדי להגיע למצב עם כזה לב. "איזה לב", תיאר אחיו כשהוא משתק בבכיו. "כמה הוא אהב את האחים שלו. כמה הוא דאג לכל אח ואח. את כל המשפחה. איזה אבא הוא היה לילדים שלו. הוא תמיד היה איש של עשייה. תמיד דאג ועזר לכל מי שהוא הכיר". בתקופה האחרונה, כך סיפר אחיו, הוא התעניין בשלומו. והרב ישראל סיפר לו כי לאחרונה התחילו כללים חדשים בכולל,

כולו לזולת

דוד הנפטר, סיפר כי "ישראל היה איש שכולו לב לזולת וללא ספק ולדברי חבריו נהרג בזמן שניסה לעזור לחלץ אחרים ממפולת האדם". הרב ישראל, לדבריו, היא אדם עדין נפש. "היתה לו נפש עדינה וטובה. הלוואי שזוכה ללמוד מדרכיו ונראה כל אחד רק את הטוב שבאחר, לעילוי נשמתו". עוד הוא הוסיף כי "רק לפני שלושה חודשים הכניס את בנו לברית והמסירות שלו לילדיו הייתה יוצאת דופן, ישראל נינו של המקובל רבי רפאל אנקווה זצ"ל היה מחובר בכל נימי נפשו ונשמתו לצדיקי הסוד ואך טבעי היה שיהיה שם ביום ההילולה של רשב"י".

את חייו סיים באופן מופלא, כשהוא מוסר את חייו למען אחרים. אהבה גדולה מצא למקום ציונו של רבי שמעון בר יוחאי, ורק חודש לפני ל"ג בעומר עוד הספיק להיות שם עם כל משפחתו.

לפני ל"ג בעומר הוא לקח בשמחה שמות מחבריו שלא יכלו לנסוע, והבטיח להזכיר את כולם אצל רבי שמעון. עכשיו הוא בוודאי מזכיר את השמות כבר לפני בורא עולם בגן עדן.

בחור ישיבה שהיה גם הוא במשעול המוות, תיאר למרבה הפלא לבני המשפחה את מה שהוא עבר, ואז התגלתה גדולתו של הרב ישראל זצ"ל, שעד הרגע האחרון עוד עזר וניסה להציל אחרים.

"היינו דחוסים שם, לא יכולים לנשום" סיפר בחור הצעיר, "הייתי ליד ישראל והרגשתי שאני מאבד הכרה, פתאום אני מרגיש את הידיים החזקות שלו תופסות אותי ואני עף מעבר לגדר, אני לא מבין מה קורה ושומע שישראל מנסה להזיז גדרות, הוא מצליח לפרוץ מחסום ומאז אני לא רואה אותו יותר".

כמה לא מפתיע שדווקא ברגעיו האחרונים הוא בחר לנסות להציל אחרים במקום להציל את עצמו. במסירות נפש שאין למעלה ממנה הוא הציל נפשות בישראל, אבל עלה בעצמו בסערה השמימה.

אבל בעיר

בני משפחתו, רעייתו ושני ילדיו, נותרו עכשיו בלי מגן ומשען. הקרובים אומרים כי הלב נקרע כשחושבים על אלמנתו שנותרה עכשיו לבדה. מחכה לה התמודדות לא קלה. אנו פונים בשם המשפחה לתמוך ולסייע לאלמנה וליתומים בעזרת הקרן שהוקמה, הם אומרים. הרב ישראל, גדל במשפחה המוכרת היטב בבית שמש, שם

הקפדה על הזמנים ושמירה על תענית דיבור.

"שאלתי אותו אם קשה לו. אז הוא אמר 'קשה, אבל אני לומד יותר טוב ככה'. כמה הוא אהב את התורה. כמה הוא אהב את המצוות". ואכן, בכולל פרי מגדים בעירו, מציינים את לימודיו תמידין כסדרן, בשקידה ובאהבת התורה.

לרב ישראל, שעלה בסערה השמימה בציונו של רבי שמעון בר יוחאי, היה קשר מיוחד עם המקום. כפי שבני המשפחה מתארים בכאב, את ההתקשרות שלו לצדיקים. ובמיוחד את האהבה שלו לציון רבי שמעון בר יוחאי, אליו נסע פעמים רבות, עוד בהיות בחור ישיבה.

"רבי שמעון לקח אותו כי הוא קורבן על עם ישראל", הם אומרים. "אנחנו לא נדע למה, זה נדע רק בתחיית המתים. אבל דווקא במקום שהוא הכי אהב. כמה פעמים שהוא היה שם.

”שאלתי אותו אם קשה לו. אז הוא אמר 'קשה, אבל אני לומד יותר טוב ככה'. כמה הוא אהב את התורה. כמה הוא אהב את המצוות”

מה צריך לעשות, הוא לא ברח. גם ברגעים האחרונים שלו וגם כל חיים.

”אמרתי בלווייה שהוא עבד על המידות האלה שהיו לו. כי יש כאלה שנולדים עם מידות טובות. הוא קנה אותן ביגיעה. תמיד הפרצוף שלו חייך, תמיד היה לו טוב. וזה לא בא לו בקלות. הוא עבד על זה והפך את זה לטבע שלו. הוא כל כך עבד למשל על מידת הכעס, עד כדי כך שאני בטוח שברגעים האחרונים, הוא לא הקפיד גם על מי שדחף אותו.

”ואם מדברים על ההתמדה שלו, זה מדהים. הוא סיים המון מסכתות. ולא תמיד ידענו מתי הוא הספיק. פעם נסענו איתו ופתאום הוא מספר שהוא עושה סיום על שתי מסכתות. אחר כך התברר שהוא היה לומד במוצאי שבתות. הוא גר באופקים, מיד אחרי הבדלה, כשכל אחד אחר יש לו את הדכדוך של מוצאי שבת, הוא היה מתיישב כמה שעות ולומד.

”בכלל, הוא היה מאוד ענוותן, נחבא אל הכלים ולא עושה עסק מעצמו. עד כדי כך שאבא שלי יושב עכשיו בשבעה ולא מאמין איזה בן היה לו. אמא שלי שאלה את אחד מאנשי הצוות בישיבה שלו למה לא סיפרו לה עליו את כל מה שהוא היה. זה כי הוא לא החשיב את עצמו בכלל. למרות הדברים הגדולים שהוא הגיע אליהם, הוא היה נוהג להתקשר לאמי שתחי' לפני מבחן שתתפלל עליו שיצליח. אבל הוא לא היה מספר כמה קיבל. אפילו עכשיו אני רואה אותו בעיני רוחי יושב בצד וכאילו אומר לנו 'הכל טוב, אל תהיו עצובים'.

”ויש עוד משהו שחשוב לזכור עכשיו, מעבר לפתאומיות הזו של הפטירה שאמורה לעורר כל אחד מאיתנו, להספיק כמה שאפשר. אני רואה את אבי שיחי', הוא 03 שנה אברך כולל, ובימים האלה אנחנו רואים את האמונה שהוא ואמי קנו בעבודה של שנים, אנשים יוצאים מפה מחוזקים. באו לנחם ויוצאים מנוחמים. העוצמה של העבודה העצמית שלהם מחזקת את כולנו”.

אוהל המנחמים הומה אדם בימים אלה, והעיר כולה ועוד אלפים רבים אחרים מכל חלקי הארץ, מגיעים כדי להיות עם המשפחה בשעתה הקשה, ליטול חלק בכאב העצום ובאבל הכבד, ומצד שני גם להתחזק מדברי האמונה, מאמונת האומן שיוקדת שם בבית, באבל כמו בימי שגרה, והידיעה כי כל אשר השם עושה, אל לנו לחקור בסיבותיו. כי מי אנחנו שנוכל לדעת סוד קדושים.

והרב ישראל זצ”ל, שעלה והתעלה פה בעולם הזה, וטיהר את עצמו וזיכך את מידותיו עד לאן שהגיע, בוודאי נמצא הוא במרומים קרוב לקב”ה, ופועל גם שם, כמו פה, להצלת עם ישראל, ולזירוז הגאולה.

גדל רוב חייו עד לנישואיו, ושם גם נקבר למרבה הצער בטרם זמנו.

את חינוכו קיבל בבית אביו, השוקד בתורה כל ימיו, הוא וכל אחיו, אשר מהווים משפחה למופת, ומתחנכים בטובי מוסדות החינוך בעיר בית שמש.

בעיר בית שמש, שם מכירים היטב את משפחת הנפטר, האבל ניכר היטב על פניהם של השכנים ובני הקהילה של האב. אחד מהם מספר לנו, ”הכאב פה הוא לא כאב רק של המשפחה. אלא של כולנו. זו משפחה ברוך השם גדולה, וכמעט כל אחד פה מכיר וחבר של אחד מהם. לאחד יש בן בכיתה של האח, או בת בכיתה של האחות.

”התחושה היא כאילו אח שלנו נפטר. ואנחנו מכירים את המשפחה כל כך טוב, ואנחנו יודעים שהוא היה פנינה שנלקחה בטרם עת. כל עתידו עוד היה לפניו, והכאב מתעצם שבעתיים, כשיודעים שלא רק המשפחה איבדה את יקירה, אלא עם ישראל כולו איבד את אחד מתלמידי החכמים, השקדנים ובעל המידות מהגדולים שיש בדור. חבל על דאבדין”.

ח”כ הרב משה אבוטבול, מי שכיהן כראש העיר בית שמש בעבר, מדבר בכאב רב על האסון. ”משפחת אנקווה היא מהמשפחות המפוארות ביותר בבית שמש, ובפרט בשכונת נחלה ומנוחה בפרט. זכינו להיות שכנים שלהם עשרות שנים. משפחה לתפארת. האבא היקר הוא אברך כולל עשרות שנים, והילדים שלו לומדים במוסדות הטובים ביותר.

”הם גם מתפללים בבית המדרש שהקמתי ממוזרח שמש, ושם היה מתפלל גם הנפטר רבי ישראל זצ”ל. הפרידה היא פרידה קשה מאוד. וזו משפחה אצילת נפש, וכל מי שמגיע לנחם, גם אני הגעתי כמה פעמים, יוצאים מחוזקים. גם האב וגם האם. זו משפחה עם שורשים עמוקים, מיוחסת מאוד, הם מיוחסים לרבי ישראל אנקווה שעל שמו הנפטר קרוי. הוא היה מגדולי חכמי ספרד לפני מאות בשנים.

”אני בטוח שהשושלת הזו תמשיך, וגם משם הנפטר יתפלל על עם ישראל, ועל העיר שלנו שתמשיך להיות עיר של תורה. ואני מתפלל שהשבר הזה יהפוך לימים טובים יותר. אמן ואמן”.

נלחם כארי

במהלך ימי השבעה, דיברנו עם האח הרב יצחק, שסיפר לנו על השבר הגדול. ”מה שהכי קשה לנו, זה הצורה הזו שבה הוא נפטר. הוא לא היה אמור להיות שם, הוא היה עם חבריו בהדלקה ופתאום החליט שהוא רוצה להגיד תהילים. הוא אמר להם 'אני עולה למעלה להתפלל', משפט שקיבל משמעות אחרת אחר כך.

”ברור לנו שהכל חסדים משמים, אבל התברר לנו אחר כך מעוד ועוד עדויות, שברגעים האחרונים שלו הוא נלחם כדי להציל אחרים לפני שהוא הציל את חייו בעצמו. יש איזה בחור שסיפור שהוא שלף אותו החוצה, ממש זרק אותו מעבר לגדר והציל אותו. הוא לא היה בשורה הראשונה, ובמקום לברוח הוא הציל מישו אחר. זו מסירות נפש כפשוטה. הוא עמד בסיבוב, ובדייק איפה שהוא עמד הוא עזר. בכל הכוח שלו.

”כל הזמן מדברים על המידות שלו. הנקודה הגדולה היא שזה לא רק בפטירה, כי כל החיים שלו הוא היה למען השני. לא רק בשעת לחץ. זה היה האיש. היתה לו תמיד את התושיה

מסע הלווייה

גיליון מיוחד במלאות השבעה

לעילוי נשמת
הרב ישראל
ב”ר משה שמואל

מתוך

45 הרוגי האסון
הנורא במירון

ל”ג בעומר תשפ”א

איש האשכולות

מכריו ומוקיריו אינם פוסקים מלספר בשבחו של האיש הצנוע ורב הפעלים הרב אלעזר מרדכי גולדברג ז"ל * מופלא היה בכל מידות שמנו חכמים. אדם ישר מאד וחסיד ברמ"ח אבריו * נודע בחכמה ובתבונה, ירא שמים מרבים * נוצר לשון בכל מאודו ובורח מכל לשה"ר ומחלוקת * לאורך השנים נהג להדר במצוות כיבוד הורים בדרגה נשגבה יום ולילה לא שבת בעבורם * איש שהכל בו

מאיר ברגר

העיר ביתר עילית התעטפה באבל וביגון עם היודע פטירתו הטראגית של המחנך הדגול הרב אלעזר מרדכי גולדברג, אחד מ-54 הקדושים שנהרגו באירוע המחריד במירון, והוא בן 73 בלבד.

המנוח, נולד לאביו הרה"ח רבי שמואל גולדברג-ידלר. את משנת תורתו קנה בשיבת 'נור התורה' בירושלים. בהגיעו לפרקו נישא לבתו של הרה"ח רבי שמואל יהושע למברגר, מחשובי חסידי אשג, שעמדה לימינו כל הימים ללא ליאות ויחד בנו בית נאמן על אדני התורה והחסידות. לאורך שנות חייו הקצרים היה קשור בלו"נ לכ"ק אדמו"ר משידלובצא שליט"א והתייעץ עמו בכל הליכותיו.

סדר יום הדוק

אחיו הגדול הרב חיים גולדברג יבדל"א סיפר על סדר יומו של אחיו המנוח. לדבריו, היה פותח את סדר יומו בשעה 00:50 לפנות בוקר בשיעור 'דף היומי' קבוע בהגשתו של הרב אברהם איזנבאך שליט"א, אותו מעולם לא החמיץ.

לאחר מכן הלך לתלמוד תורה 'עטרת אליהו' בביתר בו שימש כמלמד בשעות שלפני הצהריים. "היה מהמחנכים הראשונים בתלמוד תורה והתווה את שיטת הלימוד במומחיותו המרובה, ורבים מתלמידיו חבים לו את הצלחתם", סיפרו בני המשפחה. לאחר הצהריים עבד לפרנסתו כסופר סת"ם. "הוא שימש כסופר סת"ם מומחה ביותר, ורבים מתושבי ביתר ביקשו להימנות על מקבלי הסת"ם שלו בכתביה נאה ותמה ובשל יראת השמיים המופלגת שלו", סיפר אחיו.

המנוח היה איש האשכולות, מופלא בכל מידות שמנו חכמים. אדם ישר מאד וחסיד ברמ"ח אבריו. נודע בחכמה ובתבונה, ירא שמים מרבים. נוצר לשון בכל מאודו ובורח מכל לשה"ר ומחלוקת.

"מה שאפיין אותו באופן מיוחד היה שמירת הלשון. ברח מלשון הרע ומחלוקת. כשהיו מדברים לשון הרע פתאום היה משתק. זה מה שאפיין אותו מאוד. עשה הכל בשקט ובצניעות. החזיק ב'היתר הוראה' אולם איש לא ידע על כך בחיידר בו לימד. הוא לא חיפש פרסום", סיפר.

אדם נדיר

"ר' אלעזר נהג תמיד להכביר במילים אודות חשיבות ההודיה לקדוש ברוך הוא. נהג לומר לעיתים תדירות לבני משפחתו ולכל סובביו עד כמה צריך להודות ולא הפסיק לגולל סיפורי הודיה בעניינים שונים שפקדו אותו ואת משפחתו לאורך השנים", סיפר אחיו הגדול.

בשיחה עם 'המבשר' הוא מספר על מה שנתפס בעיני המשפחה כסעודת הפרידה של אחיו הצעיר ז"ל.

"לפני כחודש ערך סעודת הודיה בביתו בשל אירוע אישי שחוותה המשפחה והזמין את כל המשפחה המורחבת ליטול בה חלק. באמצע הסעודה הוא נעמד לדבר דברי תורה והודיה, דבר שלא היה אופייני לו שכן תמיד נהג להתחמק מלשאת דברים באירועים ציבוריים, וגם מדובר באירועים משפחתיים. "הוא פתח בדברי הודיה לה', פרט לפרוטות עד כמה חשוב וצריך להודות לקדוש ברוך הוא על כל צעד ושעל, עד כמה חיוני להכביר בדברי הודיה על כל מה שקורה, ואנחנו שפשונו עיניים ותהינו בשיחה בינינו, 'מה קורה פה', זה אלעזר שאנחנו מכירים'. היום אנחנו מבינים בדיעבד שזו היתה סעודת הפרידה ממנו".

איש הלב והנפש

לאורך השנים כיבד את השבתות והחגים ונהג להכביר בשירי שבת ויו"ט בנעימות, בלב מתרונן שתובלו בדברי תורה. "במהלך ימי ה'שבעה' השכנים סיפרו עד כמה הם היו אוהבים לשמוע את השירה המרגשת שבקעה מביתו. אחד השכנים סיפר שלעיתים היה יוצא למרפסת כדי להאזין לשירה הנעימה הבוקעת מתוך הבית".

גם בתלמוד תורה בו לימד שרר אבל ויגון עם הישמע דבר הסתלקותו של המלמד האהוב. אחד המלמדים שהגיע לנחם במהלך ימי ה'שבעה' סיפר על מידותיו הנאצלות.

"עבדתי לצידו 31 שנה בחיידר. איני זוכר שפגע במישהו לאורך כל השנים. לא בעמיתו לעבודה, לא בילדים. ר' אלעזר תמיד השרה אווירה טובה. מידי יום שישי נהג להכין דבר מה למלמדים בחיידר והתיישבנו לארוחה משותפת במהלכה נהנינו מהגיגי הפוריים.

מלמדים אחרים סיפרו שלאורך השבוע האחרון התלמידים וההורים היו שרויים בכאב עצום על לכתו הטראגי של ר' אלעזר. "לאורך ימי ה'שבעה' שאלנו את הילדים בחיידר מה הם יכולים לספר על הרבי אלעזר. הם ציינו במיוחד את הרגוע שאפיין אותו, את הקניית חומרי הלימוד בצורה רהוטה ומתאמת, את יראת השמיים המופלגת".

אחד ממכריו הקרובים סיפר במהלך ימי ה'שבעה' כי "ר' אליעזר ז"ל למד איתי בשיבת 'נור התורה' בירושלים, שם בלט בהתנהגותו כלפי סובביו, אדם נדיר ועדין שזכור לטובה, אישיות מדהימה ויודע ספר".

לאורך השנים, מספרים בני משפחתו הקרובה, היה מסור בלב ונפש לבני המשפחה באופן מעורר התפעמות. "מלבד מקצוע האנגלית, לא היה מקצוע שהוא לא למד איתם", סיפר אחיו. "היה מתעניין בכל סדר יומם ובכל לימודיהם של הילדים, היה ער לרגישויות שלהם, להתמודדויות שלהם לאורך השנה, היה מה שנקרא 'אבא מעורב' על כל המשתמע מכך, לא חיפש לעצמו הנחות, וגם כשהיה עסוק עד מעל הראש בעיסוקיו הרבים תמיד הטה אוזן כשנדרש לילדים".

לאורך השנים נהג תדיר נהג להודות לקב"ה על שגרת חייו.

זכרון להולכים

גיליון מיוחד במלאות השבעה

לעילוי נשמת הרב אלעזר מרדכי ב"ר שמואל

מתוך 45 הרוגי האסון הנורא במירון ל"ג בעומר תשפ"א

"שבעו שעבר, לאחר הלימוד ב'דף היומי' פנית אלי ואמרת לי 'אבא, יש לי בשבילך בשורה טובה, או ליתר דיוק לארי יש עבורך בשורה טובה. ואז סיפר לי שבעוד חודש וחצי הוא הולך לסיים את כל חמישה חומשי תורה והוא רוצה להזמין אותך לסיום שכולנו נשמח יחד. אבל אתה הלכת...". במהלך ההספד ציין את מידותיו הנאצלות. "היית חתיכת זהב, עזרת לכולם, הארת פנים לכולם. היכן שר' אלעזר הגיע הוא האיר פנים לסובביו", זעק האב מקירות ליבו וכלל המלווים געו אחריו בבכי עז. בדבריו סיפר כיצד המנוח ביקש לחגוג עם ילדו אצל רבי שמעון בר יוחאי "ועכשיו הוא זכה ללכת בחטף, אנו בני המשפחה מבקשים ממך מחילה אם פגענו בך".

הליכות נאצלות

כשאחי עליה לספוד אחריו הוא תיאר את הליכותיו הנאצלות וזעק מנהמת ליבו על לכתו בטרם עת: "לא נתפס שאינך עוד איתנו, לא נתפס. תהיה עבור המשפחה ועבור עם ישראל למליץ יושר". במעמד קורע לב אמר ילדו הקטן את ה'קדיש' לקול בכיים של המלווים הרבים. בראיון שהעניק לפני ימים אחדים לאחד מכלי התקשורת סיפר אחד מבני המשפחה על ההתמודדות הקשה של המשפחה בימי השבעה ושיבח את תחושת האחדות המופגנת בימים אלה בעם ישראל. "ההתמודדות קשה מאוד, בלתי נתפסת. קשה לכמת במילים את גודל הכאב. ב"ה המשפחה גם המצומצמת וגם המורחבת מאוד עוטפת חזק את המשפחה ומעניקה ככל יכולתה כדי להקל ולו במעט על החיסרון האדיר, אבל שום דבר שיעשו אי אפשר להחזיר את האבדה. אני רוצה לציין את עם ישראל שהתגלה בכול הכוח שלו. אנחנו יושבים 'שבעה' ומגיע משלוח מרמי לוי, אנשים מתקשרים מכל קצוות הקשת, גם אם לא הכירו את המשפחה, רואים חיבוק ענק מעם ישראל, תושבי מדינת ישראל. זה נותן לנו את הכוח להתמודד, המשפחה, אבל היתומים נשארים בסוף לבד והם יצטרכו להתמודד עם זה אחרי השבעה". המנוח ז"ל הותיר אחריו את אלמנתו תחי', מצוות משרדי 'המבשר' מאז הווסדו, וארבעה יתומים שימשיכו את דרכו לשם ולתפארת.

לאורך השנים נהג להדר במצוות כיבוד הורים בדרגה נשגבה יום ולילה לא שבת בעבורם. בשיחה עם בני המשפחה אף חמותו גוללה במילים ארוכות אודות מידותיו הנאצלות והכבירה במילים עד כמה כיבד את המשפחה. היה טיפוס כל כך אכפתי ורגיש לזולתו, תמיד סייע כשהתבקש, ותמיד עם החיוך הצנוע על הפנים.

חסד בהצנע לכת

במהלך ימי ה'שבעה' כשנודע לאחת השכנות המבוגרות בבנין על הסתלקותו הטראגית היא פרצה בבכי. בשיחה עם אחד מבני המשפחה סיפרה מאוחר יותר כיצד בהצנע לכת נהג המנוח לערוך עבורה את כל הקניות במהלך תקופת הקורונה כשלא יצאה מביתה. "היה עורך עבורי לא אחת את הקניות, בימי חול ולקראת השבת והחגים. היה לו לב זהב פשוטו כמשמעו", סיפרה. מלמד נוסף מהחיידיד בו לימד שפקד את בית האבלים במהלך השבוע האחרון, גולל מקרה נוסף של חסד צרוף שכל כך אפיין את המנוח. "במהלך תקופת הקורונה אחד המלמדים נאלץ לשהות באחת המלוניות שהוקצו לשם כך. לקראת השבת, ימים אחדים לאחר היקלטותו, סיפר אותו מלמד לר' אליעזר ש'במלונית אין לו ולמשפחתו מה לאכול'. ר' אליעזר לא חשב פעמיים והכין עבורו את כל מעדני השבת. לאחר שבת התקשר המלמד להודות לו בלב מתרונן ואמר לו שהכין כמות כל כך גדולה עד שהאוכל הספיק לשתי משפחות נוספות", סיפר אחיו. לאורך השנים, סיפר אחיו הגדול, אף פעם לא נהג ללכת למקווה באמצע היום. באופן חריג, דווקא בערב ל"ג בעומר האחרון הוא בחר ללכת למקווה בצהרי היום. כשנשאל על ידי חבריו מה יום מיומיים, אמר שהוא רוצה 'להגיע לרבי שמעון כשהוא טהור'. בדיעבד התברר שהוא עלה בסערה השמיימה בטהרה. על פי עדויות שונות שפורסמו בכלי התקשורת, לגודל הזוויעה, חלק מהאנשים נקלעו ל'שביל המוות' עם ילדם בן ה-3 שזה עתה עבר 'חלאקה'. אדם מקומה שניה, מהכנסת אורחים, שראה את המתרחש וזעק זעקות אימה ש"יש הרוגים וחייבים לפתוח", שלח ידו לקהל, הרים את הילדים למעלה והציל את חייהם פשוטו כמשמעו.

והציל הלחוצים

על פי אחת העדויות שהגיעה לבני המשפחה של המנוח ז"ל, עדות שבהמשך אף אוששה על ידי אחד מאנשי ההצלה, ר' אליעזר הספיק בתושייתו להציל את אחד הילדים שהיה שם כשהרימו כלפי מעלה וכך הצילו. "רגעים אחדים לאחר שהציל את הילד הוא התמוטט ולגודל הטרגדיה נפטר", סיפרו בקול בוכים בני המשפחה. במהלך השבוע הקשה האחרון סיפר ר' זאב ובר גיסו על הרגעים הנוראיים עמם נאלצה המשפחה להתמודד. "אנחנו לא יודעים מה עבר עליו ברגעים האחרונים, אנחנו רק מקבלים כל מיני תיעודים בהם רואים שבשלב מסוים נפל על הרצפה ואחרי זה אי אפשר לדעת מה היה איתו". "היינו עם בני המשפחה לאורך כל הדרך מהרגע שנודע לנו שאין קשר איתו. חיפשנו אותו בכל בתי החולים עד שנודעה לנו הבשורה המרה. הם אנשים חזקים, הוא חזיר בהם הרבה אמונה בבית", סיפר הגיס. ההלוויה התקיימה בחיפזון בירושלים מפאת קוצר הזמן בטרם כניסת השבת, דבר שעל פי הספרים הק' הוא זכות גדולה לנפטר. במהלך ההלוויה אביו ספד לו בקול בוכים: "וכינו שתהיה איתנו 83 שנים ועכשיו עזבת אותנו. עזבת את ההורים, עזבת את השוער והשיגער, עזבת את המשפחה, את האשה, את הבנות הצדקניות, את הבן ארי".

עם מורו ורבו כ"ק מרן אדמו"ר משידלובצא שליט"א

מלמד דרדקי במסירות ונאמנות למלאכת הקודש

אלעזר בני עמי

בן עליה מיוחד ביותר, היה הרב אלעזר גפנר ז"ל שנספה באסון הנורא בעיצומה של שמחת ההילולא בשנת הג'ן לחייו. מכיריו וידידיו מבכים מרה את פטירתו הטראגית בטרם עת ואינם חדלים מלהעלות על נס את גודל מדרגתו בעבודת הבורא

זאב אייזנשטיין

דבוק בצדיקים

הרב אלעזר ז"ל נולד ב"ג תשרי תשכ"ט לאביו הדגול הרה"ח ר' אברהם ז"ל ששימש כמנכ"ל מוסדות ויז'ניץ בירושלים, בנו של הרה"ח המפו' ר' מענדל גפנר זצ"ל, ולאמו מרת חנה ע"ה לבית גנזל.

בנערותו גדל והתחנך במוסדות ויז'ניץ ובהגיעו לפרקו הקים את ביתו עם רעייתו תבדלח"ט בת הרה"ח ר' שלמה שור שליט"א מזקני וחשובי חסידי קארלין סטולין.

היה מקושר בלונ' לכ"ק מרן האדמו"ר מויז'ניץ ה'שועות משה' זצוק"ל, ולאחר הסתלקותו דבק והתקשר מאוד לכ"ק מרן האדמו"ר מדז'יקוב-ויז'ניץ שליט"א. זאת לצד חיבתו הגדולה לכל צדיקי בית ויז'ניץ.

רבות בשנים עסק בחינוך ילדי ישראל והצטיין מאוד בגישתו החינוכית המיוחדת ובאהבה ובמסירות שרחש לכל תלמיד ותלמיד.

בשיחה עם ידידיו הקרובים, חברי ה'חברה' שלו – אסיפת חברים מקשיבים המתוועדים יחד מעת לעת להתחזק בעבודת הבורא ולהעפיל יחדיו במעלות החסידות בהתקשרות למורם ורבים שליט"א – עולה ומזדקרת דמותו כאחד המיוחד שבחבורה.

איש חסיד היה

הוא היה חסיד במהותו. מספרים חבריו. בדגש על הענין של כניעה והתבטלות מוחלטת לכל הגה ודיבור של צדיקים.

כל 'ווארט' חסידי ששמע היה נספג בדמו היטב לאחר עמל של זמן רב. הוא היה נוהג ללבן לעומק אמרה חסידית ששמע ב'חברה', והיה מדבר עליה בבחינת "הפוך בה והפוך בה" במשך זמן רב עד שחש שהמסר של הווארט נספג בדמו ונעשה חלק ממנו.

היה זה מעין התבטלות והכנעה לכל דיבור של צדיקים, בהרגשה כי זה מחייב אותו והוא חייב להפוך את הרעיון הזה, ההנהגה המסוימת, לחלק בלתי נפרד מישותו.

נהג והצליח. כך היה עוסק ומלבן כל ווארט ששמע, ובמיוחד אם שמע אמרה או הוראה ממורו ורבו שליט"א היה משקיע שעות רדות לעומקו של דבר, ללבן ולשחוק הדק היטב עד שהגיע להרגשה שהוא כבר רכש את היסוד הזה גם כן, וכי זה נהפך כבר לחלק ממנו.

כך היה מגיע ל'חברה' של החסידים בכל פעם, והיה לפעמים מתמקח עם החברים זמן רב להבין היטב קוצו של יו"ד של אמרה

ר' אלעזר ז"ל בריקוד עם יבלחט"א כ"ק מרן אדמו"ר מדז'יקוב-ויז'ניץ שליט"א

להרבות יותר ויותר בהקדשת שעות ללימוד. ככל שלמד קודם בכל זמן פנוי, הוסיף כעת כהנה וכהנה. מהשעות שלפני התפילה, כהנה לתפילה, ובשעות אחר הצהריים, לאחר שסיים את עבודתו כמלמד תינוקות.

מאז והלאה, ר' אלעזר הפך לנוף הקבוע של בית הכנסת דחסידי דז'יקוב בשכונת הר נוף, כאשר בכל עת מצוא, בשעות הארוכות של אחר הצהריים והלילה, הוא תדיר נטוע באוהלה של תורה ועוסק בלימוד.

זאת, מפני שהוא קיבל על עצמו בכנות וברצינות את הענין של 'קבלת עול תורה' שדובר ב'חברה' במקהלות החסידים. וזו רק דוגמה.

ואם הזכרנו את ההכנה לתפילה, יש לציין במיוחד את עבודת התפילה שלו.

כובד ראש

בכללות היה אדם מסודר ודייקן מאוד, ואף עבודת הבורא שלו היתה מתוך דיוק בזמן ובכבוד ראש.

מעולם לא 'נפל' לתפילה. תמיד היה מגיע מוקדם ומתכוון היטב לתפילה. מוכן בזמן על מקומו המסודר, כעומד ומדבר לפני המלך, וכל תפילתו בדבקות ובהתלהבות כמונה מעות.

הקפדה נוראה היתה לו על ענין איסור הדיבור בתפילה. הכל כבר ידעו כי באזור של שדה הראיה שלו אין סיכוי לנסות לשוחח באמצע התפילה חלילה. הוא היה גוער ומוחה מיד בכל תוקף. כמובן שהיה זה בדרכי נועם ובמתק לשון כדרכו בקודש, אבל הוא בשום פנים ואופן לא וויתר לרגע למציאות כזו שמאן דהו מדבר באמצע התפילה.

לא הועילו שום התחמקויות. לא בלשון הקודש ולא ברמיזות ידיים... באמצע התפילה זה קודש לד'. ואין מושג של שיחה כלשהי בשעה זו. הסתכלותו על מי שמדבר בשעת התפילה, היתה ממש כמו הוא מחלל שבת... רח"ל.

יצוין כי בעת מסע ההלוויה במוצש"ק, במהלך ההספד של בנו יבלח"ט הוא העלה נקודה זו, וביקש מכלל המשתתפים לקבל על עצמם להתחזק בענין של איסור דיבור כלשהו באמצע התפילה, לעילוי נשמתו של אביו, כי היה זה יסוד שהוא עמל עליו ונפשו דאבה על כך מאוד כל השנים.

ויש להדגיש כי היה זה למרות היותו מעורב בין הבריות באופן נדיר, מה שמטבע הדברים מקשה על ההקפדה שלא לדבר. בכל זאת היה זה אצלו חוק ולא יעבור.

ואכן, כל מכיריו מעידים גם על היותו נעים ונחמד לבריות באופן נדיר. לא היה מי שיעבר ליד ארבע אמותיו ולא זכה ממנו

פלוגית של הרה"ק רבי מנחם מנדל מוויטעבסק זיע"א לדוגמה, או של כל צדיק אחר.

שואף לגדולות

היו תקופות שהיו מתאספים בביתו, והוא היה טורח ומגיע לביתו על מנת להשתתף באסיפות חיזוק אלו, ולא ויתר על כל פיסה של התעלות שניתן לשאוב מה'חברה' למען עבודת הבורא וכדי להגיע לתכלית החיים בעולם הזה.

רק לדוגמה, לפני תקופה דובר ב'חברה' על הנושא של קבלת עול תורה. מה הכוונה לקבל עול תורה, וכיצד מיישמים זאת הלכה למעשה.

וישב ר' לוזער, כפי שנקרא בלשון חיבה, והתעמק רבות בנושא זה עוד ועוד, ודש את הנושא מכל היבטיו ומכל זוויותיו עד שהגיע להבנות עמוקות בענין, ובעיקר הגיע לדרגה שזה הפך לחלק מהמציאות האישית שלו עצמו. בבחינת "הוא היה אומר"... וכך, תוך תקופה קצרה נראה מהפך בסדר יומו. הוא החל

זכרון להולכים

גיליון מיוחד במלאות השבעה

לעילוי נשמת הרב אלעזר ב"ר אברהם

מתוך

45 הרוגי האסון הנורא בפירון

ל"ג בעומר תשפ"א

13 - 12

יום ו' ערש"ק בה"ב כ"ה באייר תשפ"א

הצדיקים. וזו היתה כל חיותו בעולם. האבדה הנוראה בפטירתו אינה ניתנת להכיל במילים. התחושה היא כי זכה להתעטר בדרגה גבוהה מאוד, במעלות קדושים וטהורים, לאחר שזכה להשתתף במעמד קבלת עול מלכות שמים, ופסע בדרך מהדרין, בעיצומה של השמחה העילאית של הרשב"י - זכה להשיב את נשמתו הטהורה והרוממה לקונה וצורה.

ידידיו הטובים, חברי ה'חברה' משחזרים כעת בלבבות מרוסקים את התבונה האחרונה אותה ליבן במהלך שתי ה'חברה' האחרונים שלו עלי אדמות.

באורח פלא, באספות האחרונות, עלה הנושא של קבלת גזירת שמים באהבה. ור' אלעזר כדרכו תמיד ליבן את הנושא ביגיעה גדולה עד מיצוי ממש, ועד שזה נהפך לחלבו ודמו כפי שנראה כעת לאחר מה שקרה בעוונותינו המרובים.

עקידת יצחק

ר' לוזער בתיאוריו הציוריים, הפליג לתאר את סיפור עקידת יצחק, בעודו שואל: מה היה קורה אילו אברהם אבינו לא היה מצטווה מפי הבורא לעקוד את יצחק, אלא יצחק היה נלקח מהעולם לפתע ללא התרעה מוקדמת? - הרי בוודאי היה אברהם צריך לעמוד על עצמו כל ימיו, כארבעים שנה נוספות, להתחזק באמונה וביטחון שהכל לטובה.

אלא שהקב"ה עשה זאת הפוך. הוא כביכול הגיע לאברהם ושטח לפניו את הבקשה: "העלהו נא לעולה", ונתן לו ארכה של שלושה ימים לעכל את הציוי, ואכן אברהם התגבר ורץ לעשות רצון קונו באהבה.

אף אנו, התלהב ר' לוזער, אם הקב"ה יגיע לסלון ביתנו, כביכול, וישאל אותנו אם אנו מוכנים לניסיון קשה מאוד כעקידת יצחק. האם אי מי מאתנו לא יסכים בשמחה לקבל את הניסיון? האם לא נרוץ בכל כוחנו לעשות את רצון הבורא? אלא מאי?... מדוע קשה לנו לקבל אסון רח"ל - המשיך ר' לוזער בלהט אש - מכיון שלא שאלו אותנו קודם... מנחיתים עלינו בלי לשאול... לכן זה קשה. נו, וכי זאת סיבה מספקת שלא לקבל את גזירת המקום באהבה? ---

כך התלהב ר' אלעזר וליבן את הדברים שוב ושוב, עד שניכר היה עליו כי מוכן הוא לכל גזירת שמים באהבה בכל עוז, מה שהתברר תוך שבועות ספורים כמציאות כואבת, מבחינתנו, כאשר אכן נלקח מעמנו בחטף בקבלו את רצון בוראו בכל לב ונפש.

בהלוויה רוויית היגון, נפרדו ממנו המוני מכיריו ובני משפחתו בראשות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א שאמר קדיש על מיטתו, וכ"ק מרן האדמו"ר מסאסוב שליט"א, שהמנוח היה משומעי לקחו בשיעור השבועי בירושלים, שאף הספידו בדברים.

הותיר אחריו את יבדלח"ט בנו הרה"ח ר' מנחם מנדל ראובן שליט"א, חתנו הרה"ח ר' משה מרדכי שטיין שליט"א מחשובי המחנכים, בנו הבה"ח ברוך צבי שיחי' ובתו הקטנה שתחי', חמיו שיחי' וכל המשפחה הענפה, בני החבורה, ידידים ומכרים רבים, המבכים את לכתו בדמי ימיו. יהי מליץ יושר לכולם לפני כיסא הכבוד.

למילה טובה, טפיחה על השכם, התעניינות כנה ואמיתית. אנשים חשו שכאשר הוא שואל אותם 'מה נשמע?' הדברים באמת יוצאים מן הלב. הוא באמת אוהב אותם, דואג להם ומתעניין בכל מחסורם.

משמה א' ואנשים

אף בעת שמחות של הזולת, תמיד השתתף בכל כוחו, והיה זה בכל הרמ"ח והשס"ה, שמח ומאושר בשמחת חברו כמו בשמחה אישית שלו.

וזה לא הסתיים בהתעניינות אלא אף היה הלכה למעשה, מפשיל שרוולים ויוצא לסייע לזולת בכל אימת שמאן דהו נזקק לעזרה בכל מה שהוא היה מסוגל לעזור.

סופר גם על מנהגו הקבוע ללכת למוסד של חולים קשים, לשמח אותם ולסעוד את ליבם בדברי חיזוק ובשירה וזמרה, ובעיקר בלבביות כנה השופעת ונכנסת אל הלב הנשבר והנדכא לסמכם ולתמכם בחוליים.

הדברים האלו כלל לא היו ידועים לכל. הוא לא סיפר לאף אחד על מעשיו הכבירים בשום נושא. הכל היה עושה מתוך הסתרה וביטול עצמי. היה זה אצלו מובן מאלי שזה מה שצריך לעשות, ולא מצא לנכון כלל לספר או להתפאר במעשיו.

אף חבריו הקרובים ב'חברה' שגמאו עמו שעות ארוכות של שיחות חיזוק וליבון אמרות טהורות והליכות קודש, לא ידעו כלל על מעשיו שעשה אי פעם או מה שהוא נוהג לעשות באותה תקופה ממש. הוא פשוט לא חשב לרגע שמאן דהו אמור לדעת את מה שהוא עושה כרצון ד' ויריאיו.

היתה אף תקופה שבה היה משופע יותר בממון, ואז היה פותח את ידו בנתינות הגונות של צדקה במקרים רבים, אלא שתמיד היה זה עם 'תנאי קודם למעשה' בכל תוקף, שאף אחד בעולם לא יידע על זהות הנותן, מכיוון שבחז"ל כתוב שעיקר מעלת הצדקה הוא 'מתן בסתר', שהמקבל אינו יודע מי הנותן וכו'. הוא קיים זאת הלכה למעשה בתנאי כפול ומשולש עם גבאי הצדקה.

כמו כן, אף את קשייו האישיים שהוא חווה רבות מעולם לא חלק עם חבריו וידידיו 'לחברה'. הוא מבחינתו היה האיש השמח והמאושר עלי אדמות. די לו ב'ווארט' חסידי רושף אש קודש, והוא כבר שמח ומתענג, מתעמק ודולה ממעיינות החכמה, כמו אין לו שום דאגה ובעיה בחיים. בעת ה'חברה' הוא ענייני. חותר לאמת. מתעמק ביסודות קודש של צדיקי החסידות. ודי לו בכך. הוא לא מחפש לחלוק רגשות אישיות ולמצוא אוזן קשבת אצל החברים. אדרבה, מי שמחפש אוזן קשבת מצא זאת אצלו במאור פנים וסבלנות מרובה.

עונג ליל שבת

אף על ה'באטע' של ליל שבת לא וויתר במסירות נפש, כפי שנהוג בחצר הקודש דו"קוב להקפיד על כך במסירות נפש. אף במצבים שהיה לו מאוד קשה להגיע, היה מקדיש לפחות רבע שעה לכך ומופיע לבית המדרש כדי שלא תעבור עליו שבת אחת ללא הנהגת קודש זו.

כל כולו היה מהות של הכנעה וביטול לרצון הקב"ה, לרצון

הרה"ח ר' אלעזר גפנר ז"ל בשוה"ט נעילת החג שביעי של פסח תשפ"א בחצה"ק דזיקוב-ויז'ניץ

בהצנע לכת

בקהילת ויזניץ בחיפה מבכים את פטירתו של הרב יוסף גרינבוים ז"ל * כל עניינו היה 'עשה טוב', מתוך אושר ושמחה פנימית על שזכה לעבוד את השי"ת * תפילתו היתה מתוך דביקות והתרוממות הנפש, במתינות, בכוונה ובהתבוננות * לאחר פטירתו מצאו את הכרך של זוהר הק' שתרם, פרשת אמור... השבוע בו התבקש לישיבה של מעלה * הי חסיד

שלמה גרין

שבועות ספורים לפני פטירתו הטראגית בליל ל"ג בעומר, התבקש האברך הרב יוסף גרינבוים ז"ל, מחשובי אברכי קהילת ויזניץ בחיפה וממופלגי לומדי כולל ויזניץ בעיר, לשאת דברים בסעודה שלישית בפני חבורת אברכים. באותם ימים כמו במהלך כל התקופה האחרונה, מספרים חבריו, עסק ר' יוסף רבות בעניין עבודת ההתבטלות לקב"ה, ומחשבתו היתה להקדיש את דבריו לעניין זה והמסתעף לענייני העבודה בענייני בין אדם לחברו.

לאחר השבת פגשו אחד מחבריו ושאל איך היתה הדרשה, אך ההפתעתו השיב לו ר' יוסף שהחליט שלא לומר את הדרשה. כשלחצו עליו להסביר מדוע, השיב בענוות חן שאפינה אותו: "לא הייתי מסוגל לדבר בעניינים שאני עצמי לא אוהז בהם".

מיחידי סגולה

תיאור ההצנע לכת והענווה בהם התנהל ר' יוסף בכל הליכות חייו חוזר על עצמו בכל שיחה שקיימנו עם מי ממכריו וקרוביו. "היו לו כל כך הרבה הנהגות מיוחדות של יחידי סגולה בענייני עבודה וחסידות, ודרך העולם הוא שאברכים עם הנהגות כאלה משרים מעט 'לחץ' סביבותיהם, אבל אצל ר' יוסף לא מיניה ולא מקצתיה", מתאר לנו אחד מחבריו לספסלי הישיבה והכולל. "תמיד הוא השרה סביבו רוגע ושמחה, ואת הנהגותיו המיוחדות שמר לעצמו ולא הקריין אותם החוצה. כל מי שהיה לידו באחת ממסגרות הלימוד מספר כיצד היה דוגמה לעבודת ה' מתוך שמחה, ומי שראה אותו קיבל בעצמו חשק ללכת בדרכיו ולזכות לשמחת החיים שהיתה לו וניכרה בכל הליכותיו".

החברים מספרים כי גם בעסק התורה, ידע ר' יוסף לשמור לעצמו את בקיאותו הרבה, הן בש"ס ובפוסקים והן בענייני החסידות, ובכל משה ומתן בלימוד או שיחה בחסידות היה יושב ומקשיב בסבלנות לבן שיחו בלי להסגיר את ידיעותיו, בבחי' איזהו חכם הלומד מכל אדם.

האברך החשוב ר' יוסף ז"ל היה מפארי קהילת ויזניץ בחיפה, נולד בשנת תשנ"ט לאביו הרב ברוך צבי שליט"א, מחשובי הת"ח בחסידי ויזניץ באלעד, בן הרה"ג ר' נפתלי גרינבוים ז"ל מירושלים, ולאמו שתח" בת הרה"ח ר' ישראל כהן שליט"א מחשובי חסידי סקווירא בב"ב. הוא למד והתחנך בת"ת ובישיבה לצעירי דחסידי ויזניץ

ובלט בשמירת העניינים שלו. כל חייו היו באטמוספירה גבוהה של תורה לשמה ועבודה תמימה לשם שמים.

בהגיעו לפרקו הקים בשנת תשע"ח את ביתו עם זוגתו החשובה שתח"י, בת הרב שמואל וייס מאשדוד, בן הגאון ר' אריה וייס שליט"א רב דקהילת ויזניץ בלונדון וחתן הרה"ח ר' משה מרגליות שליט"א מקרית ויזניץ.

לאחר נישואיו התגורר תחילה באשדוד, ואח"כ קבע מגוריו בעיר חיפה. בכולל ויזניץ בחיפה בלט כאברך מתמיד הממלא את כל שעות הסדרים מתחילתם ועד סופם בהתמדה מופלגת, לימודו היה בבהירות ובהבנה נפלאה. חבריו האברכים מפליאים את דמותו כמי שכל מעייניו שקועים היו בתורה ובעבודת ד' בכל שעות היממה. גשמיות ועוה"ז לא היו כלל מעניינו, אלא מוחו ומחשבו עסוקים היו רק בדברים שבקדושה.

כל עניינו היה 'עשה טוב', מתוך אושר ושמחה פנימית על שזכה לעבוד את השי"ת. תפילתו היתה מתוך דביקות והתרוממות הנפש, במתינות, בכוונה ובהתבוננות, יש ובשעת 'פסוקי דזמרה' פרצו מליבו שירי הודיה והלל לד'. אולם הכל היה בענווה ובהצנע לכת, בפשטות, באצילות ובעדיניות נפלאה, כשהוא אינו עושה מעצמו שום עסק. יחד עם היותו נוח לשמים היה נוח לבריות, וקיבל כל אחד בסבר פנים יפות. נהג להתיעץ בכל דבר עם רבו מרן אדמו"ר מויזניץ שליט"א, והיה דמות של מבקש ד', מתוך דביקות בספרי חסידות. היה מיוחד בקדושת העניינים, כרמוז בשמו 'יוסף'. צדיק היה בדרכיו וחסיד במעשיו.

הנסיעה למירון

ביום חמישי בדרכו למירון, דיבר משהו באוטובוס על כך שחז"ל במסכת ברכות אמרו כי דרכי המלחמה ביצר הרע הם 'תורה', 'קבלת עול מלכות שמים', ו'זיכור לו יום המיתה'. נענה המנוח ר' יוסף ז"ל, כי אין צורך לעסוק יותר מדאי ב'זיכור לו', אלא צריך לדבר מכך שהקב"ה אוהב כל יהודי...

לאחר פטירתו מצאו כי כאשר התגורר באשדוד, תרם לביהמ"ד ספר הזוהר הקדוש של רשב"י ז"ע, את הכרך של פרשת אמור... - השבוע בו התבקש לישיבה של מעלה.

בשיחות עם חברים ומכירים עולה דמותו של אברך שהלך בגדולות בעוד מצטנע בצדי דרכים. כך היה בבין הזמנים האחרון, עת אביו שיחי' שראה כיצד הוא מקפיד על סדרי לימוד לאורך כל שעות היום ממש כמו באמצע הזמן, תהה באוזניו האם

באלעד, שם בלט בהתמדתו בתורה וביראתו הקודמת לחכמתו. אח"כ המשיך לימודיו בישיבת 'בית ישראל ודמשק אליעזר' בקרית ויזניץ. כבר אז בלט כאחד מה'הלומים' שבין בחורי הישיבה, כפי שמגדירים אותו חבריו שיבלח"ט. מאז שעות לפנות בוקר במשך כל היום עד הלילה עסק בתורה בהתמדה עצומה, כשהוא גם מוסיף משלו שעות לימוד על שעות הסדרים הקבועים.

מבקש ה'

לצד התמדתו היה בעל כשרון נפלא ולמד בעיון רב. היה בחור מבקש ד', מתמיד ובקי בספרי חסידות ומקושר בל"נ ליבלחט"א מרן אדמו"ר מויזניץ שליט"א. עבד את ד' בקדושה ובטהרה

”...רק לאחר בירורים ובדיקות התברר מי הוא הבחור מאחורי המילים שלימדו על פסגת שאיפתו ומטרתו בעולמו כבר בגיל הבחורות...”

שיעורים רבים בחברותא קבע בספרי מוסר וחסידות, וכל מי ששוחח עימו בעניינים אלה ראה כי הדברים אינם בגדר מליצה אלא מהווים עבורו משנת חיים ממנה לא יסור לרגע.

בדרכי הבטחון

כך מספר אחד מידידיו הקרובים, כי בתקופה האחרונה נכנס לדין ודברים עם ר' יוסף בעניין מידת הבטחון וכיצד היא הדרך והמבט הנכון במידה זו, כאשר כל אחד מביא מקורות וציטוטים להוכיח את דבריו. והנה ימים ספורים לפני ל"ג בעומר ניגש ר' יוסף לחברו בהתלהבות וסיפר כי מצא מאמר בספר 'שולחן הטהור' לבעל השומר אמונים שמוכיח כדבריו, וביקש להראות לבן שיחו את הדברים במקורם. החבר השיב כי היות שנכנסים עכשיו להתפלל מנחה, אולי כדאי שימתינו לאחר התפילה, אך ר' יוסף לא הבין והשיב בהתלהבות 'אדרבה, אם הולכים להתפלל אז צריכים לדעת לפני התפילה איך ועל מה להתפלל', והיה ניכר כיצד ענייני עבודה וחסידות אצלו הם תמיד 'למעשה' באופן הכי מעשי ששייך.

תיאורים יוצאי דופן שמענו מחבריו ומכיריו על הקפדתו בשמירת העניינים עד כדי מסירות נפש, וגם בשנים האחרונות כאשר התגורר בעיר חיפה ובאזור מעורב שבו מתגוררת גם אוכלוסייה לא דתית, ראו עליו שהוא כבר מורגל בשמירת העניינים ואינו חש בהבדל, וכששאלוהו כיצד מסתדר באזור כזה אמר שאינו מבין מה הבעיה, הוא בכל מקרה אינו רואה כלום. וזאת מפני שבכל יציאה לרחוב היה מסיר את משקפיו והולך בעיניים מושפלות. ההקפדה על שמירת העניינים אף הובילה אותו לשנות מהליכותו כדי לא לעמוד בניסיון. כך היה כאשר היה עורך את הקניות לבית, למרות שלידי ביתו היה סופרמרקט גדול עם מחירים נוחים ומבחר וכו' היה מטפס במעלה ההר אל חנות קטנה ומרוחקת יותר באזור החרדי, ששם היו פחות ניסיונות בשמירת העניינים.

הותיר אחריו את זוגתו החשובה שתחי' שעמדה לימינו במסירות, ובת אחת. הוריו, חותנו, זקניו והמשפחה השבורה והרצוצה, האבלה יחד עם כל בית ישראל על איש המעלה שהלך לעולמו והתיר אותנו לאנחות.

לא בין הזמנים עתה, ור' יוסף השיב מיד ובטבעיות 'כאן אצלנו בקהילה לא מרגישים בכלל בין הזמנים, כולם יושבים ולומדים כרגיל', וניכר היה שבאמת כך מרגיש, שאין שום דבר מיוחד בכך שהזמן ובין הזמנים שווים אצלו לכל דבר.

מידת השמחה שלו היתה לשם דבר, וליוותה אותו גם בעת הלימוד בכלל עת היה משרה אווירה של שמחה של תורה סביבו. החברים מתארים התרחשות מהתקופה האחרונה, כאשר האברכים עסקו בידיעה בהבנת דברי הב"י והמרדכי באחת הסוגיות, ור' יוסף חש בעייפות באמצע הלימוד וביקש לעזור את עצמו ואת החברים. "הוא נעמד בחגיגות, משל היה מנחה אירוע תורני בהשתתפות אלפים, והכריז 'אנו מקדמים בברכה את רבי מרדכי שליט"א שישא מדברותיו', ואז החל למסור את דברי המרדכי ולבארם באר היטב כביכול הוא נושא את הדברים בפני קהל אלפים. וכך הוא וכל הסובבים החלו 'לחיות' מחדש את הסוגיה עד להבנה ברורה מתוך שמחה וחיבת של תורה.

בר דעת

גם אנשים שבקושי הכירוהו זכו לעמוד על מעלתו במידת השמחה. בימי השבעה הגיע לנחם יהודי מקהילה אחרת שהתגורר ברחוב בו התגורר ר' יוסף. כששאלוהו אם הכיר אותו באופן אישי השיב האיש כי לא זכה להכירו, אולם הכיר את החיך שלו בו היה מקדם אותו בכל פעם שהיו חולפים זה על פני זה.

חבריו לספסלי הישיבה מספרים כי כבר בגיל צעיר ניכר בו כי בר דעת הוא ומונח לעומק לא רק בלימוד התורה אלא גם בענייני חסידות ועבודת ה' ובהתקשרות לצדיקים. אחד החברים מספר כי כבר בישיבה קטנה, מצאו פעם מחברת חידושי תורה בחדר השיעורים וכשבדקו בעמוד השער, במקום שמו של בעל המחברת היה כתוב 'אני לא נבראתי אלא לשמש את קוני'. רק לאחר בירורים ובדיקות התברר מי הוא הבחור מאחורי המילים שלימדו על פסגת שאיפתו ומטרתו בעולמו כבר בגיל הבחורות.

מעשה נוסף שאירע בימי עלומיו, שאחד מחבריו השמיע בפני המשגיח בישיבה רעיון עמוק בענייני חסידות. המשגיח ביקש לברר מהיכן מקור הדברים. כשהבחור השיב כי שמע זאת מהבחור יוסי גרינבוים נענה המשגיח ואמר 'אם יוסי אמר את זה אני מקבל את הדברים'. זו היתה ההערכה שרחשו לו בצוות הישיבה כבר בגיל צעיר, מתוך הכרה בערך מעלתו והבנתו בעומק ענייני עבודה וחסידות.

כבר מגיל צעיר לא מש מידו ספר חובת הלבבות בו הגה השכם והערב, בבחינת לימוד המביא לידי מעשה. ובעת האחרונה כשהכולל בו למד העתיק את מקומו למבנה אחר, הרי כשנכנסו ביום הראשון להיכל החדש כבר ראו על אחד השולחנות מונח ספר חובת הלבבות, וידעו כי זהו המקום שבחר ר' יוסף וכבר הספיק לשבת שם ולהגות בספר הקדוש.

אלפי חסיד יוניץ במסע הלוויה ברחבת בית המדרש הגדול קרית יוניץ (JDN)

גיליון מיוחד במלאות השבעה

לעילוי נשמת
הרב יוסף
ב"ר ברוך צבי

מתוך

45 הרוגי האסון
הנורא בפירון

ל"ג בעומר תשפ"א

קולמוס הנפש

סיפורו של אברך בעל כשרונות, קול זמיר ונפש ערבה, שלא הפסיק לתבוע מעצמו עוד ועוד *
”מה אני שמח עם התורה כשאפילו לשבת שלוש שעות ביום קשה לי?...”, הוא חשב לעצמו, ”הרי
זו בושה! בושה וחרפה! * מזמור לשרגא

יעקב א. לוסטיגמן

לפני כ-53 שנה נולד הרב שרגא גשטטנר, לאביו הרה"ח ר' חיים יבלחט"א, במונטריאול שבקנדה. אמו תח"י, הגיעה לשם מבני ברק. היא נכדתו של הרב שרגא סיני שהיה מייסדו ומנהלו של תלמוד התורה המיתולוגי 'סודי התורה' בתל אביב.

באוירת קדושה

משפחת גשטטנר היא משפחה סקוויראית קלאסית. חינוך היה חסידי מובהק, האווירה אווירה של 'ווארעמקייט' לכל דבר שבקדושה, ובכל עת מצוא היתה המשפחה אורזת את המטלטלים ומרחיקה נדוד עד לעיירה ניו סקווירא שבמדינת ניו יורק, כדי לחלות את פני הקודש ולהסתופף בצלו של הרבי שליט"א. בחממה הזאת גדל ר' שרגא, ובבחרותו אף למד בישיבת סקווירא, יחד עם חברו הרב יחזקאל טומבר, שעמו שוחחנו השבוע. הרב טומבר יבלחט"א, מתגורר כיום במונסי, שם התגורר גם הרב שרגא גשטטנר לאחר נישואיו. מעבר לעבודה ששניה למדו באותה ישיבה, ושניים היו חסידים סקווירא המתגוררים במונסי, היתה להם השקעה גם במקום העבודה. "שנינו עבדנו אצל אותו בוס", מספר לנו ר' יחזקאל, "כל אחד בחברה אחרת ובתום אחר, אבל לשתי החברות יש בעלים אחד, ולכן יצא לי לפגוש אותן רבות גם בעבודה וגם בקהילה".

מזמור שיר

לאחר פטירתו של ר' שרגא, הרבו כלי התקשורת השונים לסקר את הסיפור של "מזמור החסידי שנהרג באסון". סיפורו על האלבומים שהקליט, והשירים ששר, על הקול הערב ועל הרגש המתחנן שנשמע בשירתו.

אבל ר' שרגא עצמו לא ראה בעצמו זמר. לא בשנים האחרונות. הוא אכן כיוון לשם, לקריירה של זמר מוצלח ובעל שם עולמי, אבל זה היה בצעירותו. לאחר נישואיו החל לחתור לכיוון ואכן נחל הצלחה מסחררת. עתיד מזהיר הובטח לו והדרך היתה סלולה בפניו להצלחה. הוא כבר החזיק בבעלותו באולפן הקלטות משלו, בו הקליט את שיריו והוא היה מבוקש מאוד בחתונות ובשמחות בכל רחבי ארה"ב, לצד פופולאריות גדולה לאלבומים שהקליט ופרסם.

הזוויות השונות שלו. החליט ר' שרגא לעשות הסבת מקצוע, לוותר באופן מיידי על הקריירה כזמר, ולקבוע מדי יום לפחות שלוש שעות ללימוד התורה.

"בתוך יום - יומיים כבר לא היה לו אולפן", מתאר חברו ר' יחזקאל טומבר בשיחה עם 'המבשר'. "הוא פשוט התפטר מהציוד במהירות, לפני שייתחרט על ההחלטה הטובה שהחליט. לא זו בלבד, אלא שהוא גם קיבל על עצמו שלא יחזיק יותר מיקרופון ביד וישיר על במה."

ר' שרגא ידע שהרצון הזה לשיר לא יעזוב אותו בגלל החלטה של רגע. הוא פחד שהתאווה הזאת תשתלט עליו בהמשך הדרך ולכן גדר את עצמו וגזר על עצמו שלא לעמוד ולשיר בפני קהל, לא בתשלום ולא בחינם, לא באופן מתוכנן ולא באופן ספונטני."

וכך, בלי שום הכנסה או מקצוע אחר ביד, החל ר' שרגא לחפש לעצמו מקום עבודה. במקביל החל להקפיד על לימוד של שלוש שעות ברצף כל יום.

הוא מצא עבודה ועשה חיל בעבודתו. התברר לו, אולי לראשונה, שהוא אומנם מאוד מוכשר במוזיקה, אבל יש לו כישרונות רבים אחרים. במקביל ישב ללמוד כל יום שלוש שעות כפי שקיבל על עצמו, אבל דווקא כאן הוא נתקל בקושי גדול בתחילת הדרך.

"אדם שעובד לפרנסתו ולא רגיל לשבת שעות ללמוד כל יום, זה לא קל פתאום לשבת ככה ליד הגמרא שלוש שעות ביום. אבל שרגי לא נכנע, הוא החליט שהוא לומד דברים קלים, מה שבא לו בקלות, העיקר ללמוד. הוא פתח קיצור שולחן ערוך והתחיל ללמוד, אבל כמה אפשר ללמוד קיצור שולחן ערוך? שעה ביום זה גם הרבה. שלוש שעות ביום כל יום? זה היה

לו מאוד קשה.

אהבת תורה

"והנה הגיעו הימים טובים, ר' שרגא כמו כל בית ישראל התכונן בחיל וברעדה לימים הנוראים ולחג הסוכות. כשהגיעה שמחת תורה ונסענו כולם לרבי, בניו סקווירא, נסע גם שרגי גשטטנר, הוא רקד בהקפות ושמח מאוד עם התורה, אבל באמצע הוא נשבר.

"מה אני שמח עם התורה כשאפילו לשבת שלוש שעות ביום קשה לי?...", הוא חשב לעצמו, "הרי זו בושה! בושה וחרפה! כך ייסר את עצמו עד שהחליט שהוא חייב למצוא חברותא ראוי שעמו יוכל ללמוד כמו שצריך בחשק ובהתלהבות, שלוש שעות

בשלב מסוים הבין ר' שרגא כי הקריירה כמוזיקאי מצליח, באה על חשבון דברים אחרים. חינוך הילדים למשל, העלייה האישית שלו ברוחניות. חוסר היכולת לקבוע עיתים לתורה בצורה מסודרת ועוד.

התובנה הזאת הכתה בו, וגרמה לו לתהות מחדש על הכיוון שאליה צעד עד כה. כפי שהתחנך בבית הוריו, הוא החליט לפנות לדעת תורה, ופנה לדיין דקהילת סקווירא במונטריאול, הגאון רבי יוחנן וואזנר שליט"א, עמו היה לו קשר קרוב, וביקש להתיעץ עמו בעניין.

ההחלטה הגורלית

לאחר התייעצות ממושכת, ולאחר שדן עם הדיין בנושא מכל

זכרון להולכים

גיליון מיוחד במלאות השבעה

לעילוי נשמת הרב שרגא ב"ר חיים

פזון

45 הרוגי האסון הנורא בפזון

ל"ג בעומר תשפ"א

"...ברגע שבו הסתיימו הריקודים, הוא ירד מהבמה. החברים ניגשו להחמיא לו ולהודות לו, אבל הוא פנה אלינו עם דמעות בעיניים והתחנן..."

הנוגעים בדבר ולך יש את הכישרון והיכולת לשמח אותם. אתה רוצה להישאר עם הקבלה שלך שלא לשיר בפני הציבור, אבל תחשוב, הייטב בעיני ה'?"

"ר' שרגא אמר שהוא צריך לחשוב על זה קצת. הוא יצא החוצה, הרהר בנושא בינו לבין עצמו, ולאחר מחשבה חזר ואמר לאותו אברך, "אכן צדקו דברייך... אני חושב שרצונך זה שעכשיו כן אעמוד על הבמה ואשמח את החתן והכלה".

"הוא עלה על הבמה, החזיק במיקרופון וחזר לימים הקודמים שלו כהרף עין. שר ורקד, שמח ושמח והיתה חתונה מאוד שמחה.

ברגע שבו הסתיימו הריקודים, הוא ירד מהבמה. החברים ניגשו להחמיא לו ולהודות לו, אבל הוא פנה אלינו עם דמעות בעיניים והתחנן: "בבקשה אל תחמיאו לי, אל תשבחו אותי. גם ככה אני צריך כוחות נפש גדולים כדי לא ליפול לשם בחזרה. בבקשה מכם, אל תקשו עלי עוד יותר. בואו נשכח מהערב הזה, כאילו הוא לא היה ולא נברא..."

בדרך למירון

בשבעה שבוע שערב הגיע ר' שרגא לארץ הקודש, כדי לחונן את עפרה ולעלות למירון בל"ג בעומר. אליו התלוו שני אחיו שבאו יחד עמו. לאחר שהשתתף במעמד ההדלקה של כ"ק מרן אדמו"ר מתולדות אהרן, הולכייהו רגליו למעבר הדמים, וכעבור דקות אחדות הוא כבר לא היה בין החיים.

למגינת לב, נקבר ר' שרגא בהר המנוחות כשמכל משפחתו וחבריו, ליוו אותו רק שני אחיו שהגיעו עמו לארץ. וכך צעדו אחריו מאות אנשים שלא ידעו מי הוא ומה הוא היה, הם שמעו על כך שהוא היה זמר מאוד מוכשר, ורק חבריו שנותרו בארה"ב ידעו שבין רגבי אדמתה של ירושלים עיר הקודש, בהר המנוחות, נטמן יהודי יוצא דופן, שהקריב את כל הרצונות שלו לקדוש ברוך הוא, ומסר את נפשו על לימוד התורה. ולוואי ונוכח להתחזק ולקחת ממנו מעט צידה לדרך, לוותר על הדברים שנראים לנו חשובים, אבל באמת הם רק מפריעים לנו להגיע אל המטרה שלשמה נולדנו, להיות עבדי ה' באמת ובתמים. ויהיה החיזוק הזה לעילוי נשמתו הטהורה של הרב החסיד הזובח את יצרו רבי שרגא בן רבי חיים גשטטנר, וזכותו תגן עלינו.

מסע הלווייה

כל יום. "אבל מאיפה ימצא חברותא כזה? הוא הרי אינו אברך כולל, מי שלומד כל כך הרבה שעות זה רק תלמידי החכמים החובשים את ספסלי בית המדרש יומם ולילה, ולמה שאחד מהם ירצה ללמוד עם בעל הבית פשוט?"

"ר' שרגא פשוט התחיל להתפלל", מתאר חברו ר' יחזקאל את ששמע מפיו, "הוא בכה בדמעות, והתחנן לבורא העולם שיזכה אותו למצוא חברותא ראוי שיאפשר לו להצליח בלימוד. "כשסיים את תפילתו, יצא מבית המדרש שבו התקיימו ההקפות והריקודים, ופנה ל'היכל התורה' הסמוך, שם יושבים ולומדים באיזן הפרעה בכל זמן ועת. והנה הוא ראה אברך מתושבי עירנו מונסי, יושב ולומד.

"ר' שרגא לא היסס, הוא ניגש לאברך הזה ושאל אותו אם הוא רוצה ללמוד איתו משהו, כי חשקה נפשו בתורה. האברך היה נבוך, מצד אחד הוא ראה אברך שממש משתוקק ללמוד, אברך שמגיע עם 'ברען' גדול ורוצה פשוט ללמוד. מצד שני, אותו אברך חיכה שם לאחיו שעמו סיכם עוד קודם לכן ללמוד בשעה הזאת.

"הוא אמר לר' שרגא שהוא ממתין לאחיו, אבל עד שאחיו יבוא, אין בעיה, הוא ישמח ללמוד עמו", מספר ר' יחזקאל יבלחט"א. "אני לא יודע מה קרה עם האח של אוו אברך, אם הוא הגיע או לא, אבל מאותו רגע, ר' שרגא והאברך ההוא הפכו לחברותא קבועה, והם למדו יחד כל יום במשך שנים, עד השבוע שעבר..."

קביעות במסירות

הרב טומבר מוסיף כי בכך לא נגמר הסיפור: "ככל שעברו החודשים והשנים, ר' שרגא שקע יותר ויותר בלימוד, הוא ממש אהב ללמוד ומצא את כל החיות שלו מהלימוד. לאט לאט הוא הוסיף עוד סדרים קבועים על השלוש שעות, ובתקופה האחרונה הוא הגיע לקביעות של שש שעות לימוד לפחות כל יום, למרות שהוא היה עובד פרנסתו! שלוש שעות הוא היה לומד בבוקר, כלם יום מהשעה 00:6 עד השעה 00:9 בבוקר. חוץ מזה הוא היה לומד במהלך יום העבודה, היתה לו קביעות, ולאחר מכן בערב, אחרי העבודה היתה לו קביעות נוספת, ובסך הכל היו אלו שש שעות לימוד בימים שבהם עבד. אני לא מדבר על שבתות ויומי דפגרא שבהם לא עבד והיה לומד עוד יותר.

"לכן כשהוא נפטר וכולם דיברו על הזמר שנפטר, זה מאוד צרם לי", אומר החבר. "כי ר' שרגי לא היה זמר. הוא היה אברך תלמיד חכם!..."

בעניין זה הוא מוסיף עוד אנקדוטה מעניינת, ששופכת אור על אשיותו המיוחדת של ר' שרגא גשטטנר.

"היה זה בתקופה הקורונה, אצלנו היא עוד לא נגמרה עד היום, אבל בתקופה היותר קשה, כשהכל היה סגור. הבעל הבית שלנו בעבודה חיתן ילד, כמובן שאנחנו העובדים הוזמנו לשמחה, שהתקיימה באופן מצומצם יחסית.

"והנה התברר שאין זמר בחתונה, אולי הזמר נדבק בקורונה אולי הוא פחד לבוא או שמנעו ממנו. כך או כך, לא היה זמר בחתונה, וזה היה מצב מאוד לא נחמד. ניגש אחד החברים לר' שרגא ואמר לו "נו... אתה הרי יודע לשיר... בוא תעמוד על הבמה ותתחיל לשמח את החתן והכלה".

ר' שרגא דחה את ההצעה על הסף: "מה פתאום", הוא אמר, "הרי קיבלתי על עצמי שאני לא שר יותר על במות. עד שהצלחתי להיחלץ מהעולם ההוא אני לא חוזר לזה פעם נוספת..."

אבל אותו אברך לא עשה לו הנחות: "תחשוב שוב", הוא אמר לר' שרגא. "תחשוב מה הקב"ה רוצה ממך עכשיו! יש כאן חתן וכלה שמתחתנים הערב, יש מצווה לשמח אותם. הזמינו זמר והוא לא הגיע, יש עגמת נפש למחותנים ולכל

ולישרי לב שמחה

עטופי הלם וצער עד דכדוכה של נפש, בפניא דמעלי שבתא, ליוו למנוחות את האברך היקר פאר המידות צורבא מרבנן הלן בעומקה של הלכה הרב שמחה בונם דיסקינד ז"ל, מיקירי אברכי חסידי גור ברמת בית שמש, בן עליה ודמות נפלאה של אברך חסידי ספוג אמונת חכמים טהורה, שנספה ל"ע בטרגדיה האיומה סמוך לציונו הקדוש של התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי זיע"א.

מרדכי גולדמן

חיל בתורתו

המנוח ז"ל נולד להוריו יבדלחט"א הרה"ח ר' יעקב פסח מחשובי חסידי גור ולאמו תח' המחנכת הדגולה בעיר חיפה, ביום ד' במנחם-אב שנת תשנ"ז. משחר ילדותו ניכרו בו מידותיו התרומיות העדינות והאצילות שקבלם מבית הוריו ומוריו כשאת חוק לימודיו הוא לתפארת הוריו ומוריו כשאת חוק לימודיו הוא מקיים בת"ת 'אור שמחה' דחסידי גור בחיפה. חבריו בילדות מספרים על זריותו ויראתו הקודמת לחכמתו כאשר הוא מסגל לעצמו קנייני נצח בתורה ביראת שמים ובחסידות. בימי בחרותו למד בישיבת 'שפת אמת' שבירושלים, ולאחר מכן בישיבה גדולה 'שפתי צדיק' שבחצור, ושם הוסיף חיל וקנה מסכתות רבות בש"ס בידיעה ברורה, חזר ושינן מסכתות שלמות במסגרת 'חבורת ש"ס' כאשר כל מסכת שלמד דאג שתהיה שמורה בידו כ"מזומנים".

חבריו מספרים כי בימי בחרותו היה משכים קום לעבודת הבורא, ויושב ללמוד ארוכות ברציפות. מעולם לא ניכרה אצלו בטלה, רגיל היה לשבת וללמוד עם שותפיו ברציפות שעות ארוכות בלא להסיח דעת מהנלמד, עד שהיה זה לשם דבר בישיבה.

לאחר פטירתו נמצא מכתב בו כתב לעצמו את תוכניותיו לשנים הבאות, ובהן: לסיים ש"ס בידיעה ברורה, ולאחר מכן בתוך פרק זמן מוגדר לסיים ולדעת אף את כל חלקי השו"ע, ועוד עניינים רבים בעבודת ה' שביקש לרכוש, מהם ניכרו שאיפותיו ומחשבותיו הטהורות. מופלא היה במידת הענווה, לא עשה מעצמו כל עניין, וגם כששיבחוהו על מעשים שעשה היה מגיב בצורה אופיינית: "נו, אל תעשה עסק..."

רגיש היה במיוחד לצער של זולתו, ואף כשלא הוא היה הגורם לכך, וכפי שסיפרו חבריו לישיבה שארע פעם שבחור עשה מעשה ילדות ונגרם מכך נזק מצער לרכושם של כמה מהבחורים, וכששמחה בונם ז"ל נוכח בכך, טרח מיד בעצמו לסדר הכל בזריזות על הצד היותר טוב בכדי שלא ייודע העניין כלל לחבריו.

נושא בעול

מידה נפלאה נוספת בה הצטיין היא הנשיאה בעול עם חבריו, והיה מקיים בעצמו 'במקום שאין אנשים השתדל להיות איש', כשהוא מושיט תמיד ידו לעזרה בכל הנצרך בענייני הציבור,

ובסבר פנים יפות.

כשהגיע לפרקו נלקח לחתן אצל יבדלחט"א חמיו, מחשובי אנ"ש בירושלים הרה"ח ר' יעקב צבי ביניקה הי"ו, שידי רב לו בהעמדת בתים בישראל.

יחד עם נוות ביתו תח' הקימו בית חסידי לתפארת ובסייעתא דשמיא זכו לרוות נחת בלידת בתם ולאחר מכן, בחודש מנחם אב אשתקד, זכו להכניס את בנם אהרן דוד נ"י בבריתו של אברהם אבינו.

לאחר נישואיהם קבעו את דירתם ברמת בית שמש ג', שם קבע לו מקום של כבוד בין החברים בבית החסידים דחסידי גור "בית מרדכי יוסף", והתבלט בשקידתו הרבה, כשהיה יושב בכל יום שעות רבות ועוסק בתורה בין כותלי בית החסידים.

חבריו אף מספרים על ישרותו הרבה בענייני ממונות כאשר

היה מדקדק על פרוטה בממונם של אחרים. ביותר היה ניכר הדבר עת שימש כגזבר בכספי צדקה, כשהיה רושם כל תנועה בצורה מסודרת, ואף בעת פטירתו מצאו בכיסו רשימות מסודרות של ענייני הצדקה.

ניכר בדרכיו

בתקופת הקורונה כאשר נסגרו שערי הכוללים, המשיך ללמוד כרגיל בשטיבל עם שותפו שהתגורר בשכונה אחרת, כשהוא מתעקש להשתתף עמו במחצית מעלות הנסיעות.

בסוף כל חודש היה נוהג לשבת ולחשב את כל הכנסותיו, והפריש מהן מעשרות בהידור. יום לפני פטירתו אף ליבן עם ראש הכולל בו למד, דקדוק הלכתי בענייני מעשר שהיה נוגע לו.

כשמכרו בבית החסידים את העליות, ניגש ר' שמחה בונם ז"ל אל הגבאי לאחר המכירה וביקש לתרום סכום נכבד, כשהוא מסביר שסכום זה הוא מכספי מעשר ומיועד ממילא לצדקה, ועל כן הוא רוצה לתתו בלא קשר למכירה כדי שלא למעט מנתינתם של אחרים.

מיוחד היה בהארת פניו לזולת, והיה מקבל כל אחד בסבר פנים יפות. עמו בבית החסידים התפלל יהודי יקר שיחי' שהינו גר צדק, ור' שמחה בונם ז"ל היה מקרבו ומעודדו ומאיר לו פנים, ואף הזמינו לסעוד בביתו את סעודות השבת.

התנהגותו היתה בזריזות מחד ומתוך יישוב הדעת מאידך, וכאשר בשנה שעברה לפני חג הפסח, בתקופת הקורונה, יצא עם חבריו לטבול כלים חדשים שקנו לכבוד החג, ולפתע נשמט כלי מידי חברו אל תוך מי המקווה, הביא ר' שמחה בונם ז"ל סולם ונכנס בזריזות לתוך המים והוציא את הכלי, תוך שהוא מציין את שמחתו על שזכה לקיים מצוות גמילות חסד ויחד עם זאת זכה גם לטבול לטהרה לפני הרגל.

התנהלותו היתה תמיד בכבוד ראש, אף פעם לא ניכרה אצלו קלילות או רפיון. היה מדקדק רבות בדקדוקי הלכה, והרבה להתיעץ עם מורי הוראה על כל דבר ועניין.

תורה ותפילה

תפילתו היתה במתינות ובקביעות מקום, חבריו מעידים שלא זכור להם מקרה שאחר פעם לתפילה, וכמו"כ ספרו שהיה מקפיד ביותר לא להחליף לתפילין של ר"ת לפני סיום התפילה, ואף שלעיתים היה הזמן נחוץ ביותר.

עסק הרבה והרבה פעלים וחילים לידיעת התורה, שתהיה

בני המשפחה קראו תהילים כל הילה, בלי להפסיק, כאשר בין בני המשפחה התרוצצו הודעות ושיחות טלפון בניסיון לאתר את הבן והאח.

ולמשפחה. לחזק ולהתחזק. אנחנו שלמים עם הקב"ה שזיכה אותי להיות אמא שלו כמעט 42 שנים. קיבלנו נשמה גדולה, והזכות הזו והקרבה אליו, זה רק הרים את המשפחה".

"הוא היה אחד המיוחדים. הקרין שמחה ושימח כל בן אדם. הייתה לו קרבה עם כל אחד, ולא משנה מי הוא היה" מוסיף האב ר' יעקב. "קיבלנו מתנה, ואנחנו מודים לקדוש ברוך הוא על השנים שזכינו לגדל אותו. כמו שאנחנו לא שואלים למה הקב"ה נתן לנו מתנה, אנחנו לא שואלים למה הוא לוקח לנו אותה. למדתי שהפסוק 'בן-אדם, הנני לוקח ממך את-מחמד עיניך' (יחזקאל כ"ד, ט"ז), מתקיים".

כאמור, ל"ג בעומר היה הראשון והאחרון שלו במירון. לפי עדות חבריו, מיד בהגיעו קבע תחילה שעת לימוד בהיכל התורה הסמוך לציון, ולאחר מכן פנה לשפוך שיח על יד הציון הקדוש. בגזירת שמים נלקח מעמנו באסון הנורא שפקד את כלל ישראל, ומאז היוודע הבשורה המרה מבכים הכל את פטירתו בטרם עת של נפש נקי וצדיק שעדיין לגדולות, בבחינת 'דודי ירד לגנו ללקוט שושנים'.

יה"ר שיהיה למליץ יושר עבור הוריו שיחי, חמיו וחמותו שיחי, אלמתו תחי, בתו ובנו העוללים נ"י, ועבור כל בני משפחתו וידידיו הממאנים להתנחם על לכתו.

בבחינת 'עמוד ואמור מה ששנית', לאחר חג הפסח לקח על עצמו לדאוג שלכל אחד מחברי השטיבל תהיה חברותא ללימוד מסכת מסוימת שנבחרה ולשונה עד שתהיה בידו בידיעה ברורה, ב'מזומנים', והשקיע בכך הרבה מכוחו, ואף זכה שמאמציו נשאו פרי. יהיה הדבר לעילוי נשמתו הטהורה.

דביקותו בצדיקים היתה לשם דבר, מתייגע היה רבות בדברות הקודש בחביבות יתירה, והרבה לנסוע בכל עת מצוא 'נסיעות' לירושלים, ורבה היתה שמחתו כשעלה בידו לקיים רצון צדיקים, וכששהה בביהמ"ד בירושלים היו פניו מאירות באור מיוחד.

בתקופה האחרונה זכה לסיים חלקים נרחבים מהשו"ע, ואף זכה לעמוד בכור המבחן על חלק נכבד מהלכות שבת במסגרת הכולל בו למד - כולל "נר אברהם יוסף" ע"ש הרב החסיד רבי אברהם יוסף לייזרון זללה"ה שבראשות נכדו הרה"ג רבי ישראל לייזרון שליט"א, והצליח בו הצלחה מרובה.

ידידיו מציינים שבשבת פרשת אחרי קדושים הראה להם את דברי האור החיים הקדוש על נדב ואביהוא שנפטרו 'בקרבנתם לפני ה'", שמאריך שם בביאור עניין מיתת נשיקה, שמרוב תשוקה וקרבה להשי"ת יוצאת הנפש מהגוף, והעמיק לנסות ולהבין את דברי קדשו.

הנסיעה למירון

ביום חמישי האחרון נסע לבית הוריו בחיפה, ומשם המשיך לאתרא קדישא מירון. זו הייתה הפעם הראשונה בחייו שנסע למירון בל"ג בעומר, וגם האחרונה. האב ר' יעקב לא רצה שייסע. הוא לא מנע מבעדו אבל התקשר לשכנע אותו לרדת מזה אך זה היה כבר כמה שעות אחרי שנסע.

בליל האסון, ככל שהידיעות התאספו, המשפחה לא הצליחה להירדם. בני המשפחה קראו תהילים כל הילה, בלי להפסיק, כאשר בין בני המשפחה התרוצצו הודעות ושיחות טלפון בניסיון לאתר את הבן והאח.

"היה לנו ברור שאם הכל בסדר הוא ישלח הודעה. הוא יעשה הכול להודיע לנו ולהרגיע אותנו. אמרנו, אולי לא יצר קשר כי אולי נפצע קל, אולי לא הייתה קליטה" אמרו בני המשפחה בשבעה. "אמרנו לכולם 'ברור שנמצא את בונים' וחשבנו כמה נורא עצוב לי על כל המשפחות האחרות שקרה להן האסון. לא חשבנו שזה יקרה דווקא לנו".

"אמרנו לעצמנו, בונים לא היה נדחף. תמיד כשהיה מגיע אוטובוס והרבה אנשים היו רוצים לעלות עליו, גם אם זה היה מלחיץ לקראת כניסת השבת, הוא לא הסכים לדחוף" אומרים בני המשפחה. "הוא תמיד היה אומר 'כשאגיע אגיע' ושה בסדר ושאינ לאן למהר ושבאוטובוס הבא יהיה מקום. ברור לי שהוא לא היה בנדחפים".

"הוא אהב לדאוג שכולם יהיו שמחים. נתן מילה טובה, עידוד, עזרה" אומר האב ר' יעקב. "הוא היה מאחד הנפילים שאתה לא יודע איך זכית בהם. אני קיבלתי 41 מתנות. כל אחד מילדיי הוא מתנה אבל בונים היה המתנה בשביל כולם. המהות שלו הייתה לחבר, לאחד".

"האחים שלו אומרים עליו כמה שהוא מושלם. הוא היה מתחשב בכולם בצורה לא רגילה" מוסיפים ההורים. "כל הילדים אומרים שהוא טוב. שהוא אוזן קשבת לכולם והיה מקשיב שעות. כל אחד מהם שרצה לשפוך את הלב עשה את זה אצלו. לאספות הורים אבא שלו היה אומר שהוא הולך ל'נחת'. אחד המורים היה גם קם לפניו, והיה אומר 'בפני אבא של שמחה בונים צריך לקום לכבודו'".

"מאוד מאוד כואב לנו והוא מאוד חסר לנו עכשיו. אנחנו מבקשים שהקב"ה יעזור לאלמנה ולילדים

בשמחת נישואיו

בלימוד עם החברותא

זכרון להולכים

גיליון מיוחד במלאות השבעה

לעילוי נשמת הרב שמחה בונים ב"ר יעקב פסח

מתוך

45 הרוגי האסון הנורא במירון

ל"ג בעומר תשפ"א

רחק ממני מנחם

מקשה אחת של נעימות תורה ויראת שמים טהורה. אלו היו תמצית חייו הקצרים של האברך הצעיר והיקר הרב מנחם זקבך ז"ל * ליל שישי עם 11 שעות של לימוד התורה ברציפות * ההקפדה על ברכת המזון מתוך הכתב * הזהירות המופלגת בממון חבירו * וגם איש מירון הרב יצחק שיינין שאירח את מנחם ז"ל ואביו שעה קלה לפני שהגרוע מכל קרה מספר על התחושות הקשות, על הרגעים של אי הוודאות והמסר שאסון קשה זה מראה לנו

אשר קליין

"התכנסנו כל בני המשפחה המורחבת לארוחה משותפת באוויר הפתוח, כולם נטלו את ידיהם לסעודה כיד המלך. מנחם, היה היחיד שלא נטל את ידיו. פניתי אליו ואמרתי לו, מנחם, האם אירע משהו? מדוע אינך נוטל את ידיך ומצטרף לכולם? "

"לא איני רעב" הוא השיב בחצי פה. אולם לאחר מספר דקות שמתו לב שהוא איננו, הלכתי לחפש אחריו, ומצאתיו בבית כנסת סמוך תר אחר סידור ומוצא אותו. 'תפסתי' אותו על החם. מדוע אינך נזקק לסידור אם אינך נוטל את ידיך לסעודה. ואז היה חייב לגלות כי הוא קיבל על עצמו שאינו נוטל ידיים ללחם, אלא אם כן יש לו אפשרות לברך מתוך ברכת המזון... מספר בן משפחת זקבך.

נעים הליכות

דודו הרב ברוך זקבך מספר להמבשר כי המשפחה פתחה כעת במיזם מיוחד לעילוי נשמתו, והדפיסה אלפי ברכת המזון בכדי לעודד לאת הציבור לברך ברכת המזון מתוך הברכות, כפי שקיבל עצמו ועשה כל הימים.

"האמת כי זה לא הקבלה היחידה שלו", אומר לנו הדוד ר' ברוך. "מנחם, קיבל על עצמו קבלות רבות במשך חייו הקצרים. מהם קבלות שהוא קיבל לתקופה קצרה, אבל המשיך להחזיק בהם עוד זמן רב ופעמים שהמשיך בהם במשך כל ימי חייו עד שעלה ונתעלה לישיבה של מעלה".

"מנחם, היה מקשה אחת של נעימות. זהו הכותרת הראשית של אישיותו. ובמילא כבר היתה לו נעימות בתורה, נעימות בתפילה, נעימות במידות טובות ונעימות בבין אדם לחבירו. וכך היה כל

ימיו, מאז ילדותו ועד שנקטעו פתיל חייו הקצרים. נעים הליכות. "ר' מנחם ז"ל היה אברך שתמיד חתר לשלימות. אברך עם יעדים ועם הספקים. כשקיבל על עצמו כמות של חומר לא עלה יצועו לפני שהספיק את כל מה שתיכנן לעצמו. ואם בבית מדרש

חבריו מספרים על כך שלעיתים בליל שישי היה לומד 11 שעות ברציפות !!! עד תפילת שחרית שהתפללו בישיבה. היו לו כוח התמדה וריכוז נדירים.

"ואיזה יראת שמים... ר' מנחם ז"ל היה ירא את ה' באמת ובתום לבב.

"לא היו אצלו 'קיצורי דרך' ביראת שמים. לא היו אצלו הנחות בבין אדם לחבירו וזהירות בממון חבירו. סיפר אחד האברכים כי מנחם לקח ממנו את רכבו והמראה נשברה קצת שלא באשמתו. כמובן, שמנחם ביקש לרכוש לו מיד מראה חדשה. אך הלה הסביר בתוקף ועמד על שלא שאין צורך בכך, מדובר ברכב ישן שאינו בשימוש תמידי, והנוק הוא כזה שאינו מצדיק רכישת מראה חדשה. מספר אותו אברך, שבמשך חצי שנה 'רדף' אחריו מנחם וביקש לרכוש בעבורו מראה חדשה, עד שבסופו של דבר הוא לא יכול היה לעמוד בלחצים אלו ו'נכנע' לו...

השעות האחרונות

מי שפגש את ר' מנחם בשעתיים האחרונות לימי חייו היה איש מירון העסקן הרב יצחק שיינין שמפעיל מזה עשרות שנים במעלה ההר את הכנסת אורחים המכונה 'דירה מס' 8, לשם הגיע המנוח טרם המשיך להדלקה במתחם 'תולדות אהרן'.

מספר ר' יצחק: "לפני הכל, את מנחם אני מכיר מאז ילדותו. אביו מגיע מידי שנה להכנסת אורחים שלנו. ובכלל יש לנו היכרות אישית רבת שנים עם המשפחה היקרה, אחת המשפחות הנכבדות והחשובות בבני ברק. מנחם היה תמיד עלם חמודות, ילד, בחור, ואברך יקר שביקרים. בן-תורה וירא שמים אמיתי, ויחד עם זאת בעל מידות טובות שאין להם שיעור.

"מנחם היה אישיות מיוחדת. אברך שאפשר לדבר עמו על כל דבר. אך הוא היה צנוע ועניו, לא 'החזיק' מעצמו. אציל מידות וזך הנפש. זן נדיר שלא פוגשים הרבה כמותו. אברך שמצד אחד יכול היה לעשות משמר ב'ליל שישי' של אחד עשרה שעות, ומאידך, יורד כנגד רוחו של כל

של הישיבה כבר ככה האור, או בחדרו בפנימייה היו בחורים שבקשו כבר לישון והאור הפריע להם, הרי שהיה הולך לבית הכנסת סמוך ומשלים את לימודיו, חוק קבוע מידי יום ביומו. לא דוחים למחר את מה שתיכננו להיום.

"...לא אשכח שעל המגש המירוני נותרה מנת בשר אחת, ומנחם ביקש להגיש את זה לאביו, אך אביו ביקשו שיקח זה בעבורו..."

קשה שררה בכל פינה, למרות שכולם עשו מאמצים לדחוק אותה החוצה מפני כבוד השבת. "אני שומע אנשים מאשימים זה בכה וזה בכה. אך דבר אחד אומר, היו יהודים ששכבו מתחת יהודים אחרים – ובכל זאת שרדו את האסון הנוראי, ומאידך היו יהודים ששכבו למעלה ובכל זאת לא שרדו. מה שמראה לנו שהנספים נבחרו מלמעלה, וכל אחד שהיה שם היה רשום מי יחיה ומי ימות – והמציאות היא שלקחו מעמנו את הטובים ביותר – דודי ירד לגנו. "אמנם זהו גזירה שאנו במוחנו הקטן אינם מבינים, אך זה לא פותר אותנו לעשות חשבון הנפש. ארבעים וחמשה הנספים ז"ל הם מקרב בני כל החוגים וכל העדות, כל הגילאים וכל המגזרים. קטנותי מלומר או מלהביע דעה, אך כבר גדולים ממני עוררו עלך כך שהקב"ה טובע מאתנו שנהיה יותר מאוחדים, יותר מלוכדים ונמנע מכל שנאה תחרות או מחלוקת ר"ל שאוכלת כל חלקה טובה, ואז ייטב לנו ולבנינו אחרינו עד עולם" מסיים אמר שיינין.

מי שהגיע למכון 'אבו כביר' היה דודו של ר' מנחם יבלחט"א רב הכותל והמקומות הקדושים הרב שמואל רבינוביץ. "על בשרי חוותי את הכאב האיום, ובעיניי ראיתי את השכול בערב שבת כשהגעתי לזהות את אחייני האברך היקר רבי מנחם זקבך ז"ל שנספה באסון. תפילותינו ושוועתנו לשמיים נתונים למען החלמה מלאה ורפואה שלמה לכלל הפצועים ואנו מחזקים את כוחות הרפואה וההצלחה".

"בשעה קשה זו שבה נקברים הנספים, אנו מתייחדים בלב נימי הלב והנפש עם המשפחות הכואבות והדואבות. לא העת עדיין לזעוק את זעקתם האילמת. זעקה שלא נשמעה בשעה שהתחננו על חייהם. זעקה המועזעת את העולם היהודי כולו, זעקה שאיש לא הצליח לשמוע אותה, אך כולנו בבחינת 'רואים את הקולות'. האבל הגדול והכאב העצום מלווה בחשבון נפש רוחני ובקבלות טובות באהבת חנים ואיחוד לבבות, בכוחות משותפים נפעל לאיחוי השברים והסקת המסקנות הנדרשות", סיכם הרב רבינוביץ.

אחד, בעל לב טוב ו'מבין עניין'. "כאמור", ר' יצחק שב לליל שישי האחרון ל"ג בעומר במירון. "מנחם הגיע יחד עם אביו ועם אח נוסף צעיר ממנו. לא אשכח שעל המגש נותר מנת בשר אחת, ומנחם ביקש להגיש את זה לאביו, אך אביו ביקשו שיקח זה בעבורו, ואמר הרי כבר יביאו מנות נוספות. וכך התווכחו ביניהם כמובן שמנחם ניצח ואביו קיבל מנה זו. כל עוד זכה לקיים מצוות כיבוד אב בשעותיו האחרונות עלי אדמות. "בסיום הסעודה, מנחם אמר שהוא הולך עם אח נוסף להדלקה של תולדות אהרן, והם סיכמו כולם להיפגש שוב אצלי בהכנסת אורחים בשעה רבע לשתיים בלילה... ומשם ימשיכו הביתה.

"אולם הגיע השעה 1 וסדרי עולם נשדרו. הידיעות הקשות החלו לזרום אליו, וכמובן שאני כאיש זק"א עזבתי מיד הכל ורצתי עם העובדים שלי למעלה. מה ששם התרחש באותם רגעים שנדמו כנצח, אלו זוויות ומראות שלא ראיתי ולא דמייתי שאראה לעולם. הקהל פתח שם שני שורות בכדי שהמתנדבים יוכלו לגשת לזירה הקשה, ופשוט כל מי שהיה במקום וידע לבצע פעולות החיאה, התחננו אליו שיעשה משהו. בכל הצדדים היו מוטלים יהודים במצב אנוש ה". אולם לדאבונו לב למרות שהיו כאלו שהצליחו להחיותם, לארבעים וחמשה איש זה כבר היה מאוחר מידי.

"פתחו את הדלת בהכנסת אורחים קרליבך שמתחת לציון, והכנסנו 11 חללים ר"ל. באותה שעה זה נראה מספר מוזוויע. הסתובבתי שם ולא האמנתי. האם זה אמיתי או שמדובר בחלום והם תיכף יקומו ויעמדו על הרגליים. אני עושה את מלאכת הקודש ורואה כי מדובר בכל הסוגים, בכל הגילאים. האיך זה יתכן? אחד עשרה יהודים נהרגו כאן במירון? "לפתע אני מבין שבעצם כאן זה רק הפורמו' של כל האסון הזה, וכי עוד יש חללים רבים בעוד שני מוקדים. המספרים הולכים וגדלים וברגע הזה אתה מאבד לגמרי השפיות... ריבוננו של עולם האיך זה ייתכן.

דודי ירד לגנו

"השעה 4 וחצי לפנות בוקר. אני שב להכנסת אורחים ומוצא את האבא ואת הבן הצעיר שלדבריו בדרך נס מאן-דהוא שלף אותו החוצה. הם יושבים וממתינים וההרגשה שלהם קשה מאוד. באותו רגע איננו יודעים מה עם אירע עם מנחם, אבל ליבו של האב לא מבשר טובות. מנחם הוא בעל ובן אחראי, ואם הוא לא יצר כל קשר עד עתה זהו אכן סיבה לדאגה. נסינו לברר בבתי חולים אך הוא לא היה בשום מקום. האבא היקר החליט לשוב הביתה לבני ברק ושם כבר הודיעו לו על האסון הקשה.

"אני נותרתי במירון בכדי שנוכל לארח בהכנסת אורחים את אלו שבכל זאת נותרו לשבת במירון. מה אומר ומה אדבר, זה נראה היה שבת של תשעה באב, הרגשות צפו ועלו ואווירה

בהלוייה בבני ברק

גיליון מיוחד במלאות השבעה

לעילוי נשמת
הרב מנחם
ב"ר מאיר

מתוך

45 הרוגי האסון
הנורא במירון

ל"ג בעומר תשפ"א

20 - 21

יום ו' ערש"ק בה"ב
כ"ה באייר תשפ"א

גיליון מיוחד במלאות השבעה לאסון מירון | זכרון להולכים • המבשר

בלתי לה' לבדו

דמותו של האברך החשוב הרב יהונתן יוסף חברוני ז"ל בלטה היטב בבית המדרש, בין בני החבורה ובאזור מגוריו בו שימש כמגדלור פועם של אהבת הבריות וקירובן לתורתו ועבודתו יתברך * קניינים רבים רכש בתורה הקדושה ובהגייתה וכל ימיו שאף לעלות ולהתעלות * ובהגיע עת מועד הדביק בלהטו את כל סביבתו * ה' נתן וה' לקח

משה אהרן אויש

פינה יקרה שהיתה מלאה בתורה ושמחה, בחן וחסד אשר התמיד למלא ולהקרין האברך החשוב הרב יהונתן יוסף חברוני ז"ל, נשארה ריקה בחלל כואב ומיותר. בני החבורה אבלים ומבכים את היעלמותו של אחד ומיוחד אשר עלה בסערה השמימה, בחצר היכלו של התנא האלוקי רבן שמעון בר יוחאי בעיצומו של ריקודי השמחה בהאי הילולא קדישא.

"השמחה אשר ליוותה אותו דקות ספורות לפני הסתלקותו היתה דרך חייו הקצרים של הרב יונתן", אומרים בגעגועי כאב ידידי מביית המדרש 'קרית משה' בגבעת שמואל. "מעולם לא סרו החיוך והשמחה מפניו המאירות. היה נחמד וחביב על כל אחד ואחד. דמותו תחסר לנו מאוד, ויהיה זה קשה עד בלתי אפשרי להסתגל לחיים בלעדי האור המושך שלו", מבכים החברים.

באהבתה ישגה תמיד

הרב יהונתן יוסף ז"ל נולד לפני כ-27 שנים להוריו היקרים, בעלי משפחה חשובה ותורנית, אשר הדריכו את ילדם החביב לאורח חיים של תורה ויראה. בעל כשרון היה כבר בילדותו, אהב ללמוד ולרכוש ידע במקצועות התורה, בנוסף ממה שקלט בתבונה במוסדות התורה, שם למד בשקידה וברציפות.

אהבת התורה של המנוח החשוב ז"ל לא פסקה מליבו בכל עת ובכל מצב. חינוכו בנערותו ליווה אותו וגם כי בגר לא סר ממנו. בבחרותו מצא מקום של כבוד בהיכל הישיבה, ונחשב מאוד על רבני הישיבה, מגידי השיעורים ומשפיעי הישיבה, אשר ראו בו כלי מלא לברכה של תורה ויראה. נפשו הצמאה וליבו הכמה ביקשו ודרשו לדעת עוד ולהבין יותר. לא נתן מנוח למוריו ורבותיו. יודעים היו כי יונתן בחר בעל אמת ולא שבע טרם יבין כל דבר על כל סעיפו ופרטיו.

וחבריו יותר מכולם. המה הכתירוהו בליבם כמורה דרך בדוגמא של מופת ואות לבן תורה ירא ושלם. אהוב על כל אחד ואחד, ומתמסר בנאמנות ובאהבה לכל חבר וחבר, הקטן והגדול. בריח תיכון היה בישיבה, והיו רבים אוהבים לקבוע עמו חברותא

שאיפת נפשו ונפש נוות ביתו, לשקוע בעסק התורה, להתנזר מהבלי העולם ולהתמסר בדבקות אמיתית בתורת חיים ובמצוות המעשים.

תזכורת מרטיטה בסידור

מתמיד עצום היה. חבריו בבית המדרש מעידים כי יכולים היו לראותו יושב שעות ארוכות, ראשו כפוף לסטנדר, עיניו צמודות לדפי התלמוד, ידיו שעונות על ספרי הראשונים אשר מוכנים היו מראש להבין וליישר שאלות ותמיהות העולים בעמק הלימוד.

מבורך היה בחן וחסד שנסוכים היו על פניו בתמידות. אור עיניו המחייכות משך אליו את כל בני החבורה. אברכי בית המדרש שחשו קרובים אליו, כל אחד בפרטיות, חיפשו לשמוע ממנו הברקה של דבר תורה, או תפיסה ייחודית של הוראת הכלה אשר העלה בכשרונותיו ובאהבת האמת שלו.

אהב להסתובב ולהתדבק אצל בעלי הוראה, רבני הקהילה, משפיעים ומגיידים, ללמוד ולהשכיל, לרכוש ולהתעשר בקנייני תורה ויראה, להתעלות עוד ועוד בחשקת הלב אשר לא ידעה גבול.

והם מצידם אהבו לשמוע את רחשי ליבו, את התמיהות והשאלות שבהן החכים אותם. רבותיו הכירו בגדלותו ובערכו הרם וחיפשו לאתגר את התלמיד חכם הצעיר בחידות התורה, להחריף את מוחו ולהעסיק את ראשו, ובכך לשמוע את רעיונותיו המאירים בברק אש התורה.

מסכתות הש"ס, ספרי פוסקי ההלכה הראשונים, האחרונים, ועד גאוני זמננו העסיקהו בכל רגע נתון. מרגלא בפומיה:

"על האדם לראות בלימוד התורה - עסק. כמו שבעל עסק לא שוכח לרגע מהמפעל שלו, גם בשבת וגם על המיטה, תמיד יחשוב מה קורה בעסק, איך לשפר ומה לתקן - על אחת כמה וכמה, כשמדובר בעסק יקר ערך, ללא גבול וללא חקר, עליו לחשוב ולתור במוחו ובליבו כל רגע של נשימה על תורתו; האם אנו משקיעים מספק, האם יש דרכים להגדיל את עסק התורה. מה ניתן לשפר ואיך ניתן להוסיף. מה צריך לשמור ומאלו דברים החובה להיזהר כדי שהעסק חלילה לא ייפגם". אלו היו תמרורי חייו לעצמו ואת זה אשר הקרין באהבה לחבריו.

חביבות יתירה מצא בספרי החסידות של תלמידי מרן אור שבעת הימים רבינו הבעל שם טוב הק' זי"ע. גמא בצמא ספרים

לסדרי הלימוד, בהיותו מבין ונבון, מסביר ומבדיר, בשפה ברורה ובנעימה, ובעיקר באורך רוח מפליא.

גם לאחר שבנה ביתו עם תבלחט"א וזגתו החשובה תחי', המשיך באהבת נפשו לשקוד על התורה ולהגביר בעליה מתמדת בסולם המוצב ארצה וראשו מגיע השמימה. יחד עם נוות ביתו תחי' הקימו בגבעת שמואל אוהל של תורה, משכן של יראה, עמוד של חסד, בשאיפה להקים דורות ישרים ומבורכים לה' ולעמו.

את עיסוקו קבע בבית המדרש 'קרית משה' בגבעת שמואל. בין הספרים האוהבים עליו מצא את דרך חייו ושביל ימיו. שם ביני ספסלי דבי מדרשא ראה את משוש ליבו ואת הגשמת

”שמחתו התמידית קיבלה תוספת בהגיע מועדי ה'. או אז היה מכין עצמו בשמחה לחג הקרב. גם בימיו האחרונים הדביק את כל אשר לו לשמחה הקרובה לבוא...”

התפילה. חיפש רעיונות להתגבר על נסיונות של זמן התפילה. ציטט על פה מספרי הלכה והחסידות על גודל ענין של תפילה בזמנה, ובהכנה זו הגיע למירון. תכף כשראה מרחוק שההדלקה ע”כ”ק האדמו”ר מתולדות אהרן שליט”א מתחילה, החל לרוץ לכיוון מעלה ההר. וכשהגיע למתחם ההדלקה, מתוך דוחק האנשים נסחף לירידה של השביל, ואף שם ראו אותו מתקדם ומנסה להיחלץ אך בעדינות טבעו נזהר לא לדחוף ולא להפריע לאחרים, ונגרר עם זרם האנשים, עד עלות נשמתו השמימה. חברי אברכי בית המדרש חיפשו אחריו, וצעדו בינתיים לכיוון האוטובוס, מרחק הליכה של שעה תמימה. רק כשהגיעו למקום האיסוף, קלטו כי חברם הנערץ איננו כי נגזרה אף עליו הגזירה. ”נפרדנו ממנו מתוך שמחה”, אמר אחד מחבריו הקרובים. ”כל חייו מלאים היו בשמחה אמיתית, בדברי חכמה, וכך אף נפרד מאיתנו”.

הלווייתו נערכה כבר למחרת היום, ובסייעתא דשמיא זכה לבוא אל מנוחת עולמו בחלקת שומרי שבת בבית העלמין סגולה בפתח תקוה, בין השמשות של כניסת השבת, אשר ידועה מעלתו בספרי חז”ל, ועל הסימן הטוב שבו.

הותיר אחריו את אלמנתו החסודה תח”ו ואת שלוש בנותיו הצעירות תחיינה, וקהילה שלמה המבכה את אבדון של טוב בניה, ראש חברה ויקר חכמיה.

”דמותו תחסר לכל אחד ואחד מקהילה באופן אישי. צחוקו שוערד ושימח את כולם, לימוד התורה שלו ומידותיו הענקיות ייחקקו לנצח בליבותינו, והלואי ויפעל למעלה לחזק את האלמנה והבנות ואת בני המשפחה, ולרבות את חבריו אשר השאיר כאן מבכים את הנר שכבתה טרם זמנה”, מפטירים בקול של דמע אברכי הכולל בגבעת שמואל.

רבים, ותמיד מצא שם דרך אשר בוודאי נכתב רק לשמו. בדקותו בספרי החסידות היה מצטט מתורתם הקדושה לשומעי לקחו, במשלים ובביאורים אשר הטיבו להבין במתק שפתיו הברורות נוטפות חן של זהב.

בימי השבעה גילתה אמו תח”ו כי חיפשה בארונות גנזיו וגילתה פנקסים אישיים גדושים בקבלות טובות ובדרכים מפורטים להתגבר בעבודת המידות, בסעיפים שונים, ובעבודת התפילה, להגדיל את הדבקות בעבודה שבלב זו התפילה.

עדות מרטיטה מצאו השבוע בסידור התפילה האישי שלו, שהיה מוסיף לצד ברכת אלוקי נשמה שנתת בי שהורה היא, פתקים עם מעשים המעוררים את האדם להודות על כל נשימה ונשימה.

בין הדברים, הדביק מעל מעל המילים ”נשמה שנתת בי”, פתק עם המשפט, ”חזר ממירון, הלך לישון ולא קם”. כשהוא מזכיר לעצמו אירוע שאירע בשנת תשע”ג, כשאברך מביתר ששב ממירון בל”ג בעומר, ולא התעורר משנתו רח”ל. כמו-כן, בשלהי הסידור, הדביק פתק עם הציטוט: ”בחור בן 20 בבני ברק נמצא ללא רוח חיים”. בבקשו להזכיר לעצמו יום המיתה ולהכין עצמו לבורא יתברך שמו.

טופח על מנת להטפח

היה ברית התיכון של בית המדרש. עשרות החברים שלמדו לידו, קיבלו ממנו אותות של חיבורים. ר’ יונתן לקח לעצמו תפקיד לשמור על האחדות בין כל לומדי בית המדרש. מצא דרכים ורעיונות גלויים ונסתרים לחבר בין תלמידי החכמים. ידע כי הרווח לכלל הלומדים גדול כשכל הרבנים וכל אברכים הכולל מחוברים ומגובשים כמאמר הגמרא שאינו דומה מועט העוסקים בתורה לרבים.

אחד מרבותיו אליו היה קשור, הרה”ג ר’ ראובן ששון שליט”א, התבטא בכאב על אישיותו של ר’ יונתן ז”ל, שהקרינה חמדת התורה על כל רואי ומכיריו. ”יונתן ראה בכל פסיעה ומעשה שלו כשליחות”, מספר אחד מאברכי בית המדרש בגבעת שמואל. הוא הסביר פעם כי כל אחד שנכנס לבית המדרש או מסתובב בשכונה ורואה את האברכים, בני תורה ויראי שמים, חייב לראות אנשים מושלמים ואהובים. אנתנו בני תורה. חייבים להיות שגרירים ולהוסיף כבוד לתורה ולבורא. ולכן הסתובב כל הזמן עם שמחה אמיתית, חיוך רחב ופנים מסבירות ומחבבות. התייחס בכבוד ובחום לכל אחד ואחד.

ילד וזקן, חרדי וחילוני. חייל ובן תורה. לכל אחד ניגש עם מילה טובה, התעניינות כנה, ברכה ואיחול”.

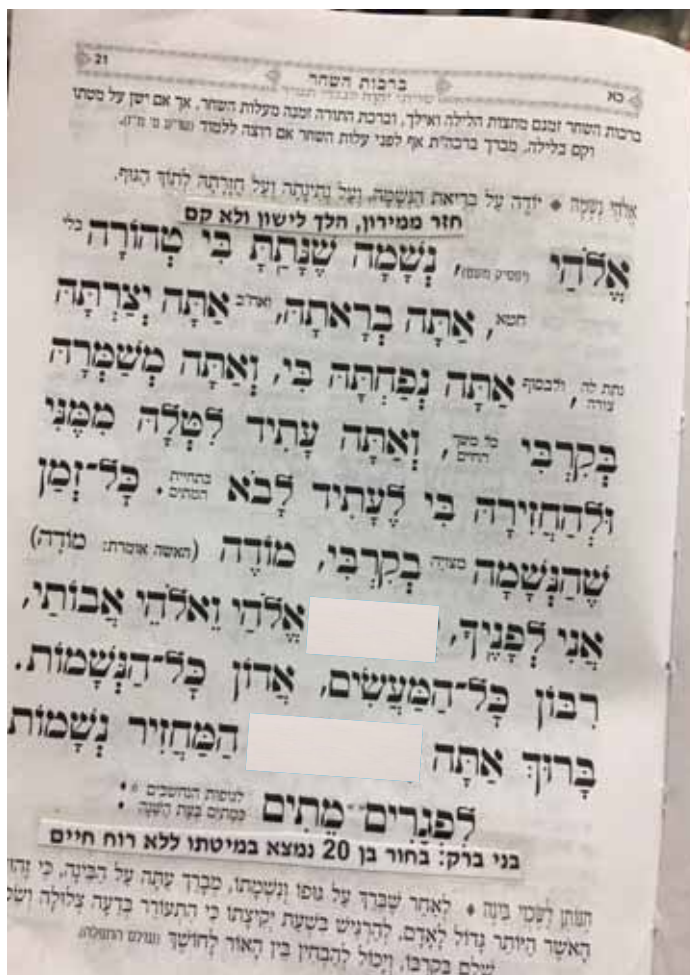
הודות לגישתו הייחודית הפך לדמות רבת משמעות באזור מגוריו. האכפתיות שלו לזולת העסיקה אותו וגולה ממנו שעות יקרות מתוך ניסיון תמידי וכן לראות מה חסר ומה כואב לזולת. בתוך כך לא הרבה בדברים אלא תכף פעל ועשה לסייע ולתמוך, להפעיל אחרים ולדאוג לכל מחסור ומחסור. והוא מצדו בדברי חמדת ליבו, בברכות העידוד הלבביות, השלים את האווירה המבורכת בכל האיזור, לכלל ולפרט.

שמחתו התמידית קיבלה תוספת מוגברת בהגיע מועדי ה’, או אז ראו אותו מתעלה במעלות יתרות, מכין עצמו בשמחה לחג הקרב וממשמש לבוא. גם בימיו האחרונים הדביק את כל חבריו ובני משפחתו לשמחה הקרובה לבוא, בהילולא רבא וקדישא של רבן שמעון בר יוחאי, יום התגלות סתרי התורה.

ובאותו לילה, בעת ההתרוממות מצידו בכל מעמד ההדלקה בחצר בית המדרש בגבעת שמואל כאשר הדביק את כולם באוירה העילאית, ואף הושיב על כתפיו ילד קט שחיפש את אביו. במהלך הלילה הסתפק אם לעלות מירונה, מחמת מיחושיו חולשה, אך אחר אשר התעלה באוירת השמחה קם ונסע.

מיהר לעלות להר

בדרך למירון ישב עם החברותא שלו להבדלחט”א ועשה חשבון הנפש על ענין

הסידור עם החיזוקים

גיליון מיוחד במלאות השבעה

לעילוי נשמת
הרב יהונתן יוסף
ב”ר ירון

מתוך
**45 הרוגי האסון
הנורא בפירון**
ל”ג בעומר תשפ”א

שמן זית זך

אחד הספדנים הגדיר את מהות חייו האברך הרב אליעזר צבי יוזעף ז"ל בציון שנותיו, עשרים ושבע, אשר חי עליו אדמות: "הוא חי ז"ך שנים, וכזה היה כל ימי חייו, שמן זית זך" * מכיריו מספרים על התמדתו: הרבה לפני שהחל סדר הלימוד של הבוקר והרבה אחרי שהסתיים סדר הלימוד של אחר הצהריים, הוא המשיך לשקוד בתורה. בבית ובבית הכנסת, בזמנים שמחים ובזמנים לחוצים * אב בחכמה רך בשנים

יקותיאל יהודה גנזל

במוצאי שבת קודש, כשלינו, מקרוב ומריחוק מקום, את האברך הרב אליעזר צבי יוזעף ז"ל למקום מנוחתו, והוא בן עשרים ושבע שנים בלבד; הגדיר אחד הספדנים את מהות חייו בציון שנותיו אשר חי עליו אדמות. "הוא חי ז"ך שנים, וכזה היה כל ימי חייו, שמן זית זך". ומרגע לרגע, מאז נודע דבר האסון, עולה ומתבהרת תמונתו של ר' אליעזר צבי כאברך מופלג ומורם מעם, למדן בלתי נלאה ובעל מידות נדירות, שהצליח להסתתר תחת מעטה של ענווה ופשטות. אם כי לא תמיד הצליח.

קורות חיים

ביום חמשה עשר בשבט, שנת תשנ"ד, נולד ר' אליעזר צבי לאביו להבח"ח הרה"ח ר' יום טוב הלוי יוזעף שליט"א שהתגורר באותן שנים בירושלים שבארץ הקודש ונמנה על חשובי בני קהילת סאטמר בעיר. עד שנת תשס"ו למד ר' אליעזר צבי במוסדות החינוך של חצר הקודש סאטמר בעיר, ואז עקרה משפחתו ועברה להתגורר בקרית יואל - מונורו, שבארצות הברית.

בשנות הבחורות כבר נודע בהתמדתו הרבה, לצד הארת פניו ולזולת, כשהיה מרבה לקרב בחורים המתקשים בהנהגה ובלמוד. באותן שנים הוא למד בישיבת סאטמר ואף בישיבת נייטרא הנוודעת. עד שהגיע לפרקו. יום נישואיו היה אף הוא בחמשה עשר בשבט, יום הולדתו. כשהוא נכנס כחתן למשפחתו של להבח"ח הרה"ח ר' בערל רוזנברג שליט"א, אף הוא ממונורו.

יחד עם נוות ביתו תחי, הקים בית לתפארת ונולדו לו ארבעה ילדים, שלוש בנות ובן אחד, אליהם התמסר בכל ליבו ונפשו, לגדלם ולחנכם בדרך של אהבת תורה ויראת שמים.

שקדנות בלתי נלאית

ר' אליעזר צבי נודע בלמדנותו הרבה ובאהבת התורה שבערה בעצמותיו. ולמרות שכישרונותיו היו יכולים לספק לו משרות רמות ומבוקשות, הוא בחר להשקיע את עצמו בים התורה ולנצל את כל שעות היום ללימוד התורה - מלבד השעות בהן היה עוסק

בגמילות חסדים, כפי שנרחיב להלן.

בני המשפחה מתארים את התמדתו כבלתי נתפסת. "הוא היה מנצל כל רגע פנוי ללימוד התורה. כל שעה משעות היממה היתה אצלו קודש ללימוד. סדרי וזמני הכולל היו אצלו נקודות זמן בלבד, הוא לא ראה בהם 'מחייבים' ללימוד, כי הרבה לפני שהחל סדר הלימוד של הבוקר והרבה אחרי שהסתיים סדר הלימוד של אחר הצהריים, הוא המשיך לשקוד בתורה. בבית ובבית הכנסת, בזמנים שמחים ובזמנים לחוצים". אפילו בערב שבת קודש, הוא היה לומד כמו באחד מימות השבוע. חמיו, שהיה מסור בכל ישותו ללימודו של חתנו הנשגב, היה מרבה להוציא את הנכדים, ילדיו הקטנים של ר' אליעזר צבי, בימי שיש, לשחק

בגינת השעשועים וכדומה, כדי שחתנו יהיה פנוי לגמרי ללימוד התורה. רק שעה קלה לפני כניסת השבת, הוא היה פוסק מלימודו וממהר להתכונן גם בהכנה גשמית לקראת יומא דנשמתא.

וכגודל שקידתו בגמרא ובהלכה, כך שקידתו בספרי מוסר וחסידות. הוא היה בקי בספרי החסידות ויודע תמיד לצטט אמרות משובבות לב. הוא הקפיד ללמוד מדי בוקר, לפני תחילת סדרי הלימוד בכולל, שיעור קבוע בספרי מוסר, כדי לפשט עקמומית שבלב. עם הזמן הוא הפך את הלימוד האישי שלו ללימוד קבוע, בהקימו 'חבורה' מיוחדת ורשמית של 'לומדי מוסר' לפני תחילת הסדר. הם הספיקו ללמוד את ספר 'חובת הלבבות' מהחל ועד כלה וכעת ממשיכים הלומדים, בהעדרו ובחיסרונו המשוע, בלימוד הספר 'פלא יועץ' אותו התחילו ללמוד לפני תקופה. בצוותא. לאחר היודע הבשורה המרה, קראה הנהלת הכולל את שמה של 'חבורת לימוד המוסר' על שמו ולזכרו.

ראש הכוללים דחסידי סאטמר שהגיע לנחם, סיפר שכילות לימוד ספר 'חובת הלבבות', הוא שאל את ר' אליעזר צבי, האם לא נכון יותר לשנן שוב את 'חובת הלבבות' לפני שמתקדמים לספר מוסר אחר. כי הרי 'חובת הלבבות' הוא ספר מוסר בעל רבדים עמוקים. ר' אליעזר צבי השיבו בפשטות שהוא יודע היטב את כל ה'חובת הלבבות'. כי כזו היתה לימודו, לא לימוד לשם 'לצאת ידי חובה', אלא לימוד מעמיק המשפיע על הנפש. כשר' אליעזר צבי למד ספר מוסר, הוא ייסר את כליותיו וקרביו והטיב את מהותו הטוב, עוד יותר.

חסד עם הזולת

ולא פחות משהיה שקדן ומתמיד עצום, היה ר' אליעזר צבי בעל חסד מופלג שמסר את חייו בשביל הזולת. כפשוטו.

בשעות לא שעות, בחרכים שבין ההלכה לגמרא, ניהל ר' אליעזר צבי את אחד הגמ"חים הגדולים של 'קרית יואל'. גמ"ח המגלגל מיליונים רבים מדי חודש ועוזר למשפחות רבות לעמוד על הרגליים. חבריו מתארים אותו כ"הכי לא מנהל גמ"ח שיש". אם מטבע הדברים מנהל של גמ"ח גדול כל כך, צריך להיות אדם נוקשה ולנהל את הגמ"ח ביד רמה. הרי שדרכו של ר' אליעזר צבי, היתה דרך של גמילות חסד, כפשוטה. הוא פשוט רק חיפש להיטיב לזולת ואת הגמ"ח ניהל מתוך לבביות ואכפתיות בלתי מצויה.

...איך אוכל להמשיך לשבת כאן כשיהודי דופק על הדלת ומשווע לעזרה? מה הוא אשם שהוא לא מסוגל לדייק בזמנים?..."

לארץ, במיוחד בן 'קרית יואל' הקרויה בפי הבריות 'מירון של אמריקה' - אינו יכול לסרב לה. לא חלפו שבע שעות עד שר' אליעזר צבי היה על המטוס בדרכו רוויית התשוקה לארץ הקודש. בדרכו האחרונה - - - היממה האחרונה שלו, היתה פלאית למדי, וכפי שהעיד בן לווייתו:

באישון לילה, שעתיים אחרי שפנה לישון, הוא התעורר. הבדלי השעות בין המדינות מקשות על ההירדמות בלילה הראשון שנמצאים בארץ, כידוע. אבל הוא, כהרגלו, לא ניסה להסתובב ולקיים 'וישן ויחלוש שנית', אלא התיישב ללמוד בהמשך, כשגם ידידו התעורר מאותה סיבה, הוא זימן אותו ללמוד יחד עמו. השניים עסקו בתורה עד אור הבוקר, או אז יצאו לטבול טבילה של שחרית ולהתפלל בירושלים עיר הקודש, עיר ילדותו של ר' אליעזר צבי.

בשעות הבוקר הציע ר' אליעזר צבי לידידו שיבוא עמו לשיבת מיר המעטירה. הוא רצה להראות לו את היכל התורה הגדול. כשהם נכנסו פנימה, שמעו את קול התורה וראו את אלפי הלומדים המתנצחים בסוגיות הש"ס, קרנו פניו של ר' אליעזר צבי באור עילאי. "אתה רואה?" הוא אמר לידידו, "ככה נראה גם בגן עדן העליון. יושבים והוגים שם בתורה וקול התורה מהדהד ברמה".

מאוחר יותר הם הצפינו וביקרו במקומות הקדושים. בהיותם בבית החיים בצפת, הם נכנסו למקווה האר"י והמים היו באותו יום קפואים מהרגיל. הידיד בקושי הצליח לטבול טבילה אחת, אולם ר' אליעזר צבי אמר לו: "אם כבר הגענו עד כאן, הבה נטהר את עצמנו כראוי" וטבל בכוחות אדירים טבילה אחר טבילה. כשנשמתו מכוונת כוונה עמוקה יותר בטבילה זו, הטיבילה האחרונה בימי חייו.

כשיצא מהמקווה עוד רצה ידידו להמשיך ולנסוע לקברי צדיקים נוספים, אולם ר' אליעזר צבי הרגיש שהוא לא מסוגל. "רבי שמעון קורא לי! רבי שמעון קורא לי!" הוא שב ואמר פעם אחר פעם. נפשו נמשכה למירון, רגליו הוליכוהו לשם, אל אורו הגדול של אדונו בר יוחאי. שעות הוא שעה במירון, שעות של התעוררות ותשובה, שעות של התרפקות בציון הקדוש ומזמורי תהילים. ואז הגיע אותו רגע אפל.

בחור מארץ הקודש חייג לבית האבלים וסיפר שהוא שכב יחד עם ר' אליעזר צבי ברגעיו האחרונים. הדחק היה גדול, הלחץ היה בלתי נסבל. ר' אליעזר צבי החל לשאוג פעם אחר פעם אחר פעם: "שמע ישראל, ה' אלוהינו, ה' אחד!" משך כדקה וחצי. ויצאה נשמתו באחד. כשהוא טהור ומזוכך.

אחד מחברי הנהלת הגמ"ח ישב עם האבלים בימי התנחומים ותיאר בדמעות אל התנהלותו יוצאת הדופן של ר' אליעזר צבי. "בגמ"ח יש שעות מסודרות מאד. אם הגעת אחרי הזמן הנקוב, בשעות שהגמ"ח סגור, לא תוכל לקבל את ההלוואה. כך מתנהל גמ"ח גדול כל כך, מעצמה של ממש. ואני זוכר יותר מפעם אחת שישבתי עם ר' אליעזר צבי על החשבונות, ישיבות דחופות, בשעות שאחרי סגירת הגמ"ח. וכשהגיע מאן-דהו והתדפק לבקש הלוואה, עזב ר' אליעזר צבי את הכל ומיהר להגיש לו את העזרה הנדרשת מתוך אכפתיות רבה. לא אחת התפלאתי ואמרתי לו 'הרי יש זמנים, אי אפשר שכל אחד יבוא מתי שמתחשק לו'. והוא השיב לי: 'איך אוכל להמשיך לשבת כאן כשיהודי דופק על הדלת ומשווע לעזרה? מה הוא אשם שהוא לא מסוגל לדייק בזמנים?'"

כזה הוא היה. מי שהחסד ניהל את כל הווייתו.

איש של זהב

"הוא אמנם היה גיסי, אבל הרגשתי תמיד שהוא כמו אח שלי", מבכה גיסו הרה"ח ר' יואל מנחם שניצלר שליט"א את גיסו באוזנו. "אי אפשר לתאר את הלבביות הרבה, את מידותיו הטובות את הארת הפנים שהוא האיר לכל אחד. הסבא, חמיו של חמיו, הספיד בהלוויה ברגשר ובדמעות חונקות, והנוכחים התפלאו על כך שנכד שהצטרף למשפחה ("א צוגעקומענער") הצליח לתפוס קשר חזק כל כך עם סבא אשתו. זה מראה עד כמה היו מידותיו טובות, עד כמה מוזהב היה האיש".

ולמרות שצנוע ונחבא אל הכלים היה ולא הרבה לדבר ולהתערב, הכירו אותו כל תושבי 'קרית יואל' כ"האברך שתמיד מחייך". כי הוא תמיד חייך, תמיד דאג לתת הרגשה טובה. כבחור וגם כאברך הוא היה תמיד זה שחיפש את הבחורים והאברכים שאינם מבינים את לימודם וקשה להם למצוא 'חברותא' ולהציע את עצמו כ'חברותא' ללמוד אתם.

ובעת ההלוויה המצמררת, אמרה אשתו האלמנה תח"ל לבני המשפחה: "משך כל שנות נישואינו לא חוותי אפילו פעם אחת צער כלשהו או פגיעה קלה מצדו. הוא תמיד התנהג בצורה המכובדת ביותר. תמיד מתוך מידות טובות. המשפחה כולה, אני והילדים, שמענו וראינו ממנו רק דברים טובים". מצמרר.

היממה האחרונה

היו רגליו של רבי אליעזר צבי בן רבי יום טוב הלוי, מוליכות אותו מארצות-הברית הרחוקה אל משעול המוות במירון, בדרך לא דרך.

ר' אליעזר צבי לא תכנן כלל להיות במירון בל"ג בעומר. הוא אמנם השתוקק כל חייו לרבי שמעון, אך הדבר לא היה בין תוכניותיו. יומיים לפני ל"ג בעומר הוא קיבל טלפון מידיד טוב ובעל אמצעים, ההוא סיפר שהוא מתכנן לעלות למירון, ומתחילה היה אי מי צריך להתלוות אליו והלה ביטל את הגעתו. "בא עמי, אשלם לך את הכרטיס וההוצאות וכמובן אדאג עבורך לכל האישורים", הציע הלז, הצעה שכן חוץ

מסע הלוויה באתרא קדישא מירון (JDN)

גיליון מיוחד במלאות השבעה

לעילוי נשמת
הרב אליעזר צבי
ב"ר יום טוב

מתוך

45 הרוגי האסון
הנורא במירון

ל"ג בעומר תשפ"א

25 - 24

יום ו' ערש"ק בה"ב
כ"ה באייר תשפ"א

גיליון מיוחד במלאות השבעה לאסון מירון | זכרון להולכים • המבשר

הצוואה לחבר

איש אמת היה הרב שמעון מטלון, כל חייו * פיו וליבו שווים תמיד, והוא לא סבל נדנוד של שקר או העמדת פנים * קשור היה בלב ונפש לתורת הצדיקים ובכל שנה היה נוסע לציון הקדוש של רבינו נחמן מברסלב באומן, שם קנה תעצומות נפש לכל השנה שאחריה * מאור פניו היה מוכר לכל. כל אדם שפגש. בכל צומת חייו, הכיר ואהב את מאור הפנים והאהבה שהוא הרעיף עליו מצידו * אהה, רבי שמעון!

חיים לוריא

במקום להתמלא אכזבה - לקבל את הכל באהבה

במקום להיות נוקשה - להיות גמיש

במקום לרטון - לתת לשכל את השלטון

במקום לקטר - להודות יותר

במקום להתלונן - את הרע לסנון

במקום לטבוע במים - לומר 'הכל משמיים'

במקום להאשים את כל העולם - לזכור מי הגדול מכולם

במקום להתרתח - לנשום עמוק, להתמתח

במקום להתעצבן - על האמונה להתאמן במקום לראות שחור - בחצי המלא לבחור וכן הלאה על זה הדרך.

את הדברים האלה, כתב האברך היקר הרב שמעון מטלון מביתר עילית, חסיד ברסלב בוער ומחנך בתלמוד התורה חניכי הישיבות בעיר.

הפתק המופלא

ממש בסיום יום הלימודים האחרון שלו בתלמוד התורה, לפני שנפרד לנצח מחבריו לעבודה ומתלמידי החיבים, ועלה בסערה השמימה, הפקיד אצל חברו בצוות החינוכי פתק. הפתק מקופל כמה פעמים והוא אומר לו, על הפתק הזה נדבר ביום ראשון... אולי זו היתה סוג של צוואה.

החבר הניח את הפתק ביומן הכיתה שלו, ולא ייחס לו חשיבות רבה. כששמע שר' שמעון נהרג באסון הכבד במירון, הוא אפילו לא זכר שיש בידי את הפתק המסתורי.

רק ביום ראשון כשפתח את יומן הכיתה כדי להקריא את שמות התלמידים, הבחין בפתק. צמרמורת נוראה אחזה בו, הוא לא הצליח לפתוח את פיו מרוב הלם. מיד כשצלצל הפעמון הוא ניצל את ההפסקה כדי לרוץ בכל כוחו לבית האבלים, משפחת מטלון, ולהביא להם את הפתק שהותיר הרב מטלון זצ"ל, מעין צוואה לבני המשפחה. נפשו של רבי שמעון מטלון הרגישה את מה שהולך להתרחש.

איש אמת היה רבי שמעון מטלון, כל חייו. פיו וליבו שווים תמיד, והוא לא סבל נדנוד של שקר או העמדת פנים. וככה, קשור היה בלב ונפש לתורת הצדיקים. בכל שנה היה נוסע לציון הקדוש של רבינו נחמן מברסלב באומן, שם קנה תעצומות נפש לכל השנה שאחריה.

בשנה האחרונה, שהשמים נסגרו והדרך לאומן נחסמה, היה הרב מטלון בין אלו שהמתינו ימים ארוכים בגבול עם בלארוס מתוך השתוקקות עזה לעשות את ראש השנה בצל רבו הגדול.

"אור בהירות הדרך" אמר לחבריו מול כל המניעות שנוצרו על הגבולות. "אני לא מתייאש. אם אוכל לעשות את הדרך עוד פעם", והוא מתאר לחבריו את הדרך המפותלת שהוא עושה, מנסה מכל כיוון להגיע. "אני מנסה מכל כיוון, אבל ברגע שיגידו לי שהגבול נפתח, אני חוזר את כל הדרך ורץ ישר לרבינו".

הרבי אתנו כל הזמן

בשלב הזה הוא כבר מבקש מחבריו להתפלל בעבורו. "שכל אחד יגיד איזה קאפיטל תהלים להצלחה של נתנאל שמעון בן ציונה. שלא יהיו לי טרדות הדרך. שלא יהיו לי מחשבות, שלא יהיו לי פחדים. ואל תשכחו שהרבי איתנו כל הזמן". כך רצה הוא להגיע לציון הקדוש.

וכשהוא לא הגיע, הוא מתחנן לחברים, "תזכירו אותי בציון. אנא, לא זכיתי להגיע אל רבינו, זכיתי רק לאור בהירות הדרך. שנוכה שתהיה לנו שנה טובה ומתוקה". ההשתוקקות ממש נוטפת ממילותיו. והדברים מקבלים משנה תוקף עכשיו, אחרי האסון הנורא. הוא כבר הגיע לרבי שמעון בר יוחאי, אבל משם עלה בסערה השמימה,

לאחר קבלת עול מלכות שמים במעמד הנשגב של ההדלקה. כמו כן, היה קשור מאוד לתורת אדמו"רי חב"ד ואף היה מגיע להתפלל רבות בבית הכנסת של הקהילה בעירו. מתורת חב"ד שאב חכמה ודעת, אותן העניק בשמחה לאחרים. כזה היה רבי שמעון, דולה ומשקה. הוא לא קנה תורה לעצמו, הוא קנה תורה לכל מכריו וידידיו. חייו של רבי שמעון מטלון זצ"ל השתרעו על פני לא מעט

באורח פלא, גם על רבי שמעון אנוחנו שומעים את הקשר המיוחד עם רבי שמעון בר יוחאי ומקום הציון הקדוש. "זה לא סתם שההסתלקות שלו השמימה היתה בצלו של רבי שמעון בר יוחאי ביום ההילולא. הוא היה כרוך בכל נימי נפשו אחר רבי שמעון בר יוחאי, והמקום הקדוש במירון היה בעיניו כמו עורק חיים ראשי. ממנו הוא שאב כל החיים שלו חיות של קדושה", מספרים מכריו.

זכרון להולכים

גיליון מיוחד במלאות השבעה

לעילוי נשמת הרב נתנאל שמעון ב"ר יוסף

מתוך

45 הרוגי האסון הנורא במירון

ל"ג בעומר חתום"א

"ובאותה הנשימה יגיד לך כל אחד ואחד מתלמידי, שהוא אהב אותו אהבת נפש. התלמידים היו כרוכים אחרי, העריצו אותו. המשמעת לא באה בדרך של הפחדה ואיומים חלילה, לא באופן של ענישה קשה והטלת אימה. אלא באופן של סמכותיות שאי אפשר לערער עליה, המגיעה בשילוב עם טוב לב ואהבה אינסופית לכל תלמיד.

"אנחנו נמצאים כאן בשעה, כל המשפחה מאוחדת באבל ובצער הנורא על לכתו של האיש הכי שמח בעולם. כל יום מגיעות לכאן נשים שבאות לנחם את אמא שלי תיבדל לחיים טובים וארוכים, ואת גיסי האלמנה שהקב"ה ירפא לשברה וישלח לה נחמה מן השמים. אותן נשים הן אימהות לתלמידי של אחי ר' שמעון. אחת אחרי השנייה הן מספרות, כל אחת בדרכה שלה ובסיפור הייחודי לה, איך ר' שמעון הציל את הילדים שלהן, איך הוא ניקה אותם מהסטיגמות הישנות שדבקו בהם, מחוסר המוצלחות בלימודים, סטיגמות שהם הדביקו לעצמם על כך שהם לא יכולים ולא מסוגלים, איך ר' שמעון הצליח לרומם אותם, להאהיב עליהם את הלימוד, לגרום להם להסתכל בצורה אחרת על תלמידי החכמים. הוא הצליח לחנך אותם, אבל באמת לחנך."

לחיים במירון

הרב ישי יבלחט"א מספר כיצד נפרד מאחיו: "עליתי כמו רבים אחרים למירון, ושם, בכניסה לרחבה של תולדות אהרן, פגשתי אותו. איך שמחנו זה לקראת זה, התחבקנו ור' שמעון אמר שהוא לא מוותר על שתיית 'לחיים' לאחר שפגש אותי. את אחי.

"לקחנו שם קצת מיץ ענבים מאחד האנשים שחילקו 'ח'י רוסל', הוא ברך בורא פרי הגפן בקול ובכוונה, לחצנו ידיים זה לזה בשמחה ובאחוזה מופלאה, ורקדנו קצת ביחד.

"אחר כך אמר לי אחי שהוא רוצה להיכנס פנימה, אל תוך הרחבה, לראות ולרקוד עם כולם. אבל הוא היה עם הילדים ופחד עליהם בגלל הדוחק והצפיפות, ולכן הפקיד אותם בידי ואמר לי 'ישי, שמור לי על הילדים, אני עוד מעט חוזר'.

"כך נפרדנו, אני עמדת בקצה הרחבה, סמוך לכניסה למעבר ר' דב, שמיד לאחר מכן הפך ל'מעבר המוות', רח"ל, ואחי ר' שמעון התקדם אל תוך הרחבה.

"לא עברו ארבעים שניות ופתאום התחיל סחף אדיר מהרחבה אל הגשר. המוני אנשים נדחפו בבת אחת, בלי שליטה, ראית שהם מנסים לעצור על מקומם ללא הצלחה. זה היה פשוט בלתי נשלט. כששמעתי על האסון, דאגתי מאוד, אבל לא לאחי, כי הרי ראיתי אותו הולך לכיוון השני, אבל לאחר מעשה התברר שכנראה הזרם האדיר הזה סחף גם אותו בניגוד לרצונו אל תוך המעבר שבו נגדע פתיל חייו..

"אחי היה יהודי צדיק", משלים ר' ישי את הסיפור העצוב, "הוא השאיר אחרי מורשת עשירה מאוד. אבל לי, לאחיו הגדול, הוא השאיר מעין צוואה: "שמור לי על הילדים" אלו היו המילים האחרונות ששמעתי מפיו. אני מאוד מקווה שלא אאכזב אותו חלילה ובעזרת ה' נזכה כל המשפחה ביחד עם הורי היקרים שיזכו לאריכות ימים, וגיסי אשתו של ר' שמעון, לראות את כל הילדים שלהם ששים ושמחים בעבודת הבורא יתברך, עולים ומתעלים במעלות הקודש, כפי שאחי רצה ושאף..."

זירות עשיה. וכולן במסירות אין קץ ובתבונה רבה. בין השאר הוא תפקד כגבאי בית הכנסת שדה צופים ברחוב מפעל הש"ס בעיר ביתר עילית. שם הוא העניק את כל ליבו ונפשו להצלחת המקום ולקדש את שמו הגדול של הקב"ה בין הבריות. מכריו והמתפללים בבית הכנסת מספרים על מסירות רבה, להצלחת ופיתוח הקהילה ברוחניות אך גם בגשמיות.

האהיב את התורה

פרק מיוחד הם מספרים על מסירותו הרבה לילדיו. בכל שבת עת היה מגיע ללמוד איתם ולחזור איתם על מה שלמדו במהלך השבוע. הוא לא בחן אותם, הוא למד איתם. הוא האהיב עליהם את התורה הקדושה, ונתן להם לטעום מזוי מתיקותה. הוא היה דוגמה אישית וזה היה החינוך הטוב ביותר שלו.

מאור פניו של רבי שמעון מטלון, היה מוכר לכל. כל אדם שפגש. בכל צומת חייו, הכיר ואהב את מאור הפנים והאהבה שהוא הרעיף עליו מצידו. הוא שבה לבבות והפיח תקווה ורוח חיים בכל אדם שנפגש איתו, גם אם זו היתה הפעם הראשונה ואפילו האחרונה, בה הם נפגשו.

חלק נסתר גדול בחייו, הוא פרק החסד, שרק כעת מתחיל קצת להתגלות. התברר פתאום כי בחייו, היה רבי שמעון מטלון ארגון חסד חשאי של איש אחד. תעשיית החסד שניהל, התנהלה במחשכים, בסתר ובהיחבא, אבל מעט שכבר מתחיל להתגלות, מגלה על כל המפעל הענקי. על תמיכה במסכנים, על יד מכוונת וייעוץ כשצריך. הרגישות שגילה לזולתו, היתה מן המפורסמות, אבל המעשים שעשה, את אלה הוא מעלה איתו עכשיו למעלה, כי כאן בעולם הזה, כמעט אף אחד לא ידע עליהם. ורק עכשיו, כאמור, אחרי פטירתו, הסיפורים רק מתחילים להתגלות.

יחד עם טוב ליבו ורוח מעשיו, הוא ידע לאזור עוז ותעצומות, כשהיה צריך להלחם על גדרי הקדושה, הוא היה שם. תמיד מעורר בחייו ובהארה. אבל הוא לא היה ממתקני העולם שמבחוץ. לא רבים מכירים את הסייגים והגדרים הרבים שגדר לעצמו לאורך ימי חייו הקצרים אך המלאים. הוא קנה הרבה חכמה, אך יראתו, כך מעידים מכריו, יראת השמיים הרבה שלו, קדמה לחכמתו. הרחיק את עצמו מכל חידושי הדור, ושמר על טוהר נדיר למדי בדורנו אנו.

מחנך משכמו ומעלה

רבי שמעון היה איש חינוך. בדרך כלל אומרים על מחנך כי הוא היה מחנך. אבל הוא היה איש חינוך במלוא מובן המלה. גם עמיתיו לעבודה וגם תלמידיו בתלמוד התורה חניכי הישיבות, עדיין לא משלימים עם החסר הנורא שנוצר. החינוך שידע להעניק לתלמידיו, לא היה מוכר רק במקום בו הוא לימד. שמעו יצא בכל העיר כמחנך בעל שיעור קומה גדול במיוחד. אחד ממכריו מספר כי "הוא ידע להנחיל לתלמידיו את לימוד הגמרא ובהירות גדולה מצד אחד, אך גם בעומק הדברים מצד שני. הוא מצא את האיוון הנכון בלימוד וידע איך להעניק זאת לתלמידים שלו".

החינוך, כידוע, בורח מבית הספר, אבל תלמידו של רבי שמעון היו יושבים מרותקים לדבריו. הוא ידע להעביר את הלימוד כדבר חווייתי ומעניין, והתלמידים קיבלו ממנו את הגשמאק' בלימוד באופן שישאיר עליהם רושם שנים רבות קדימה.

גם כאן, באו לידי ביטוי קדושתו של הרב שמעון, יראת השמיים שלו, האמונה ולא פחות מכך גם השמחה שהוא השרה סביבו בכל מקום שהיה, ובוודאי בכיתת הלימוד שלו. הדוגמה האישית שהעניק להם, היתה אור לדרך, והם השיבו לו באהבה חסרת מיצרים.

"ר' שמעון היה מחנך כזה שהמשמעת אצלו בכתה היתה מושלמת", מספר אחיו הרה"ג ר' ישי מטלון, בשיחה עם 'המבשר'. אף אחד מהתלמידים לא העלה על קצה דעתו להמרות את פיו בעניינים שבהם היה מקפיד עמם. תמיד ידעה הנהלת התלמוד תורה לתת לו את הכיתות הכי סוערות והכי קשות לשליטה, כי הוא ידע להעמיד כל תלמיד במקומו, בחכמה רבה ובמקצועיות יוצאת דופן.

ר' שמעון הוגה בתורה

כליל השלמות

אשדוד החרדית אבלה ומיותמת על לכתו הטראגי של הרב חנוך סלוד ז"ל, מחשובי ונכבדי חסידי גור בעיר. מיד עם היוודע דבר האסון על הר מירון בני משפחתו ניסו להשיגו אך ללא הצלחה. לאורך הלילה ניסתה המשפחה לאתר את ראש המשפחה וגם בשעות הבוקר

ממעט בדיבור

חברו מספר כי "מי שהכיר את הרב סלוד ידע שהוא לא הרבה בדיבורים. הוא היה מקמץ במילים, ומדבר רק היכן ומתי שצריך. אבל כאשר התעורר הצורך, לא היה מי שעשה את זה יותר טוב ממנו. הוא ידע ללכת לפי הרגש של הזולת, לדעת מה הוא צריך ומה הוא חושב, בלי יותר מדי דיבורים. כל פעם שהתעורר אצלי איזה קושי, הוא הרגיש מעצמו והיה מתקשר לשאול, להתעניין ולהציע עזרה. זה היה מדהים, כאילו יש לו רוח הקודש להבין מה עובר עליי".

מידותיו הנאצלות היו לשם דבר. ה'בן אדם לחברו' היה אצלו מעל הכול. מדי ערב השתתף בשיעור קבוע ב'חפץ חיים' – 'שמירת הלשון'. מכריו מעידים שהיה הופך את העולם כדי לא לבטל את השיעור. "הוא היה עושה כל מה שהוא יכול שגם אם היה לו אירוע במקום אחר, הוא יספיק להגיע לשיעור. וחוץ מזה, לא היה עולה על מיטתו לישון לפני שלמד כמה הלכות בחפץ חיים".

המנוח הקפיד ללמוד חומש עם רש"י בצמידות. "במשך עשרות שנים, מדי שנה, סיים את כל חמישה חומשי תורה עם פירוש רש"י. הוא למד את רש"י מילה מילה, עיין בכל אות ופתח ספרים שנכתבו על רש"י. זה לא היה אצלו כמו פיוט. הוא ממש העמיק בזה. מי שרוצה לעשות משהו לעילוי נשמתו, שיקבל על עצמו ללמוד הלכות שמירת הלשון וכן ללמוד רש"י על החומש בעיון".

הנסיעה למירון

שנים הם הלכו יד ביד, הרב סלוד וידידו

הקרוב. הם הסתופפו יחדיו בצילו של כ"ק מרן אדמו"ר מגור שליט"א, נסעו יחד למירון ולכותל ועוד. גם הפעם, אחרי שנת קורונה, הם קבעו ביניהם כבר לפני כמה שבועות לנסוע יחד לרבי שמעון בר יוחאי ולהשתתף בהדלקה.

"כמה ימים לפני ל"ג בעומר החלטנו שישע ב-12 בלילה, נגיע לשם בשלוש וחצי, נהיה שעתים ונחזור בבוקר. אבל הקדוש ברוך הוא רצה אחרת. פתאום אומר לי 'ר' חנוך, תשמע, אני מעדיף לנסוע בתשע וחצי, בנחת, בלי לחץ. ניסע ברכבת לכרמיאל, משם באוטובוסים למירון".

חברו הקרוב מספר על המסירות הגדולה של ר' חנוך למשפחתו. "הוא אף פעם לא הסכים לנסוע מהבית בלילה. תמיד הקפיד לחזור בשעה נורמלית בערב. אבל הפעם, בגלל שלמחרת היה ערב שבת, ושנה שלמה הוא ייחל על הנסיעה למירון בל"ג בעומר, הוא החליט לצאת מגדרו ולנסוע".

מאיר ברגר

קול מרוסק

אחד מבני המשפחה סיפר על המאמצים הסיזיפיים שערך לאורך הלילה עד שהאמת הקשה החלה לחלחל ולהכות בהבנה שהנורא מכל כנראה קרה.

"עוד טלפון, עוד בית חולים, עוד מוקד, עוד תשובה שלילית, 'אדוני, לצערי הרב הוא לא מופיע אצלנו, אולי תנסה בזו', ואתה יודע שהמחשבים בבתי החולים במקרי חירום מסונכרנים, והסיכוי שהוא נמצא בבית חולים אחר אך לא מופיע למוקדן ברמב"ם הוא קלוש. אבל אתה מנסה, ומנסה, והשחר מאיר, והלב מחשיך. 'מי יכול בכלל לתאר את צערה של האלמנה ושל היתומים, שמוטלים בספק שעות ארוכות. מאחת בלילה, ועד סוף שעות הבוקר של יום שישי. המתח העצום מורט עצבים, והנפש, שיש לה רף קיבולת אנושית, מתמוטטת. עד שהגיעה ההודעה הקשה".

ואז לווייה, והאבא שנסע אתמול בלילה להתפלל, חוזר באמבולנס של חברא קדישא, עטוף בטלית, ניידת משטרה מלווה אותו כדי להספיק את הקבורה לפני שבת. במהלך ההלוויה נשמע ילדו הקטן בן 12 אומר 'קדיש' בקול מרוסק אחר מיטת אביו לקול בכיות המלווים. ותיכף יתקדש היום, וכבר יהיה אסור לבכות. אי טאטע.

אחד ממכריו הקרובים של ר' חנוך סיפר לי על הקשר האמיץ ביניהם. הם היו כמו אחים. שלוש שנים לא נפרדו איש מאחיו.

"התחתנו בערך באותה תקופה, ובאנו לגור באשדוד. מאז אנחנו יחד, בטוב וברע, חוץ ממה שאנחנו שכנים, אנחנו גם מתפללים באותו שטיבל. אין יום שלא דיברנו חצי שעה-שעה, אין יום כזה. הכל עשינו יחד, לכל מקום נסענו יחד, גם למירון. גם השנה".

אישיות מיוחדת

אבל לפני שהוא מספר על הנסיעה האחרונה שלהם, הוא מספר על אישיותו המיוחדת של ידידו האהוב.

המנוח היה רק בן 52 ביום הסתלקותו. רק יום קודם לכן, בל"ב בעומר, חגג יום הולדת. ידידו כמו מכריו האחרים מתארים דמות ייחודית של יהודי ישר דרך, מנומס הליכות ובעל לב רגיש לזולת. "כל פעם ששמעתי את המושג האדם השלם, חשבתי מיד עליו. הוא הצטייר לי כדמות שאין לה מה לתקן. אדם חלק, שלם

לגמרי".

הרב סלוד היה שדכן. "אבל לא סתם שדכן, הוא היה שדכן של חסד". מה זה שדכן של חסד? חברו הקרוב מספר שפעמים רבות הוא היה מתקשר למשפחות שידע שאף אחד אחר לא מתקשר להציע להם שידוך, רק כדי לתת להם תחושה טובה שמתסכלים עליהם, ושהם בעניינים. "הוא היה אומר לי, אני יודע שאין לי במה לעזור להם, אבל להתקשר, לתת הרגשה טובה, אני יכול? אז אני מנצל את הכובע שלי כשדכן גם לזה.

בהלווייתו סיפר אחד מבני המשפחה כי לפני שנסע למירון הוא אמר לו "אתה הרי יודע כמה בתיים צריכים להיבנות בחסידות, כמה תפילות צריך", והוא הנהן בראשו עם חיכוך הקבוע.

"עכשיו אתה עולה לשמיים להתפלל משם על עם ישראל", ספד בדמעות אחר לכתו.

”שמחתו התמידית קיבלה תוספת בהגיע מועדי ה'. או אז היה מכין עצמו בשמחה לחג הקרב. גם בימיו האחרונים הדביק את כל אשר לו לשמחה הקרובה לבוא...”

מה שקורה. אני לא ידעתי כלום. הם כבר היו בטוחים שהגרוע מכל קרה. אשתי התקשרה לאשתו של ר' חנוך לשאול אם היא שמעה מבעלה. ודווקא רעייתו של הרב סולד היא זו שחיזקה אותה כל הזמן, ועודדה אותה שבטח עוד מעט אני אתקשר והכל יהיה בסדר.

”כשהתקשרתי, בני משפחתי שמחו שאני חי, אבל אז כבר התחילו לחשוש לחייו של ר' חנוך. סיפרתי להם שהוא היה איתי בשביל ממש דקות לפני האירוע, והתמונה שהצטיירה נראתה רע. מיהרתי לבית החולים זיו, ניסיתי לחפש אותו בין המתים שהיו שם, אבל הוא לא היה. אחר כך שמענו שאולי הוא ברמב”ם, אבל גם שם הוא לא היה. רק בשעות היום המאוחרות הבן שלו זיהה אותו באבו כביר. אני גם הגעתי לשם, וחזרתי איתו לאשדוד באמבולנס”.

הכאב של המשפחה והחברים אינו מרפה. הפתאומיות שבה איבדו את ראש המשפחה, מי שעליו נשענה המשפחה כולה, היא בלתי נתפסת. לכל משפחה השבר האישי שלה, והשבר של משפחת סולד הוא שבר המשענת, התמוטטות העמוד היציב שעליו נשענו כולם.

במתיבתא דרבי שמעון

אחד מבני המשפחה שספד אחר לכתו סיפר על התמדת בתורה. ”במהלך הנסיעה סיפר כי לאחר התפילות בציון הרשב”י הוא מתכנן להיכנס לבית המדרש 'אור הרשב"י' כדי ללמוד שעה בטרם יחזור לביתו באשדוד. ”כעת הוא לומד במתיבתא של רבי שמעון בשמיים”, אמר בקול בוכים.

גיסו ח”כ הרב ישראל אייכלר סיפר במהלך השבוע האחרון על הרגעים הקשים שפקדו את המשפחה בלילה שבין חמישי לשישי.

”כל הלילה חפשנו אותו בתקוה למוצאו בבית חולים. אבל נגזירה הגזירה ולמחרת הודיעו לנו כי נספה במירון. ליווינו אותו לקבורה באשדוד ממש לפני כניסת השבת”.

”יחד עם כל בית ישראל אני משתתף בצערם ויגונם של כל המשפחות האבלות ושל משפחת גיסי, האלמנה הצעירה, בניה בנותיה היתומים אחייני היקרים, שאיבדו את אביהם בהלם פתאומי ובחטף”.

תהא נשמתו צרורה בצרור החיים ומחה ה' דמעה מעל פנים.

הם יצאו לדרך, החברים הוותיקים שידיהם לא משה זו מזו שלוש שנה. הדרך הייתה מתונה ושלווה, בדיוק כפי שר' חנוך תכנן. ”הספקנו ללמוד בדרך, לדבר על הרבה דברים שרצינו ללבן יחד, להתייעץ אחד עם השני. וכך חלפה לה הדרך בנעימים והגענו לכרמיאל. כשירדנו מהרכבת, הייתה המולה גדולה. חנו שם המון אוטובוסים, שיירה ארוכה, וכולם רצו להיות ראשונים. אנשים נדחפו להגיע לאוטובוסים שעמדו בתחילת השיירה, אבל אנחנו, נאמנים למה שקיבלנו על עצמנו בתחילת הנסיעה, נשארנו שלווים. פנינו ישר לאוטובוס האחרון. הדלתות היו סגורות. ביקשנו שיפתחו לנו, אנחנו אנשים מבוגרים ואנחנו רוצים לשבת. הנהג פתח את הדלת, ועלינו פנימה”.

אם הכול היה הולך בדרך הטבע, האוטובוס שלהם היה מגיע למירון אחרי שהאירוע הנורא היה מתרחש. אבל כמו בשינוי הפתאומי בשעת הנסיעה, כך גם עכשיו. נסתרות דרכי השם, והוא הכניס בליבם של הסדרנים לשחרר את האוטובוסים לדרך בסדר הפוך ממה שהם עמדו. ”אני לא יודע להסביר לך מה קרה, אבל דווקא האוטובוס שלנו, האחרון, יצא ראשון לדרך. אלו שהתקוטטו לעלות מוקדם, נשאר עוד זמן רב בתחנה ויצאו הרבה אחריו”.

כשהגיעו למירון, אורו עיניהם. סוף סוף התגשם החלום של החודשים הארוכים, לפקוד את ציונו של רשב”י ביום שמחתו. ”אמרתי לו שאני רעב אחרי נסיעה ארוכה, ואולי נלך קודם לטעום משהו. אבל הוא ממש התעקש שלא. 'קודם כל רוחניות' ככה הוא היה אומר תמיד. הסכמתי איתו. כמו שאמרתי לך, אנחנו הלכנו תמיד יחד”.

מכיוון שלא השתתפו בהדלקה באשדוד, שהרי יצאו מוקדם, פנו היישר להדלקה בתולדות אהרן. כשהגיעו למתחם ההדלקה, נתקלו בדוחק העצום של ההמונים ששרו בדבקות.

”היה בלתי אפשרי לעמוד שם, והחלטנו מיד לחזור חזרה ולצאת החוצה. פנינו לאותו שביל, וניסינו לצאת. אבל שם היה עוד יותר גרוע, הדוחס היה כל כך נוראי, שהרגשתי איך שאנחנו נסחפים עם זרם האנשים, מאבדים את יכולת השליטה על עצמנו. אמרתי לו בוא נחזור לתולדות אהרן, עדיף כבר הלחץ שיש שם, זה עוד איכשהו נסבל. מה שקורה פה בשביל זה לא אנושי. אבל הוא היה כבר מותש, הוא אמר לי: 'אני מעדיף לסבול עכשיו דקה-שתיים של לחץ, ולצאת החוצה לאוויר הפתוח'.

הפגישה שלא היתה

”בפעם הראשונה מזה שלוש שנה הסכמנו להיפרד לכמה דקות. סיכמנו שאני אחזור להדלקה של תולדות אהרן, והוא ימשיך החוצה. קבענו להיפגש אחר כך. הסתובבתי וחזרתי להדלקה. אחרי כמה דקות אני שומע קריאות 'הצלה הצלה'. עשיתי חשבון שעבר מספיק זמן מאז שנפרדנו וזה בטח לא קשור אליי. הוא בטח כבר הספיק לעבור את השביל. אחרי כמה דקות הצעקות התגברו, הקריאות לעזרה ברמקולים, ציוני דרך ושמות קוד של מפקדי המשטרה וההצלה, לא הבנתי מה קורה. ניסיתי להתקשר אליו, הוא לא ענה. עדיין לא חשבתי שקרה לו משהו. הנחתי שהוא בטח במערה, מתפלל, ושם אין קליטה.

”בתוך כל המהומה ירדתי למערה להתפלל. הנחתי שהוא נמצא איפה שהוא בסביבה, וניפגש אחר כך כפי שקבענו. עוד לא ידעתי את גודל האסון שקרה. התחלתי להגיד תהילים, פרק אחר פרק. ברקע היו צעקות שמע ישראל, אנשים אמרו וידוי בתוך המערה, קראו ה' מלך, ואני חשבתי שהם עושים איזו הצגה לשוטרים. לא חלמתי שממש ברגעים אלו מתרחשת דרמה כזו.

”כשיצאתי ממתחם הקבר, הטלפון שלי החל לצלצל. התברר שבמשך שעות ארוכות בני משפחתי חיפשו אותי. הם, כמו כל עם ישראל, ידעו היטב

מסע הלווייה

גיליון מיוחד במלאות השבעה

לעילוי נשמת
הרב חנוך
ב"ר רפאל

מתוך

45 הרוגי האסון
הנורא במירון

ל"ג בעומר תשפ"א

חיים עוזר אינו

שמחת הולדת בתו הבכורה של הרב חיים עוזר סלר ז"ל, הושבתה ונמהלה בתוגה עד אין קץ בעלותו בסערה השמימה עם ארבעים וחמשה קרבנות הציבור שנספו באסון הגדול בעיצומה של שמחת הרשב"י

זאב אייזנשטיין

בשיחה עם ידידו הקרוב, יבדלח"ט הבה"ח אברהם ישעיהו צביון שיחי, תלמיד ישיבת נחלת יאיר ביישוב מיצד, בראשות הגאון רבי יצחק לופלייאנסקי שליט"א חמיו של המנוח ז"ל, אנו מתוודעים לאישיותו המיוחדת והרוממה של המנוח ז"ל.

דמות למופת

הכרתי אותי אישית, מספר אי"ש שיחי, כבר לפני שנים. למדנו יחד בישיבת פוניבז' הקטנה, ולאחר מכן בישיבת פוניבז' הגדולה. תמיד דמותו עמדה מול עיניי כדמות למופת. מודל לחיקוי בתורה ועבודת השם.

ר' חיים עוזר ז"ל היווה דוגמה מיוחדת לשילוב של אישיות ברמה גבוהה מאוד ברוחניות, בשקיעה בלימוד, בעמל התורה וביראת שמים – ולעומת זאת מצד שני, היה מעורב בין הבריות, חביב ונחמד על כל סובביו באופן לא יתואר. ולכן רבים הסתכלו עליו וראו בו דמות למופת.

ר' חיים עוזר נולד בשנת תשנ"ו לאביו יבדלח"ט הגאון רבי שלום סלר שליט"א מחבר ספר 'תורת שלום', ולאמו מרת ציפורה פייגא שתח"ל לבית משפחת לבל.

בבית זה הספוג וגדוש בתורה ויראת שמים, בדרכו של אביו שליט"א שנודע כתלמיד חכם גבוה משכמו ומעלה, יחד עם אחיו חכם אהובים וברורים, אברכים חשובים, אריות שבחבורה, חכמים וחרפים שירתם קודמת לחכמתם – גדל והתעלה רבי חיים והגיע לדרגות גבוהות של שקיעה והתעמקות בלימוד התורה, לצד דרגות נדירות של 'בין אדם לחבירו'.

חברו היקר מספר כי כבר בימי בחירתו בפוניבז' היה הוא זה שנבחר להיות הגבאי' של שמחת תורה. תפקיד מכובד ונחשק מאוד בישיבה הקדושה.

לתפקיד זה נבחר דווקא בחור שיש בו שילוב נדיר של שתי התכונות. מצד אחד בחור חשוב מאוד בלימוד ובכל מידה נכונה, שהתפקיד של 'גבאי שמחת תורה' יהיה תואם עליו. מצד שני, הוא צריך להיות כזה היודע פרק בשלהוב הבחורים בריקודים וכל סדרי השמחה לכבוד התורה.

לתפקיד זה נבחר ר' חיים, בהיותו המתאים ביותר לכך. הגבאי של שמחת תורה אפיון בדיוק את אישיותו הייחודית. היה בו השילוב המוצלח של בחור מהשורה הראשונה בתורה, לצד היותו מעורב בין הבריות, אהוב ונחמד, ונעים על כולם.

חתן במלוכה

החבר ממשיך לספר כי כאשר ר' חיים נבחר לחתן של הגאון רבי יצחק לופלייאנסקי שליט"א, ראש ישיבת נחלת יאיר, התחושה שליוותה את כולם היא כי הנה ראש הישיבה בחר לחתן כזה שהוא יהווה דמות למופת עבור כל בני הישיבה.

ואכן, כאשר הוא החל להגיע לישיבה לשבתות ואף לתקופות ארוכות של חגים, הסתכלו עליו הכל כעל האברך המושלם, שאליו צריכים לשאוף ולהגיע לדרגה של כמותו.

הכל ראו והפליאו את השילוב העצום של בין אדם למקום ובין אדם לחבירו שהיה אצלו. על אף שהגיע ממקום אחר –

מסביבה של תלמידי חכמים עצומים, והיה רגיל לרמה גבוהה בלימוד וברוחניות, בכל זאת כאשר הגיע לישיבה התערב בין הבריות כאחד האדם. הוא דיבר עם כולם בגובה העיניים ולא החזיק טיבותא לנפשיה כתלמיד חכם בעל שיעור קומה.

בתחילה סברו הבחורים שחתנו של ראש הישיבה יישב במזרח ויקבל שישי... אך בסוף התברר שר' חיים אינו חש כלל לרגע שמישהו אמור לכבדו. הוא תמיד הסתובב בין כולם. שוחח בנעימות ובחביבות עם כולם, וכשווה בין שווים.

תוך תקופה קצרה הוא הפך לדמות אהובה ואהודה מאוד בקרב כל בני הישיבה. בחורים רבים ציפו בכליון עיניים לשבתות שהוא מגיע בהן כדי להחליף עמו כמה מילים. לשאוב ממנו דבר חיזוק וליהנות ממנו עצה ותושיה.

וכך באופן לא רשמי הוא הפך כביכול לאיש צוות מהשורה. מדבר עם פלוני, מחזק את אלמוני, מדובב בחורים ומדרבן אותם לתורה ולעבודה. והכל שלא על מנת לקבל פרס.

עונג שבת

אני אישית, מספר אברהם ישעיהו, קבעתי עמו חברותא בכל שבת. היינו לומדים את המסכת שהוא למד בכולל. והיה זה עבורי עונג שבת ומקור לחיזוק ועידוד עצום.

כך התוודעתי לדרך לימודו המיוחד. למרות שהוא ידע היטב את כל ה'רייד' שבסוגיה, ונהנה להתעמק בכל המהלכים והמפרשים, בכל זאת הוא לא התחיל להיכנס לזה לפני שישב ולמד את הגמרא ורש"י כמה וכמה פעמים עד שהכל יהיה אצלו ברור ונהיר לעומקו של ענין.

הרבה פעמים למדנו את דברי רש"י, ואני כבר רציתי להמשיך הלאה, אך הוא התעקש להגיד שוב ושוב את דברי הגמרא, ואת כל המילים של רש"י, כדי לחדד ולהפנים את החלק העיקרי של הסוגיה היטב, עד שיוכל לעבור לראשונים והאחרונים וכל ה'רייד' שבסוגיה.

היה זה עבורי אישית, וכן עבור רבים מבני הישיבה, דמות עצומה לחיקוי. ללמוד ממנו את דרכי הלימוד הנכון.

ואכן, במהלך כל שבת הוא היה תופס בחורים רבים לשיחות חיזוק, ואף קובע חברותות עם רבים ללימוד מסוים, במסכת זו או אחרת, כאשר כך הוא גם משריש את דרך הלימוד, וגם, ובעיקר, מאיר פנים ומהווה אוזן קשבת למצוקות של כל אחד ואחד.

רבים מבני הישיבה מספרים כעת כי הוא היה זה שהאיר את דרכם, וסייע להם בכל מצוקה שהיא. אם זה בקושי עם חברותא,

"...יש כאן שלימות נדירה, של אברך יקר שזכה להעפיל לדרגות גבוהות בתורה ויראת שמים, והכל במקביל לשלימות במידות ונעימות בין אדם לחבירו..."

בת תלמיד חכם

כאמור, רק כעת זכה לחבוק את בתו הבכורה אסתר הדסה שחתי, ובשבת קודש האחרונה היתה אמורה להיערך שמחת ה'קידושא רבא' בהיכל הישיבה, אלא שהשמחה נהפכה ליגון ואנחה עם היוודע הבשורה האיומה.

מסע ההלוויה רוויית היגון התקיים במוצ"ק בבני ברק, ויצא מבית הוריו בשכונת רמת אהרן בעיר, בהשתתפות אלפים שבאו לבכות את האסון, למרות שעת הלילה המאוחרת.

בקרב הקהל בלטו רבני ותלמידי ישיבת פוניבז', בה גדל והתעלה בבחרותו, כאשר ראש הישיבה הגר"ש מרקוביץ' סופד לו בבכי מר: "בקרובי אקדש ועל פני כל העם אכבד, שליח ציבור כזה, כל כלל ישראל מלווה אותו כעת, כולנו בוכים על השליח ציבור הזה".

"מה שקרה זהו אסון נורא לכלל ישראל, הם נחנקו שמה... כל אחד אמר 'קריאת שמע' קודם, כי הרגיש שהולך למות. כולנו שבורים ורצוצים, וזה הדבר הבא: אנחנו לא מבינים חשבונות שמים, אבל יש בזה אמירה משמא, אמירה של רבי שמעון, אמירה של המקום הקדוש הזה".

"הוא שליח ציבור, להשמיע מה רוצים מעם ישראל, אם אנחנו עוסקים בלהגיד 'השיבנו ה' אליך ונשובה', נעשה תשובה על כל המעשים, וכל אחד יודע מרת נפשו, אז זה יהיה קיום השליחות שלו".

ראש הישיבה הוסיף: "הזכות שלו תעמוד לתינוקות החדשה, לאלמנה ולכל המשפחה, שיוכלו להמשיך את החיים בדרך שהקב"ה שלח אותנו אליהם, ועל ידי זה נגרום לעילוי נשמתו, ותהיה נשמתו צרורה בצרור החיים ויקום בתחיית המתים עם כל עמך ישראל ברחמים".

אביו של המנוח, יבדלח"ט הרה"ג ר' שלום שליט"א, זעק בקול נשנק מדמעות ואמר: "חיים עוזר שלי! אם הקב"ה בחר בך - זה הכי טוב לך".

בתום מסע ההלוויה נטמן הרב חיים עוזר ז"ל בחלקת ויז'ניץ, בבית העלמין נציבי ישיבת פוניבז' בבני ברק, כשהוא מותיר אחריו לאנחות את אלמנתו ואת בתם התינוקת שנוולדה לפני שבועיים בלבד, הוריו והורי אלמנתו שיחיו, וקהל ידידים ומכירים כואבים ודואבים את האבדה הגדולה. יהי למליץ יושר לכולם.

קושי עם הבנת השיעורים, או כל בעיה ומצוקה. תמיד הוא היה האדם הנכון במקום הנכון. להקשיב, להאזין, להעניק את ההרגשה שהוא עמך ומבין אותך, ואף לתת עצה טובה ויעילה בעת הצורך.

אחד הבחורים סיפר לאחר האסון כי בזכותו הוא נשאר בישיבה וזוכה ללכת בדרכי ישראל.

זאת, לאחר שפעם אחת ר' חיים פגש בו באקראי ושאל אותו בפנים מאירות: "מה שלומך? --- הלה, השיב כמסיד לפי תומו שהוא אינו יודע אם ימשיך בישיבה... ר' חיים המופתע נכנס עמו לשיחה לבבית במשך רבע שעה, כשבסיומה של השיחה החליט הבחור שהוא ממשיך ללמוד בישיבה..."

סיפור זה עורר הדים רבים, כיצד בכמה דקות של שיחה חולל ר' חיים מהפך בקרבו של הבחור והצליח בס"ד למצוא מסילות ללבבו ולהעלות אותו על דרך המלך. כי אכן היה ר' חיים איש טהור ומרומם, בעל לב טוב ואוהב את הבריות עד כי כל מי שנכנס עמו לשיחה חש והרגיש את האהבה והכבוד שהוא משרד לו.

אבל כבוד מאוד

בהגיע הבשורה האיומה, שקעה הישיבה כולה באבל כבד מאוד, התחושה היא כמו אבל משפחתי ואישי של כל אחד מבני החבורה, שכן ראש הישיבה הוא כמו אב מסור לכולם, וכאשר הוא מאבד את חתנו היקר רח"ל הרי זו טרגדיה אישית של כל אחד ואחד מאתנו, מתאר חברו בקול מרוסק.

בשיחת חזיון שנשא חמיו ראש הישיבה שליט"א לזכרו, העלה על נס בקול בוכים את אישיותו הנדירה של ר' חיים ז"ל, כמי שהצליח לתמרן ולשלב באופן מיוחד בין עבודת הבורא וההתהלכות בין הבריות.

מצד אחד, היה מלא תוכן וערכים גבוהים מאוד של תורה ועבודה, בהיותו שקוע מאוד בעמקות הלימוד בכל נימי נפשו - ומאידך, השכיל למצוא מסילות ללבבות בני אדם, לקבל כל אחד ואחד בסבר פנים יפות, לדבר בגובה העיניים עם כל אחד אף אם כאלו שהרמה הרוחנית שלהם ירודה מאוד ביחס אליו.

יש כאן שלימות נדירה, של אברך יקר שזכה להעפיל לדרגות גבוהות בתורה ויראת שמים, והכל במקביל לשלימות במידות ונעימות בין אדם לחבירו, כאשר אחת משלימה את רעותה.

כאן בישיבה אמרו כולם, מספר ידידו, כי כעת נוכח האסון הנורא, אמנם תמיד יודעים שאין לשאול שאלות על גזירת שמים, אבל כאן יש תשובות ברורות.

התשובה ברורה ופשוטה. כאשר הקב"ה חפץ לבחור בקרבנות ציבור עבור הכלל כולו, הוא בחר בקרבן שלם ותמים ללא שום מום, קרבן מובחר ומוכתר בכל מידה טובה ונכונה.

וכזה היה ר' חיים עוזר ז"ל, כליל של שלימות ותמימות, מלא זך וטהור באופן נדיר. יהלום של שלימות בעבודה שבין אדם למקום ושבין אדם לחבירו. לא פלא כי נבחר להיות עולה תמימה לכפרה עבור הכלל.

גיליון מיוחד במלאות השבעה

לעילוי נשמת
הרב חיים עוזר
ב"ר שלום

מתוך

45 הרוגי האסון
הנורא בפירון

ל"ג בעומר תשפ"א

ומרדכי יצא

המנוח קנה משנתו ביגיעה והתמדה ומעוטר במידות מוזהבות וכן מאור פנים מיוחד, וכל מי שיש עליו חן בידוע שהוא ירא שמים * היה ער וחם לכל מערכות ישראל קודש, ולמרות עדינותו המיוחדת השתדל לעמוד בכל האפשר לימין מערכות ישראל להגנת הדת בארה"ק * ציון הלא תשאל

שלמה גרין

בתוך בשורות האיוב תכפו עלינו האסונות והגיעה הידיעה המרה על היחטפו באסון הטראגי של האברך המיוחד והיקר הרב מרדכי יואל פקעטע ז"ל מחשובי האברכים בק"ק סאטמאר ירושלים, בן הרה"ח ר' אברהם יעקב קרויס הי"ו בן הרה"ח ר' אהרן קרויס שליט"א, והוא אך בן כ"ד שנה.

מקטפיה ידיע

נולד ביום ה' כסלו תשנ"ז, ומאז שחר ילדותו היה חביב על כולם והתבלט בעדינות ואצילות של תורה ויר"ש ומדות טובות. התגדל בדרך ישראל סבא בתלמוד תורה "יטב לב" דסאטמאר ירושלים ובישיבה קטנה עלה והתעלה בתו"ש "יטב לב" ד'סאטמאר ירושלים, ובישיבה גדולה טשערנאביל בני ברק, ולפני נישואיו כמחצית שנה בבית היוצר הגדול לתורה ועבודה, ישיבת "תורה ויראה" ד'סאטמאר בארה"ב. השלים עצמו בלימוד תורה ועבודה, קנה משנתו ביגיעה והתמדה ומעוטר במידות מוזהבות וכן מאור פנים מיוחד, וכל מי שיש עליו חן בידוע שהוא ירא שמים.

בהגיעו לפרקו נשא נוס"ב תבלח"ט בת הרה"ג ר' מאיר יהודא קליין שליט"א, מחשובי צורבי מרבנן דסאטמאר ירושלים, בן הרה"ג ר' שלמה קליין שליט"א וחתן הרה"ג ר' דוד גדליה פויגל שליט"א ר"מ ישיבת רמ"א וחבר ועד הנהלת קרן הצלה בארה"ק.

ידידיו ומכריו הרבים ציינו את דמותו הספוגה והמלאה בתורה ויראת שמים, ובמיוחד את עדינות הנפש בה ניחן, כאשר מעולם לא דבק בו רבב של ריב או ויכוח עם הזולת. כולם הכירוהו כבעל מידות טובות אשר נוח ונחמד לבריות ומתחסד עם קונו בהשקט ובהצנע לכת. התחנך לאור תורתו של בעל ה'דברי יואל' מסאטמר זי"ע ובדרכו הסלולה צעד בשבילי חיי הקצרים עלי אדמות.

בבחרותו למד בישיבה גדולה סאטמר בקווינס שם התחבב על רבותיו שהועידו לו עתיד מפואר ואשר למגינת לב כל נגדע באיבו. את תפילותיו קבע בבית המדרש סאטמר ברחוב יואל בירושלים שם מיאנו המוני מכריו לעכל את הבשורה הקשה שניחתה עליהם כרעם ביום בהיר. השאיר אחריו את אלמנתו הכאוהב ושני ילדים רכים המבכים את פטירתו באסון הטראגי והנורא יחד עם שאר האבידות הקשות לבית ישראל.

לבו היה ער וחם לכל מערכות ישראל קודש, ולמרות עדינותו המיוחדת השתדל לעמוד בכל האפשר לימין מערכות ישראל להגנת הדת בארה"ק, ונהג להתייבב במשמרות הסברה ומחאה בכל עת מצוא, כשהוא מבקש שיצמידו לו חברותא שיודע בטיב העניינים, וכשנבצר ממנו לנסוע בעצמו קיים אית מאן דפרע בממוניה והיה מפריש מדי חודש סכום הגון לטובת מערכות קודש, וכן עמד בלבו הטוב והרחב למען ההחזקת מוסדות תורה עטה"ק.

כל זאת עשה ופעל למרות קשיי הפרנסה שליוו אותו, מדי בוקר בשלוש לפנות בוקר היה קם לעמול בסידור מדפים על מנת לסייע בפרנסת המשפחה, בשמונה הגיע הביתה לעזור ולקחת את הבנות לגנים. אחרי שחרית הוא רץ לתלמוד תורה שם לימד ילדים קטנים ורק אחה"צ זכה לשבת מול הגמרא כמו שכל כך אהב, ועדיין התקשה בפרנסה ואף לא הגיע לקורת גג משלו.

הנסיעה למירון

בערב ל"ג בעומר נסע לאתרא קדישא מירון. "את ל"ג בעומר תשפ"א אנחנו נזכור טוב-טוב", אמר רבי מרדכי יואל לחבריו בחיובו הנצחי. "שבע שעות מירושלים למירון! דבר כזה היה רק כשנסעו בסוס ועגלה..." הם ישבו ברכב ההסעות שהזדחל באיטיות קיצונית על הכביש העמוס. עשרות אלפי אנשים נסעו צפונה, למירון, והדרך הפקוקה נמשכה שעות ארוכות. כשהגיעו סוף-סוף הוא התקשר קודם כל לרעייתו, לעדכן אותה, ומסר שישאיר את מכשיר הטלפון ברכב ההסעות. אחר כך נסחף עם הקהל העצום להתפלל ולשמוח בתורתו של רשב"י זיע"א, ובאותו שביל 'דרך ר' דוב' יחד עם 54 קרבנות הציבור עלה בסערה השמימה בגזירת עליון.

אמנם בשונה מאלפי הדואגים לבני משפחותיהם וחוסר אמצעי התקשורת בטל' קיוו כי הכל בסדר עמו היות שידעו שלא לקח עמו הטל', ורק למחרת יום השישי התוודעו למציאות האיומה והמרה, ובעקבות עיכובי הפתולוגים באבו-כביר' לא הספיקו להביאו לקבורה רק במוצש"ק, וגם זאת אחרי הפגנות זעם שפרצו בדרישה למהר שחרור הנפטרים מ'אבו כביר'. לפנות בוקר הובא למנוחת עולמים בהר המנוחות לקול בכיה ויללה תשובה ותיקון המעשים. תנצב"ה.

בהלויה שיצאה בשעה 3 לפנות בוקר מביהמ"ד ויואל משה בקרית ויואל משה בירושלים, הספידו תמרורים כ"ק אדמו"ר מסקולען ירושלים שליט"א, הרב הגאון ר' צבי אריה זארגער שליט"א מו"צ העדה החרדית ומרבני קיט"ל דסאטמאר, זקנו

נחבא אל הכלים

אחרי נישואיו למד בכולל יטב לב דסאטמאר ירושלים כאשר כל תשוקתו לשבת באהלה של תורה ולקיים "אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש שבתי בבית ה' כל ימי חיי". כשנזקק על המחיה והכלכלה לקח לעצמו עבודה קצרה בשעות לפנות בוקר ולאחריה למד יום שלם בכולל במסירות עילאית ואהבת התורה, ובכל הליכות חייו כבן תורה ויראה שכבוד שמים נתאהב על ידו. נחבא אל הכלים היה ולא מחזיק טיבותא לנפשיה והשתדל שלא להזדקק למתנת בשר ודם.

נמנה בסגל חבורה בין חברי חבורת "תורה ויראה" שע"י ראש החבורה יבלחט"א הרב הגאון רבי צבי אריה זארגער שליט"א מו"צ בעדה החרדית, להתחזק בצוותא בעבודת השי"ת.

”את ל”ג בעומר תשפ”א נזכור טוב-טוב” אמר לחבריו בחיוכו הנצחי. ”שבע שעות מירושלים למירון! דבר כזה היה רק כשנסעו בסוס ועגלה...”

יוצא איפוא מדברים אלו, הרי הקב”ה צור תמים פועלו ואין עוול במעשיו, ואם ארע לכלל ישראל מה שארע בל”ג בעומר העבר, איזה לב לא נמס כמים ונשבר לשברים ולשברי שברים למשמע הדבר הנורא הזה, והרי כולנו היו בחשבון של הקב”ה קודם הצרה והוא חישב שמגיע לנו לשמוע מהצער וההטרגדיה הזאת, ולכך שומא עלינו להתבונן היטב בדבר הנורא הזה.

הצער והאסון

והוסיף וסיפר: זכורני לפני יותר מעשרים שנה, כשארע אסון נורא כשאוטובוס נסע לאתרא קדישא מירון ואירע תאונת דרכים על אם הדרך, ושני נשים צדקניות אמהות לילדים רכים קיפדו את חייהם רח”ל והשאירו אחריהם יתומים ילדים ותינוקות רכים, ונסע מו”ז בעל שבת הלוי זיע”א להספיד, ואמר שם בתוך דבריו, את מאמר הכתוב באיכה, ’מה אעידך מה אדמה לך הבת ירושלם מה אשוה לך ואנחמך...’ כי גדול כים שברך מי ירפא לך. וביכה שם מרורים את גודל הצער והטרגדיה כשנוסעים שני נשים צדקניות לאתרא קדישא מירון לרשב”י, להתפלל ולשפוך שיח על דורות ישרים ומבורכים יראים ושלמים, והנה אירע להם מקרה נורא שכזאת.

ומה נאמר עתה בעת כזאת, כשלא מדובר בשניים אלא הרבה יותר מזה, גדול כים שברך מי ירפא לך, המים שבים נראים שלווים ושקטים אמנם עמוק בים סוער הגלים עד למאוד, מלמעלה כששומעים מספרים יבשים של מספר הנפטרים כך וכך לא קולטים את גודל הצער והאסון, אחרי כל מספר ומספר יש משפחות יקרות שצערם הגדול קשה מנשוא, הרי המספרים אינם מעידים מאומה על הכאב הגדול והנורא, עשרות לויות רח”ל, עשרות יתומים חדשים רח”ל. וסיים ואמר כי הוא פלא של דבר, שבזוה”ק בפרשתן בפר’ אמור אנו רואים, שמסיים במילים המרטיטים בנבואת ישעי’ הנביא, ובלע המוות לנצח ומחה ה’ אלו’ דמעה מעל כל פנים ונאמר וגו’, והש”ת יעזור שכבר יתקיים הנבואה הזאת של ישעי’ הנביא שמדבר על הגאולה השלימה.

הרה”ג ר’ דוד גדליה פויגל שליט”א, זקנו הרה”ג ר’ שלמה קליין שליט”א, חותנו הרה”ג ר’ מאיר יהודא קליין שליט”א, אביו הרה”ח ר’ יואל הערש פקעטע שליט”א, הרה”ג ר’ ברוך שווארץ שליט”א, הרה”ג ר’ מנחם הלברשטאם שליט”א והר”ר אליעזר אהרן וויסהויז שליט”א, שהזכירו דבריו של מת, והליכותיו באמונה צרופה בדרכי התורה והיראה, זהירות שלא להנות ממקורות זרים, ירא שמים ונהנה מיגיע כפיו, ובגזירת שמים נקרא כקרבן ציבור, ועלינו הציבור לסייע בהקמת קרן למען האלמנה והיתומות הרכות הע”י, הגדולה בת 3 שולדה ביום ל”ג בעומר.

תמים פעלו

בימי השבעה רבים ציינו במעלתם של הנפטרים שמתו מתוך קדושה וטהרה ובמקום קדוש שכזה, וכפי שציטט בשבת שעברה כ”ק אדמו”ר גאב”ד זכרון מאיר שליט”א מדרש קהלת שכתוב שם, דכשאדם עושה מצוה סמוך למיתתו, אזי זה סימן ורמז שנתמלאה מידת צדקתו ע”י מצוה זו. ואמר כי הנה מה אירע כאן, הרי נוסעים לאתרא קדישא מירון וכלל ישראל הרי נוסעים לשם להתפלל ולבקש מהקב”ה שיוציא את כלל ישראל מהגלות הנורא, נוסעים למירון לבקש ולהתפלל על זש”ק, להתפלל על שידוכים הגונים, זה הרי מקום מיוחד בכל כדור הארץ שבו נאספים רבבות רבבות מישראל, וכולם מגיעים לשם באחדות גמורה שאין לה אח ורע, ומגיעים לשם להתפלל ולהעטיר בפתילה מקמי מרן דבשמיא, נוסעים כמה שעות בקושי רב ומתאמצים להגיע למקום הקדוש הזה.

ואמר שזה כמו שנוסעו עולי הרגלים זמן רב רכובים על החמור לעלות לירושלים עיר הקודש, וכמו שאומרת המשנה בתענית, שלא יבקשו על גשם שני שבועות עד ז’ בחשוון, עד שיגיע האחרון בישראל לנהר פרת, אם כן יוצא שעלו לרגל לירושלים עם כל המשפחה לחג הפסח להקריב קרבן פסח בהר ה’, וחזרו לביתם מהלך דרך שלקח להם כשבוע שבועיים, ומיד אחרי שבועיים הם חזרו בחזרה את כל הדרך הארוכה לעלות להר המוריה ולבית המקדש לקראת חג השבועות, ועתה גם הנסיעה למירון אין זה ביטול תורה, נוסעים להתרוממות רוחנית, ציבור אחינו בני ישראל הולכים להסתופף בהדלקות הקודש, הרי החוש מעיד שמתרוממים שם ומתקרבים להש”ת באמת ובתמים, ומתעלים טפח וטפיים מעל הקרקע להקב”ה. והביא מדברי הרמב”ן, על מאמר הכתוב (דברים ל”ב ד’) הצור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט אל אמונה ואין עול צדיק וגו’, דלפני שמביא הקב”ה צרה על איש מישראל, הרי מחשב הקב”ה בחשבון מדוקדק על כל אחד ואחד שישמע מהצרה הזאת ויהיה לו משמיעת הדבר צער ועגמת נפש, האם מגיע לו הצער והעגמת נפש הזה, ואם הקב”ה רואה באחד מהשומעים שאין מגיע לו הצער והעגמת נפש לשמוע הבשורה הזאת, אזי ימנע הקב”ה את הצרה.

מסע הלוייה

גיליון מיוחד במלאות השבעה

לעילוי נשמת
הרב מרדכי יואל
ב”ר אברהם יעקב

מתוך

45 הרוגי האסון
הנורא במירון

ל”ג בעומר תשפ”א

הוי אריאל אריאל

לדמותו של איש יקר, נקי כפיים ובר לבב * הרב אריאל צדיק, שעבד לפרנסתו כגנן וטיפח את יופיה של ירושלים עיר הקודש, משקיע גם בערוגות הבושם של אבינו אב הרחמן, מטפח את נשמות ישראל, מכה על ראשם ואומר להם 'גדל' * אוי נא לנו

יעקב א. לוסטיגמן

בין כל הנפטרים הצעירים, בולטת במיוחד דמותו של הרב אריאל צדיק ז"ל, בן 65 היה בפטירתו. הרב אריאל זכה להקים משפחה לתפארת, חמישה ילדים השאיר אחריו, הולכים בדרכו ודבקים בתורה ובמצוות.

עול מלכות שמים

הוא נולד בשכונת גילה בירושלים, מספרים מכריו, למשפחה שהיתה שומרת ומכבדת את המסורת. כשהתגבר, לא הסתפק בקיום המצוות באופן חלקי, והחליט לקבל על עצמו עול מלכות שמים באופן מלא.

הוא דבק ברבי מליובאוויטש זצ"ל, ובדרכה של תנועת חב"ד, ואכן היה שליח עושה שליחותו בטופח על מנת להטפיה, כשהוא משקיע את מרצו וזמנו בזיכוי הרבים, במיוחד במצוות הנחת תפילין, כדי להציל יהודים מרדת שחת ומגורל של מי שנאמר עליו שהוא 'קרקפתא דלא מנח תפילין' חלילה.

וכך היה ר' אריאל, שעבד לפרנסתו כגנן וטיפח את יופיה של ירושלים עיר הקודש, משקיע גם בערוגות הבושם של אבינו אב הרחמן, מטפח את נשמות ישראל, מכה על ראשם ואומר להם 'גדל'. פה הציל יהודי מרדת שחת, שם קירב נער לעבודת הבורא, כאן השפיעה על משפחה שתקבל על עצמה להתחזק בשמירת שבת ובמצוות אחרות, וכך היה מנצל כל הזדמנות כדי להשפיע עוד ועוד תורה וחסידות על סביבתו.

במיוחד היה ר' אריאל משקיע כאמור במצוות הנחת תפילין ליהודים, וביתר שאת ברחבת הכותל המערבי. היתה לו משמרת קבועה בימי שיש, והיה עומד בכניסה לרחבת הכותל, בדוכן התפילין של חב"ד, כשהוא מזכה עוד יהודי ועוד יהודי בהנחת תפילין, מחייך לכל אחד, טופח על השכם ומפטיר מילה טובה, משתדל לתת להם טעם ועריבות בקיום המצוות, שלא יהיו מן השפה ולחוץ חלילה וחלילה, אלא שתחדור המצווה לעומק הלב ותפעל פעולתה על המקיימים אותה.

הסיפור המופלא

לא רק אחרים הוא השתדל לזכות, אלא גם על עצמו לא חס

ודרש מעצמו את המקסימום. בימי השבעה הגיע סופר סת"ם שהיה בידידות עמו, ומסר לידי המשפחה צ'קים עליהם חתום שמו של הרב צדיק ז"ל.

בני המשפחה הטו אוזן והקשיבו לסיפור שסיפר הסופר... "לפני שבועות אחדים, היה זה לאחר חג הפסח, הגיע אלי ר' אריאל ז"ל, וביקש שאגיה את התפילין דר"ת שלו. הוא אמר

שעבר זמן רב, התפילין ישנות, ולכן הוא רוצה לבדוק.

"פתחתי את התפילין", סיפר הסופר, "בדקתי ומצאתי שהתפילין אומנם כשרות, אבל רחוקות מלהיות מהודרות.

"חכתי בדעתי מה לומר לו, שהרי מצד אחד אני מכיר את ר' אריאל ויודע שמצבו הכלכלי דחוק למדי ואין לו יכולת לשלם עבור זוג תפילין חדשות, ומצד שני ידעתי שהוא מחבב את המצוות ובוודאי ירצה לדעת אם התפילין שלו לא מהודרות, כדי שיוכל לקנות זוג של תפילין מהודרות יותר.

"לאחר מחשבה", מספר הסופר, "אמרתי לו שהתפילין כשרות לכתחילה והוא לא צריך לחשוש, אבל אם תהיה לו הזדמנות ויפול לידי סכום כסף וכדו', כדאי שיפנה או לקנות תפילין מהודרות יותר, כי התפילין הנוכחיות לא מאוד מהודרות..."

"הרב אריאל לא חשב פעמיים. הוא הודיע לי בו במקום שהוא רוצה תפילין חדשות. אני אמרתי לו שזה יקר, ושהוא יכול לחכות קצת ולהתארגן עם הסכום הנדרש, כי הרי גם התפילין הנוכחיות כשרות, אבל הוא התעקש לקנות תפילין חדשות בהקדם האפשרי, ורק ביקש שאעשה לו טובה ואסכים לפצל את התשלום ל-21 צ'קים דחויים, כי באמת אין לו את הסכום הנדרש לקניית תפילין ואפילו לא רבע ממנו..."

"לקחתי את הצ'קים בכוונה לכתוב לו תפילין, אבל עכשיו, כשאירע מה שאירע, הרי אין לכם עוד צורך בתפילין היקרות, ולכן אני מחזיר לכם את הצ'קים, שיהיו לכם לעד ולזיכרון של אביכם, שהיה מחבב את המצוות ומוסר את נפשו על קיום מצוות תפילין בהידור רב."

רוח חיים

מכריו של ר' אריאל מספרים שהוא היה הרוח החיה בקהילת חב"ד בשכונת בית וגן, ובכל נושא שהיו צריכים להירתם לסייע ולעזור, לקדם ולהוביל, היה ר' אריאל מתגייס לכל דבר שבקדושה בשמחה ובהתלהבות על הזכות שנפלה בחלקו לעשות את רצון ה', ולהיות נטפל לעושי מצווה בהפצת תורה

וחסידות.

תושבי שכונת בית וגן, הכירו אותו כולם. הרב צדיק ז"ל היה דמות בולטת, מאירת פנים. אנשים רבים הזמינו אותו לבצע עבודות גינון בחצרות הבניינים שלהם, כי רצו לפרנס יהודי צדיק וירא שמים. הוא התפרנס בדוחק, תמיד היה מרחם על האנשים

“הרב צדיק ז”ל היה דמות בולטת, מאירת פנים. אנשים רבים הזמינו אותו לבצע עבודות גינון בחצרות הבניינים שלהם, כי רצו לפרנס יהודי צדיק וירא שמים...”

“הייתי עם אבא בהדלקה הגדולה”, מספר הבן לכתב של המהדורה המקוונת של ידיעות: “רבע שעה אחרי שהתחילו הריקודים שאל אותי חבר אם אני יודע שיש החייאה באזור ההדלקה. מיד הבנתי שלא מדובר רק בהחייאה אלא באירוע רב-נפגעים. מכיוון שבהכשרתי אני מגיש עזרה ראשונה, מיד רצתי לעזור לכוחות הביטחון וההצלה שהתחילו להגיע. “כשהגענו לגשר, במקום שהיה כל הדוחק והבלגן, ראינו מראות מזעזעים”, המשיך הבן, “לא תיארתי לעצמי שדבר כזה יכול לקרות, בטח לא שאחד מבני המשפחה שלי קשור לזה. רק אחרי כמה דקות, שהבנתי מה קורה לי מול העיניים, התחלתי לחשוש והתקשרתי לאבא שלי. צלצלתי כמה פעמים והוא לא ענה.”

“המחשבה הראשונה שלי הייתה שהוא הלך לעזור, הוא היה גיבור, רק אהב לתת, הייתי בטוח שהוא ניגש לכוחות ההצלה. במשך כמה שעות לא הייתה קליטה, אני ואחי אלעזר הילל חיפשנו אחד את השני. בשניות שבהן הייתה פתאום קליטה אחי תפס אותי ואמר לי לבוא מהר למקום שבו הקמנו את האוהל. פתאום הבנתי שאחי הקטן בכלל לא נמצא לידי, שהוא היה ליד אבא”.

“היה לנו נס משמיים”, אמר מענדי, “אחי היה אמור ללכת עם אבא להדלקה שם, ואז אבא אמר לו שהוא הולך לרקוד אז שלא יבוא אתו אלא יחכה לו במקום שבו היו. בלי שום הסבר הגיוני - איך אבא יעזוב ילד בגיל כזה במקום כזה לבד?”

“פתאום משום מקום שמעתי את אחי הקטן צועק לי ‘מענדי, מענדי’, ורצתי אליו. חיבקתי אותו ולקחתי אותו משם כדי שלא ייחשף למראות האלה. “חיפשנו, סרקנו, פרסמנו את השם, שאלנו אודותיו בכל מקום אפשרי - ולא מצאנו. היות שלא ידענו מה לעשות, איפה הוא ומה אתו, חשבנו על כל התרחישים הקיצוניים ושלחנו את דוד שלי לאבו כביר, שיבדוק שם. לצערי, הוא זיהה אותנו ממש לפני כניסת השבת. אני חושב שמה שאבא היה רוצה מכולנו זה שתהיה כאן אהבת ישראל”.

אצלם עבד, השתדל להתחשב במחירים שגבה עבור מלאכתו, והעדיף לעבוד עם יהודים יראי שמים גם אם התמורה היתה נמוכה יותר. אחד מתושבי השכונה סיפר שבוע, כי הרב צדיק היה מחלק בכל שבוע עלונים להפצת תורה וחסידות, ורוב האנשים שהיו מקבלים ממנו את העלונים, לא ידעו שעל חלקם הוא משלם טבין ותקליין מכספו שלו, למרות שגם כך היתה פרנסתו דחוקה כאמור. מדי שבוע הוא היה מחלק להם את העלונים במאור פנים, הם היו ממתנינים להם, לפעמים אפילו התלוננו על כך שהפעם הגיע העלון באיחור, והוא חייד, האיר פנים, התנצל הבטיח להשתדל בפעם הבאה, ולא רמז אפילו בחצי מילה שאת הדפסת העלונים הללו הוא מממן מכיסו, למען זיכוי הרבים.

“הוא היה חסיד חב”ד בכל מהותו ובכל נפשו”, מספר אחד ממכריו, “הרב אריאל ראה בכל מקום תורה ועבודה, כל דבר גשמי הוא הפך לרוחני. הוא כל הזמן היה מחפש וגם מוצא דרכים להתחזק, להתעורר, לקדם שם שמים, לזכות את הרבים. ממש בכל תחום ובכל דרך”.

לדבריו: “הרב אריאל היה דמות להראות לילדים. תראו את פירותיו של הרבי מליובאוויטש, תראה איך הוא לקח יהלום וליטש אותו, הפך אותו ליהלום יוצא דופן ביופיו. איזו נשמה גבוהה של יהודי תמים ועובד ה' במחשבה, בדיבור ובמעשה. “לא צריך להיות ראש ישיבה כדי להיות צדיק, לא צריך להיות הרב אברך כולל או בוגר ישיבה מפורסמת. אפשר להיות אפילו אריאל צדיק. ולא רק בגלל שם המשפחה שלו אלא בגלל המהות. הוא היה צדיק אמיתי, כל שאיפתו היתה שילדיו יהיו תלמידי חכמים, הוא ממש מסר את נפשו על החינוך, על זיכוי הרבים, על הפצת אור החסידות, על המבצעים של הרבי מחב”ד, על קיום התורה ומהצוות בשמחה ומתוך כוונה טהורה. מי ייתן לנו תמורתו”.

הכאב גדול

בקהילה קראו להתעוררות גדולה, ופתחו בגיוס כספים עבור בניו של ר' אריאל ז"ל: “הוא הותיר אחריו חמישה ילדים, אף אחד מהם לא נשוי. מעבר לעובדה שר' אריאל לא זכה לראות את הנחת הזאת, הוא לא זכה להוביל את ילדיו אל מתחת לחופה ולגדל נכדים על ברכיו, מעבר לכל זה, שזה צער גדול מאוד לכל מכריו, יש את החלק הטכני, יש כאן חמישה יתומים שאנחנו צריכים לעזור להם. יש אלמנה שצריכה ללכת מחר למכולת ולשלם על לחם וחלב. היא תצטרך בעזרת ה' בקרוב להתחיל לחתן את הילדים שלה, וכמו שכולם יודעים, אין שם בבית יותר מדי עודפים כספיים...”

בנו בכורו של ר' אריאל, הבחור מענדי צדיק, סיפר בראיון לתקשורת על ליל האסון ועל ההחלטה של אביו זמן קצר קודם האירוע, שאז נראתה לו בלתי הגיונית אך בדיעבד התבררה ככזו שהצילה את חייו.

מסע הלווייה

זכרון להולכים

גיליון מיוחד במלאות השבעה

לעילוי נשמת הרב אריאל ב"ר ניסן

מתוך

45 הרוגי האסון הנורא במירון

ל"ג בעומר תשפ"א

חוט של חסד

במשך רבות בשנים עסק המנוח בקירוב רחוקים ובכך ראה את משימת חייו כשהוא משקיע בדבר כוחות עצומים * פעל ללא לאות ובדרכים שונות ויצירתיות על מנת לקרב עוד ועוד נשמות תועות לכור מחצבתם * בני משפחתו הפקידו בידינו דברי חיזוק מרגשים מאוד שכתב שנראה כאילו נכתבו לאסון זה * תפילה למשה

מרדכי גולדמן

בירושלים עיה"ק ליוו במוצאי שבת בכאב המונים ובמרכזם אנשי קהילת 'חוט של חסד' את מזכה הרבים הרב משה צרפתי ז"ל שנספה באסון הכבד במירון כשהוא בגיל 56 לחייו, והותיר אחריו אישה, ארבעה ילדים ו-52 נכדים.

בדרכים יצירתיות

המנוח היקר היה מגדולי ותיקי תלמידיו של הגאון רבי שלום ארוש שליט"א ראש מוסדות 'חוט של חסד' ומבין גדולי מפיצי תורתו. במשך רבות בשנים עסק המנוח בקירוב רחוקים ובכך ראה את משימת חייו כשהוא משקיע בדבר כוחות עצומים, כשהוא פועל ללא לאות ובדרכים שונות ויצירתיות על מנת לקרב עוד ועוד נשמות תועות לכור מחצבתם. שיעורים רבים מלאי תוכן ביהדות חיזוק ואמונה בבורא יתברך היה מוסר בנושאים אלו, וחלקם אף הוקלטו והופצו לאלפים ששאבו מהם חיזוק ואורחות חיים לעבודת הבורא. באופן מיוחד שם דגש על ההודיה להשי"ת.

בכל דבר שעבר עליו בחייו השתדל למצוא את הטוב בהשגחת ואהבת השם יתברך, והיה כולו מלא שבח והודיה להשי"ת על כל אשר גמלהו. חוט של חסד וחוץ היה שזור בפניו, הקדים שלום לכל אדם במאור פנים וקיבל כל אחד בסבר פנים יפות. כל מכריו ידעו על רוחב ליבו ועל טוב מידותיו התרומיות, כאשר גמל חסד עם הבריות בכל דבר שהיה יכול בגופו ובממונו כאשר אף לרכבו הזמין יהודים לטרמפ כשהוא מנצל את ההזדמנות להשמיע בפניהם דברי חיזוק וקירוב.

גם בני ביתו היו שותפים להפצת דבר היהדות כאשר זוגתו תבלחט"א מנהלת ההפצה של דברי תורתו של הגר"ש ארוש. הותיר אחריו ארבעה ילדים ונכדים רבים. הלווייתו התקיימה כאמור בלייל מוצאי שבת קודש בבית העלמין סנהדריה בירושלים. מעבר לקרובים אליו בקשר דם, הרב צרפתי היה אב רוחני ללא מעט חיילים. לפני שחזר בתשובה שלמה, שירת כקצין בצבא ולאורך השנים התנדב כדי לסייע לחיילים ולקרובם לאבינו שבשמים. "הוא היה אדם גדול חזק, גם פיזית וגם רוחנית", מספרים עליו החיילים שנהגו להיפגש איתו. בנו, סיפר עליו: "הוא ליווה חיילים כמה שנים ושימש להם כרב. היה מארגן להם שבתות. אהב מאוד להתנדב".

לפני הטרגדיה הכיר אותו בפעם ראשונה, ואמר לו הרב צרפתי "אני אוהב אותך יותר ממה שאני אוהב את עצמי". לדבריו זה נתן לו תקווה רבה. "היה אדם מאיר מאוד, והיה מודה על כל דבר לקב"ה, וחי אמונה על כל צעד ושעל" אומרים תלמידיו.

כאמור, הוא היה מתלמידיו הקרובים של הרב שלום ארוש שליט"א. הרב ארוש סיפר בניחום האבלים אצל משפחת צרפתי שמאז האסון, הוא ותלמידיו קיבלו על עצמם להתפלל בכל יום חצי שעה על כל עם ישראל, על הקרובים ועל הרחוקים. הרב ביקש להרבות באהבת חינום ולהתאחד תחת הסיסמא "אני אוהב כל יהודי" לע"נ רבי משה ז"ל.

תמיד היה נוהג לחזק כל מה שבא בסביבתו. בני משפחתו הפקידו בידינו דברי חיזוק מרגשים מאוד שכתב שנראה כאילו נכתבו לאסון זה. "יש הלכה בשולחן ערוך כל מה שה' עושה עושה לטובה. אדם צריך להודות על הכל למדנו את זה מדוד המלך בוודאי שאתה מודה על בית המקדש או מודה על כל דבר שלא נראה או לא מסתדר שקשה לך בוודאי שהכל התכפר זה כל העניין של ההודיה. הודאה זה דבר עצום. הודאה מרימה את הבן אדם למעלה. ההודאה מושכת את הבן אדם כלפי מעלה זה הגודל של ההודאה".

"יהושע בן נון מגיע לארץ ישראל רואה את ארץ ישראל ומסתכל תלמידו של משה רבינו. משה רבינו נלחם בכל אומות העולם יהושע בן נון שם את כלי הנשק בצד רואה את חומות יריחו מסתכל ואומר ברגע שבאים להיכנס לקדושה יש פה דבר אחר לא כוחי ועוצם ידי ולא שום דבר פשוט אני אומר תודה רבה ואז הוא יושב וחשב והסתכל על חומות יריחו והוא חיבר את עלינו לשבח. ואז כתוב בשולחן ערוך ומביא אחרי זה עוד ראשונים שאומרים שיהושע בן נון אמר את עלינו לשבח שבעה ימים. כל יום אמר את עלינו לשבח והסתובב סביב חומות יריחו וביום האחרון עם שופרות ועם עם ישראל 7 פעמים אמר עלינו לשבח ואז זה מלמד אותנו דבר עצום שהחומות נפלו ואיך החומות נפלו? כתוב שהחומה נפלה תחתיה זה העומק של הדבר. שכן אדם מודה החומות נופלות, שכן אדם בוכה חומות עולות".

כח ההודאה

"מזה אנחנו לומדים יסוד גדול בעולם שכן אדם מודה על צרה, מודה על קושי, מודה על דבר שעובר עליו בחיים בכח ההודאה שאומר ה' תודה רבה על הצרה עד כדי כך שהוא ממתק את הצרה

באהבת ישראל

"רבי משה היה בן אדם עם אהבת ישראל". סיפר בשבעה אחד מתלמידיו של הרב. "תמיד היה מרקיד אנשים ועוסק בשמחה ואוהב כל אחד ואחד. הוא ממש שימש כדמות של אבא. הוא היה מגיע ומפיח רוח חיה בחיילים הנתונים בעומס נפשי. מילים טובות, אוכל, תשומת לב. דברים שהיו חסרים לחיילים - הוא היה דואג להם, נותן תקווה. היה נותן לאנשים אוויר לנשימה. בדיוק האוויר שהיה חסר לו באסון הנורא". גם יעקב מספר כי צרפתי נהג לפקוד בקביעות את מחנות הצבא. "הוא היה מדבר עם חיילים, מביא כיבוד. הוא העביר שיעורים והוא היה עסוק בלחזק את כולנו".

אחד האנשים סיפר בהלוויה, נער שנוקק לסיוע, כי שבועיים

"...הוא ממש שימש כדמות של אבא. הוא היה מגיע ומפיח רוח חיה בחיילים הנתונים בעומס נפשי. מילים טובות, אוכל, תשומת לב..."

"גם הבעש"ט אומר גם שעלה נופל זה בהשגחה פרטית. אין דבר שהוא לא בהשגחה פרטית. כל מה שקורה כל מה שעובר סביבנו כדי להבחין בדבר הזה ולדעת מה הדבר הזה אתה רוצה להרגיש בהרגשה שה' מלטף אותך וה' אוהב אותך גם ככל שקשה לך תגיד תודה ותשב קח את הזמן שלך פעם ביום קח לך את הזמן שלך כי כל העולם רוצה שתעשה מה שהם רוצים, זה מזיז אותך ותעמוד בזמנים העולם דורש מאיתנו כל כך הרבה שזה מעבר ליכולות שלנו היום. הזמן שלנו זה לא כמו מה שרוצים מאיתנו.

"אין לנו את היכולות היום לספק את מה שהזמן נותן לנו שזה אתה רוצה לעבור בקלות שב קח לך את הזמן שלך, שב ברגיעות תנתק מהעולם קח את הזמן שלך בבית במרפסת תצא לאיזה פארק לשדה קח את הרגיעות שלך ותלך לזמן שלך לנקודה שלך יש זמן שלך והפלא הגדול שכל העולם רוצים להיות מלכים, כולם רוצים להיות ראשונים ולנצח והפלא הגדול שאתה הולך לזמן שלך המלך.

"בא אליך מלכו של עולם בא אליך הוא איתך ומקשיב לך ומאזין לך ויותר מזה אחרי זה אחרי החצי שעה שאמרת תודה רבה לה' המלך הולך איתך מימין והמלכה הולכת איתך משמאל שזה השכינה. זה הנקודה זה היהדות זה העומק של היהדות פרקטיות קח את הזמן שלך תשב חצי שעה כמה שקשה לכן אדם להגיד תודה על מה שקשה לך תגיד תודה ובכח התודה מנצחים וזה מה שדוד המלך לימד אותנו שצריך להגיד תודה אנחנו נקראים יהודים. מה זה יהודים? לאה אמרה הפעם אודה את ה' ואז קראה לכן שלה יהודה על שם הודאה. יהודי יש לו חובה להודות ויהודי שהוא לא מודה אין שם יהודי ניכר עליו. העניין של הודיה אין עם שלא מתחבר לזה בעולם.

"כתוב שערי דמעה לא נסגרו. מה זה דמעה? דמעה היא מושכת למטה, הדמעה מתקנת לך את העבר אבל הודיה היא מפתח שכל שער פותח היא פותחת לך היא מסעירה לך את העבר ופותחת לך שערים חדשים בוודאי שאם אמרו שבוכות ההודיה נבנה את בית המקדש בוודאי שכל אחד בזכות ההודאה יבנה לעצמו את המקדש שלו את החיים שלו והכל ילך ויעלה. ההודאה זה דבר עצום".

והוא מסיר את הצרה מעליו עד ליסוד וזה חומה נפלה תחתיה. שאין יותר חומה וככל שבן אדם מודה ומודה פותח לעצמו את כל השערים אבל אם לא מודה חומה הולכת ועולה וקושי הולך ומתגבר עד שאתה כבר לא יכול לספס על החומה הזאת, אתה לא יכול בקושי ליגוע בחומה הזאת מרוב שזה כל כך קשה אבל ככל שאתה תודה בחיים על כל דבר אתה תודה החומה תקרוס וזה מה שנאמר שהעניין של ההודאה זה המפתח של כל שאר פותח. שאתה תודה יהיה לך מפתח לעבור כל דלת כל חומה לשבר ולבוא לכל מקום ולהגיע לתוצאה שאתה רוצה וכך יפתחו לך כל השערים".

"אדם שקם בבוקר אומר דבר ראשון מה הפתיחה פוקח את העיניים מודה אני לפניך מלך חי וקיים שהחזרת בי נשמותי בחמלה רבה אמונתך. אדם קם בבוקר, למה אתה קם בבוקר הלוא כל יום זה יום של ניסיונות אין יום דומה ליום, אין שעה דומה לשעה, אין שניה דומה לשניה, אין כזה דבר בעולם. "חכמינו שפתחו את התפילה לבן אדם במעמד הר סיני, בקבלת התורה כל כך הרבה דברים שעברו על עם ישראל וכתוב דבר מדהים אנחנו מתחילים פרשת העקדה ואלוהים ניסה את אברהם ובמה הוא ניסה אותו? בבנך אשר אהבת. אדם קם כל יום בבוקר לניסיונות כל יום אתה תקום יהיה לך ניסיון חדש בדברים שאהובים עליך. אדם אומר לא הולך לי, לא מסתדר לי, קצת קשה לי, בשביל זה באת לעולם להתגבר על הניסיונות החיים מתחילים בניסיון ונגמרים בניסיון עד הדקה התשיעים.

"אין עוברים את הניסיון? יש כל כך הרבה דברים אבל העיקר ללכת בניסיון זה עם אמונה ותפילה והתפילה העיקרית להגיד לה' תודה רבה להודות על הכל. כל דבר להודות בחיים. בן אדם שהוא בעל הודאה הוא מקבל כוחות פנימיים לעבור את הכל כי יש בעולם כח דמיון שקופץ על הבן אדם אם משהו לא מסתדר לו וזה לא טוב לי, לא - תגיד תודה הכל יתהפך לטובה. הדבר המדהים שאיך אני יגיד תודה על דבר שקשה לי שאני עובר בחיים ואני לא יכול להגיד תודה איך אני יגיד תודה זה מצר עלי, זה קשה לי אין לי את הכוחות נפש להגיד תודה. זה הנקודה וזה המצווה תגיד תודה כי זה מה' ואם זה מה' אם ה' עשה את זה ככה אני אומר תודה אז הכל יתהפך לטובה.

הכל בהשגחה פרטית

"צריך לזכור שהכל בהשגחה פרטית אין דבר אין נקיפת אצבע אין דבר שלא בהשגחה פרטית. הגמרא מספרת על איוב שבא להקב"ה ואמר לו הקב"ה תראה מה אתה עושה לי, אולי התבלבלת בין אויב לאויב התבלבלת באות אחת? הקב"ה אמר לו לא שמתי שיערה אחת בריסים מיותרת שמא בן אדם יהיה עיוור. שיערה אחת שיוכלה לגדול פנימה ובן אדם יכול להיות עיוור. ה' עושה כל דבר שעובר על הבן אדם, עובר על עם ישראל, עובר על החברה, עובר על העולם הכל בהשגחה פרטית של ה'.

הגר"ש ארוש שליט"א מספיד במסע הלווייה (קרדיט: משי בן עמי)

זכרון להולכים

גיליון מיוחד במלאות השבעה

לעילוי נשמת הרב משה ב"ר ישראל

מתוך

45 הרוגי האסון הנורא בפירון

ל"ג בעומר תשפ"א

בן עליה

מאנטוורפן שבבלגיה זרח אורו של האברך המופלא הרב שמואל צבי קלאגסבאלד זצ"ל * בהמשך גלה למקום תורה בישיבת מיר * לאחר מכן מהאריות שבחבורה בחצר הקודש רחמסטריווקא, ראש הכולל ומגיד השיעור בביתר * אבידה שאין לה תמורה

באדם. תורה, עבודה, גמילות חסדים, יראת שמים, חסידות, ה-כ-ל.
סולם מוצב ארצה וראשו מגיע ה-ש-מ-י-מ-ה.
אברך בן עלייה, למעלה מהבנותינו והשגותינו.

מתמיד כמוהו אין בנמצא!

עריסתו באנטוורפן שבבלגיה בבית אביו הרה"ח רבי חיים ישראל יבלחט"א, מחשובי חסידי באבוב. בעודו ילד צעיר כבר היה ידוע כילד לא-שגרת, ששואף תמיד להגיע לפסגות. לא הסתפק במועט. ביקש לגדול ולצמוח.

משגדל נפשו איוותה ללמוד תורה בארץ ישראל. הכל מעלן לירושלים.

הוא גלה למקום תורה לישיבת מיר המעטירה, ועד מהרה הפך שם לאחד מהאריות שבחבורה. מבחירי תלמידיו של יבלחט"א הגאון רבי אשר אריאלי שליט"א. חבריו היו משתוממים מדרגות של שקידה והתמדה. יום וליילה לא ישבות. קיים בעצמו את כל מ"ח דברים שהתורה נקנית בהם. וביותר במיעוט שינה, במיעוט אכילה ושתייה. כל עתותיו היו קודש לה.

בד-בבד התקרב באותם ימים לכ"ק מרן אדמו"ר מרחמסטריווקא זצוק"ל, שהנחה אותו במעגלי צדק, ולאחר הסתלקותו דבק בלב ונפש בבנו יבלחט"א כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א.

בהגיעו לפרקו בנה את ביתו עם נוי"ב החשובה תחי' שעמדה לימינו כל הימים למען יוכל לעלות ולהתעלות כשאיפתו הטהורה ללא שום דאגות, בת יבלחט"א הרה"ח ר' הלל לודמיר הי"ו.

ר' הלל מספר, כשבאותם ימים כשבא 'לברר' עליו ב'מיר', ענו לו כולם כאחד שמתמיד כמוהו לא ימצא בכל ישיבת מיר

!!!

לאחר נישואיו המשיך בעליות בקודש ועד מהרה היה לאחד מחשובי האברכים בכולל 'נחלת יעקב' של הגה"צ רבי צבי מאיר זילברברג שליט"א בירושלים ונודע כאחד ומיוחד בבני החבורה.

ראש הכולל

כשהגיע להתגורר בביתר נכנס להגות על התורה ועל העבודה ככולל רחמסטריווקא, וברבות הימים התמנה לראש כולל יו"ד.

אשר קליין

"הריני מוחל לכל מי שדוחף אותי" "הריני מוחל לכל מי שדוחף אותי" עמדתי בסמוך לאביכם באותם דקות איומות, שם בשביל ר' דוב, וזה מה שהוא מלמל בלחש בשעה שעמד שם בחוץ וכולם דוחפים אותו בעוצמה אדירה....
כך העיד השבוע אחד המנחמים שהגיע לביתו של האברך הרב שמואל צבי קלאגסבאלד זצ"ל, וסיפר על הדקות האחרונות שלו.

זיכון אחר זיכון

"אוי, אמרת כעת הכל", הגיב אחד מחשובי המנחמים שהיה במקום. "הרי לדרגה נשגבה שכזו, לחשוב באותם רגעים איומים שח"ו איש לא יענש בנינו, אפשר להגיע רק על ידי זיכון אחר זיכון, רק ביגיעה אחר יגיעה, רק אם אין לך בעולמך אלא ד' אמות של קירבת ה' ושום דבר אחר בלתו"....

ואכן, זה היה רבי שמואל צבי. מנעוריו המית עצמו באהלה של יגיעת התורה, בקי בחדריה ומופלא בדקדוק ההלכה, כל ימיו חטיבה אחת של אהבת תורה ויראת שמים, ובאהבתה ישגה תמיד. מרביץ תורה ויראה בקרב עם סגולה במסירות אין קץ. ענוותן ושפל ברוך ומאיר פנים לכל אדם, רב חסד ומרבה להטיב, לא נהנה מן הזולת כל שנותיו, וכל הליכותיו בתום ובושר, מופלא בעבודה שבלב זו תפילה בהשתפכות הנפש וקרבת אלוקים, שבתותיו יומא דנשמתא היו קודש לה' ובלא ליתן תנומה לעפעפיו ביום קדוש מבוא ועד צאתו.

היינו הא דאמרינן בקרבי אקדש....

רבי שמואל צבי היה איש-פלא לכל מכריו, לא רק עתה לאחר פטירתו, אלא תמיד. דמותו עוררה השראה, מופת ודוגמא. אישיות שאבות מחווים באצבעותיהם לבניהם ואומרים להם 'כזה וראה קדש'. מי ייתן בני היקר, ותגדל כמו ר' שמואל צבי...
אולם אם בכל זאת בחיים-חיותו הצליח להסתייר עצמו בהסתרה שבתוך ההסתרה. לא לעשות 'עסק' משום דבר. אז מה

אם הוא מעורר מידי יום את השחר בארבע וחצי לפנות בוקר ומתחיל את סדר עבודתו הקדושה. וכי מה הוא ממלא את זמני הכולל עד כדי כך שאינו לא שותה אפילו כוס מים בשעת הסדרים. וכי מה באם סיים בכל שבת את כל האור החיים הק', רמב"ן, תפארת שלמה, ועוד ועוד, על כל הפרשה.

הוא ראה בכך דבר המובן מאליו, לא משהו כזה שמאן-דהוא צריך לדעת.

עתה לאחר הטרגדיה הנוראית, כולם מבינים מדוע נבחר ר' שמואל צבי לקורבן ציבור. עולה תמימה שאין בה מום. המושלם

”אוי, השטיבל עם ר' שמואל צבי, ובלעדיו, כבר אינו אותו שטיבל. הוא היה הדמות שלנו, הכותל המזרח. אך הוא מעולם לא ישב בו”...

תמיד שבורי לב והיה משתדל בכל עת לשמחם ולעודדם.

המגיד השיעור

בישיבת קטנה ”מאור עיניים” רחמסטריווקא בביתר מתקשים לעכל את האסון הקשה. ר' שמואל צבי היה הר”מ האהוב של הישיבה. היחס האישי שהעניק לכל בחור ובחור עודדו ודרבנו את הבחורים לעלות ולהתעלות במסילה העולה בית ק-ל.

כל בחור שבא לשאול אותו שאלה קיבל את היחס המכובד ביותר, מעולם לא אמר לבחור כי אין מקום לקושייתו, גם אם כך היה. היה מסביר שוב את הדברים עד שהלה היה מבין מעצמו כי אין מקום לקושייה זו.

ר' שמואל צבי שימש לתלמידים דוגמא אישית בתורה ובתפילה ובכל הליכותיו. כל דבר היה שקול אצלו. וכל מעשה היה במחשבה תחילה. היה מוערך אצל כל הצוות הרוחני והרמי”ם תמיד ידעו שבאם מגיד שיעור אינו חש בטוב וברגע האחרון אינו יכול לומר שיעור, הרי שר' שמואל צבי ידע לעשות זאת בכל לימוד ובכל מסכתא גם מבלי להתכונן. ר' שמואל צבי מעולם לא רצה לאכול ארוחת ערב בישיבה למרות שהיה אפשרי הדבר כפי שעשו אחרים. כל פעולה שקולה ובדוקה.

לביל שישי שלפני ל”ג בעומר עוד ישב ולמד עם תלמידיו אור החיים הק', ודיבר בהתלהבות מעניין ההכנה לל”ג בעומר ועל כך שאפשר להגיע באתרא קדישא מירון למעלות ומדריגות גבוהות ורמות.

פאר השטיבל

מספר ר' י.פ. אחד מחשובי המתפללים והחסידים בשטיבל רחמסטריווקא בביתר: אוי, השטיבל עם ר' שמואל צבי, ובלעדיו, כבר אינו אותו שטיבל. הוא היה הדמות שלנו, הכותל המזרח. אך הוא מעולם לא ישב בו... מקומו היה בדיוק באמצע. לא מידי למטה ולא מידי למעלה. זה היה ר' שמואל צבי. עם כל המעלות שלו שהיו גבוה מעל גבוה. כל הליכותיו היה כאדם מן השורה. הוא לא ראה סיבה שהוא צריך לבלוט או לקבל איזה כבוד או מעמד, וכל חפצו לעשות רצון אביו שבשמים.

זכו מתפללי השטיבל ור' שמואל צבי היה הבעל תפילה קבוע מידי יום שב”ק בפסוקי דזמרה. וגם מהסיבה שהיה מגיע תמיד מוקדם. בכל עת קולו היה נמוך בענווה ובאצילות. אולם כשעבר לפני התיבה לפסוקי דזמרה שאג כארי בלהב אש, היה אפשר לשמוע כל מילה ומילה. כל מי שנקלע אי פעם לשטיבל שלנו, לא יכול היה לשכוח את הפסוקי דזמרה של ר' שמואל צבי....

”ר' שמואל צבי היה עומד במשך כל שעות התפילה. גם בר”ה וביום כיפור, רק במפטיר ישב מעט בכדי שיחזיק מעמד. בכלל, הוא לא היה שותה לפני התפילה. וכך בר”ה כשהיה מסתופף בחצר הקודש בירושלים היה צם עד 6. בערב. בניו היו מספרים כי באותם ימים צם כמעט ארבע ימים. בערב ר”ה צם עד אחר חצות, בשני ימי ר”ה צם כמעט עד הערב, ואח”כ בצום גדליה שוב היה צם....

”ושוב, כל סדרי הלימוד שלו וכל המדריגות הללו, לא מנעו ממנו לשאת בעול עם חבריו. ר' שמואל צבי לא ’פספס’ שום שמחה שלי או של מתפללים אחרים, וזאת למרות שכל רגע היה אצלו יקר. פטירתו הטראגית היא אבידה שאין לה תמורה וחלל שקשה מאוד להשלים. אוי רבי שמואל צבי, איכה ...

החברותא הרב מ.ו. מספר בקול שנוק על האבידה הגדולה שאין לה תמורה: ”קשה לדבר על ר' שמואל צבי בלשון עבר. הרי זה עתה ישב כאן עם השו”ע בהתמדה שאין לה שיעור, ולפתע עלה ונתעלה לעולם שכולו טוב, להיכלא דרשב”י שאמר ”ראיתי בני עליה והם מועטין”.

ואכן, ’בן עליה’, זוהי ההגדרה הנכונה שאפשר לומר על ר' שמואל צבי. הרי אין דבר שאי אפשר לומר עליו. הוא היה מושלם בכל דבר, איש האשכולות בלא מובן המילה. אך תצמית חייו היו להיות בן עלייה. עלות בהר ה' עוד ועוד, זו היתה שאיפתו.

”כמי שזכה להיות החברותא שלו אוכל להעיד שמעולם לא הפסיק ממשנתו אפילו לשתייית כוס מים. לא פעם ראיתי עליו שנחלש, ונסתי לשכנעו להביאו לו כוס מים. הוא סירב באופן מוחלט. כך גם לאחר שהיה לו את ה'קורונה' ונחלש מאוד. הצעתי לו אולי נעשה הפסקות מידי פעם כדי שיהיה במנוחה, הוא לא רצה לשמוע על כך. איני יודע מה הסיבה, אם בגלל שסיגף עצמו, או שלא רצה להפסיק ממשנתו. השגות ששמענו עליהם בדור הקודם. ההרגשה סביבו היתה שחבל על כל רגע, והוא רוצה להספיק עוד ועוד, כאילו הרגיש שחיי קצובים.

”אם מדברים על השגות, הוא אומר לי לא מזמן שהשאיפה שלו לדעת את הש”ס היא ברמה שיוכל לחזור על שבע דפים בשעה !!! מלבד סדרי הלימוד שלו עם הספקים בלתי רגילים, הרי שבכל יו”ט היה מסיים את המסכת הקשורה לו, בפסח מסכת פסחים, בסוכות מסכת סוכה, בראש השנה מסכת ראש השנה, וביום כיפור מסכת יומא, והיות ויוכ”פ זה רק יום אחד הרי שהיה מסיים את זה ביום שלמחרת יוכ”פ....

”היה בקי בכל מכמני התורה, אך בקיאות מיוחדת היתה לו בהלכות שבת באופן מופלא עד מאוד. הוא זכר כל סעיף קטן במשנה ברורה וכל ספר שהמ”ב מצטט היה זוכר במדויק.

כיון שהחברותא הזכיר את שבת מתאר בהתרגשות: ”שבת אצל ר' שמואל צבי, היה מעיין עולם הבא. הוא היה קשור אל שבת קודש באלפי נימים גלויים ונסתרים. לא ניתן לתאר זאת במילים.

”כדרכו בכל יום הרי שהשכים קום ביום שישי לפנות בוקר, וכבר אז העמיד את הביצים על האש, בכדי לקיים את דברי הלכה שמיד בבוקר צריך להתכונן לשבת. בכלל, היה מדקדק גדול בהלכה וכל תנועה שעשה היה מכוון על פי הלכה ושו”ע. לאחר התפילה היה לומד בספה”ק ’סידורו של שבת’ וכך מתכונן לקראת שבת.

”...מופלא בעבודה שבלב זו תפילה בהשתפכות הנפש וקרבת אלוקים, שבתותיו יומא דנשמתא היו קודש לה' ובלא ליתן תנומה לעפעפיו ביום קדוש מבואו ועד צאתו...”

”סעודות השבת אצלו היו מרוממות ביותר, כשישב עם בניו שתולים זיתים מסביב לשולחנו והשכינה שרויה על פניו. לאחר הסעודה היה לומר כל אור החיים הק' ורמב”ן על הפרשה וכן תפארת שלמה וקספה”ק מתוך שלהבת קודש. הלך תמיד לישון בשעות קטנות של הלילה וכבר, בשעה מוקדמת היו משכים קום כדרכו בכל יום. לאחר סעודת יום השבת לא הלך לנוח אלא מיד פנה ללימודיו בבית המדרש. פעם, דברתי אל ליבו שלפחות ישן לאחר הסעודה שעה אחת בכדי שגופו ינוח מעט. אך הוא לא יכול היה להבין זאת. מה? בשבת לישון? וכי לא חבל על זמן שכזה? ...

”חשוב להדגיש” מבקש החברותא להוסיף, שכל המדריגות הללו לא הגיעו על חשבון מידותיו הטובות. היה בו שילוב נדיר של תורה ומידות. רגישותו לזולת עם בזמן שמחה או ח”ו בזמן כאב היה עד להפליא.

”לצערי לפני מספר שנים נהרג ר”ל בני כבן שלוש בתאונת דרכים. ר' שמואל צבי לא יכל לשאת את הכאב הגדול, ובשעת הלוויה לא חש בטוב ופשוט התמוטט ונוקק לטיפול רפואי. היה רגיש למצוקת הזולת בצורה נדירה. על שולחנו היו סועדים

גיליון מיוחד במלאות השבעה

לעילוי נשמת
הרב משה
ב”ר חיים ישראל

מתוך

45 הרוגי האסון
הנורא בפירון
ל”ג בעומר תשפ”א

מזמור לדוד

שמו של הרב דוד קרויס נודע כבר מצעירותו כדמות מופת של עובד ה' בסילודין, מתמיד בתורה ומחדש בה דבק בתלמידי חכמים * מזמורי תהילים היו שגורים על פיו תדיר * למירון הביא עמו שלושה מילדיו ובשלב מסוים ביקש מהם: חכו כאן כמה רגעים, עוד מעט אשוב * לדוד בברחו

נעים זמירות ישראל

את ביתו האצילי בנה עם זוגתו שתחי' אשר עמדה לימן תורתו ושקידתו במסירות מופלאה, בת דודו הרה"ח ר' פנחס קרויס הי"ו, ויחד תקעו יתדות של תורה וחסידות בתמימות ובישרות לאין ערוך.

במקום מגוריו, שכונת גבעת ירושלים בית שמש, ידעו על אברך זה אשר כולו תורה הוא. מתמיד עצום, גאון מופלג, אשר לא מש מידו ומראשו ספרי התורה, ההלכה והחסידות. כל רגע וכל מקום צמוד היה למחמדי נפשו, התורה הקדושה על מכמניה. אהבת התורה שיקדה בקרבו בכל עת ובכל מצב עמדה לו כנר לרגלי אורחותיו, וכאור זורח לבניית אהלו, כמקום משכן קודש. גאונותו וחריפותו מחד, ובקיאיותו וידענותו מאידך, הקרינה בייחוד על אנשי ביתו, קרוביו והמשפחה. בהכירם כי גאון עצום שוכן בקרבם, וכמעט ואין רו אשר אניס ממנו.

ילדיו אהבו ללמוד עמו ולשנן את אשר קיבלו בחיידר ובישיבה, כי אורך רוחו ומתיקות נפשו חיבבו את הלימוד על צאנו? ידענותו המקיפה העשירו את ילדיו בנוסף ספיר ויהלום על אשר שמעו בחיידר ובישיבה, והקנו להם הסברה יתירה בהשוואות של מקומות דומים בש"ס ובמדרשים.

ענוותן, צנוע ושתקן היה, אך מאור פניו וחיוך שפתיו קירבו אל סובביו, אשר העריצוהו בהיות מקדים שלום לכל אדם, מתעניין על שלום ידידיו ומכיריו, מתהלך בצדי הדרכים, ומתרחק משאון השווקים, אך מקרב ומכבד הבריות, בשים שלום טובה וברכה. גם לרבות את העובד המנקה את

בית המדרש היה מקפיד לברכו ולהודות לו על טוב מלאכתו, כי אהב את הבריות והם אהבו אותו.

דבקותו בבורא ית', והליכותיו בדרכי רבותיו אשר עליהם חונך וגדל, ניכרו במיוחד בעבודת הלב בעת התפילה, כאשר שלהבת של אש יקדה ממנו, בכל כוחו ומרצו עד את קונו בתפילות. קולו העדין נשמע באמירת תיבות התפילה בדחילו ורחימו, בקול נעים וגילת רנן. סדר הקרבנות נאמרו בצפייה לישועת ישראל. פסוקי דזמרה נשמעו בבחור בשירי זמרה, והיה עולה בהתלהבות בברכות קריאת שמע, כמונה מעות, תיבה אחר תיבה במתיקות ועריבות. ובעת עמדו תפילת שמונה עשרה, או אז פרצה האש הפנימי, בהתנענעותו בעבודה של אמת, שופך שיחו לפני קונו,

שאלותיו ע"י המשפיע המפורסם בישיבת תולדות אהרן, הרה"ח ר' אהרן שישא שליט"א, אשר חיבבו והעריכו, והיה מבקש ממנו להעלות את שאלותיו בהלכה ובהנהגה בפני הקודש מרן האדמו"ר שליט"א, כאשר זוכה להיות קרוב אל הרבי שליט"א. כזה הוא קטע קצר מתוך כתביו הארוכים: "ודכירנא בבחורותי שאלתי את רבינו שליט"א (ע"י שליח הר' אהרן שישא שהלך ללוות בכל ליל שב"ק את רבינו מביהמ"ד לביתו ברח' בהר"ן ובכל שבוע שאלתי אותו שאלות שאלתי לרבינו) אם לשנות את מנהגנו ולצאת מהמקדש את הבפה"ג. וענה רבינו שאמשיך במנהגנו. שוב ראיתי בלבוש בסוף הסימן...".

בצל נאה ובפירות מתוקים לה' ולתורתו. והיו הכל מהללים אותו כמה נאה אילן זה.

כבר בנעורו היה מדבק נפשו בהליכות התורה וההוראה. בעת לומדו בישיבה היה מתעמק בענייני הלכה, ראשונים ואחרונים, לחקר דעת התורה ולהבין הדרך אשר בה הולכים בכל פרט ופרט של חיי האדם בעולמו של נותן התורה.

בימי השבעה נמצאו גנוזות בביתו מחברות מלאות בכתב ידו אשר ערך בימי הבחורות, ובהן נחשפות גאונותו וחכמתו כמו גם להט ליבו לדבקות בתורה בכל הכוח והמוח. דפים גדושים בשאלות אשר טרח בהן, ורבות מהן אשר לא יכול היה להורות לעצמו. בתמימותו ודבקותו ברבו שליט"א היה שולח את

משה אהרן אויש

פרקי חיים של תורה בטהרה, דבקות בחסידות וביראה, גאונות במידות ובמעשים, הסתיימו להם ברגעי של שמחה והוד, בחצר הקודש של אדוננו בר יוחאי, עם הסתלקותו הטראגית והכואבת של האברך המפואר, חסיד ועניו, גאון וחכם, מתמיד וענוותן, הרב דוד קרויס ז"ל, מיקרי עדת הקודש תולדות אהרן. פנינה של זהב שהכל סחים אחריו בהערצה מופלגת, הי צדיק, הי תמים, הי ישר.

מחברות חידושים גנוזות

האברך המנוח ז"ל נולד לפני כשלושים וחמש שנה בעיר הקודש ירושלים ת"ו בבית אביו שיבדלחט"א הרב שמואל קרויס הי"ו, אשר זכה שנים רבות לעמוד לימין הגאון רבי דוד יונגרייז זצ"ל, לרכוש ממנו בשימושה הגדולה מלימודה, קניני תורה והלכה, ובחביבותו לרבו זה קרא לבנו חביבו את שמו בישראל, דוד.

בבית של תורה וחסידות עמדה עריסתו של ר' דוד ז"ל. בהיות אביו שיבדלחט"א ספרא דדיינא אצל הגאון רבי אברהם יצחק אולמן שליט"א, אב"ד גבעת שאול וחבר ביד"צ העדה החרדית, היה שיחם ושיגם של האב וילדיו בענייני הלכה ושאלות העולות על שולחן רבני בית ההוראה.

את משנת חינוכו קנה בתלמוד תורה 'תולדות אהרן' ולאחר מכן בישיבות, שם ניכר עדי הכשר והישר לצמוח כעץ חיים,

”המומים היו ילדיו מדיבוריו וממעשיו, אשר היו ההפך המוחלט מרגילות נפשו, והמה לא ידעו כי ריקוד של פרידה הוא. ריקוד דבקות בכללות הנפש...”

האיזמה, על היאבד עטרת ראשם וכתר ביתם. על פי הוראת כ”ק אדמו”ר מתולדות אהרן שליט”א, התאמצו בני המשפחה לערוך את ההלויה עוד קודם השבת, ושעה קלה קודם כניסת השבת, יצאה הלווייתו משמגר, בהשתתפות קהל רב, ידידי מבית תולדות אהרן ורבים מבית ישראל אשר באו בכאב לחלוק כבוד לאברך קדוש אשר השיב נשמתו באחר קדש ובזמן קדוש.

דברי פרידה קצרים נישאו ע”י אביו שליט”א וחותרו שליט”א, ובקול בכי ותדהמה ליוו את המיטה רגלית עד הר הזיתים. שם, סמוך ונראה למקום מנוחתם של הרה”ק בעל שומר אמונים זצוק”ל והרה”ק בעל הדברי אמונה זצוק”ל, נטמן ביגון ובדמעות רותחות.

מתרפק ומתחנן לקל חי. דבקותו בספרי צדיקי בית שומר אמונים – תולדות אהרן מתבטאים היו בעניינת אמן ואמן יהא שמיה רבא בקול כם, בכל כוחו וכונתו, מוסר נפשו לבורא ית”ש בעוז ובוצם. קרוב היה ביותר לפרקי דוד המלך בספר התהלים, שמעלתם כלימוד נגעים ואהלות. בין דפי ספרו של נעים זמירות ישראל, שופך היה ליבו לאבינו שבשמים, מתרפק בדבקות לבורא ית”ש, משיח ליבו לרועה הנאמן. סדרים מיוחדים היו לו לאמירת ספר התהלים, ואיש לא עקב ואיש לא ידע. היה מסיים כמה פעמים את ספר התהלים, בסדרים שונים. מתחיל את הספר לתפילה על דבר פלוני, ובעמדו באמצע הספר, קיבל על עצמו לאמר את כל הספר עבור ישועה אחרת, וכך היה מחזיק באמירת כל הספר כמה פעמים.

מחול של פרידה

בימי השבעה עלה לבית הנחמה הרב משה ברלין הי”ו אשר ידוע לטוב באספו ספרי קודש הנותרים במירון, והביא את ספר התהלים של המנוח ז”ל, בהציגו את שני המקומות בהם אחזר דוד קודם הסתלקותו הטראגית. סימניית התהלים עמדה על פרק ס”ח, ”אבי יתומים ודין אלמונת אלוקים במעון קדשו”. ובנפרד היה קמט כסימן על פרק נ”ה, ”לבי יחיל בקרבי ואימות מות נפלו עלי”, והיה לחרדת קודש.

את תשעת ילדיו שיחיו חניך באהבה מתוקה, בעדינות רכה לדבקות בתורה, למסירות לצדיקים, ולאמונה בבורא. וכל הדרך למירון בערב ל”ג בעומר – דרכו האחרונה – סיפר להם על גדלות התנא האלוקי רבן שמעון בבר יוחאי, על הזמן העילאי המתקרב לבוא, ועל עת הרצון בעת הריקוד בצל האדמו”ר שליט”א.

בהגיעו להר מירון, אמר בעדינותו לילדיו שהאמת היא צריכים לטפס על הברכים כמעשה דרבינו האור החיים הק’, אך מפני כבוד הבריות אנו נמנעים לעשות כן, אבל עלינו ללמוד מכך כי הר זה אדמת קודש הוא, ולכל הפחות ננשק את הארץ. ותוך כדי דיבור, לנגד עיניהם הקרועות מתדהמה של ילדיו הרכים, התכופף ונישק את האדמה בחיבה.

פליאה גדולה היתה זאת לילדיו שיבדלו לחיים ארוכים. לא רגילים היו לכך. אביהם עדין הוא, שתקן הוא, ומעולם לא עשה מעשים חריגים, ובוודאי לא בחוצות. אך פליאתם גברה כשהגיעו למקום ההדלקה חרג לפתע מטבעו, ואמר לילדיו: ”מיר גיען טאנצן א קאדאטשקע פאר רבי שמעון” (הולכים אנו לצאת בריקוד קדצ’קע’ לכבוד רבי שמעון). המומים היו מדיבוריו וממעשיו, אשר היו ההפך המוחלט מרגילות נפשו, והמה לא ידעו כי ריקוד של פרידה הוא. ריקוד דבקות בכללות הנפש.

כאשר חש כי חייב הוא להיות קרוב לרבי שמעון, וראה כי המקום דחוק הוא, העלה את שלושת ילדיו הקטנים על מקום מוגבה, והורה להם: ’המתינו לי כמה דקות, אל תזוזו. אני נכנס לדקה למערה וחוזר אליכם’, לאחר רגעים בודדים נדחק בין ההמונים ונחה נפשו בדבקות והשתקקות להתקשר אל בעל ההילולא.

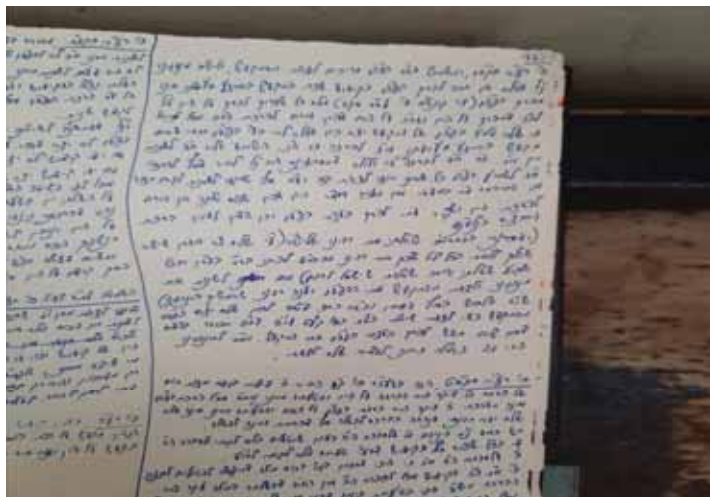
רק אחר שעות ארוכות כשזוג החשובה תבדלחט”א לא נענתה בטלפון ממנו, והחלה לחפשו, קיבלה שיחת טלפון מאחד מכוחות הצלה: ’גב’ קרויס, שלושה ילדים ממתנינים על יד מתחם הציון, הם לא רוצים לזוז כי הם מחכים שאבא יחזור, בואי לאסוף אותם בבקשה’. ולפניה נגלה מחזה מחריד. על ההר ישבו שלושה ילדים הרכים, מותשים מהמתנה הארוכה, כשכל האזור מסביב ריק ורק ריח המוות עוד מרחף באוויר, ה”י. לאחר דקות ספורות קיבלה את הבשורה

”קאדאטשקע פאר רבי שמעון”. חלאקה לבנו במירון - כ”א אדר תשפ”א

אחר ברית מילה לאחד מבניו עם כ”ק מרן אדמו”ר מתולדות אהרן שליט”א

שאלתי לרבינו. מתוך כתבי ידו של ר’ דוד קרויס

זכרון להולכים

גיליון מיוחד במלאות השבעה

לעילוי נשמת
הרב דוד
ב”ר שמואל

מתוך
**45 הרוגי האסון
הנורא במירון**
ל”ג בעומר תשפ”א

אלומת אורה

במהלך ימי השבעה הכואבים, המחזה כבר הפך לכמעט קבוע: עוד מישהו שנכנס, עוד שכן, עוד חבר ללימודים, עוד נער, עוד יהודי, וכל אחד סיפר סיפור משלו * המכנה המשותף בין כולם היה, שר' יהודה לייב, האברך המיוחד והנשגב, היה קרן אור בחייהם * תלמידיו נקשרו בו בעבותות האהבה וראו בו את עמוד התאורה של חייהם, הרוחני והגשמי כאחד * אתה יודוך אחיך

יקותיאל יהודה גנזל

כשנקבר האברך המופלג הרב יהודה לייב רובין ז"ל, ברגבי הר הזיתים, בתום מסע הלוויה קורע לב, בהדי פניא דמעלי שבתא; נסתם הגולל על מאור חייהם של עשרות ומאות בני אנוש שונים ומגוונים. פתאום, ברגע אחד, הבינו אנשים רבים שלא רק להם היה ר' יהודה לייב עוגן של הארת פנים וסיוע בעולם הזה. איש לאיש התקבץ ובמהלך ימי השבעה הכואבים, המחזה כבר הפך לכמעט קבוע. עוד מישהו שנכנס, עוד שכן, עוד חבר ללימודים, עוד נער, עוד יהודי. כל אחד סיפר סיפור משלו, אבל המכנה המשותף בין כולם היה, שר' יהודה לייב, האברך המיוחד והנשגב, היה קרן אור בחייהם.

תורה - לו ולאחרים

בי"ז בניסן תשנ"ד נולד הרב יהודה לייב רובין ז"ל לאביו, להבחל"ח הרב יום טוב רובין שליט"א, ראש ה'אבני קודש'. המבשר. בילדותו הוא למד בתלמוד התורה סקווירא בירושלים ובבחרותו למד בישיבה לצעירים 'טשכנוב' ולאחר מכן בישיבת 'קול תורה' הנוודע בירושלים. כבר באותן שנים הוא ניכר כילד, ולאחר מכן כנער מיוחד מאד, כזה שנפשו כמהה אל התורה ואל הקדושה וגם רוח של מידות טובות מזוג בו. לא פלא שכאלה שלמדו אתו לפני עשור ומחצה או שניים, הרגישו צביטת לב קשה כל כך בהיודע הבשורה המרה. דמותו המאירה פשוט לא מְשָׁה מנגד עיניהם.

חבריו לישיבה מספרים בהתפעלות משתמרת על בחור שהתורה היתה כל הווייתו. תורה זרמה בעורקיו וכל הווייתו אמרה אביי ורבא, רשב"ם וריטב"א. את חשקת התורה הוא מעולם לא שמר לעצמו בלבד. כבר כבחור הוא פנה לסייע לבחורים מתקשים ולשתף גם אותם באש התורה, מתוך התמסרות רבה המוסתרת מעין כל. הוא היה מוכן להקריב מסדריו ולימודיו שלו ובכדי שעוד בחור יזכה לטעום מנופת צוף התורה. כמה נדיר. בהגיע יומו הגדול הוא הקים את נווה יחד עם נוות ביתו החשובה תחי', בת הגאון רבי יצחק מאיר הגר שליט"א, רב קהילת 'חניכי הישיבות' ברמת בית שמש ג'. את ביתו הוא הקים על אדנים של תורה וטוהר, חסידות ומידות טובות, כשקורות ביתו סופגים את דמותו רבת האנפין.

בהיכנסו לתפקידו זה למשך שעות אחדות מדי יום, הוא הפך את עולמם של הבחורים לעולמו האישי. הוא התמסר לכל בחור בפני עצמו ודאג שלא יהיה בחור שמרגיש חוסר הבנה או חוסר בכלל. תלמידיו נקשרו בו בעבותות האהבה וראו בו את עמוד התאורה של חייהם, הרוחני והגשמי כאחד. "לשבת כמה דקות בבית האבלים של משפחת רובין", שח מאן-דהו לכותב השורות, "דומה לישיבה בשיעור מוסר חי. הסיפורים ששומעים שם, הדמות שמתגלה שם, דמות פלא של אברך מושלם ומיוחד - מעוררים את הלב ואת הנפש". הסיפורים המתגלגלים בקרב הציבור בשבוע החולף, הם סיפורי השראה, מסוג הסיפורים שמחנכים מעוררים בהם לב חניכים ומלמדים אותם איך יהודי אמיתי ומואר צריך להיראות, להיכן צריך וניתן לשאוף.

מירון, יום אחרי יום

אחד הסיפורים המופלאים שנפוצו מאד בימים האחרונים, הוא זה שהפיצה הרבנית י. מזרחי תחי', רעייתו של הרה"ג ר' חיים מזרחי שליט"א, ראש ישיבת 'אבני קודש'. היא סיפרה על בחור מתלמידי הישיבה שהתארח בביתם בשבת ונפשו היתה עגומה עליו. הוא נטף עצב ונפשו מאנה להתנחם על פטירתו הטראגית של ר' יהודה לייב. כשראש הישיבה ניסה לדובב אותו, הוא סיפר: "יהודה לייב רובין הציל את חיי הרוחניים".

הבחור למד בישיבה ולא היה בין הבחורים המוצלחים, הוא כבר הגיע למצב שהרגיש שהנהלת הישיבה מחכה להזדמנות להראות לו את דלת היציאה. כשהגיע ל"ג בעומר, זימנו ראש הישיבה והזהירו שאם ייסע בל"ג בעומר למירון - הוא לא יוכל שוב לחזור אל הישיבה.

הדבר נודע לר' יהודה לייב, הוא הכיר את נפש אותו בחור והבין שהוא מתכנן לנסוע חרף האזהרות והוא אכן מוכן לשלם את המחיר והרגיש שהוא חייב להציל את חייו הרוחניים. בל"ג בעומר סתם יש בלגן גדול במירון. כנראה לכן ראש הישיבה לא מרשה לך להעלות למירון. הבה נקבע שלמחרת ל"ג בעומר נסע שנינו יחדיו, באישור ראש הישיבה, למירון. כבר יהיה יותר פנוי ופחות צפוף ונוכח להיות אצל רשב"י". הבחור הסים בהתלהבות. למחרת ל"ג בעומר הגיע ר' יהודה לייב כשהוא מצויד בחיכוך הנצחי וברכב - אותו שכר ככל הנראה בדמים מלאים - לאסוף את הבחור בדרכם למירון. לאורך הדרך הוא עשה כל מה שהוא יכול כדי לעודד את רוחו של הבחור, וכשהגיעו למירון הוא הביא עמו נרות או צמר גפן, טיפס עם הבחור אל המדורה הגדולה

דיין בהתהוות

גם לאחר נישואיו המשיכו רגליו של ר' יהודה לייב להיות נטועות בעולם התורה. הוא למד בכללים, בבית שמש ובירושלים. הוא שאף להגיע לדיינות ואכן היה קרוב לכך, לאחר שנים של שקידה עמוקה בסמיני 'חושן משפט', כשכל סימן וכל סעיף מקבלים את ה'געשמאק' המיוחד שלו. אברכי הכולל תמיד אהבו להיות בקרבנו, ללמוד אתו, להיות שותפים בהבנה המיוחדת שלו בה ניתח כל סוגייה עמוקה וכל דין מורכב וכמובן גם לשמוע ממנו מילת עידוד ולראות את חיכוך האצילי. שמעו הטוב לא הצליח להתכנס בארבע אמות בלבד. בשלב כלשהו פנו אליו מיישיבת 'תורת הנחל' בבית שמש וביקשו ממנו להשתלב בצוות מרביצי התורה בישיבה ולשמש כריש מתיבתא.

זכרון להולכים

גיליון מיוחד במלאות השבעה

לעילוי נשמת הרב יהודה לייב ב"ר יום טוב

צתוך 45 הרוגי האסון הנורא בפירון ל"ג בעומר תשפ"א

"עברתי על הדמויות ועל השמות. ואז ראיתי אותו. ראיתי את הפנים המחייכות מביטות אלי מתוך העיתון. התוודעתי לראשונה לשמו: יהודה לייב רובין..."

מחייך אליו כהרגלו ואף מוסיף להגיד איזו מילה טובה. הוא הרגיש שטללים של תחיה מורעפים עליו. החיוך הזה, המילים האלה, החיו אותו ממש ונתנו לו כוח להמשיך בחייו ולהמשיך בעבודתו.

"כשראיתי את דמויותיהם של הנספים באסון הנורא שהתרחש בליל הבלהות במירון, כאב ליבי כמו כל יהודי. עברתי על הדמויות ועל השמות. ואז ראיתי אותו. ראיתי את הפנים המחייכות מביטות אלי מתוך העיתון. התוודעתי לראשונה לשמו: יהודה לייב רובין. באותו רגע חשך עלי עולמי. אבל יחיד נפל עלי. אני מרגיש אובדן עמוק. אובדן על האיש שאת זהותו לא הכרתי אבל מחיכו הלכבי קיבלתי חיים חדשים".

הסיפור הזה מספר יותר מכל את סיפורו של האברך המרום, זה שהסתובב בירושלים ובבית שמש, אדם בין אנשים, עזר והיה מעורב עם הבריות, שמח ושימח. אבל הוא היה הרבה יותר מזה. הוא ריחף מעל כולם במידות נאצלות, בעבודה פנימית ובקדושת התורה שחפפה עליו.

ה' הוא האלוקים

ואז הגיע אותו לילה נורא. הלילה בו העולם לא היה ראוי יותר שר' יהודה לייב יהיה חלק מאטמוספירה שלו. הלילה בו עלה ר' יהודה לייב הישר אל היכלו של רשב"י והצטרף להיות 'אור מופלא רום מעלה', כדרך שהאיר נפשות בימי חייו.

אלה שעמדו סביבו בשעת הלהב, כשרבבות אלפי ישראל עמדו צופים בלבות הומים ובעיניים דומעות במעמד ההדלקה של כ"ק מרן אדמו"ר מתולדות אהרן שליט"א, העידו על הדביקות העילאית שאפפה אותו באותה שעה. הוא שאג בנפש משתוקקת: "ה' הוא האלוקים, ה' הוא האלוקים, ה' הוא האלוקים!" הוא קיבל עול מלכות שמים ברגש השמור לחסידי קמאי וכל כולו אמר הידבקות במי שאמר והיה העולם. בדיין האמת. כאותו נר המרגיש שהוא עומד להיכבות והוא מרצד בכל כוחו ומשלב להבתו לכל עבר. ריקוד עליון רקד באותה שעה, ריקוד מרומם, ריקוד שרומם אותו לפסגות שמים.

שעה קלה לאחר מכן קצר הבורא את הקציר הגדול ורבי יהודה לייב בן רבי יום טוב, עלה והתעלה לגנוי מרומים, מגינת לב משפחתו ומכריו הרבים. ובהילקחו, נפער חור שחור במאות לבבות, חור שיתאחה רק בעת שיעלה רצון מאת הבורא יתברך שמו, מחיה המתים.

שעוד נשאר ממנו משהו ואמר לו: "אתמול האדמו"ר עמד כאן והדליק את האבוקה. היום אתה האדמו"ר, היום אתה מדליק לכבוד רבי שמעון". כך הוא לקח אותו בחווייתיות רבה למירון וחזור, כשבכך הוא מונע ממנו מלהימצא מחוץ לכותלי הישיבה עולמית.

המכה שעוררה את הבחור הגיעה כעבור תקופה קצרה כשנודע לו שר' יהודה לייב לא ויתר על ל"ג בעומר במירון ויום קודם לכן עלה למירון יחד עם רבבות אלפי ישראל. ואילו ביום שלמחרת הוא נסע במיוחד נסיעה מפרכת של יום שלם כולל עלויות נסיעה והמתלווה - רק כדי להציל את הבחור מרדת שחת.

זה היה רבי יהודה לייב. איש הפלא. הדמות המופלאה והזכה. מי יתן לנו תמורתו.

מחייב את הלמדנים

כל מי שהכיר את ר' יהודה לייב, יודע לספר עד כמה הוא למד ממנו, עד כמה הוא קנה ממנו קניינים רוחניים. החברים והחברות מספרים על מי שלימד אותם שקידה מופלגת מה היא. לדידם, ר' יהודה לייב מחייב את הלמדנים והשקדנים, שיראו איך אפשר להיות גדול בתורה ובמידות ועדיין להסתתר בקונכייה של הצטנעות, תחת סדין של תמירות.

השכנים שהגיעו לנחם סיפרו עד כמה למדו ממנו. "קניתי ממנו קניינים רוחניים של ממש", דמע אחד השכנים ותיאר איך בכל פעם שהוא ראה את ר' יהודה לייב, את הדרך בה הוא לוקח את ילדיו ומתמסר להם, את הדרך בה הוא מקבל את פני הברית - הוא הרגיש צורך ללמוד ממנו, לחקות אותו.

האיש מתחנת האוטובוס

אביו, מיודענו הנכבד הרה"ח ר' יום טוב רובין שליט"א, סיפר על אחד המנחמים שנכנס אל בית התנחומים והמתין שיתרוקן מאנשים. כשהתרוקן מעט, הוא התיישב וסיפר. "אני מכיר את ר' יהודה לייב מתחנת האוטובוס ועד לפני יומיים לא ידעתי מה שמו. ידעתי רק שהוא מתגורר בבית שמש ולומד בירושלים עיר הקודש".

ר' יהודה לייב היה משכים לפנות בוקר ובשעה חמש בבוקר יוצא לירושלים, שם היה מתפלל שחרית בכלל, בהמשיכו לשבת עד השעה חמש בערב ולשקוד על תלמודו מתוך התמדה בלתי רגילה. בשעה חמש היה יוצא שוב עם האוטובוס המוליך לבית שמש. "מדי יום", המשיך המנחם וסיפר, "כשהייתי מגיע לתחנת האוטובוס לשוב מעבודתי בירושלים, הייתי פוגש את ר' יהודה לייב. אני לא הכרתי אותו והוא לא הכיר אותי. אבל תמיד כשהיה מגיע הוא היה מחייך אלי ועם הזמן, כשהכרנו זה את פניו של זה, היה אף מוסיף מדי פעם מילה טובה ומשפט שעושה מצב רוח טוב".

היהודי המשיך וסיפר על תקופות בלתי קלות שהיו לו בעבודה. תקופות בהן הרגיש שהוא נשבר. כבר נמאס לו להמשיך לעבוד ולפרנס את משפחתו, הוא איבד את הצבע בחייו וכמעט נפל לדכדוך הנפש. אלא שמדי יום, בשעה חמש בערב, הוא היה פוגש בו, באברך מאיר העיניים שכלל לא הכיר אותו ולא ידע על המשברים שהוא חווה. האברך הלמדן היה

עם הגרא"מ קניג זצוק"ל

בן עליה

הרב משה ברגמן ז"ל היה אברך משי ששקד על תלמודו ובד בד נודע במידותיו הטובות ובנשיאת העולם עם חבריו * היה מחובר מאוד לראשי הישיבה והיה שש ושמח עם כל שיעור כמוצא שלל רב * ליל ל"ג בעומר היה ליל הייסורים עבור רעייתו ומשפחתו המרוחקת * עלה ונתעלה

"...ר' משה היה אברך שמח, מכריו אומרים שזו הייתה שמחה של תורה ששרתה על פניו תמיד..."

האנשים שלאף אחד לא תהיה מילה רעה לומר עליו. הוא תיאר את הייסורים שעברו על בני משפחתו של ההרוג ז"ל כשהמתו לגלות מה קרה לבנם שהיה אחד מהנפטרים האחרונים שזוהו. אך עם כל זה, "המשפחה הייתה המומה לטובה מהתמיכה שקיבלו מהמשפחה המורחבת מהחברים ומהרשויות" אמר הרב סונדרס. הרב אמר כי "המשפחה קיבלה כי זו הייתה תאונה טרגית, אך כשאנשים מאמינים מקבלים את רצון האל, הם לא רוצים לעסוק באשמה, ולא מחפשים אשמים".

במהלך השבעה בני המשפחה ביקשו שוב להעביר מסר כי הם לא מחפשים אשמים באסון. "היינו רוצים שכולם יבינו שאנחנו מרגישים הכי כאובים בעולם. אנחנו אלה שמרגישים את הכאב ואנחנו מבינים שדבר כזה לא היה יכול לקרות בגלל איזשהו גורם פיזי. אנשים אומרים שזה היה יותר מדי עמוס, שאנשים לא היו אחראים, אולי הייתה בעיה באבטחה ובגלל זה האסון התרחש".

"אנחנו", הוסיפו בני משפחתו של הרב ברגמן ז"ל, "הכי כאובים בעולם ואנחנו אלה שאומרים שזה יכול להיות רק מהקדוש ברוך הוא. דבר כזה – רק ריבוננו של עולם עשה, אין סיבה, אין דבר פיזי שהיה יכול לגרום לאסון כזה".

"הרב משה ז"ל, איזה בנאדם מיוחד, איזה קורבן, בלי מום" אמרו בני המשפחה. "רק ה', רק ה' עשה את זה. אל תגידו שזה היה בגלל מחדל כזה או אחר – רק הקב"ה, אין עוד מלבדו. "כשהייתי במירון וראיתי את כוחות ההצלה והמשטרה, כולם עבדו קשה, אנחנו לא כועסים, כולם רצו להיות שם, זה מה שהקדוש ברוך הוא רצה" הוסיף אחד מבני המשפחה.

עוד אמרו בני משפחתו, "במשך 50 שנה עולים יהודים להר ושום דבר לא קרה. זה מה שהיה צריך לקרות. מוישה הספיק דברים רבים בימים האחרונים שלו. מוישה כל כך התרגש, הוא ידע שהוא רוצה לעלות למירון. אין מה לעשות, אם זה מה שהקדוש ברוך הוא רוצה, זה מה שיקרה. אנחנו לא כועסים על אף אחד".

עד ערב, בשקידה עצומה ומתוך אהבה לארץ ישראל, ומסירות אמיתית ללימוד תורה.

משפחה אבלה

גם התקשורת המקומית במאנצ'סטר ספדה לו וכתבה כי הוא היה 'איש נפלא ואהוב על כולם'. 'מאנצ'סטר איבנינג ניז'ר, העיתון הנפוץ בעיר מאנצ'סטר דיווח כי "משה ברגמן, בן 24, נקבר בהלוויה בירושלים בשעות הבוקר המוקדמות". עוד פורסם בעיתון, כי "משפחתו האבלה טסה מביתם בקרסל, אזור בסאלפורד, לבירת ישראל - ירושלים, לשבת שבעה עם אשתו". הרב ארנולד סונדרס, חבר של המשפחה, תיאר לכתב העיתון, את משה ברגמן ז"ל כצעיר 'נפלא'. "הוא היה מסוג

מרדכי גולדמן

הרב משה ברגמן ז"ל התגורר בשנתיים וחצי האחרונות בירושלים. הוא התחתן לפני 18 חודשים, זמן לא רב לפני שהמגפה פרצה, ובחר להגיע להתגורר בירושלים ללמוד בישיבת מיר ולהקים בית של תורה. מרבית בני משפחתו מתגוררים בחו"ל והוא שביקש להגיע לכאן ולקיים "הווי גולה למקום תורה" כדי לנצל כל רגע ללימוד והתעלות.

אברך משי

הרב משה זצ"ל היה אברך משי שקד על תלמודו ובד בד נודע במידותיו הטובות ובנשיאת העולם עם חבריו. תמיד היה נכון לעמוד לצידם ולסייע להם בכל מה שהיו צריכים. היה מחובר מאוד לראשי הישיבה והיה שש ושמח עם כל שיעור כמוצא שלל רב, התענג ביותר מלימוד עם החברות והיה דולה ומשקה מאשר למד והשכיל.

ליל ל"ג בעומר היה ליל הייסורים עבור רעייתו ומשפחתו המרוחקת. שעות ארוכות עברו עד אשר זוהר ר' משה שהיה מהאחרונים שזוהה באבו כביר ושחררו לקבורה. את השעות הארוכות העבירו ההורים מרחוק מאנגלה, בעת הרעיה הצעירה מחפשת את בעלה פה בארץ לבדה, כשהיא בקושי דוברת עברית. כדי לא להלין את המת ההלווייה התקיימה במוצאי שבת, בני משפחתו צפו מרחוק בהלווייה מביתם שבסאלפורד.

מאחר ולא היה לו כמעט מכרים בישראל מיד החלה קריאה בציבור לבוא ולהשתתף בהלוויה המת, בבחינת "מת מצווה הכל קרוביו", ומאות אנשים התייצבו בשכונת רוממה הירושלמית ומבלי להתחשב בשעה המאוחרת ואל אף הכאב הגדול בעקבות עשרות ההלוויות התייצבו ללווייתו של ר' משה ז"ל.

בתחילה ישבה האלמנה הצעירה לבדה יממה לאחר מכן ולאחר התלבטויות קשות הגיעו לארץ גם בני משפחת ברגמן, הוריו של משה, אחיו ואחיותיו. הם הצטרפו לאלמנתו, אשתו של בנם האהוב שהפכה בל"ג בעומר לאלמנתו.

ר' משה היה אברך שמח, דבר שניתן לראות גם בתמונותיו המחייכות, כולן מאושרות ומלאות תקווה. מכריו אומרים שזו הייתה שמחה של תורה ששרתה על פניו תמיד. היה מחובר כולו לתורה והשקיע את כל מרצו בלימוד בישיבת מיר, מבוקר

הבחור אברהם אמבון ז"ל - ארגנטינה

אחד היה אברהם

יהלום פז מלוטש ונדיר, שושנה ריחנית ובוהקת שנבחרה בקפידה, כאשר דודי ירד לגנו ללקוט שושנים ייחודיים ומושלמים ביותר, להוות קרבן כפרה לכלל ישראל * לקח על עצמו לפרויקט לאסוף פחיות כדי לממן קרן של כתיבת נביאים עבור הישיבה. בכל רגע מיותר, תר וחיפש אחר פחיות זרוקות ואסף אותם בדבקות * נפש יקרה

זאב אייזנשטיין

הנפטר שהובא למנוחות אחרון חביב, ביום שני בבוקר, היה הבחור אברהם דניאל אמבון ז"ל. הלוייתו התאחרה עקב ההמתנה להוריו שהגיעו מארגנטינה לחלוק כבוד אחרון לבנם מחמד שהתעלה במעלות קדושים וטהורים במירון.

בשיחה עם חברו הטוב יבדלחט"א הבה"ח ישעיהו טולדנו שיחי, אנו מתודעים כי מדובר בפנינה יקרה ביותר. יהלום פז מלוטש ונדיר. שושנה ריחנית ובוהקת שנבחרה בקפידה, כאשר דודי ירד לגנו ללקוט שושנים ייחודיים ומושלמים ביותר, להוות קרבן כפרה לכלל ישראל.

מבואנוס איירס

אברהם ז"ל נולד בניסן תש"ס בבואנוס איירס להוריו ר' דן ואסתר יבדלחט"ט. הוא עלה מארגנטינה לארץ הקודש כדי לקיים "הווי גולה למקום תורה" לפני כשנתיים וחצי, בהיותו עלם כבן 19 בלבד, והתקבל בישיבת 'היכל יצחק' בראשות הגאון רבי יצחק לנדא שליט"א.

סיפור הגעתו לישיבה היה תמוה ועלום. בישיבה כלל לא ידעו על כך. הוא התייצב במפתיע בראש חודש אלול בישיבה, לאחר שאביו שלח אותו בעקבות איזושהי אי הבנה כנראה, ללא תיאום עם הנהלת הישיבה.

תחילה ניסו לברר ולחשוב מה לעשות, אך ראש הישיבה החליט כי כנראה משמים שלחו אותו דווקא לישיבתנו הקדושה. התברר למפרע, כי זכינו להיות האכסניה לנשמה טהורה זו בתקופה הקצרה שנוותרת לה להשלים תפקידו בעולם.

קשיי התאקלמות

החברותא שלו משחזר כי תחילה חשב שאברהם כלל לא מבין את מה שלומדים. הוא היה מדקלם באוזניו את הגפ"ת, כאשר אברהם כלל אינו מראה סימני הבנה, אך לאחר זמן הוא החל לקלוט שאברהם מבין היטב את החומר בעמקות גדולה ביותר, אלא שקשה לו לתקשר בעברית ולהחצין את הבנתו. בהמשך החל אברהם ז"ל אט אט מתאקלם ומשוחח בעברית שוטפת, ואז החלו להבין שמדובר בבחור גאוני בעל הבנה עמוקה ביותר.

מלבד זאת, חבריו שמו לב כל בכל פעם שהתוספות מזכירים גמרא ממסכת אחרת שבש"ס, תמיד הוא יודע בעל פה את כל הנושא המובא שם, ללא שיצטרך לעיין באותה מסכת. התברר כי אברהם שולט בבקיאות עצומה ברוב חלקי הש"ס. כאשר הביעו את ההתפעלות על כך, הוא פשוט לא הבין על מה הם סחים. זה היה אצלו פשוט מאוד שצריכים לדעת הכל...

היה צנוע וענוותן באופן בלתי רגיל. לא היה מסוגל לשמוע את שבחיו. בסוף הזמן הקודם, נערכה חזרה על מסכת גיטין, ואברהם היה משבעה הבחורים היחידים שהצליחו לסיים ולהיבחן על כל המסכת. הוא קיבל 100% בכל המבחנים. וכאשר ראש הישיבה שליט"א הזכיר את שמו ברבים יחד עם קבוצת המצטיינים שסיימה את המסכת, הוא לקח זאת מאוד קשה ולא הבין

מדוע צריכים לשבח אותו ברבים... לקח על עצמו לפרויקט לאסוף פחיות כדי לממן קרן של כתיבת נביאים עבור הישיבה. בכל רגע מיותר, תר וחיפש אחר פחיות זרוקות ואסף אותם בדבקות, בעודו מתבטא: 'כל פחית, זה עוד אות קדושה של נביא...'

ואכן, סיימו כבר לכתוב את הנביא 'ישעיהו' הודות למאמציו, וכעת אוחזים בעיצומה של כתיבת 'תרי עשר'. זה יהיה כבר לעילוי נשמתו... אף ביום הנסיעה האחרונה למירון, מספר חברו היקר, הוא עוד הספיק לאסוף כמה פחיות נוספות.

היה מסור לזולת ולצורכי הישיבה בכל מצב. כולנו זוכרים את לילי שישי, כאשר בחצות הלילה, הכל מסיימים את הלימוד והיכל הישיבה 'הפוך' ומבולגן לאחר שבוע של לימוד. ואברהם נעמד לסדר את הספרים במקומם שעה ארוכה לתוך הלילה. וכאשר טופחים לו על השכם ומשבחים אותו על כך, הוא מגיב בתימהון תהומי: "אתה מספיד אותי?" ---

מטבע הדברים, הוא תמיד היה בישיבה. שכן לא היה לו בית בארץ לחזור אליו. כך כאשר שהתה פעם בישיבה קבוצה של בחורים חסידיים, והוא התפלל איתם, הוא הופתע לשמוע שבשבת בבוקר הם מתחילים להתפלל בשעה 9 וחצי... תגובתו היתה: "אני מגיע בעז"ה לתפילה בשעה 7 וחצי, ומכיוון שאין לי מנין אמתין לכס...". - ואכן, הוא התייצב כחייל בשעה הקבועה, והתכוון בנועם לתפילה המאוחרת.

היה עדין נפש ונעים הליכות. תמיד היה נחלץ לסייע ולא דרש טיבותא לנפשיה. בהגיע הבשורה הנוראה, פרצו העובדים הזרים של הישיבה בבכי... אף הם אהבו אותו והכירוהו כסמל של טוהר וזך עילאי.

סיפרו, כי פעם הוא נחת בארץ בשעה 4 וחצי לפנות בוקר, והיה אמור להגיע לבית אחיו האברך יבדלח"ט בשכונת בית וגן, אך הוא לא רצה להעיר את אחיו לפנות בוקר שמא זה יפריע לו לחוק לימודיו במשך היום, ולכן עמד ברחוב הפסגה במשך שעות עד 7 וחצי בבוקר כדי לא להעיר את אחיו...

ניבא ולא ידע

בערב ל"ג בעומר, מספר חברו, אמרתי לו בצחוק: "אתה נוסע למירון?" - הייתי בטוח שישבי בשלילה. הרי זה ממש לא היה אופייני עבורו, אירוע המוני שכזה. אך למרבה ההפתעה הוא השיב: "כן. אני נוסע. רוצה להיות שם השנה... כנראה לא אהיה שם יותר..." - ניבא ולא ידע מה ניבא...

בדרך למירון, הוצאנו צילום של מאמר מ'ליקוטי שיחות' להרבי מליובאוויטש זיע"א, בענין ל"ג בעומר, ועסקנו בדבריו אודות הסתלקותו של הרשב"י, שהיה נסתר בכל חייו, ורק ליום הסתלקותו התנקזו כל מעשי הקדושים ונעשתה התגלות גדולה.

אברהם התעניין מאוד בדברים קדושים אלו, מה שהתברר בהמשך כאקטואלי מאוד עבורו. אף הוא היה נסתר מאוד בכל מעשיו, כאשר כל מכיריו טוענים כי לא זכו להכיר את עומק גדלותו בתורה ובמעשים טובים, וזכה לפטירה כזו בהילולא דרשב"י שאין לנו בה כל מושג.

יהיה נא למליץ יושר למשפחתו היקרה ולכל חבריו הכואבים ודואבים מרה את הילקחו בחטף בדמי ימיו. יהי זכרו ברוך.

גיליון מיוחד במלאות השבעה

לעילוי נשמת הרב משה ב"ר מאיר אליעזר

לעילוי נשמת הבחור אברהם ב"ר דן

מתוך

45 הרוגי האסון הנורא במירון

ל"ג בעומר תשפ"א

ילד מלא חן

ילד מלא שמחת חיים, מלא חן יהודי, כולו טוהר * אחד המלמדים שפקדו את בית האבלים בשכונת בית ישראל בירושלים מספר על מקרה שהצביע על טוב לבו וערנותו לכאבו של האחר * "לו הדבר תלוי בי, הייתי לוקח אתכם לציון של רבי שמעון בר יוחאי ואומר לו רבי שמעון הבאתי לך אותם חיים, אני רוצה אותם חיים" קונן האב * יסני מירון

מאיר ברגר

האסון המחריד על הר מירון פקד ל"ע את משפחת אלהרד, מחשובי חסידי ברסלב בירושלים, ששיכלה את שני בניה, משה מרדכי ויוסף דוד ז"ל, שהשתתפו בהילולת הרשב"י ונקלעו למלכודת המוות.

במהלך ההלוויה ולאורך ימי ה'שבעה' בני המשפחה ספדו בקול בוכים אחר לכתו של משה מרדכי ז"ל בן ה'12 וחצי.

בדבריהם סיפרו כי היה ילד שנון ופיקח, שכבר החל את הכנותיו לקראת הגיעו לגיל המצוות.

כולו טוהר

"לא מזמן אחי החל להזמין לו את תפיליו לקראת בר המצווה", סיפר דודו ל'המבשר', הרב יעקב אלהרד. "הוא היה ילד מלא שמחת חיים, מלא חן יהודי, כולו טוהר".

"אחי מספר שמשוה מרדכי היה הנשמה של הבית, הילד הכי מיוחד, כל כולו היה טוב בצורה בלתי רגילה. ילד מתחשב עם הזולת, תמיד ער למצוקות האחר, תמיד קשוב לצרכי האחר ופחות חושב על עצמו. הוא ילד מיוחד ומצוין במידות טובות".

אחד המלמדים שפקדו את בית האבלים בשכונת בית ישראל בירושלים סיפר כמה שנים היה עד למקרה שהצביע על טוב לבו וערנותו לכאבו של האחר. "אחד הילדים איבד 300 גוגואים והיה בצער

כבד, כשמשוה מרדכי ראה בצער, הוא התאמץ במשך כמה ימים לקבץ את כמות זהה והביא לו אותה והעיקר לשמח את הילד", סיפר המלמד.

במהלך ימי ה'שבעה' סיפר אחד מהחברים שלו שחצי שעה לפני שאירע האסון הנורא הוא היה בחברתו וכמו ילדים הם החליפו חוויות וסיפרו זה לזה מהוויות הבית.

"משה מרדכי אמר לחברו שני דברים אותם ראה בבית", מספר הדוד, "הדבר הראשון הוא שאצלם בבית מדליקים נרות בערב שבת עם הרבה שמן לעילוי נשמת הצדיקים, ודבר שני שאבא לימד אותו הוא שפעם בשבוע יעשה 'ויודו' כי אין לדעת מתי אדם ייפטר מן העולם", סיפר הדוד והוסיף: "כמה מבהיל, כמה מבהיל. דברים שלא יאומנו".

"ביום שבו נסע למירון הוא הלך למכולת השכונתית לקנות לעצמו מיני מתיקה לדרך. באמתחתו היה לו שמונה שקלים. אך כשניגש לערוך את החשבון הוא התבקש לשלם 10 שקלים. המוכר ראה את מצוקתו והפטיר לעברו: 'לא נורא, תביא לי מחר'. משה מרדכי אמר בתגובה: 'לא, מחר לא אוכל'. המוכר הגיב ואמר: טוב, אותך לך, העיקר תזכיר אותי במירון'. והסוף

הנורא ידוע".

בבוקר יום שישי לאחר האסון הנורא, החלו קרובי משפחות הנפטרים לעכל את רוע הגזרה וגופות הנפטרים כפי הנוהל כבר הוכנו על ידי זק"א למעבר למכון המשפטי הפתולוגי באבו כביר - תל אביב, לצורך זיהוי.

הייתי לוקח אתכם לרבי שמעון

אחד מבני המשפחות במקום, היה הרב מאיר נחמן אלהרד שיחי' אביהם של יוסף דוד ומשה מרדכי ז"ל. בתיעוד מצמרר שפורסם על ידי העיתונאי משה ברגמן הוא נראה נעמד ליד המשאית של ארגון זק"א, בה הונחו הקרבנות והחל לזעוק ולהתחנן: "ילדי יוסף דוד ומשה מרדכי, אני לא יודע אם אתם פה, אבל אם אתם פה אני אומר לכם שנפטרם מהעולם, ותדעו לכם שנפטרם מהעולם באמצע השמחה של רבי שמעון בר יוחאי". הרב אלהרד המשיך: "הייתם על הציון של רבינו בראש השנה

הוא הבטיח שזה הקדוש ברוך הוא לא יעשה לו, לקחת אחד מאנשיו קודם זמנו. מה שקרה אני לא יודע זו גזרה". "אני הייתי לוקח אתכם, שם אתכם בציון של רבי שמעון בר יוחאי ואומר לו רבי שמעון הבאתי לך אותם חיים, אני רוצה אותם חיים. אבל מה לעשות שאנחנו לא נמצאים בחוקי ישראל, ולוקחים אותם עכשיו לאבו כביר. אפילו שאני באא שלכם, אני יכול לזהות אתכם, אני יכול להסתכל בתמונות שצילמו אתכם, לא נותנים לי לעשות את זה", הוסיף בכאב.

"אז יש מצב של ללכת לרבינו גם קודם הקבורה, כמו שרבי נתן זכה. אז אני אומר לכם: יוסף דוד בן אלישבע, ומשה מרדכי בן אלישבע, תלכו ישר לרבינו הנחל נובע מקור חכמה, ותדעו שאתם הסתלקתם באמצע השמחה של רבי שמעון בר יוחאי. ותעוררו רחמים על הצרות של עם ישראל. ותצטעקו עד מתי", סיים האב כשהדמעות חונקות את גרונו.

במהלך ה'שבעה' נשאל האב הכיצד הוא מסוגל להתחזק באמונה כל כך עצומה ומעוררת התפעמות. "אנחנו יהודים מאמינים שהקב"ה עשה עושה ויעשה לכל המעשים. הקב"ה בחר בקפידה את הנשמות האלה", אמר בראיון לעיתונאי ישי כהן.

"היה פה אתמול אברך שסיפר שהיה מעליו חמישה נפטרים ומעליו עוד חמשה נפטרים. הוא הגיע לכולל לעשות 'תיקון' והודה לה' שניצל. לעומת זאת, היה פה אתמול אברך שהיה לו קשה להתבטא, אבל בסוף הבנתי שהוא בא לבקש כמו 'סליחה', הוא עמד מעל הבן שלי הצעיר משה מרדכי ז"ל.

"הוא היה באמצע כל הדחיפות, ומשה מרדכי היה במדרגה השנייה. ומישהו ככה מתקשה לנשום... ומישהו אמר לו 'יש ילד מתחת לרגליים שלך', והוא ניסה בכוחות על אנושיים להרים אותו, לא הצליח, מהידיים, מהרגלים... הוא ראה שהוא כבר עם עיניים עצומות, ניסה להרים אותו, הרים אותו, ראה שהוא עם עיניים עצומות והוא לא נושם, הוא מנענע אותו ואומר לו 'תתעורר תתעורר', ואז הוא השליך אותו ככה, ותפסו אותו, וזה הנפטר הראשון.

"רואים שהייתה השגחת מיוחדת מי יבחר להיכנס בהיכלה דרשב"י, מי יזכה להיכנס בהיכל של רבי שמעון בר יוחאי. אבל הקב"ה עשה את זה בקול רעש גדול, בקול שופר חזק מאוד לזעזע את הלבבות. הקב"ה מחפש את הלב שלנו. הקב"ה רוצה את הלב שלנו, לעורר אותנו, לכן זה נעשה בצורה כזאת טרגית, בצורה כזאת קשה, באמצע החתונה של רשב"י, באמצע השמחה של רשב"י, כשכל העולמות שמחים, כמו שכתוב ב'אדרא וטא' וכמובן שרשב"י הסכים על זה, כי אם הוא לא היה מסכים... הוא מרא דאתרא, הוא הסכים, למסור את ההילולא שלו, שיפרו את השמחה שלו על ידי הסתלקות של 45 הנשמות הקדושות האלה. למה? למה הוא הסכים? אנחנו לא יודעים".

הגשר הצר

"אחד הבחורים המיוחדים בישיבה; כל כולו לב טוב, לב נשבר לעבודת הבורא, דואג לזולת, מתמיד עצום, חסיד אמיתי, מה נאמר ומה נדבר" מספידים מכיריו * "אבדה עצומה. קשה להכיל. זו גזירה משמיים. דודי ירד לגני ולקח את השושנים" - מקוננים קרוביו * העדות ששמעו בני המשפחה על הרגעים האחרונים של בנם ריגשה אותם * קינה לדוד

מאיר ברגר

אבל כבד ירד על חסידי ברסלב לאחר שהתקבלה הידיעה המרה על כך שבאסון הקשה נספו האחים ממשפחת אלחדד, משה מרדכי ויוסף דוד ז"ל, בני העסקן הרב מאיר נחמן אלחדד הי"ו. הבחור יוסף דוד אלחדד ז"ל נפטר כשהוא בן 18 בלבד. הוא נמנה על טובי הבחורים בישיבת 'עמלה של תורה' ושמו הטוב הלך לפניו לתהילה כשבחור השוקד על תלמידו ובדיבבד נושא בעול עם חבריו.

כולו לב טוב

בשיחה מיוחדת עם 'המבשר' שרטט דודו הרב יעקב אלחדד קווים לדמותו המפעימה של הנפטר. "יוסף דוד ז"ל היה אחד הבחורים המיוחדים בישיבה. כל כולו לב טוב, לב נשבר לעבודת הבורא, דואג לזולת, מתמיד עצום, חסיד אמיתי, מה אומר ומה אדבר. אבדה עצומה. קשה להכיל. זו גזירה משמיים. דודי ירד לגני ולקח את השושנים".

במהלך ימי ה'שבעה' הגיעו בחורי ישיבה לבית האבלים כדי לנחם וסיפרו שהם חבים לו את הישארותם בישיבה פשוטו כמשמעו.

דודו סיפר כיצד נהג לערוך פעילויות רוחניות בישיבה. "הוא היה מארגן קיבוצים רוחניים דוגמת שיעורים על ליקוטי מוהר"ן, הוא נהג לחזק את בחורי הישיבה לעשות 'התבודדות', חזק את לימוד הזוהר בישיבה".

במהלך ה'שבעה' חשפו בחורי הישיבה מכתב שכתב בערב ל"ג בעומר בו תיאר עד כמה הוא רוצה להתחזק ובאופן מבהיל חתם במילים: 'אני רוצה לשמוע חידושי תורה מרבי שמעון בר יוחאי עצמו'.

"רבינו כותב בליקוטי מוהר"ן 'אני רוצה להיות איש כשר לגמרי, אני רוצה להתקרב לבעל שם טוב הקדוש, כי הוא זכה לנשמה חיה יחידה', כתב בפתח מכתבו.

בחלקו האחרון כתב: "ה' יתברך, ריבונו של עולם, אני רוצה לכתוב חידוש על ל"ג בעומר, אני רוצה לשמוע חידושי תורה מרבי שמעון בר יוחאי עצמו". את מכתבו חתם במילים: "אדם צריך לעבור על גשר צר מאד בזה העולם והעיקר שלא יפחד כלל".

להיטמן במירון

באופן מבהיל לא פחות התברר כי בשבועות האחרונים הוא הזכיר באוזני אחד מחבריו שהוא רוצה להיקבר ליד דודו רבי אהרן גבאי הטמון בהר מירון, מעל רבי יוחנן הסנדלר. במקום הזה הוא אכן נטמן.

הלוותם של השניים יצאה סמוך לציונו של רבי שמעון בר יוחאי. אביהם, ספד להם בבכי מר, וסיפר כי בתחילה הם יצאו, לאחר שאחד הבנים אמר לו שהוא לא יכול לסבול יותר את הצפיפות, "ויוסף אמר לי: 'אני רוצה לחזור', אמרתי לו: 'בסדר', לא חששתי, ומרדכי, נשרף אחרי יוסף.

"אחרי עשר דקות הקדוש ברוך בחר בהם", ספד האב, "הנשמות האלה לא שייכות לי, אלה נשמות ששייכות לרבי שמעון".

"יוסף, לא רצית להפסיק ללמוד, התנהגת בכבוד לכל אדם וראית רק את הטוב", נפרד האב בכאב עצום, "יוסף דוד, אני לא נפרד ממך, כל הזמן אזכור את העיניים הטהורות שלך".

במסע הלוויה ההמוני ספדו אחר לכתם המשפיע הצדיק הגר"א בירדמן

שליט"א, והמקובל רבי יעקב עדס שליט"א, שגעו בבכייה במשך דקות ארוכות, ועוררו את המוני המלווים.

המפגש המרגש

במהלך ימי ה'שבעה' התקיים בבית האבלים בשכונת בית ישראל בירושלים מפגש מרגש וסוחט דמעות בין ניצול לאב הרב מאיר נחמן.

היה זה הרה"צ רבי מנחם מנדל מוסקוביץ' רב קהילת 'אזמרה' בצפת ובן הרבי משאץ-בני ברק שכמעט והיה בעולם האמת וחזר לחיים בחסדי שמיים לאחר שהוטס מבית החולים זיו בצפת לבית החולים הדסה.

לאחר שחזר לחיים התברר כי בעת שהתרחשה מפולת האנשים במדרגות המוות במירון, הוא כבר כוסה על ידי אנשי ההצלה אך התעורר לחיים.

במהלך השבוע הוא גמר אומר להגיע לבית האבלים של משפחת אלחדד היישר מבית החולים 'הדסה עין כרם' וכדי לספר להם על הדקות האחרונות של בנם. הרב מוסקוביץ' הגיע מבית החולים בליווי צוות רפואי וסיפר למשפחה האבלה על הרגעים האחרונים של בנם יוסף דוד ז"ל.

"שכבתי לצד יוסף דוד שלכם, שמעתי את ה'שמע ישראל' שלו, את ה'אבא, תודה דורכים עליי על האף' כשהוא אומר את זה תחת ערימת האנשים וזה מה שמחזיק אותי מאותו רגע ועוד עכשיו", הוא סיפר.

הרב מנדל מוסקוביץ' הוסיף וסיפר כי באותן דקות אימות בעת ששכבו מתחת לאנשים הם אמרו יחד 'מזמור לתודה' וקיבלו את הדין באהבה, ואז 'שמע ישראל' ואז לאחר הפסוק הראשון יצא נשמתו של יוסף דוד ז"ל.

הוא הוסיף לספר כי הוא לא נלחם על חייו ורק בזכותו של יוסף דוד הוא ניצל מהמוות. בני המשפחה התרגשו מהעדות ששמעו על הרגעים האחרונים של בנם.

במהלך ה'שבעה' המשפחה שיבחה והודתה לשר הפנים הרב אריה דרעי על מאמציו להשגת הקברים במירון, יחד עם דוד הנפטרים המקובל הרב יצחק בצרי.

גיליון מיוחד במלאות השבעה

לעילוי נשמת הבחור יוסף דוד ב"ר מאיר נחמן

לעילוי נשמת הילד משה מרדכי ב"ר מאיר נחמן

מתוך

45 הרוגי האסון הנורא במירון

ל"ג בעומר תשפ"א

קיינה למשה

חבריו מספרים על בחור שכבר בגילו הצעיר גילה 'תביעת הנפש' לא מצויה והיה מאמץ לחיקו הנהגות טובות וקבלות כסדר * מרגע שבו החליט על קבלה חדשה היה ברור ששום דבר לא יעצור בעדו * בחור חמד

מדות טובות

בני המשפחה וחבריו של משה ידעו שבכל פעם בה הוא שומע על מידה טובה או הנהגה טובה, הוא ממהר לאמץ אותה. הדברים הגיעו לידי כך שבעת שלמד במכינה לישיבה קטנה, שמע ממגיד השיעור הרה"ג ר יעקב יוסף ליכטר על א' מגדולי התורה בארה"ב שבימי תענית היה יושב ולומד ברציפות כל היום כולו שכן אין צורך להפסיק לאכילה. שמע משה הצעיר את הדברים ובשבעה עשר בתמוז שלאחר מכן התפלל שחריית בבית המדרש נחלת עקיבא בירושלים, ולאחר התפילה התיישב ליד הגמרא ולמד ברציפות עד לסיום הצום בהתלהבות ובמתיקות.

מופלג היה באהבת חברים ובהקפדה על ענייני בין אדם לחברו, והשכיל גם להשכין שלום בסביבתו. כך היה כשנתקל בשני בחורים שנקלעו לקטטה ביניהם, והאחד פגע בשוגג בכובעו של חברו וגרם לו נזק. משה ניגש אל השניים ודיבר על ליבם לחדול, ותוך כדי דיבור הוציא מכיסו סכום כסף, העניק לבחור שכובעו ניזוק ושלח אותו לתקן את הנזק על חשבונו על מנת להרגיע את הרוחות.

חבריו של משה ז"ל מספרים כי כל ההנהגות הטובות האלה, כמוהן ממעטים לראות גם אצל בחורים מבוגרים בהרבה, לא גרמו לו מעולם להתבלט ולפרוש מהחברה כפי שקורה לעיתים עם בחורים מתמידים ומיוחדים. המיוחדות שלו נשארה בינו לבין עצמו, וכלפי חוץ היה אחד מהחבורה, משתתף בכל אירוע ובכל מעמד ומקרין שמחה ורוגע על סביבותיו.

שלמה גרין

הבחור משה נתן נטע אנגלרד ז"ל בן ה-14 הגיע למירון כשבכיסו מונח 'קוויטל' להזכיר על הציון הקדוש. בקוויטל הופיעו שמותיהם של חבריו לישיבה, עליהם התכונן לבקש ולהעביר בציון הרשב"י ביום ההילולא. זו היתה רק דוגמה אחת לאכפתיות שגילה משה ז"ל לכל סובביו, שרבים רבים מהבאים לנחם בימי השבעה העלו על נס כתופעה יוצאת דופן.

מדת הכרת הטוב

אחת העדויות הנרגשות נשמעה מפי מגיד השיעור של משה, הרה"ג ר' מנחם זאב שטרן שליט"א, נכד כ"ק מרן אדמו"ר מסקולצ'ן זצ"ל, שהעיד כי לא היה שיעור אחד שבסופו משה ז"ל לא ניגש אליו לבטא את הכרת הטוב על השיעור. ולא, הדגיש המגיד שיעור, לא היה מדובר ב"יישר כח" סתמי. בכל יום מחדש היה הבחור הצעיר מפרט ממה נהנה הפעם בשיעור, 'החידוש הזה היה מוראדיג', 'הפשט שהמג"ש אמר ממש האיר את הסוגיה', וכך מדי יום ביומו.

עדויות דומות נשמעו מפייהם של המתפללים בבתי הכנסת בהם התפלל משה, אם בבית הכנסת המאולתר של תקופת הקורונה בחניון הבניין ואם בבית המדרש דחסידי באבוב ברח' חגי: עוד כשהיה נער לפני בר מצווה, מדי שבת בשבתו, בסיום התפילה נהג משה לגשת אל החזן ולהחמיא על התפילה, ולא כדי לצאת ידי חובה אלא היה משבח על ניגון זה או נוסח אחר, והיה ניכר כי זו הכרת הטוב אמיתית שבאה מבפנים, באופן שהפעים את כל השומעים.

בני הישיבה, חבריו לספסל הלימודים, מספרים על בחור שכבר בגילו הצעיר גילה 'תביעת הנפש' לא מצויה והיה מאמץ לחיקו הנהגות טובות וקבלות כסדר, כשמרגע שבו החליט על קבלה חדשה היה ברור ששום דבר לא יעצור בעדו. כך קרה כשבישיבה הביאו דרשן שסיפר על יהודי בירושלים מדורות קודמים שקיבל על עצמו שמסכת תהיה 'המסכת שלו', והגה בה שוב ושוב עד שידע את כולה ישר והפוך.

משה ז"ל שמע את הדברים, ובו במקום החליט כי הוא מאמץ הנהגה זו. באותה תקופה למדו בישיבה מסכת סוכה, וממחשבה למעשה – הבחור הצעיר החל להגות ולשנן מסכת סוכה בכל עת פנויה, עד כדי כך שבמשך כמה חודשים למד עשרות פעמים את המסכת, וכשחבריו בישיבה ערכו לו 'מבחן סיכה' התברר שהמסכת אכן מונחת בכיסו. בימים אלה בהם מסיימים בישיבה מסכת בבא קמא, תכנן משה להתחיל ולשנן גם מסכת זו עד

שיהיה בקי בה ישר והפוך. השעות הרבות שהקדיש לשניון מסכתות לא באו על חשבון לימודי העיון, בהם השקיע את כל כוחותיו. בימי השבעה היה מונח על השולחן בבית קלסר המפרשים על מסכת בבא קמא אותה למדו בישיבה בחודשים האחרונים, ובתאריך של סוף חודש אדר, אז הסתיים לימוד המסכת והחלה החזרה, רשם משה בכתב ידו 'עד כאן דער הייליגע זיסע מפרשים שלמדנו'.

הלוויית האחים אנגלרד (קרדיט שלומי טריכט)

חן ואצילות

אצילותו של יהושע ניכרה על פניו והאירה על כל סביבותיו, ולמרות שמעולם לא ניסה להתבלט או להתנשא מעל אחרים, דמותו התמירה ופניו המאירים הסגירו כי מדובר בנער משכמו ומעלה, שעדין לגדולות * פני יהושע

שלמה גרין

העדות שנשמעה השבוע בבית משפחת אנגלרד לא הותירה עין אחת יבשה. היתה זו אם אלמנה שבעלה הלך לעולמו לפני מספר חודשים, שבאה לבית האבלים וסיפרה על בנה היושב בביתם ומבכה מרה את לכתו של חברו הטוב יהושע אנגלרד, באומרו כי 'איבד אבא שני בתוך כמה חודשים'.

אהבת חברים

לתדהמתה של האם, סיפר הילד כי שבוע לאחר הסתלקותו של אביו בתום מחלה קשה, ניגש אליו חברו יהושע אנגלרד והודיע לו כי מעתה ואילך הוא ילמד איתו בחברותא ב'אבות ובנים'. הילד הצעיר, עדיין לא בגיל בר מצווה, הבין בליבו הרגיש כי עם פטירת האב לא יהיה מי שילמד עם חברו ובן גילו מדי שבוע באבות ובנים, ובלי להרהר פעמיים התייצב למלא את מקום האב ולפתור את מצוקתו של החבר. זו היתה מהותו של יהושע ז"ל, שעל כל צעד ושעל ובכל הליכותיו הפגין בגרות ורגישות והליכות חיים כשל 'עובד ה', הרבה מעל ומעבר לגילו הצעיר.

אצילותו של יהושע ניכרה על פניו והאירה על כל סביבותיו, ולמרות שמעולם לא ניסה להתבלט או להתנשא מעל אחרים, דמותו התמירה ופניו המאירים הסגירו כי מדובר בנער משכמו ומעלה, שעדין לגדולות. חבריו ידעו שאם מדברים לידו לשה"ר חלילה, חזקה עליו שהדברים אפילו לא יעברו את סף שמיעתו. בני המשפחה ידעו כי יהושע אינו שח בדברים בטלים בזמן סעודות השבת, וזאת מבלי שמישהו הכריז על כך או הורה לו לנהוג כך.

פנקס של קבלות טובות היה לו ליהושע באמתחתו, ובני המשפחה והחברים ידעו ש'קבלה' שנכנסת לפנקס - חזקה עליו שלא יתפשר עליה. ויחד עם זאת, מדגישים כולם, קיום הקבלות וההנהגות הטובות והמופלגות שקיבל על עצמו, מעולם לא בא על חשבון העזרה בבית והיחס לחברים.

כך היה כשהחליט שמעתה ואילך הוא משכים קום ללימוד לפני התפילה, ולשם כך קיבל על עצמו ללכת לישון מדי ערב בשעה עשר. מעולם לא עלתה על דעתו להכביד על מי מבני המשפחה האחרים, ולדרוש שישמרו על השקט בבית כשהוא הולך לישון. יתרה מכך, כשבבית התקיים אירוע כלשהו, אם סיום מסכת או ערב גיוס צדקה וכדומה, יהושע היה מסייע ומושיט עזרה ככל הנדרש, כאשר דקות ספורות לפני השעה עשר הוא היה נעלם מהשטח - מממה לקיים את סדר יומו שקיבל על עצמו אך בלי להפריע חלילה לאף אחד מבני הבית האחרים.

על פי עדויות מפעילות שנשמעו מפי מי שעמדו בסמוך להם ברגעי הפחד והאימה, נשמע קולם של השניים בקראם 'שמע ישראל'

חביבין דבקבעתא

כשקיבל על עצמו ללמוד שעתיים מדי שבת בשבתו לפני התפילה, הפך הלימוד לחוק ולא יעבור, ואף התרחב ללימוד בחברותא עם אחיו הבחור משה, אותו 'משך' אחריו להצטרף גם הוא לעניין. מדי שבת היו מתייצבים שני האחים ליד הגמרא בבית המדרש דחסידי באבוב ברח' חגי, חביבין דבקבעתא. העיד אחד המתפללים שבשבת האחרונה עדיין לא ידע ששני האחים שנספו באסון במירון

הם האחים משה ויהושע, ורק כשהגיע בשבת בבוקר לבית המדרש ושמע את השקט הלא אופייני, הבחין כי שני האחים אינם לומדים במקומם כמדי שבת, ואז חדרה למוחו ההכרה מי הם אלה הנספים באסון הנורא.

זכו האחים הקדושים, הנאהבים והנעימים, לעלות יחד לציון התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי ביום ההילולא, ועל פי עדויות מפעילות שנשמעו מפי מי שעמדו בסמוך להם ברגעי הפחד והאימה, נשמע קולם של השניים בקראם 'שמע ישראל', ממש ברגעים האחרונים, וכפי שהעידו העומדים שם גרמו להתעוררות גדולה לאלה אשר סביבותיהם.

בימי השבעה המה בית משפחת אנגלרד במנחמים מכל קצוות הקשת, יהודים שומרי תורה ומצוות לצד יהודים רחוקים, וכל הבאים יכלו להתרשם מקרוב מהבית הגדול בו צמחו שני אחים בעלי אישיות כה נדירה, בית של שמחת החיים ושל נעימות חסידית אותנטית, בד בבד עם הארת פנים לכל אדם וכפי שהעידו יהודים חילונים שיצאו מהבית השבוע בדמעות, וסיפרו על קבלת הפנים החמה לה זכו בפנים, ועל קירוב הלבבות של ההורים האבלים שיצאו מגדרם לקרב כל נפש מישראל שרגליה הוליכה השבוע לבית המשפחה להשתתף בצער הגדול. היטיב להגדיר את התחושות הגאון רבי דניאל אלטר שליט"א שחזר בעת ניהום האבלים על פירושו הנפלא של סב המשפחה הגאון האמרי אברהם זצ"ל, שהיה האיש על העדה של חסידי באבוב בארץ הקודש ובחיר תלמידי מרן הקדושת ציון ז"ע, שאמר על הלשון 'אחרי מות', דאחרי הוא לשון הפלגה, שגם הרבה אחרי מות, כאשר יהודי מתעורר בזכות הנפטר מתחדשת הבחי' של 'בקרבתם לפני ד', כאילו זה עתה קרב הקרבן שוב לפניו ית'. וסיים הגר"ד אלטר, שכאשר רואים את קידוש ד' היוצא מבית המשפחה האבלה, הרי שבכל רגע ורגע מתקיים 'בקרבתם לפני ה'.

גיליון מיוחד במלאות השבעה

לעילוי נשמת הבחור משה ב"ר יצחק מנדל

לעילוי נשמת הילד יהושע ב"ר יצחק מנדל

מתוך

45 הרוגי האסון הנורא במירון

ל"ג בעומר תשפ"א

מזליה קא חזי

לפני כמה שבועות, להפתעת חבריו, הודיע הבחור אריאל ז"ל כי הוא מפסיק לישון בשבתות אחר הצהריים. צריך לנצל את הזמן, חבל עליו, הסביר. כמו הרגיש שלא נותר לו עוד הרבה זמן * הוא היה הראשון לברך חברים בשמחות, לתלות להם שלטי מזל טוב ביום הולדת, ולהשאיר טעם טוב לכל חבר שדיבר איתו * ביום האחרון, במשפט שכתב, רמז כמעט במפורש על האסון המתקרב ובא * הוי אריאל אריאל

חיים לוריא

הבחור אריאל אחדות ז"ל, היה מפארי ישיבת יסודות התורה בתל אביב. חבריו מספרים על שקדן ולמדן שעתידי היה לפניו. אבל ברגע אחד, שירת חייו נפסקה.

הדבר המצמרר ביותר, נעוץ בחדרו בפנימיית הישיבה. לוח מחיק היה לו, כזה שניתן לכתוב עליו בכל יום פתגם חדש. זה היה המנהג שלו. ביום האחרון, המשפט שכתב, רמז כמעט במפורש על האסון המתקרב ובא. "אל תלך להיכן שכולם – פקוק שם". משפט סתמי אולי למתבונן עליו ביום רגיל. אבל בשעות הלילה המאוחרות, המשפט הזה קיבל משמעות מזעזעת ומצמררת.

מספר התבטאויות

החברים של אריאל בישיבה עדיין לא מעכלים שהוא כבר לא איתם. הם מדברים בלשון נוכח, כי קשה להם לעבור ללשון העבר. הם אומרים כי בתקופה האחרונה שמעו ממנו מספר התבטאויות, שהיום, במבט לאחור, הם מבינים כי הם רימוזו להם את הסוף המתקרב.

שבת אחר הצהריים. סעודת צפרא דשבתא מסתיימת, וברוב העולם נוהגים האנשים ללכת לנום טיפה אחרי אוכל מכבד. החמין השבתי מכביד ומעיף. אבל לפני כמה שבועות, להפתעת חבריו, הודיע אריאל ז"ל כי הוא מפסיק לישון בשבתות אחר הצהריים. צריך לנצל את הזמן, חבל עליו, הסביר. כמו הרגיש שלא נותר לו עוד הרבה זמן.

פרט מדהים שסיפרו חבריו, הוא כי מפסח האחרון, כחודש ימים, הוא החל ללמוד את מסכת יבמות, אותה למדו בישיבה בשנה הקודמת. עד ימים ספורים לפני ל"ג בעומר הוא כבר הספיק לסיים אותה, בשקידתו העצומה.

מדוע אתה לומד דווקא מסכת יבמות? שאלו אותו חבריו. הרי למדנו אותה לפני פחות משנה. תשובתו הסתומה התפרשה רק לאחר מכן. "זה לא מופקע למות מן העולם בלי ילדים" אמר להם, והסביר את חשיבות לימוד מסכת יבמות העוסקת במי שנפטר ל"ע ללא ילדים ואשתו חייבם בייבום או חליצה.

כדי להספיק את חוק לימודיו הקפדני שהתחיל לאחריה, הוא לא רק ויתר על שעות השינה של שבת אחר הצהריים אלא גם על שעות הלילה, כמו הבין כי הדקות ספורות. שבוע לפני ל"ג

"...התקשיתי להירדם, אז נכנסתי לישיבה ללמוד.. נשמתו הבינה כנראה כי לנסות ללכת לישון הוא בזבוז הדקות האחרונות של חייו...."

הוא גם שכנע את חבריו להרשם אחריו. "זה דבר עוצמתי לצאת עם קידושין ביד ולהבחן על כולה, הכסף זה לא העניין, זה הסיפוק". את המסכת הוא ככל הנראה משלים עכשיו בישיבה של מעלה.

נראה שגם משפחתו הרגישה בסוף המתקרב, ואמו שהיתה תמיד מסורה אליו, הגיעה בפעם הראשונה לפגוש אותו בישיבה, תמיד היא היתה ממתינה לו בבית. היא הסבירה אחר כך כי היא חשה צורך לא ברור להגיע לבקר את אריאל ז"ל. מידותיו המיוחדות, נישאות בהערצה על ידי חבריו. הוא מעולם לא פגע בחבר, הם מעידיים.

הוא היה הראשון לברך חברים בשמחות, לתלות להם שלטי מזל טוב ביום הולדת, ולהשאיר טעם טוב לכל חבר שדיבר איתו. כשראה חבר עם מצב רוח ירוד, היה יכול לקרוא לו לחנות סמוכה ולקנות לו על חשבוננו מעט דברי מתיקה, כדי לעודד את רוחו ולשמח את נפשו.

גם ביומו האחרון, בערב ל"ג בעומר, הוא תכנן להשאר בישיבה וללמוד. "רבי שמעון נמצא בבית המדרש ליד הגמרא", הוא נימק לחבריו.

רק אחרי שהתחייבו בפניו כי ידברו בלימוד כל הדרך, הוא השתכנע ויצא למירון.

ואכן, בדרך הוא חיפש בכל האוטובוס גמרא קידושין, בה עסק כאמור בתקופה האחרונה, וכשהשיג, התיישב בצד האוטובוס וגמע בשקיקה את דפי הגמרא. "הרגשתי חשק גדול לתורה מתוך הדף ורציתי לראות את האותיות" הסביר. כשהגיע למירון, עוד הספיק להתקשר להוריו ולבשר להם כי סיים את כל ספר התהילים על ציונו של רבי שמעון בר יוחאי.

ועכשיו, יושבים חבריו בישיבה, ולא מאמינים שהקישוט של הישיבה, המתמיד המופלא, זה שסימן עבורם דרך לעבודת השם ושקידה בתורה – איננו.

בעומר הופתע אחד מחבריו לישיבה לראות אותו יושב בבית המדרש שקוע בתלמודו, השעה היתה 2:30 אחר חצות.

"התקשיתי להירדם, אז נכנסתי לישיבה ללמוד", הסביר בפשטות. נשמתו הבינה כנראה כי לנסות ללכת לישון הוא בזבוז הדקות האחרונות של חייו.

חבר 'דרשו'

התמדו הקיפה חלקים נרחבים בתורה, והוא כל הזמן קיבל על עצמו עוד ועוד התחייבויות להספקים. הוא תכנן לסיים את מסכת קידושין, ואף נרשם לתכנית קניין מסכתא של ארגון דרשו.

שקדן וחרוץ

בחור של שאיפות, של התמדה ושל תפילה * בכל עת היה מחפש לעצמו דרך כיצד יוכל להשתפר; איך יוכל להתקדם צעד קטן קדימה, איזו קבלה טובה, ואפילו קטנטנה, באותו עניין שבו הרגיש חוסר שלימות לפי דרגתו ומעלתו * מבכים ומקוננים

יעקב א. לוסטיגמן

בעשרת ימי תשובה, ישב הבחור משה בן שלום ז"ל ומילא שורות צפופות בכתב ידו במחברת שלו. הוא כתב שם נוסח וידי משל עצמו, נוסח וידי שבו הוא אינו מסתפק בפירוט העיונות והזכרות, אלא גם מחפש לעצמו דרך כיצד יוכל להשתפר בכל אחד מהנושאים הללו. איך יוכל להתקדם צעד קטן קדימה, איזו קבלה טובה, ואפילו קטנטנה, באותו עניין שבו הרגיש חוסר שלימות לפי דרגתו ומעלתו.

המחברת שלא הפתיעה

"מי שהכיר אותו יודע שזה לא מפתיע בכלל לשמוע שהוא עשה דבר כזה", מספר אחד מחבריו לספסל הלימודים בישיבת פוניבז' המעטירה, שמשה בן שלום, בן 20 בפטירתו, היה מבכירי תלמידיה.

הכתיבה במחברת לא היתה ייחודית לעשרת ימי תשובה. משה ז"ל, היה מרבה לכתוב. משפחתו מספרת שהוא הותיר אחריו מחברות רבות, מלאות בסיכומים, תקצירים, מחשבות וחיידושי תורה נפלאים שהגה והעלה על הכתב. "התורה היתה מושג חייו", מספר דודו הרב חננאל לוי, "הוא היה שמח עם התורה, התגעגע לתורה והשתוקק אליה. בכל עת חיפש איך יוכל להרבות בעסק התורה ולקיים את אשר למד. "עבודת ה' שלו לא התמקדה רק בתחום אחד. הוא לא הסתפק בלימוד כראוי, זה היה בכל תחום. בתפילה, בגמילות חסדים, בבין אדם לחבריו, בהארת פנים לכל אדם מידה שהיתה טבועה בו באופן יוצא דופן, ביחס חם ואוהב לכל חבר, ותרונות מופלגת ועוד ועוד".

בבית ההורים

את המידות המיוחדות ויראת השמים המופלאה ספג משה ז"ל בבית הוריו. אביו הוא הג"ר רפאל בן שלום יבלחט"א, בנו של ראש ישיבת פוניבז' לצעירים הגאון הגדול רבי ישראל ברוך בן שלום זצ"ל, ואמו היא אשת חינוך ידועה שהעמידה תלמידות הרבה בפתח תקוה השכנה. דמותו הגדולה של הסבא השפיעה על הנכד הצדיק ועיצבה את אישיותו, כך מעדים מכריו ובני משפחתו, והוא אכן דרש מעצמו עוד ועוד מתוך שאיפה להגיע לדרגות גבוהות בידיעת התורה ובעבודת ה'. אביו של משה, הרב רפאל יבלחט"א, התעורר בליל ל"ג בעומר בבהלה, לאחר שחלם חלום בו ראה את מיטתו שאינה שלמה, והיא מתנדנדת, כשמתחתיה נמצא מישהו. הוא קם בדאגה רבה ותהה לפשר החלום. הדאגה הזאת ליוותה אותו עד הבוקר ולמחרת עד שעות הצהריים, כשהגיעה הבשורה המרה שהזיהוי

הסופי אכן הושלם, ובנו יקירו ומחמד נפשו, משה ז"ל, גם הוא בין הרוגי מירון רח"ל. הדוד הרב לוי אמר השבוע כי המשפחה מתאבלת כמובן על פטירתו בטרם עת של הפרח הנפלא והמיוחד, של הבחור הצעיר והחייכן, השקדן וירא השמים, אבל הם גם מוצאים נחמה פורתא בכך שלמרות שחי עלי אדמות עשרים שנה בלבד, הצליח משה ז"ל להספיק מה שמספיק אנשים רגילים ב-80 ואפילו ב-90 שנה. "הוא היה מאוד חרוץ בעבודת ה'...", אומרים במשפחה, "תמיד שאף לעלות ולהתעלות, אף פעם לא שקט על השמרים ולא נח על זרי הדפנה. הוא התאמץ להתעלות עוד דרגה, להגיע למעלה רמה עוד יותר מזה שהגיע אליה אתמול ושלשום. ואכן עלה מעלות רמות, והסתלק לבית עולמו בשבתו עם חברים ביקוד שלהבת אש אתר הקודש במירון".

'חיות' בלימוד

החברותא של משה ז"ל, ידידו וחברו לספסל הלימודים בישיבת פוניבז' הבחור משה קראפט יבלחט"א, שוחח עם 'המבשר'

וסיפר קצת על חברו הטוב, מזווית הראיה שלו, כחברותא בלימוד:

"ה'חיות' שלו בלימוד היתה מאוד מיוחדת", מספר החבר. "הוא היה ממש חי את הלימוד, שמח בלימוד באופן שקשה למצוא, בוודאי אצל בחורים בגיל הזה. כל סברה שהוא שמע או ראה בראשונים או באחרונים, הוא היה חייב להבין אותה עד לסוף, מכל מיני זוויות וכיוונים, וכשהוא זכה להגיע להבנה, השמחה שלו היתה מיוחדת במינה. ממש ראו שהוא זורח מאושר. היה לו גישמאק אדיר בלימוד, וזה היה אחד המאפיינים הבולטים באישיות שלו. "זה הגיע יחד עם חתירה בלתי מתפשרת להגיע לנקודת האמת בכל סברה. הוא לא טיח שום דבר, לא עיגל שום פינה. כשצריך להבין אז חוקרים וחוקרים, בלי שום ויתורים. זה היה מחזה מופלא לראות אותו מתעקש שוב ושוב עד שהדברים התיישבו על לבו והוא יכול היה לחזור עליהם מתוך הבנה, ולא כציטוט בעלמא.

"אותה מידה של חתירה עיקשת, היתה לא רק בעומק ההבנה, אלא גם בחלק היותר טכני של הלימוד עצמו. הוא מתחיל תמיד באותה השעה, בדיוק בזמן, לא הרשה לעצמו לאחר. כשהיינו מתחילים ללמוד, הלימוד היה רצוף, הוא לא עצר אפילו לרגע.

"אפשר למצוא הרבה בחורים שלומדים בהתמדה", אומר הבחור משה קראפט, "אבל חברינו משה בן שלום התייחד בכך שלמרות שהוא היה מתמיד שלא מוותר על אף רגע של לימוד, הוא גם היה מאוד נחמד לסובביו, אם מישוהו הפריע לו ללמוד, הוא לא היה מתעצבן ונוזף, הוא לא היה מקטר ומתלונן על כך שמפריעים לו. הוא חייך בנעימות, ניסה להסדר איכשהו עם הפרעה שצצה מאיפה שצצה, וברגע שהתאפשר לו שב ושקע בלימוד כאילו לא היה שום דבר שהפריע לו קודם לכן.

"אכן", מסכם החבר ברטט של התרגשות, "עולם התורה בוודאי איבד אבן יקרה, אוי, מי ייתן לנו תמורתה".

גיליון מיוחד במלאות השבעה

לעילוי נשמת הבחור אריאל ב"ר ליאור

לעילוי נשמת הבחור משה ב"ר רפאל

מתוך

45 הרוגי האסון הנורא במירון

ל"ג בעומר תשפ"א

מצא חן

הבחור ר' דורון חן ז"ל הכיר את בוראו ודבק בו בכל לב ונפש * עתידו עוד היה לפניו ואת כל כוחותיו השקיע בחינוך ילדי ישראל * רגיל על לשונו לומר: "אסור לחכות צריך לפעול עכשיו כי אין לדעת מה יקרה בעתיד" * כל-כך קיווה להקים בית ישראל ולהעמיד דורות ישרים אך לדאבון לב עלה ונתעלה לישיבה של מעלה בחטף כשמשלים את ימיו במהרה

"...דורון תמיד אמר שאסור לחכות וצריך לפעול עכשיו כי אין לדעת מה יקרה בעתיד. כאילו שהוא צפה כי ימי חייו קצובים ומדודים..."

עתה הוא כפול ומכופל. אמנם דורון עצמו לא הותיר אחריו יתומים, אבל נותרו כעת יתומים שהתייתמו בפעם השניה, ואנא אנו באים, על כולנו מוטל כעת להמשיך את משימת חייו של דורון, ולדאוג לאותה משפחה של תימוט".

איש אמונה

"זה היה הלם כי כשנכנסה שבת כבר זיהו את רוב הנפטרים" סיפר בן הקהילה "כשאמרו את זה בבית הכנסת הייתי בטוח שזאת טעות או שהוא פצוע, זה שוק גדול. לרבים לא היתה הזדמנות להיפרד מהצדיק הזה כמו שצריך, הכל היה בפתאומיות שכזו".

חבר נוסף של חן, אורן בבג'נוב, סיפר כי הבשורה הפתיעה אותו יממה לאחר האסון. "רק בליל שבת גיליתי וזה לא נתפס. אנחנו מכירים מבית הכנסת, דורון היה צדיק אמיתי והתמיד בתפילות נרגשות. הוא היה איש חינוך ותמיד חיפש כיצד ללמוד ולהתקדם כדי להצליח לחנך ילדים. הוא היה אדם שקט ועניו, עם מידות טובות ונשמה טובה, היו לנו המון שיחות נפש כי היה קל להיפתח אליו, היינו מחזקים אחד את השני, משוחחים על אמונה ועל העתיד. הוא החכים אותי מאוד והוסיף לי הרבה טעם לחיים".

"דורון תמיד אמר שאסור לחכות וצריך לפעול עכשיו כי אין לדעת מה יקרה בעתיד. כאילו שהוא צפה כי ימי חייו קצובים ומדודים. הוא ניצל זאת בכדי לקנות עוד ועוד. הוא זכה להיות קרוב להרב רבי, היה מתייעץ איתו בכל דבר, ומקבל ממנו הרבה תורה.

"לדאבון לב הוא לא זכה להקים בית ישראל, כולנו צריכים לזכור אותו ואני מניח שהקהילה בודאי תמצא דרך מכובדת להנציח את זכרו. דורון היקר, לא נוכל לשכוח אותך". מסיים אורן בכאב.

יהודים נוספים לתורה וליהדות. ולפתע ברגע אחד הוא נלקח מאתנו. כנראה הגיע לתיקונו לאחר שנים של עמל יגיעה ועבודה עצמית ללא סוף, ללא הנחות כלשהם.

הרב ראבי מעצים את משמעות האסון הכבד: "השבר הוא גדול מאוד לבני המשפחה, היות ואחותו הצעירה התאלמנה לפני כשנתיים, והוא, דורון הצדיק, לקח על עצמו את כל העול. להביא פרנסה, לחנך את היתומים ולדאוג לכל מחסורם, כך שהאסון

י. אהרנסון

את ליל שבת האחרונה לא ישכחו מתפללי בית מדרש 'עטרת חכמים' בחולון לעולם.

מורם ורבים, מזכה הרבים הגה"צ חיים ראבי שליט"א, נכנס לבית הכנסת והודיע כי ברגעים אלו קיבל את הידיעה כי בין הנספים באסון הכבד זוהה הבחור ר' דורון חן ז"ל, החבר, הידיד, ואהובם של כל בני הקהילה.

הקהל היה בהלם מוחלט. כולם היו עוד בהשראת האסון הכבד שפקד את ישראל. אבל כללי. אך הם לא ידעו לרגע שהנה יש להם גם אבא פרטי. אחד מיקירי הקהילה גם הוא ברשימת הנספים, אלו שעלה בסערה השמימה בעיצומה של שמחת הרשב"י.

דורון ז"ל היה חלק בלתי נפרד מקהילתו של הרב ראבי, כולם הכירו אותו והוא הכיר את כולם. הוא היה ידיד אישי של כל אחד ואחד. תמיד עמד הכן לסייע לכל אחד בכל מה שצריך. דמות שכולם מתחברים אליו בבת אחת.

אדם עם חן מיוחד, כשמו כן הוא. תמיד עם חיוך, תמיד עם מאור פנים. תמיד עם מילה טובה לכל אחד. ולפתע החיוך נעלם. הלב הטוב הזה שפעם לכל דבר שבקדושה ולכל מעשה חסד, נדם. דורון איננו כי לקח אותו אלוקים לישיבה של מעלה.

במסילה העולה

דורון הכיר את בוראו והתקרב אליו בכל נפשו ומאודו. נקשר בכל מאודו למורו ורבו הרב ראבי שהציעד אותו שלב אחר שלב, צעד אחר צעד. הוא התקדם ועלה במסילה העולה בית ק-ל עד שהגיע למקומו הראוי והנכבד בו עמד כיום.

"דורון היה צדיק, צנוע, ועניו", מבכה אחריו רבי יצחק, בנו של הרב. "אבא שליט"א וכולנו, שבורים ורצוצים מהאסון הפרטי הזה לצד האסון הכללי של עם ישראל".

דורון עלה ונתעלה בשנים האחרונות בצורה מעוררת השתאות. בגשמיות הוא לא היה צריך כלום, אך ברוחניות הוא לא הסתפק במועט, אלא היה מוסיף והולך מידי יום ביומו, עד שהפך בעצמו לאיש חינוך, ואף חנך את ילדי ישראל".

"הוא היה איש מלא מדע וחכמה, עשה אוזנו כאפרכסת בכדי ללמוד עוד ועוד, הוא היה צמא ללמוד, ולא הפסיק לשתות מבאר מים חיים של אבא שליט"א ושל כל רבני הקהילה והישיבה. עד שקיים בעצמו 'ללמוד וללמד', כבר השפיע גם לאחרים וקירב

מה ידידות מנוחתך

כל ימיו הקצרים של הבחור ידידיה משה חיות היו תורה והתעלות קדושה * דיבורים של חול היו לו לזרא * מחנכיו הפליאו התמדתו, כתביו העידו על נפשו הגבוהה * כי זה האיש משה לא ידענו מה היה לו

משה אהרן אויש

"מכת צפרדע היו בו שני דברים הא' הרעשת הקול, והשני שהיו נכנסים במעיהם. דכתיב ובכה ובעמך יעלו הצפרדעים, ומכה זו מבהלת הנפש ואין אדם בטוח בחייו". ציטוט קדוש זה מדברי רבינו האור החיים הק' ז"ע, אמר הבחור ידידיה משה ז"ל כתשובה על חידון תורני לפני כשבועיים. נטע רך וצעיר אשר ביקש להתעלות לאילן של תורה ויראה, נקטף ללא עת באסון הטראגי בליל הילולא קדישא דרבן שמעון בר יוחאי.

התמדה עצומה

הבחור ידידיה משה חיות ז"ל נולד בשנת תשס"ח לאביו שיבלדחט"א, המחנך החשוב הרב אביגדור חיות שליט"א, ולאמו החשובה חסודה וצנועה תחי', בוונצואלה, אותה עזבו לפני כשנתיים כדי לעלות להתגורר בהר"ה, בארץ ישראל להיות מחובר לרצון הבורא.

את מגורם קבעו בשכונת קרית הרצוג בבני ברק, שם בנו בית מלא תורה, יראת השם ואהבת הבריות, משכן של חמימות ודבקות באמונה שלמה ותמימה, בהיותם מחדידים בצאצאיהם דרכים לגדלות הנפש, לשמירה בקודש ולהתעלות בתורה.

אביו יבלחט"א, הרב אביגדור חיות הי"ו, ידוע כמלמד בתלמוד תורה 'אמרי דוד' בקרית הרצוג, חביב על תלמידיו ועל ההורים, כמסור בלב ונפש להרבצת התורה בחיבה ובנאמנות לכל אחד ואחד. באותה אווירה חביבה השקיע ומשקיע את כל נפשו רוחו ונשמתו בילדיו, ילדי חן, זרע ברך ה', אשר זכה לגדל בבית, בית תורה.

נער ייחודי היה הבה"ח ידידיה ז"ל. מתמיד עצום, אוהב את התורה ולא פסיק פומיה מגירסא. רבותיו בתלמוד תורה מהללים אחריו דברי כבוד והדר אשר מציינם דמות נדידה של נער צעיר הדבוק יותר מכוחו ויכולתו ללימוד התורה ברציפות ובדבקות ללא קץ.

עוד טרם הגיעו לעול המצוות כבר ערך סיומים על מספר מסכתות בש"ס, תוך שהוא מוכיח בקיאות והבנה מופלגת המפליאה בתדהמה מצויינת את רבותיו ואת חבריו. "גאון הדור גודל כאן", היו מפטירים אחריו בחמדה של כבוד התורה.

חשקו בתורה לא ידע גבולות. בעל שאיפות גדולות היה, ולא השאירן במגירת השאיפות והרצונות. התמיד בעקשנות להספיק עוד ועוד, כמו הרגיש כי ימיו קצרים ועליו להכין ולהכשיר עצמו להיכל העליון.

באורחות צדיקים

העדויות המגיעות בימי השבעה לבית הוריו מחברים ומלמדים מותירים את השומעים בתדהמה מוחלטת, כיצד יכול ילד קטן להגיע לכאלו מדרגות והשגות. החינוך לתורה וליראה אשר מושרש בבית הקנו בקרבנו של ה' ידידיה ז"ל מקום של חובה ולא זכות.

היה מאחר על יצועו כי עדיין לא השלים את חק לימודו היומי. וגם כאשר אחר הפצרת הוריו עלה על לשכב אחרי קריאת שמע מתוך סידור ככוונה ובמתינות, מתוך יראת שמים טהורה, עוד שכב שעות ארוכות כשלאזניו צמודות אזניות עם שיעות חיוזק, שיעורי אגדה והלכה ממכלול של רבנים ומגיידים, ומדי יום ביומו

היה נרדם מתוך תורה.

תורתו עידנה נפשו והרימתו אמות גבוהות באורח חיים נדירים. ברצותו שלא להבליט את ידיעותיו והשגותיו היה מחביא תחת כרית השינה שלו מחברות מלאות של סיכומים וחידושים. לא רצה ולא אהב שמשבחים אותן בפני אחרים באומרו שהדבר מפריע לו ללמוד ולהתעלות.

מושלם היה במידות בצורה יוצאת מהכלל. כל כולו ויתורים ופרגונים, ללא שום שמץ של קנאה וכדומה. דיבריו נקיות היו, ומתרחק מכל דיבור שאינו מנופה חלילה, או של אבק לשון הרע וליצנות. נפש צדיק ונקי הייתה לו, שלא יכול לספוג ענינים שאינן על פי ההלכה וההשקפה.

הספיק רבות בחייו הקצרים, ובנפשו הכמחה להתעלות הרבה לקרוא וללמוד על דרכי הצדיקים. להבין תורתם ולרכוש ארוחות הנהגתם ועובדות פליאתם, ולהחדיר לעצמו אמונת צדיקים ואמונה שלימה בבורא כל עולמים.

נאה לומד ונאה מקיים. סיפורי הצדיקים היוו עבורו ספרי מוסר, ולמרות גילו הרך נוהר היה בשמירת עיניו כבקי ורגיל, והיו הכל מחרים אחריו, ראו כמה הדר נטע מלב לב זה.

בלהב השמימה

כאות הערכה נסע עם אביו ואחיו שיבלדחט"א ועם חברו הבה"ח משה לוי ז"ל בפעם הראשונה להשתתף בהילולא רבא של רבי שמעון בר יוחאי במירון. כמה שמחה היתה לו טרם הנסיעה. הוא חש ששם יוכל להתחנן לבורא על הצלחה בתורה וביראה, ואכן, בעת קבלת עול מלכות שמים ע"י כ"ק האדמו"ר מתולדות אהרן שליט"א, זעק מקרב ליבו את הפסוק שמע ישראל, והצטרף לשירה המרוממת שם.

על רגעי האחרונים סיפר האב, כשראה שהמקום דחוס ושהדברים יוצאים משליטה, קיבל החלטה לעזוב את המקום עם הילדים. בדרכם החוצה התחיל לחץ עצום של אנשים, והם נשאבו לתוך ההמון. בשלב מסוים האב נפל עם בנו לריצפה, וזה היה הרגע שאיבד אותו. עליהם נפלו עוד אנשים, והאב הרגיש שאינו מצליח לנשום. תוך כדי מאבקים על נשימות הוא שומע את בנו, צורח: "אבא אני הולך למות". האב שגם הוא הרגיש כך, ניסה לעודדו שכבר מתפנה המקום.

תוך כדי הגיע שוטר שניסה לחלץ את האב ואת הבן הקטן, אך ללא הצלחה. רק אחרי כמה נסיונות הצליח לשלוף את הילד הקטן החוצה, אך על ידידיה נגזר אחרת ובו במקום עלה להיכלו של הרשב"י.

בהספד שנשא עליו אביו שליט"א בכה על האוצר אשר איבד, אך באמונה איתנה זעק: "ידידיה, התקבלת לשיבה מצויינת כאן בעולם הזה, אך עכשיו הכניסו אותו לשיבה טובה יותר. אני הייתי גם כמעט בישיבה הזו, אבל אותי לא קיבלו. אתה גבוה וטהור, תמצא שם את החברותות".

בימי השבעה העלו לבית הוריו הקלטה נדירה של הבחור המנוח ז"ל אשר באהבת תורה שבו היה משיב תשובות מחכימות בחידונים של תורה והלכה. בין התשובות הנשמעות מקולו העדין של ידידיה ז"ל, מצטט את המשפט דלעיל מדברי האור החיים הק', "מכה זו מבהלת הנפש ואין אדם בטוח בחייו". משפט מצמרר שגילה נסתרות וריגש את ההורים ובני המשפחה, העומדים בחזק האמונה וקבלת הדין באהבה.

גיליון מיוחד במלאות השבעה

לעילוי נשמת הבחור חן ב"ר משה

לעילוי נשמת הבחור ידידיה משה ב"ר אביגדור

מתוך

45 הרוגי האסון הנורא במירון

ל"ג בעומר תשפ"א

כליל השלימות

ידידיו וקרוביו של הבחור יוסף עמרם טאובר ז"ל מזילים עליו דמעות כמים ואינם מסוגלים לעכל את עובדת חסרונו * ענף לבית אבות, הגה"צ רבי יוסף עמרם ויסמנדל זצוק"ל וכ"ק מרן אדמו"ר מהרי"ם מדושינסקיא זצוק"ל * בל"ג בעומר, יחד עם המוני החוגגים בהילולא דבר יוחאי, חווה את הרגעים הגדולים ושפך את נפשו בתפילה ובריקוד * ראה פניו מאירים

וישכם יוסף

תורתו היתה משולבת עם עבודת ה' ועבודת המידות. בעת הספדו המר, העיד אחד הדוידים שמאז היכנסו לנועם עול תורה ומצוות, לא קרה אפילו בטעות שיוסף עמרם השכים אחרי השעה שבע בבוקר, ושעה זו היתה מאוחרת אצלו, שכן במרבית הימים הוא השכים מוקדם הרבה יותר מתוך תשוקתו לתורה ולעבודת הבורא.

אחד הידידים מספר לנו: "באחד מימי בין הזמנים, הייתי צריך להגיע בשעות הבוקר לרופא מסוים בריחוק מקום ולכן השכמתי קום להתפלל עם המניין הראשון, כוונתיקין, כדי שאוכל להתייצב בזמן אצל הרופא. כשנכנסתי לבית המדרש, התפלאתי לראות את יוסף עמרם יושב בפניה ולומד בהתמדה. בתחילה חשבתי שאולי גם הוא ממהר להיכן שהוא. ניסיתי לשאול אותו והוא התחמק. מאוחר יותר הבנתי שזו היתה דרכו, להשכים לפנות בוקר גם בימי בין הזמנים, כדי להתפלל מוקדם - אחרי שעות של לימוד התורה".

חבר אחר מתאר את מידותיו הטובות, את החסדים הרבים שעשה, את החיוך שתמיד היה לבוש על פניו ואת נכונותו לעזור לכל יהודי, בכל רגע, בכל מה שיצטרך. הוא מתאר מחזה שגרתי של בוקר אחד בישיבה, באותו בוקר התרחש מאורע היסטורי שכל העולם דיבר עליו. יוסף עמרם סיים לאכול את ארוחת הבוקר לפני כולם ומיהר להיכיל הלימוד.

רגע לפני שנכנס להיכל, שעוד היה ריק, עצר אותו בחור וגלגל לאוזניו את החדשות החמות והטריות. יוסף עמרם הקשיב בהתעניינות רבה, כטבעו של בן אנוש. רגע לאחר מכן, כשהמשיך ללכת, פגש בו בחור אחר והוא 'התנדב' לספר לו את החדשות הטריות. נעמד יוסף עמרם ושמע מפיו את כל הסיפור מתחילתו, כמו לא שמע אותו לפני דקה בפרטי פרטים, כשהוא מביע התפעלות רבה מכל פרט ופרט.

הוא אשר אמרנו: בחור נדיר ובלתי מצוי, כליל השלימות. איש האשכולות, שהכל בו.

במות קדושים

אך טבעי היה שהבחור האמריקאי החסידי שהגיע ללמוד תורת ארץ ישראל, יעלה למירון בל"ג בעומר, להשתתף יחד עם המוני החוגגים בהילולא דבר יוחאי.

הוא היה שם, חווה את הרגעים הגדולים ושפך את נפשו בתפילה ובריקוד. ומשמים כיוונו את רגליו לאותו בית מוקד נורא, אל המשעול הצר והחנוק, שם הוא נפח את נשמתו במות קדושי מירון, במקום המקודש וביום הקדוש, כשהוא מותיר אחריו את הוריו ומשפחתו וכל חבריו, המומים וכואבים עד דכדוכה של נפש.

הוא מיהר לרשום על גבי החוברת ולציין באדיקות. מאוחר יותר, בשעת השינון והחזרה, הוא היה שולף את המחברת ומוסיף לדקדק ולעיין.

הוא חתר אל ההבנה השלימה ולא עשה לעצמו הנחות. עד שלא הבין את הסוגייה על בוריה - הוא לא המשיך הלאה. והיגיעה הזו נשאה פרי. כשהבחור יוסף עמרם עמד בכור המבחן על מסכתות שלימות והיה דמות לחיקוי ולהערצה בקרב כל בני הישיבה.

"את גודל ההתמדה שלו, ראינו דווקא ביומא דפגרא", שח לנו אחד מקרוביו שגם היה חברו לספסל הלימודים. "בימי התעניות, כשסדרי הישיבה נגמרים מוקדם יותר והבחורים הצעירים חלושים מהצום, היה יוסף עמרם ממהר לאחר הישיבה אל בית מדרש סמוך ויושב שם מתוך התמדה עד סוף התענית. הוא לא חשב לרגע ללכת הביתה לנוח. וכך גם בכל ימי בין הזמנים. הוא ישב ולמד בהתמדה, ויהי מה".

יקותיאל יהודה גנזל

כשמשוחחים עם ידידיו וקרוביו של הבחור יוסף עמרם טאובר ז"ל, אי אפשר שלא להתפעם. כולם מתארים בחור מופלג ומורם מעם. כזה שיודע דעת עליון. בחור ששקוע בתורה בהתמדה בלתי מצויה, ובד בבד יודע להאיר פנים לכל אחד. חבריו כולם מוזילים עליו דמעות כמים ואינם מסוגלים לעכל את עובדת חסרונו. "הקדוש ברוך הוא לוקח את הטובים יותר", אנו שומעים שוב ושוב מפי קרובים, ידידים ומכרים שנפשמ מאנה להתנחם.

חיינו הקצרים

הבחור יוסף עמרם טאובר נולד לאביו, הרה"ג ר' הערשל טאובר שליט"א, מחשובי ראשי הכוללים במאנסי. בבית אביו ספג יוסף עמרם תורה עם יראת שמים, בהיות משפחת טאובר משפחה נודעת אשר הצמיחה רבנים חשובים וידועי שם. אימו תח' היא בתו של הגה"צ רבי יוסף עמרם ויסמנדל זצוק"ל, כך שיוסף עמרם הוא גם נינו של כ"ק מרן אדמו"ר מהרי"ם מדושינסקיא זצוק"ל.

בישיבה קטנה למד יוסף עמרם בישיבת 'אור תורה' כשלאחר מכן פנה ללמוד למשך תקופת זמן בישיבה גדולה בארצות הברית, ואז נשלח על ידי הוריו ללמוד בארץ הקודש. לפני פחות מחודש ימים, לקראת פתיחת זמן הקיץ, הופיע יוסף עמרם לראשונה ללמוד כאן, בארצנו הקדושה, כשהוא מתקבל כתלמיד מן המניין בישיבת בריסק המעטירה.

ולמרות שימיו בישיבה מעטים היו, יודעים כבר כל חבריו לספר על דמותו האצילית והמיוחדת, על שקידתו שהיוותה 'חידוש' גם בישיבת בריסק ועל בחור שהוא כליל השלימות.

דמות של מתמיד

"יוסף עמרם היה 'מתמיד' כמו בסיפורים על העילויים והגאונים של הדורות הקודמים", מתארים לנו ידידיו הקרובים. "לא היו לו שעות וסדרים, הוא פשוט וישב ולמד כל היום. כמעט ובלתי אפשרי היה לראות אותו שלא לצד הגמרא, בתנועת לימודו הקבועה, כשהוא מתנענע ומעמיק בלימודו בקולו הון. קול שכל מכריו עוד יתגעגעו לנעימתו".

במיוחד נודע יוסף עמרם ז"ל ב'עיון' התלמוד. כבר בישיבה לצעירים היה יושב לאורך כל השיעורים עם מחברת קטנה, וכל דיוק או חידוש, הערה או הארה, ששמע מפיו של מגיד השיעור,

הבחור אליהו כהן ז"ל - ביתר

ויעל אליהו

כולם הפליאו את תפיסתו המהירה, הבנתו הבהירה וההתמדה הגדולה * בעת השיעורים הוא תמיד מבריק עם קושיות ורעיונות גאוניים שהפליאו את כולם * בחור נמרץ גדוש עשיה ופעילות, שלא נח ולא שקט על שמריו אף רגע אחד * עלה ונתעלה ליישיבה של מעלה' להתענג מזיו השכינה, כאשר הישיבה כולה שוקעת באבל והלם עמוק * נועם אליהו

יוזמה רוחנית

המלמדים שלו משנים קודמות בת"ת 'מעשי חייא' בביתר, מספרים כי כבר בשנות ילדותו בחיידר, תמיד הוא היה יוזם מבצעים של עשיה ואתגרים מגוונים למען קידום התלמידים, וכדי להכניס את כולם לאווירה של עשיה והתקדמות ברוחניות. במעליו התנכר נער.

הרב אקער מספר כי צוות הישיבה היה נפעם פעמים רבות כאשר גילה שאליהו ז"ל מטפל בעצמו בבחורים מסויימים הנוקטים לחיזוק. הוא מיוזמתו האישית היה דואג לבחורים אלו, מדובב אותם ומקשיב לבעיותיהם. מכוון ומחזק אותם כיצד להתגבר ולצלוח קשיים. כמו זקן ורגיל המתמקצע במלאכת קודש זו.

בכלל, הוא היה לב רחום וחיפש תמיד להנאות את הזולת. תמיד חשב איך אפשר להעניק לשני הרגשה טובה. כאשר חש שאי מי נפגע ממנו וכדומה, לא נח ולא שקט עד שהצליח להרגיע אותו ולשמחו.

בפורים האחרון, כאשר הבחורים עלו לביתו של אחד מצוות הישיבה, נשברה שם בטעות כוס זכוכית. אליהו הסתובב כמה ימים מודאג ומתוח כיצד ניתן לשלם זאת ולפצות אותו, ולא נרגע עד שהכל הסתדר לגמרי.

כי כך היה תמיד, אוהב את המקום ואוהב את הבריות, נושא בעול עם חבריו בכל מצב שהוא. ואף הכל החזירו לו אהבה על אהבתו.

בחור שהיה בבירוד, בתקופת הקורונה, סיפר שאליהו היה עולה אליו מדי פעם ומביא לו מיני ממתקים. אם זה 'אייז קפה' וכדומה, כאשר בכל פעם הוא היה מספר שמישהו שיגר את זה. בסוף התברר שהמישהו ששיגר את הכל היה הוא בעצמו...

כחסיד ברסלב נלהב, היה אף הוא זה שמארגן את הפעילות של הבחורים חסידי ברסלב שבישיבה, והכל מתוך מסירות ונעימות.

הצעד התמוה

למרבה הפלא, לפני כשבועיים הוא לפתע הודיע שהוא מעביר את שבת האחריות על ה'חבורה הברסלבית' לבחור צעיר יותר משיעור ב'. היה זה צעד תמוה מאוד בעינינו - מספר הרב אקער - ממש לא התאים לו להתחמק כביכול ממטלות. רק כעת אנו מבינים שהוא בעצם 'ניבא ולא ידע מה ניבא'...

פלא נוסף היה כאשר הרב אקער ישב עמו יחד על רשימת הבחורים של שיעור ג', וניסו לתכנן יחד לכל בחור איזו ישיבה גדולה מתאימה לו. וכאשר הרב העיר לו: "רגע, מה עם אליהו כהן? - לאיזה ישיבה אתה תלך? עליך אתה לא חושב?" - הוא הגיב מיד: "אני כבר יסדר לבד..."

ואכן הוא הסתדר היטב... עלה ונתעלה ליישיבה של מעלה' להתענג מזיו השכינה, כאשר הישיבה כולה שוקעת באבל והלם עמוק. עם היוודע הבשורה, התכנסו כולם לבכות יחד ולהתחזק. חבירו היו שבורים מאוד, ורתמו לסייע למיזם של כתבת ס"ת לעילוי נשמתו. וכאן המקום להודות לעיריית ביתר שנחלצה לסייע בתמיכה נפשית עבור כלל הבחורים.

יהי רצון שיהיה למליץ יושר, להוריו היקרים שהיו מאוד מסורים עבורו כל השנים ומסרו את נפשם לגדלו, כל בני משפחתו, וחבריו היקרים הדואבים ומקוננים מרה את לכתו בשיא פריחתו.

זאב אייזנשטיין

בתוך האבל הכבד על האסון הנורא, לקתה העיר ביתר בכלל וישיבת היכל אברהם - לעלוב בפרט, עם היוודע הבשורה האימה על הבחור אליהו שמואל כהן ז"ל שנספה עם הקדושים והטהורים בהילולא דרשב"י.

אליהו שמואל ז"ל, תלמיד שיעור ג' בישיבה הקדושה, עמד לסיים את השנה השלישית בישיבה, כאחד מפארי וטובי התלמידים בכל קנה מידה.

געגועים עזים

בשיחה עם הרה"ג ר' יוסף אקער שליט"א, משגיח בישיבה ואף מגיד שיעור, שהיה קשור מאוד לאליהו ז"ל, הוא מגולל בגעגועים עזים ובכאב גדול את המאורע ומתאר את דמותו הטמירה והאצילה של תלמידו היקר באדם אליהו שמואל ז"ל.

מדובר בבחור כליל המעלות, מוכתר ומושלם בכל התחומים, מספר הרב אקער.

נתחיל עם לימוד התורה. אליהו ז"ל היה בעל כשרון נדיר ביותר. כולם הפליאו את תפיסתו המהירה, הבנתו הבהירה וההתמדה הגדולה. בעת השיעורים הוא תמיד מבריק עם קושיות ורעיונות גאוניים שהפליאו את כולם. הוא מאוד התחבר ל'לומדות' והעמיק להבין כל סברה בסוגיה.

לצד חוק לימודי האישיים, היה אף בחור נמרץ גדוש עשיה ופעילות. הוא לא נח ולא שקט על שמריו אף רגע אחד. כל הזמן חשב איך לפעול ולעשות למען הזולת ולמען ההצלחה הרוחנית של כל בחור ובחור.

רק לדוגמה, לפני כשנה וחצי הוא הגה בעצמו רעיון לעשות 'חלוקת הש"ס' בין כל תלמידי הישיבה. הוא נרתם לכך בכל הכוח. חילק את כל הש"ס בין הבחורים, ולא הסתפק בזאת אלא דאג לדרבן את כולם ללמוד ולסיים את המסכת שקבלו על עצמם.

לשם כך הוא ארגן בכל ליל שישי סדר לימוד מיוחד משותף לכולם. טרח והשיג 'טשולנט' וכיבוד, כדי להחיות את האווירה, וכך בזכותו ישבו כל הבחורים והקדישו שעות לימוד כדי לסיים את המסכת שלהם.

וכאשר סיימו כולם, הוא ארגן אירוע נפלא ביותר של סיום הש"ס. בעצמו גייס כספים והצליח להביא, בתושייתו וכישוריו, סך של כשלושים אלף שקלים למען המטרה.

היה זה אירוע מיוחד במינו, שנחרט לנצח בלבבות כל המשתתפים. אף החלק הגשמי היה מפואר, כאשר הזמין מנות של 120 שקלים כל מנה, וכן התוכן הרוחני היה עשיר מאוד.

לאחר האירוע המרגש הוא עצמו הסביר שכל המטרה שלו היא אחת - למען ההמשך. הוא רוצה מאוד שכל בחור ייצא עם הרגשה שהוא יכול... וכי ההשקעה שלו משתלמת. כך לכל בחור יהיה דרבון להתאמץ ולהציב לעצמו יעדים של הספק בלימוד ובעבודת ד'.

כך הוא בעצמו הסביר את המטרה, ואכן היה ניכר שהוא תמיד פועל למטרה זו. לחזק אחרים ולגרום שכל בחור ובחור ייווכח שהוא יכול להצליח.

גיליון מיוחד במלאות השבעה

לעילוי נשמת הבחור יוסף עמרם ב"ר צבי

לעילוי נשמת הבה"ח אליהו שמואל ב"ר מרדכי

מתוך

45 הרוגי האסון הנורא במירון

ל"ג בעומר תשפ"א

ויגדל משה

כליל המעלות היה ומושלם במידות טובות * מפניו נשקפה עדינות תמימה ומיוחדת במידה, פנים של ילד טהור שלא טעם טעם חטא * היה מקרה בו הוא עמד נחוש. היה זה כשהבהיר למוכר כי הוא דורש לקבל נגן כשר חתום בחותמת כדת וכדין, או לבטל את העסקה ולקבל את כספו בחזרה * הנסיעה למירון והחלום לאחר האסון

יעקב א. לוסטיגמן

לפני כ-14 נולד הנער משה להוריו, במעללי התנכר הנער כילד פלא של ממש, אשר כל שאיפתו ומגמתו לעלות ולהתעלות בדרך העולה בית א-ל. בימי השבעה, לאחר פטירתו בטרם עת, ניתן היה לראות את האמונה היוקדת המפכה בבית הוריו, את צידוק הדין באופן נעלה ביותר, ואת הקבלה וההשלמה עם גזירת שמים, בלי שום טרוניה ומענה, כי כך עלה הרצון מלפניו יתברך שמו, ואין לנו רשות להרהר אחריו חלילה וחלילה.

כליל המעלות

מוישי הצדיק, היה כליל המעלות ומושלם במידות טובות. מפניו נשקפה עדינות תמימה ומיוחדת במידה, פנים של ילד טהור שלא טעם טעם חטא. "הוא לא היה מבקש לעצמו דברים, כמעט אף פעם", מספר אביו ר' דוד יבלחט"א. "תמיד הסתפק במה שיש לו, אף פעם לא ניסה לדחוק את הזולת כדי להשיג יותר מאחרים".

אבל כן היתה בו עזות גקדושה, ויודע היה לעמוד על שלו, כשמדובר בעניינים שבתורה ויראת שמים. כך למשל מספר אביו, כי לא מכבר פנה מוישי לחנות כדי לקנות נגן, בו רצה לשמוע שיעורי תורה ומוזיקה לשמח את הלב.

הוא ביקש מהמוכר שימכור לו נגן כשר, והמוכר אכן הגיש לו נגן ארוז בקופסה נוצצת, בהפטירו כי מדובר בנגן כשר.

שילם מוישי ממיטב כספו אשר צבר בעמל, ושב לביתו שמח וטוב לב ברכש החדש אשר רכש. אבל כשפתח את הקופסה גילה לתדהמתו שהנגן אינו חתום בחותמת של בית הדין לענייני טכנולוגיה.

הוא ארז את הנגן מיד ושב לחנות, דורש מהמוכר להחליפו באחר שעליו יש חותמת. המוכר ניסה להתחמק והסביר לנער הצעיר שבעצם הנגן הזה כשר וישר, אין בו יכולת קליטה לרדיו ובוודאי לו לרשת המקוונת. אי אפשר לראות בו קבצים לצפייה, אך ורק מוזיקה ושיעורי תורה. וכי מה פסול מצא בו? הנגנים הכשרים, כאלו הם בדיוק, אלא שרב עבר עליהם וחתם עליהם בחותמתו לאחר שווידיא את כל האמור. הנה לך, ילד צעיר, תבדוק בעצמך ותיווכח שהמכשיר כשר.

אבל מוישי, למרות העדינות המיוחדת, למרות שתמיד אחז במידת הוותרנות והיה נוח לכל אדם, עמד הפעם על שלו בכל תוקף, והבהיר כי הוא דורש לקבל נגן כשר חתום בחותמת כדת וכדין, או לבטל את העסקה ולקבל את כספו בחזרה.

"...כשיצא מהמערה, כך מספר רבו ר' אביגדור, כל מראה פניו היה מראה פניו היה שמח ומאושר, ואף החצין החוצה את השמחה שלא כדרכו..."

חלום שהתגשם, להיות במירון בל"ג בעומר. כשיצא מהמערה, כך מספר רבו ר' אביגדור, כל מראה פניו היה שמח ומאושר, ואף החצין החוצה את השמחה שלא כדרכו. "הוא היה באורות", וכל התנהגותו היתה ממש כמי שזכה להגיע למדרגה גבוהה מאוד", אומר האב בדמעות.

אשרי יושבי ביתך

לאחר פטירתו סיפר אחד ממכריו של הנער, כי בא אליו בחלום וביקש לומר את 'אשרי יושבי ביתך', שלוש פעמים בכל יום לעילוי נשמתו, לעילוי נשמת משה בן מלכה פריידא.

"הוא הרגיש לאן הוא הולך, ורצה להיות שם", מסביר האב את השמחה הגדולה ויוצאת הדופן של בנו ברגעים שלפני פטירתו. אני שמח ומודה לה' שהבן שלי הספיק למלא את המשאלה הגדולה שלו, ולהיות במירון בל"ג בעומר לפני שנפטר".

את הדברים המצמררים מסיים האב בבקשה שהוא מפנה לציבור בכללותו: "בשבוע האחרון, מוישי בא אלי וביקש שאקנה לו ציצית חדשה, לאחר שהציצית שלו כבר היתה בלוייה. הוא רצה לקיים מצוות ציצית בהידור.

"לצערי, לא הספקתי לקנות לו ציצית ולמלא את בקשתו. עכשיו, כשהוא כבר לא איתנו, הציצית כבר לא תעזור לו", נשנק קולו של האב, "הוא כבר פטור מן המצוות ואינו יכול לקיים מצוות.

"אבל אנחנו, אלו שכאן יכולים לקיים מצוות לעילוי נשמתו, ולכן אני מבקש מכם, מי שיכול לעשות מעשה טוב לעילוי נשמתו, להתחזק במשהו, איזו קבלה טובה, בוודאי מי שיכול ללמוד משניות או לומר את 'אשרי יושבי ביתך', שלוש פעמים ביום, על אחת כמה וכמה, לעילוי נשמת משה בן מלכה פריידא. היו כאן רבנים ואמרו לי "זה לא הילד שלכם, זה הילד של כלל ישראל", אז אני מבקש מכלל ישראל שיעזרו לי בעניין, לעשות כל מה שאפשר לעילוי נשמתו, כי זה הדבר היחיד שאנחנו יכולים לעשות לעמנו לאחר שנתסלק מעמנו בטרם עת."

בכל דרכיך דעהו

"הוא היה חי באופן כזה של להיות עבד ה'...", מספר אביו, "בכל הזדמנות שהיתה לו, אם היה יכול לעשות משהו באופן שיהיה זה לעשות את רצון ה', הוא היה עושה זאת ושמח שזכה לעשות את רצון ה'.

"מידה מיוחדת במינה שהתייחד בה", מוסיף האב השכול כשדמעות חונקות את גרונו ומילות עידוד נשמעות מפיו, "היתה מידת ההודיה. זה היה ממש טבוע בו, כתבנו את זה גם במודעת האבל שהדפסנו אחר לכתו מעמנו. הוא ידע להודות על כל דבר, גם כלפי שמיא וגם בין אדם לחברו, כל חבר שעשה למענו משהו או למען הכלל, היה שומע ממנו מילות תודה ושבח, והוא תמיד היה נושא על לשונות דברי תודה לבורא העולם על החסד והרחמים שהוא מרעיף עלינו".

למירון נסע מוישי ז"ל, עם מורו ורבו הרב אביגדור חיות יבלחט"א, שלקח עמו את בנו ידידה ז"ל, ואת תלמידו מוישי לוי ז"ל בהיותו התלמיד המצטיין בכיתה, שהיה אהוב על רבותיו עד מאוד.

כשהגיעו למירון, הצליח מוישי להיכנס לרחבת הצינן ולהתפלל, הוא השתוקק מאוד לנסוע למירון ומבחינתו היה זה

השקדן שניסה להספיק

בן זקונים אהוב, צעיר וחייכן, היה יוסף יהודה ז"ל * בעל מידות נדיר, ואחרי כל שיעור היה בא להגיד תודה, והיה מאלו שכולם רוצים ללמוד איתם חברותא * באותו לילה נורא היה במירון, שמח עם חבריו ולא חשב שאלו הם רגעיו האחרונים * הזיהוי הוודאי והכואב כל כך הגיע עם ההודעה המצמררת והבלתי הפיכה שבישרה על כך שיוסף יהודה ז"ל נמצא בין 54 הנספים במירון * וזאת ליהודה

חיים לוריא

הבחור יוסף יהודה לוי ז"ל, היה בן הזקונים האהוב של המשפחה. צעיר וחייכן, שקדן ומתמיד בלימודיו. באותו לילה נורא, הוא היה במירון, שמח עם חבריו ולא חשב שאלו הם רגעיו האחרונים. גם משפחתו, לא חשבה שהוא נמצא בין ההרוגים. אבל אחרי שבמשך שעות חיפשו אחריו, הם גם הגיעו למכון לרפואה משפטית, שם זוהתה גופתו למרבה החרדה.

בחברותא למירון

יחד עם חברו לשיעור, הוא יצא למירון. ויחד עם חברו הוא עלה לעולם שכולו טוב. הנאהבים והנעימים בחייהם ובמותם לא נפרדו. אחותו תיארה כי "הוא היה בן הזקונים, כל כולו היה מלא, כל האחרים נשואים והוא נשאר עם אבא ואבא בבית, היה הבייבי שלהם". היא סיפרה גם על ההתמדה העצומה שלו, בחור צעיר שעתידי לפניו, והוא נחוש להספיק עוד ועוד. הוא היה מסיים את חוק לימודיו מטעם הישיבה בשעה תשע בערב, "אבל הוא תמיד היה נשאר עד 11 בלילה. נראה שהוא הרגיש שהוא צריך להספיק יותר, ולמצות את החיים כמה שיותר". כיבוד הוריו של יוסף יהודה ז"ל היה מן המפורסמות. הוא חשק ללמוד בישיבה בירושלים, אבל כשאמו אמרה לו שקשה לה בלעדיו, בלי בן הזקונים שלה, הוא לא חשב פעמיים ונשאר ללמוד סמוך אליהם. בליל ל"ג בעומר הוא נסע עם חבר למירון. אמו גם היתה במירון באותן שעות, והיא שמעה על האסון. אבל היא לא חלמה שהבן שלה נמצא שם, בין ההרוגים. היא אפילו הציעה עזרה לפצועים ובטיפול בהם. בעקבות ידיעתה בעזרה ראשונה, היא אפילו הציעה לעשות החייאה לפצועים, אך הדבר לא הסתייע. למפרע התברר כי הדבר היה לטובתה. מחריד לחשוב מה היה קורה לו היתה נתקלת בבנה ללא רוח חיים במקום.

נשמה גבוהה

בלית ברירה היא שבה הביתה, ואז החל החשש לעלות לשלומו של יוסף יהודה הצעיר. היא ישרה מול הדלת והמתינה. יוסף היה ביישן והיא חשבה שאולי בגלל זה הוא לא מתקשר, כי התבייש לבקש מאחרים שיחת טלפון. אלא שלמרבה החרדה, השעות נקפו והוא לא הגיע. ואז הגיע הזיהוי הוודאי והכואב כל כך, ההודעה הבלתי הפיכה, על כך שיוסף

יהודה ז"ל נמצא בין 45 הנספים במירון. "הוא היה נשמה גבוהה מאוד. הקב"ה בוחר את הנשמות הכי גבוהות שיש", אמרו בני משפחתו. צוות הישיבה בה הוא למד תיארו כי הוא היה בעל מידות נדיר, וכי אחרי כל שיעור הוא היה בא להגיד תודה. הוא גם היה מאלו שכולם רוצים ללמוד איתם חברותא. היה מקובל מאוד בחברה, שהעניקה לו אהבה רבה בתמורה למידות הטובות שלו. בלוויה קורעת לב שהתקיימה ברכסים, הגיעו אלפים כדי ללוות את יהודה יוסף זצ"ל יחד עם חברו ישי מועלם זצ"ל. "המשפחות הקדושות הקריבו את קרבנותיהם, אבל אנחנו חייבים להתחזק", אמרו המספידים. המרא דאתרא ביקש שהאמונה תהיה מעשית, שתוביל לקבלות מעשיות ולמעשים טובים יותר.

גיליון מיוחד במלאות השבעה

לעילוי נשמת הבחור משה ב"ר דוד

לעילוי נשמת הבחור יוסף יהודה ב"ר משה

מתוך

45 הרוגי האסון הנורא במירון

ל"ג בעומר תשפ"א

שלמה זלמן

היה סמל ודוגמא לאותה ישרות צלולה חלקה ובהירה, נטולת החשבונות הרבים אשר בקשו להם בני האדם * ממוקד היה כולו בעליתו העקבית במעלה העולה בית א-ל * אנחנו נדבר על קול השם שנשמע בגן השושנים שלנו - על שלוימל'ה שלנו" מירר בבכי ראש הישיבה * שהשלום שלו

"..הקב"ה ירד בל"ג בעומר ללקוט שושנים בכל המקומות. שלומי היקר, איזה שושנה, איזה מידות, איזו צניעות, איזו ענווה זה לא פשוט.."

וודאי שלא נשמעה מפי חבר עליו, הכל היה זורם, שגרה פוריה וברוכה, מחליקה כמו שמן, הכל היה כל כך טוב במחיצתו.

"שלמה זלמן עבד לקנות את התורה במ"ח קניניה, היה דבוק מאוד ברבותיו, רבני הישיבה שליט"א, וביחוד במורו ורבו ראש הישיבה הגרמ"מ אטינגר שליט"א, לא היה עובר כמעט סדר אחד ללא משא ומתן פורה עם רבותיו שליט"א. רבותיו אף הם כמים הפנים לפנים, אהבהו אהבת נפש, ואם נרצה לדייק יותר, הם פשוט העריצו אותו, הם ראו בו יצירה נדירה, שנדירותה התאפיינה ב"שלימות" בה ניחון, בכל תחום היה מיוחד במינו.

זכינו בך

במהלך הלווייתו שהייתה במוצאי שבת, ראש הישיבה הספיד מתוך דמעות וזעקות כאב: "הוא היה חברותא שלי לפני התפילה במשך חמש דקות. דודי ירד לגנו... ללקוט שושנים, הקב"ה ירד בל"ג בעומר ללקוט שושנים - בכל הישיבות ומכל המקומות, שלומי היקר, איזה שושנה, איזה מידות, איזו צניעות, איזו ענווה זה לא פשוט."

"שלוימל'ה אתה היית השושנה שלנו, אנחנו זכינו בך, אין ספק שהיה כאן דבר ד' לכל העם היהודי, ואני לא אבוא ואגיד מה היה דבר ה' כאן, אך אנחנו נדבר על קול השם שנשמע בגן השושנים שלנו - על שלוימל'ה שלנו" אמר בבכי ראש הישיבה.

"היית נשמה שצריכה לרדת לעולם במשך 19 שנה, בבית דין של מעלה ישבו וחשבו למי לתת את הנשמה הזו, והחליטו לתת את הנשמה הגדולה הזו למשפחה היקרה מצפת, ירד מלאך משמיים וחיפש איפה יהיה בית שיהיה בו טהרת הלב, בית כמו של פעם בית שיוכל לגדל את שלוימל'ה שלנו, המלאך הגיע לצפת וראה את משפחת לייבוביץ והחליט שהנשמה תגדל כאן בצפת". ראש הישיבה שליט"א סיים את את בכיו הקורע לב של מורו ורבו וזעק במרה, "שלמה זלמן איננו נפרדים ממך לנצח, דמותך תישאר חקוקה בליבותינו לעד, תמיד תישאר לנו לסמל ולדמות לאות ולמופת על צורתו של בן עליה"

"אך אצל שלמה זלמן עצמו הכל היה מרתק... כל יום משהו חדש... הסוגיות מתחלפות הנידונים משתנים.. והוא אוגר וצובר.. לומד מתקדם וחוזר, ידיעות נרכשות בקצב מוגבר, ואיתם השאיפות, אי, השאיפות המופלגות הלכו וגדלו עם כל פסגה אותה כבש. עם כל מסכת אותה סיים, כל סוגיא שסוכמה בבהירות בכתב ידו המסודר ובסגנונו הרהוט, הגדילה את התיאבון לסוגיות נוספות שיבואו בעקבותיה.

קנייני נצח

"כשסיים מסכת סוכה, מסכת אשר נרכשה אצלו ב"קץ הקורונה", סח בדרך אגב לחבירו "בעזרת השם כל שנה לפני סוכות אני רוצה לחזור על המסכת ולקנות בה קנייני נצח", כזה היה שלמה זלמן, ברוחניות נפשו לא ידעה שובע. "חבריי כולם אהבהו אהבת נפש, הם עמדו על סגולות נפשו הנדירות, על הצניעות המופלגת, על הענווה, על החן והטהרה, מידותיו נעימות, מעולם לא נשמעה טרוניא מפיו על איזה חבר,

מרדכי גולדמן

הבחור שלמה זלמן ז"ל, היה בן 19 בפטירתו והיה תלמיד בשיעור ג' בישיבת כנסת יחזקאל שבעיר אעד, בראשותו של הגאון רבי ברוך מרדכי אטינגר.

"מסכת חיייו של שלמה זלמן ז"ל, היתה מאוד אחידה, ממוקדת כולה במטרה אחת קדושה, עליה רצופה עקבית ויציבה של תורה וירא"ש" אומר המשגיח של הישיבה הגאון ר' חיים קונצקי. "מסכת חיייו המופלאה היתה נעדרת מיוזמות עסקניות, ומכל דבר חשוב ככל שיהיה שאינו תורה ותפילה ויר"ש טהורה".

ישרות חלקה

"שלמה זלמן ז"ל היה סמל ודוגמא לאותה ישרות צלולה חלקה ובהירה, נטולת החשבונות הרבים אשר בקשו להם בני האדם, ממוקד היה כולו בעליתו העקבית במעלה העולה בית קל. שלמה זלמן ז"ל ניחון בכשרונות נפלאים, בבהירות מופלאה, מחשבה זכה וישרה, נפש עדינה ואצילית מלאת עושר ואושר".

"התמדתו היתה לסמל ודוגמא לכל בני הישיבה, סדר יומו עקבי מוקפד מסודר יום ליום יביע אומר, שלמה זלמן ז"ל פותח היה את סדר יומו בשעה 6:45 התארגנותו יעילה וזריזה, ברכות שחר נאמרות במתינות וכבר נפתחת לה החברותא הקבועה עם ראש הישיבה הגרמ"מ אטינגר שליט"א, לימוד קצר ר 5 דקות... לפני תפילת שחרית, ביום שישי האחרון יום ל"ג בעומר ישב ראש הישיבה והמתין לתלמידו חביבו...

"סדר יומו המופלא ממשך בתפילת שחרית נעימה, התחילה בדיק בוזמן ומסתימת בזמן. ושוב התארגנות זריזה, והוא כבר ליד הגמרא האהובה, מתרפקת על דודה, סברות, חילוקים, קושיים ותירוצים, מתהלכים כגחלים לוחשות על פיו, אך למרות סערת הדברים עמקותם וחדותם, אף על פי כן דיבורו ומשאו ומתנו נאמר בקול נעים, רגוע, הריכוז המחשבתי ועיונה של תורה וסערת הדיבוק חברים לא היו מעולם על חשבון הנעימות המופלגת וההארת פנים המטוקה בה ניחון, עוז וחדוה במקומו... "הבהירות המיוחדת בה ניחון הביאה רבים מחבריו לשחר לפתחו לדבר בלימוד, לקבל תשובה נעימה, לשטוח ספיקות, ללבן נקודות בחדותא דאורייתא, לקבל עזרה בהכנת "חבורה", כך הפך מקומו בהיכל בית המדרש לתל תלפיות, כך נקבע מעמדו כבחירי השיעור. סדר יומו ממש... לעומד מהצד נראה מונוטוני משהו... כך זה בסדר ב', כך זה בסדר ג', כך היה אתמול כך גם יהיה מחר...

שמחה של מצוה

”זו ישיבה מעולה, אולם באם איני יכול להמשיך ולגדל בה 'סימנים' כדרכי עד היום, הרי שאיני חפץ ללמוד שם. אבחן בישיבה אחרת” * כך הודיע לאחרונה להוריו הב' ישי מועלם ז"ל תלמיד ישיבת 'אוהלי שמואל' ברכסים שעמד בימים אלו לקראת המבחנים לישיבה גדולה * אך הקב"ה בחר בו לישיבה של מעלה

אשר קליין

”רכסים כולה אבלה ובוכייה על הלקחם בחטף של טובי בניה הבחור ישי מועלם ז"ל והבחור יוסף יהודה לוי ז"ל”, אומר להמבשר הגאון הרב איתן אילייה שליט"א מרבני בית הדין בחיפה ותושב הישוב. ”הישוב שלנו קטן מידי להכיל כאלו שני אסונות כבדים בבת אחת, שני בחורים צעירים בישיבה ובכיתה אחת, אוי מה היה לנו, גזירה היא מלפני ואין לך רשות להרהר אחריה”. בקשנו מהרב אילייה, ידיד משפחת מועלם, לספר לנו על הב' ישי ז"ל, שנפשו יצאה באסון הכבוד בליל ל"ג בעומר.

”אוי, במה אתחיל. כנראה כי כשאומרים שלוקחים מאתנו את הטובים, זו אינה קלישאה. ישי הצדיק, היה סמל של שלימות. אך יותר מכך, ישי היה סמל של יהודי השמח בקיום המצוות, שמח בתפילה, שמח בלימוד, שמח בלהיות יהודי. הוא קיים את המצוות מתוך אהבת ה' ושמחת החיים, לא פלא שהלך מעולמנו מתוך שמחה של מצווה, לאחר ריקודי קודש לכבוד התנא האלוקי.

שומר הגחלת

ישי ז"ל בן להוריו היקרים רבי ליאור ומרת סמדר מועלם הי"ו, למד בישיבת 'אוהלי שמואל' ברכסים. הוא למד בשיעור ג', והיה אמור לעבור בשנה הבאה לישיבה גדולה, כמובן שנרשם לאחד מטובי הישיבות בארץ.

אביו, רבי ליאור מועלם ייסד את בית הכנסת מהר"ץ על פי מנהגי תימן, וזכה להקים קהילה נאה וחסודה והולכת ומתפארת בהמשך דרכי אבותיהם מדור דור מבלי לשנות. בנו הב' ישי ז"ל המשיך את המסורת המשפחתית ונשא בגאון את ה'סימנים' – הפיאות שפיארו את ראשו ושיוו לו מראה אצילי, כיהודי תימן מדורות עברו. הוא תמיד התפאר בכך, ולא היה איכפת לו מה יאמרו הבריות.

ישי ז"ל היה מטובי בחורי הישיבה, ואך טבעי היה כי היה מעותר להיבחן בישיבה מן השורה הראשונה בארץ ישראל, כפי שמתאים לבחור במעמדו. אולם לאחר שהתברר לו שבישיבה זו לא מאפשרים לגדל פיאות ארוכות כפי שנשא בגאון עד היום, הוא ביקש להיבחן בישיבה אחרת.

”נכון, זו ישיבה מעולה בשורה הראשונה של עולם הישיבות. אולם באם איני יכול להמשיך ולגדל בה 'סימנים' כדרכי עד היום, הרי שאיני חפץ ללמוד שם. אני אבחן בישיבה אחרת שם אוכל להמשיך במסורת אבותיי מדור דור” אמר ישי בגאון לאלו שניסו בכל זאת לשכנעו שאולי כדאי לוותר על כך, ולו בכדי להיכנס לישיבה זו. אך ישי הודיע חד משמעית כי את מסורת אבותיו לא יעזוב בשום מחיר.

הקב"ה בחר בו להיות בישיבה של מעלה.

שילוב נדיר

בהספד אמר ראש הישיבה הגאון הרב אבנר עמיר שליט"א שיש היה מטובי הבחורים. מסוג הבחורים שכולם רוצים ללמוד עמם בחברותא. אך יותר מכל היה בו שילוב נדיר של תורה ומידות יחדיו משולבות. והחשוב מכל, שום דבר לא היה אחד על חשבון השני.

כשהיה מגיע הביתה, שאל תמיד מה הוא יוכל לעזור. אמו מספרת שהיה זה מתוך שמחה שכזו, לא פחות ממצוות אחרות שקיים בשמחה. הוא היה בחור מוכשר וניצל זאת בכדי להעמיד את הבית על תילו, לתקן מה שצריך.

גם בישיבה היה גומל חסד בצנעה. למשל, סיפר איש התחזוקה בישיבה כי בימי שיש היה מנקה מיוזמתו את דוד המים החמים בישיבה מאבנית. בכדי שהבחורים יוכלו לשתות מים נקיים. איש לא ביקש ממנו לעשות זאת, והוא גם לא ראה לנכון לספר או לעדכן מאן-דהוא על כך. היה מרבה להיטיב, מאיר פנים לגדולים וגם לצעירים ממנו.

בכל יום הוא היה לוקח את התפילין של ראש הישיבה מהישיבה לביתו, וכל זאת מתוך כבוד חכמים, הוא חפץ לעשות שימוש תלמידי חכמים, ולא יותר על כך. יום יום. בשעותיו האחרונות באוטובוס בנסיעה למירון, התקשר ישי לראש הישיבה ואמר לו שלצערו היום הוא שכח לקחת את התפילין ושראש הישיבה ישלח בחור אחר לעשות זאת. זו היה השיחה האחרונה ביניהם.

ותשחק ליום אחרון

ראש הישיבה המשיך וסיפר כי באותו בוקר שלפני האסון ישי התפלל בשמחה מיוחדת. אם בכל יום תפילתו הייתה מתוך שמחת הלב, הרי שבערב ל"ג בעומר היתה לו שמחה נדירה. הוא התפלל בדביקות ובשמחת לב מיוחדת. באותה העת זה לא היה כל-כך מובן, אך עתה במבט לאחור, כנראה שנשמתו חשה כי עוד מעט יעלה למעלה וידבק בשכינה הקדושה, יזכה להיות מבני היכלא דרשב"י, ולכן התפלל בשמחה ובהתרגשות רבה כל-כך.

חבריו שהצטרפו אליו לנסיעה סיפרו שבמהלך כל הנסיעה היה שרוי בשמחה גדולה, שר שירים לכבוד התנא האלוקי וסחף אחריו את כל חבריו ונוסעי האוטובוס. הוא הכניס את כולם לאווירה המיוחדת של ל"ג בעומר, עד שהגיעו למירון.

לדאבונו לב, גם הוא נלקח כקרוב ציבור. ההורים השבורים מן האסון מפעמיים את כל מבקריהם בהיותם סמל של אמונה תמימה בה' וקבלת גזרותיו באהבה.

גיליון מיוחד במלאות השבעה

לעילוי נשמת הבחור שלמה זלמן ב"ר יעקב

לעילוי נשמת הבחור ישי ב"ר ליאור

מתוך

45 הרוגי האסון הנורא במירון

ל"ג בעומר תשפ"א

דניאל איש חמודות

שלמות מדהימה קרנה מכל חזותו של הבחור דניאל (דני) מורים ז"ל שרק ביקש להתעלות, בתורה, ביראת שמים ובמידות טובות * את הדרך למירון עשה בהתרגשות עילאית לקראת הפעם הראשונה בה הוא זוכה להיות בהילולא הקדושה * הפעם הראשונה שהפכה לאחרונה

משה אהרן אויש

בעל הנפש הרכה והשלמה אשר ביקש להגיע לשלימות, הגשים שאפתו והשלים נפשו בעלותו לישיבה של מעלה בעת רצון ובמקום קדוש. כבר אחר הגיעו למצוות ביקש ללמוד תורה דווקא בארה"ק. לקיים כפשוטו את הוראת חז"ל הוי גולה למקום תורה. כי רק כך ניתן להגיע לשלמות. פחות משנה לאחר שעזב את בית הוריו בניו ג'רסי ועלה ללמוד בישיבה בשלעבים, עלה בסערה השמימה לישיבת עולם.

צהלתו בפניו

הבחור דניאל (דוני) מורים ז"ל, נולד לפני קרוב לעשרים שנה, בניו ג'רזי שבארה"ב, כבן בכור להוריו החשובים והמסורים הרב משה שליט"א ולאמו תליט"א. בבקשו להתחנך במעלות התורה ולהגיע למדרגות גבוהות עלה ללמוד לקראת חודש אלול תש"פ כתלמיד שיעור א' במסלול בני חו"ל בקרית חינוך שעלבים.

כבר בימיו הראשונים, כאשר שהה עם חבריו בבידוד שהוקם במיוחד עבור כל חברי הקבוצה, השתדל להשוות אוריה של רוגע ועידוד בקרב כל החברים, ולמרות טבעו השקט הקדים את המדריכים שממונים היו להקל על התלמידים החדשים, שנגזר עליהם להתחיל את ימיהם הראשונים בארץ רחוקים מהעיר ומהקהל. והיה דני החביב ניגש ומספר כמה טוב לו, וכמה יש לו הכל, וכיום לא חסר לו.

גדל במעלות ומידות תרומיות ועדינותו הקרינה על חבריו ומוריו. כבן בכור להוריו הרבה להוכיח לבני המשפחה כבר בקטנותו כי בהתמדה עיקשת ניתן להצליח בכל דבר ללא עזרה ותמיכה. הוריו הכואבים מספרים על אתגרים מיוחדים שלקח על עצמו כי לשבור הטבע ולהגבר על נסיונות וקשיים, לחשל הנפש באמונה וביסחון.

את חודשי זמן החורף עשה בהצלחה בישיבה לנחת רוחם של רבותיו, צוות הישיבה שהחזירו לו את הכבוד והאהבה. עקשן היה להצליח בכל מקצועות התורה, ולא נתן מנוח לעצמו עד הגיעו לשלמות בכל דבר ודבר.

שקדן ומתמיד היה, מראשוני משכמי קום להיכל התורה וממאחרי שבת, להספיק כל רגע וכל דקה להשלים עצמו עוד ועוד במעלות וידעיות התורה. תמיד ניבטו מכל חזותו שמחת החיים ומאור העיניים. ברצונו שאף הוריו ירוו נחת ממנו, וביודעו כמה קשה היה עליהם פרידתם מבנו בכורם מחמד נפשם, השתדל לספר להם תמידים כסדרם כמה טוב לו בישיבה, וכמה נאים חיי התורה המסבב את יומו והם מרחוק ששו ושמחו על יקר מחמד העולה ומתעלה לתפארת.

"...היו בו ענווה, צניעות, שמחה וחסן. כל אחד סביבו הרגיש שהוא החבר הכי טוב שלו. הוא היה כל כך שקט ויחד עם זה כל כך נוכח. הוא היה מתמיד ושקדן בלימוד וגם בחור עדין..."

יש לי לאחיי ואחיותי. הם צריכים לראות שהלימוד בארה"ק שינה אות כולי לגמרי.

כולהו איתנהו בך

בערב ל"ג בעומר נסע למירון כולו מרוגש שזוכה להיות נוכח בפעם הראשונה במעמד הגדול של ההילולא קדישא, ובגזירת הבורא נלקחה נשמה טהורה השמימה.

השמועה הגיעה לישיבה בהלם ובכאב. החברים ממאנים להינחם, על החסרון העז המורגש בישיבה. החיוך והשמחה, העדינות והאצילות שנלקחו מהם בפתאומיות. מסע הלווייתו יצא מישיבת שלעבים, אחר שהוריו ובני משפחתו שיבדלו לחיים ארוכים הגיעו מארה"ב להיפרד מבנם בכורם. בדברי קינה שנשא ראש הישיבה, הרב מיכאל ימר, אמר: "כל כך קשה לדבר עליך בלשון עבר. היה לך עמל התורה, שאיפות ללמוד ולדעת. היה לך עמל התפילה. וגם מידות וטובות. אף פעם לא היית כועס, תמיד עם חיוך על הפנים. סיפרתי להורים שלך בפעם הראשונה שפגשתי אותם שיש לך חן מיוחד, יופי שהוא גם פנימי וגם חיצוני". בדבריו חזק בדברי בטחון ואמונה את חבריו מהישיבה ואת הוריו הדאובים.

הרב אריה וקסמן, מנהל הישיבה, אמר: "היה בו ענווה, צניעות, שמחה וחסן. כל אחד סביבו הרגיש שהוא החבר הכי טוב שלו. הוא היה כל כך שקט ויחד עם זה כל כך נוכח. הוא היה מתמיד ושקדן בלימוד וגם בחור עדין, אינטליגנט ורגיש לסביבה. הקדוש ברוך הוא החזיר את המלאך שלו כאן למטה אליו למעלה בסערה ואנחנו נשארים כאן המומים וכואבים".

הוא נטמן ברוב כבוד ובפרידה כואבת של חבריו תלמידי הישיבה בהר הזיתים בירושלים, מותיר אחריו חלל כבד, הורים מסורים, בני משפחה כואבים וחברים המומים המקבלים עליהם קבלות טובות לעילוי נשמתו של חברם שעזב אותם למנוחות.

חבריו בישיבה מציינים כי דניאל היה בחור משפיע על אחרים ללא כוונה וללא ידיעה. "בחור שקט ועדין היה, לא חיפש מרכז ולא אהב רעש, אך מידותיו האצילות השפיעו בטופח על מנת להטפח על כולם. אמר מעט ועשה הרבה. בטביעת עינו ידע וראה דברים הטעונים תיקון, לא חשב ולא שיתף אלא פעל למעשה בהשקט ובהצנע לכת".

רגיעות נפשו היתה למשל ולקנאה בעיני חבריו. תמיד היה מרוצה. מעולם לא ביקש משהו, ומעולם לא התלונן. הסתפק במועט והודה על המציאות.

רבני הישיבה סיפרו, כי בכינוס שהתקיים בין קבוצת התלמידים בני חו"ל, נשאלו הבחורים מה הם רוצים לרכוש לעצמם בשנה הראשונה של שהותם בישיבה. כל אחד היה אמור להציג ארבעה דברים שמקבלים מהשנה הראשונה. הבחורים השיבו לפי התור. זה בלימוד התורה. זה בדבקות בה'. עבודת ה'. וכן הלאה. בהגיע תורו של הבחור דניאל, קם בעדינות ואמר, אני רוצה לחזור הביתה אחרי השנה הראשונה, אני רוצה להיות בחור אחר לגמרי. אדם שונה ממה שעזבתי את הבית.

כשציטטו את דבריו על הלוח, הצביע דניאל ז"ל ואמר, אבקש להוסיף ולהדגיש: דרך ארץ ומידות טובות. והסביר, כשאגיע הביתה, ההורים לא יידעו מה למדתי, איזה מסכת יש לי בראש. הם יראו את הכיבוד אב ואם שיש לי. הם יראו כמה מידות טובות

תורה ויראת שמים

כשהוא טען בלהט את טענת הסוגיא ודקדוקיה, הוא צעק מנהמת נפשו, היה אפשר לראות שכל תמיהה וכל קושיה, מעיקות לו על נשמתו * מידה מיוחדת שהיתה לו, לבחור יקר הנשמה, היתה מידת ההתבטלות בפני רבנים וצדיקים * כשהוא רקד, דקות לפני שעלתה נשמתו באסון הנורא, הוא שפע שמחה ולא הפסיק לדבר על ה'אורות' הגדולים שהוא מרגיש * וליוסף אמר

יקותיאל יהודה גנזל

מאות מתושבי רמלה ליוו את הבחור יוסף מסטורוב ז"ל למנוחות והוא בן שבע עשרה בלבד. האב, הרב ברוך מסטורוב, הספידו בכי תמרורים וסיפר: "הוא אמר לי שהוא נוסע למירון. שאלתי אותו למה הוא צריך לנסוע לשם. והוא אמר: אבא, אני רוצה להתפלל כל הלילה ואז אחזור לישיבה ללמוד". קולו של האב השכול נשנק, כשסיכם: "אני יודע שעכשיו הוא לומד למעלה. בישיבה של מעלה".

תווי חיים

לפני שבע עשרה וחצי שנים נולד יוסף למשפחת מסטורוב מהעיר רמלה, משפחה המוכרת במיוחדותה הרבה. מילדות היתה לו תשוקה לתורה ולקדושה וניכר עליו שהוא ניחן ממרומים בנשמה גבוהה.

בהגיעו לגיל הבחורות, הוא נשלח על ידי הוריו ללמוד בישיבת 'חברון' בעיר אלעד, הישיבה לצעירים בה עשה חיל משך שלוש שנים. בשנה האחרונה הוא עלה לישיבה גדולה, אל ישיבת 'רינה של תורה' הנודעת בכרמיאל. שם עשה חיל בלימודו כשהוא משלב עם התמדתו גם עשרה קבין של יראת שמים וכבוד הזולת, כפי שכל מכיריו מעידים בדמע.

חי את הסוגיא

שוחחנו עם חבריו לספסל הלימודים ושמענו מהם על בחור שכל כולו שקוע בלימוד הסוגיות מתוך עיון בלתי מצוי.

החברותא שלו מספר לנו על כך שהוא מעולם לא הסכים להתחיל ללמוד לפני שאמרנו ביחד את נוסח ה'יהי רצון' שקודם הלימוד. נוסח שאצל רוב האנשים הוא חלק מהכריכה הפנימית של הגמרא, ותו לא. אבל לא כך אצל יוסף. אצל יוסף היקר היה הלימוד דבר חי וקדוש, הוא הרגיש קדושה בכל שורה שספג לנשמתו. הוא לא היה מסוגל לגשת ללמוד בלי ההכנה הרוחנית הזו.

וכשהוא למד, הוא 'חי' את הלימוד בצורה שעוררה השתאות אף אצל רבני הישיבה. כל סוגיא וכל סברא, זרמו בעורקיו. כשהוא טען בלהט את טענת הסוגיא ודקדוקיה, הוא צעק מנהמת נפשו, היה אפשר לראות שכל תמיהה וכל קושיה, מעיקות לו על נשמתו. הציק לו כל אי בהירות, הוא חתר אל ההבנה השלימה והעמוקה ביותר. אם קרה והוא לא הצליח להבין מספיק את כל סברות מפרשי התלמוד, הוא פשוט לא היה רגוע ובקושי היה מסוגל ללכת לאכול כשדבר תלמוד עוד לא היה ברור אצלו דיו.

מאיר פנים

"יוסף היה מאיר פנים לכל אחד. מעולם לא ראינו אותו עצוב או מדוכדך", סופדים בני משפחתו. "מעולם לא ראינו אותו יושב עם עצמו בחדרו. הוא תמיד היה עסוק בלעזור ולסייע ולשוחח ולהאיר פנים ולעשות לכולם טוב על הלב" בוכים חבריו.

החברים מספרים על אחד מלילות החורף האחרון, יוסף הרגיש תשוקה גדולה ונסע למירון, הסמוכה יחסית לכרמיאל, העיר בה למד. הוא ישב ללמוד לילה שלם בצילו של התנא האלוקי. בחור שלא למד בישיבה נקלע באותו לילה בישיבה והוא ביקש את רשותו של יוסף לישון מעט על מיטתו הפנויה, כשהוא מבקש ממנו בכל לשון שכשהוא חוזר, לפנות בוקר, שיעיר אותו והוא יפנה לו את המיטה. לאחר שעות של לימוד ביגיעה מופלגת, שב יוסף ממירון לכרמיאל, נכנס לחדרו וראה שהבחור עדיין ישן. הוא לא חשב לרגע להעיר אותו, חלילה, אלא מיהר אל היכל הלימוד לעוד שעות של יגיעה בתורה, למרות שהיה מותש מאד.

מידה מיוחדת נוספת שהיתה לו, ליוסף, הבחור יקר הנשמה, היתה מידת ההתבטלות בפני רבנים וצדיקים. הוא ביטל את עצמו והרכין את כל מהותו מול כל צדיק ורב, מול כל אמרה שנשמעה מבית הדשן של צדיקי הדורות. מספיק היה לו לשמוע שאחד מגדולי ישראל אומר משהו, כדי להתבטל אל הדברים לגמרי. הוא גם למד את תורתם של

כל גדולי הדור ובין חפציו מצאו חבריו את ספר ה'תניא' קדישא בו הגה כחלק מעבודת ההתעלות.

"אי אפשר לחשוב שהוא כבר לא איתנו. שלא נראה שוב את הלימוד שלו, את הדביקות שלו. אנחנו לא מסוגלים להיפרד מהחיוך הלבבי שלו, מהמלה הטובה שהוא ידע תמיד לשלוף. רק שבעה חודשים הוא לומד אצלנו בישיבה 'רינה של תורה' וכל הישיבה, מקטן ועד גדול ממש, לא מסוגלים להשלים עם לכתו, ותדמע עין כל".

יצאה נשמתו בטהרה

ביום האחרון לחייו, שעות לפני שיצא למירון, הוא ניגש אל האחראי על המקווה בישיבה וביקש ממנו מפתח. כבחור ליטאי, הטבילה במקווה לא היתה חלק משגרת יומו, אבל הפעם הוא הרגיש שהוא חייב להיטהר לפני שהוא עולה להסתופף בצילו של בר יוחאי קודש הקודשים. באותו היום הוא שוחח עם החברותא בעיניים בורקות ואמר לו: "הדבר הכי חשוב זה להתחזק במצוות 'ואהבת לרעך כמוך' - מילים שחבריו משמרים אותן כצוואתו האחרונה.

כשהגיע למירון, הוא שוב תר אחר מקווה טהרה, בהסבירו שהמקווה בישיבה אינה כשרה הלכתית, כי היא מלאה ב'מים שאובים'. הוא חיפש מקווה מהודר ומיהר לטבול שוב לפני שטיפס אל ההר.

ואז הגיעו הרגעים הגדולים, רגעי השמחה. הוא התעקש להתפלל תפילת ערבית לפני שנכנס אל ההדלקה הגדולה והריקודים.

וכשהוא רקד, דקות לפני שעלתה נשמתו באסון הנורא, הוא שפע שמחה ולא הפסיק לדבר על ה'אורות' הגדולים שהוא מרגיש. סובביו מספרים על אור מיוחד שבקע ממנו וראו בחוש שהוא נמצא במקום אחר לגמרי. גבוה מכל חבריו וסובביו.

שעה קלה לאחר מכן, הוא כבר לא היה איתנו בזה העולם. ואיננו, כי לקח אותו האלוקים.

גיליון מיוחד במלאות השבעה

לעילוי נשמת הבחור דניאל ב"ר משה

לעילוי נשמת הבחור יוסף ב"ר ברוך

מתוך

45 הדוג' האסון הנורא במירון

ל"ג בעומר תשפ"א

הקבלות האישיות

הפנקס שהתגלה לאחר פטירתו, בו קיבל על עצמו קבלות טובות * בגיל צעיר ממש הוא כבר קיבל על עצמו להתמקד ב"שיויתי ה' לנגדי תמיד" * בפתק שמצאו החברים בין בגדיו של יעקב אלחנן ז"ל, נכתבה תפילה אותה הוא חיבר בעצמו, ככל הנראה כדי להתפלל על כך מידי יום ביומו * בתפילתו הוא מבקש: "וזכנו לא לדבר כי אם דבר הצריך לגופנו ולנפשנו, ויהיו כל מעשינו ודיבורינו ומחשבותינו לשם שמים, ותן בלבנו שנראה כל אחד מעלת חברנו ולא חסרונותיו" * ויבא יעקב שלם

חיים לוריא

צער ויגון אופפים את כל חבריו של הבחור יעקב אלחנן סטרקובסקי ז"ל, שלמד בישיבת באר ישראל באלעד, עיר מגוריו.

חיייו לא היו פשוטים, ולמרות מסכת חיים לא פשוטה, הוא ידע להתגבר ולצעוד קדימה. בגבורה ובעוז, כדי להמשיך את חיייו הרוחניים.

שוייתי ה' לנגדי תמיד

לאחר פטירתו, התגלה פנקסו בו קיבל על עצמו קבלות טובות, והדברים מחייבים כל אחד. בגיל צעיר ממש הוא כבר קיבל על עצמו להתמקד ב"שיויתי ה' לנגדי תמיד". בפתק שמצאו החברים בין בגדיו של יעקב אלחנן ז"ל, נכתבה התפילה הבאה, אותה הוא חיבר בעצמו, ככל הנראה כדי להתפלל על כך מידי יום ביומו.

תחת הכותרת 'להינצל מלשון הרע', הוא כתב והתחנן על נפשו הרוחנית "ריבונו של עולם, יהי רצון מלפניך א-ל רחום וחנון, שתזכני היום ובכל יום לשמור את עצמי ואת בני ביתי ואת כל הנלווים אלי מלספר ולשמוע ולקרוא לשון הרע ורכילות".

בפנקסו רשם יעקב ז"ל רשימת מטלות רוחנית, שבחור ישיבה צריך לדעת בשנות בחרותו, והוא אכן, כך מעידים מכריו מהישיבה, עבד לפי רשימה זו, עולה ומתעלה. עוד בתפילה שכתב, "וניזהר מדבר דברי שקר וחנופה, ליצנות, אונאת דברים, הלבנת פנים, מחלוקת, גאווה, כעס וכל דיבורים אסורים, וזכנו לא לדבר כי אם דבר הצריך לגופנו ולנפשנו, ויהיו כל מעשינו ודיבורינו ומחשבותינו לשם שמים, ותן בליבנו שנראה כל אחד מעלת חברנו ולא חסרונותיו". "למרות כל מסכת היסורים שעבר, בנה את עולמו כבן עליה נפלא, והנה בשעה שחבריו לכתה באים בקשרי אירוסין בזה אחר זה, ירד דודי לגנו וקטף שושנים. האם מישוהו יכול להכיל כאב ואובדן שכזה?" תוהה אחד מרבותיו בישיבה.

צורת היהודי

בדף אחר בפנקס הוא כותב את ההספק היומי שהוא רוצה. "צורת היהודי ללמוד בכל יום", הוא כותב למעלה. ובהמשך הוא מפרט, חצי שעה או שעה משנה ברורה, "עדיף עם חברותא", הוא מציין. תורה עם רש"י ורמב"ן, מסכת אבות. והוא לא שוכח גם מוסר, בספר מסילת ישרים.

"...ריבונו של עולם, יהי רצון מלפניך א-ל רחום וחנון, שתזכני היום ובכל יום לשמור את עצמי ואת בני ביתי ואת כל הנלווים אלי מלספר ולשמוע ולקרוא לשון הרע ורכילות..."

ההלוויה, כשהגיעו גם הסיפורים ששמענו מחבריו, הבנו את מי גידלנו בבית. למה זכינו ואת מי איבדנו.

הוא גם תיאר את הרגעים המפחידים שעברו בליל ל"ג בעומר, ואת מה שקדם לאירוע. "הוא התקשר אליי ביום חמישי בשעה 21:30 ואמר לי 'אבא אני נוסע למירון, אני על האוטובוס והוא מתעכב'. שאלתי אותו 'אתה בטוח שפתחו את מירון לכולם? עכשיו נגמרה הקורונה, איך זה יכול להיות?'. הוא ענה לי 'פתחו לכולם, הכול בסדר. אל תדאג'. אמרתי 'בסדר'. אני מכיר את יעקב, הוא היה כבר בהמון אירועים כאלה. אמרתי לו להתפלל עליי".

רק בבוקר, שמעה המשפחה על האסון שקרה, אך לא חשבו כי בנם קשור לכך. רק כשהבינו כי הוא לא יצר קשר ולא עונה לטלפונים, הם התחילו לחפש אותו. "התקשרנו למוקדים שפרסמו כדי למצוא אותו. דיברתי עם כל החברים שראו אותו שם והם הרגיעו אותי. הם אמרו לי 'יעקב? הוא בחור גדול, מי יכול לדחוף אותו? ראינו אותו, הוא בכלל לא היה ליד המקום הזה'. הגעתי גם למתנדב זק"א שמכיר אותו, והוא אמר לי שהוא ראה את רוב ההרוגים ושיעקב לא היה ביניהם. קיבלנו רק מידע חיובי שעודד אותנו.

"השעות עברו, כמעט עד הצהריים", המשיך האב, "הטלפון שלו לא היה זמין. חיפשו אותו גם ביערות ולא מצאו. כמובן שהייתה לנו את האפשרות להגיע לאבו כביר, אם כי לא קראו לנו ולא רציתי להגיע לשם. כשאמרו שנשארו מעט נעדרים, וסביר להניח שהם גם הרוגים, הלב שלי קפץ. אז נסענו לאבו כביר, אני והדודים שלו".

קודם לכן הוא קובע לעצמו "יתגבר כארי לעבודת בורא, שיהיה הוא מעורר את השחר". ופה הוא מוסיף, "עיקר הגבורה זה כנגד היצר הרע. גם את שעת הקימה הוא מזכיר לעצמו, את מאמר השל"ה, "שיש עניין לחבר יום ולילה בתורה ובתפילה". ולאחר מכן הוא הוסיף "הן בבוקר והן בערב".

חבריו מתכנסים בחדרו, שבורים וכואבים, ומנסים להתנחם מהצער הנורא שאופף אותם. "מי ימלא את החסר, מי את השקט ינסר? נבין שכלום אנחנו לא מבינים", הם אומרים ומצדיקים את הדין. "משמים כך נגזר שהוא לא יחזור".

הרגעים המפחידים

אביו של יעקב, בועז יבדל לחיים, עוד לא מעכל את אשר קרהו. הוא תיאר לכלי התקשורת כי יעקב "היה בחור ישיבה, למד כאן בעיר בישיבת באר ישראל וקודם במקומות נוספים. ההילולא במירון וקברי צדיקים היו התחביב שלו. זכינו לארח אותו פה כמעט 21 שנים. הוא היה בני הבכור, רוחני מאוד. אחרי

ידיד ייה

דמותו הקורנת של ידידיה היה לה שם טוב משמן טוב * ידוע היה במידותיו הנאצלות, ביראת שמיים המופלגת שלו, בהידבקות ברבנים והיה אהוב על כל סובביו * הרב אריה שטרן, רב העיר ירושלים ודודו של ידידיה, ספד לו: "לא סתם קוראים לבן אדם בשמו. קראו לך ידידיה כי אתה ידיד של השם" * ידיד כל בית

ישראל

מאיר ברגר

שכונת קריית משה בירושלים התעטפה באבל ויגון לשמע האסון המחריד שפקד את מבואותיה כשהתברר כי הבחור ידידיה פוגל ז"ל, תושב בשכונה, נמנה על הרוגי מירון הקדושים שעלו בסערה השמימיה באסון על ההר בל"ג בעומר. בן 22 בלבד היה בפטירתו.

עשה חיל בתורה

המנוח התחנך בישיבה ברמת גן בראשות הרב יהושע שפירא, ולאורך שנות בחורו התמיד בתורתו ועשה חיל. הוא היה ידוע במידותיו הנאצלות, ביראת שמיים המופלגת שלו, בהידבקות ברבנים והיה אהוב על כל סובביו.

עם היוודע דבר האסון והשמועות הקשות החלו להתפשט פרסמה הישיבה הודעה אבל רשמית שהכתה בהלם את בחורי הישיבה.

"אחרי שעות שכולנו כאיש אחד בלב אחד עמדנו דרוכים לדרוש את שלום חברנו אנו נאלצים להודיע בכאב עמוק על פטירתו של אהובנו ידידיה פוגל ז"ל", נמסר בהודעת הישיבה ביום שישי.

לאחר מכן הזמין הרב שפירא את כל תלמידי הישיבה שמרגישים בכך צורך לשבות עימו את השבת בישיבה "מתוך דיבוק חברים", כלשונו.

ביום ראשון התקיימה הלווייתו בהר המנוחות בהשתתפות למעלה מ-1000 מלווים שבאו לחלוק לקדוש כבוד אחרון.

ידיד ה'

הרב אריה שטרן, רב העיר ירושלים ודודו של ידידיה, ספד לו ואמר: "כשמעתי את הבשורה הקשה, אמרתי שלא סתם קוראים לבן אדם בשמו. קראו לך ידידיה כי אתה ידיד של השם".

בדברי ההספד שרטט קווים לאישיותו הנאצלת של המנוח. "מי שמכיר את ידידיה יודע שכל ראשו ומחשבותיו קשורים בדברים של בית הקדושה. שם הוא גם היה ביום חמישי בלילה, במירון. למרות המשברים הקשים שעבר בשנים קודמות עם אמו עליה השלום, הוא התגבר והתחזק. היה בתקופה טובה של לימוד תורה והוא יוצא מהעולם בקדושה ובטהרה כשכולו מלא בתורה".

"אין לנו את הכוח, היכולת והכישרון להסביר את הדברים. כולנו צריכים להרגיש כאילו שאנחנו עוברים את הדברים הנוראיים האלה, כל אחד מאיתנו. ידיד -י-ה, תהיה בעזרת השם מליץ יושר לאביך היקר ולכל משפחתך".

ראש הישיבה הרב יהושע שפירא ספד לו בדמעות. "היית אש להבת שלהבת בחיך. היית אש להבה בחיך ועלית בסערה השמימיה. היית מבקש כמו להבה, מחפש מרבי שמעון בר יוחאי, כדי הוא רבי שמעון, בזכות התנא האלוקי, תבקש מפמליה של מעלה, שהקב"ה ירחם עלינו, ישים לצרותינו, ומחה ה' דמעה מעל כפנים".

הרב שפירא מירר בבכי והוסיף, "עלית בסערה לשמיים עם עוד 44 מבקשי ה' ואין מי מאיתנו שיוודע על מה אותם מ"ה צדיקים נלקחו. אנחנו מתפללים שהאש שלכם ושלך ידידיה תאיר לנו, תחמם את הלבבות, תהפוך עולמות. תבקש מרבי שמעון בר יוחאי, כדי הוא רבי שמעון, בזכות התנא האלוקי, תבקש מפמליה של מעלה, שהקב"ה ירחם עלינו, ישים לצרותינו, ומחה ה' דמעה מעל כפנים".

טהור ותמים

אחיו של ידידיה, הרב צבי יהודה דרור, סיפר על הדמות המיוחדת שאבדה למשפחה: "היית צדיק וזך, טהור ותמים. חתרת אחר אמת לטהרה. לומד תורה באהבה, למדת חסידות בעמקות. אתה גדלת בתורה, במידות, בתפילה. היית ירא שמיים אמיתי, עובד ה'. כל מי שכאן זכה לראות אותך, כמה אש של עבודת ה' בערה בך.

"היית אח מיוחד, בן כל כך מיוחד ואהוב לאבא ואמא. אנחנו גדלנו והתבגרנו מתוך מאבק וויכוח, אתה בשלום ואהבה, בתמימות וביושר עלית למעלה. היית תלמיד דבק ברבניך בישיבות, ודבק בצדיקים, הלכת לאדמו"ר מאמשינוב, לאדמו"ר מפייטסבורג".

"עלה למרומים, התפלל לריבוננו שלך עולם, ריבוננו של עולם אנחנו רוצים עוד את ידידיה, אנחנו רוצים את הידידות שלו. את האהבה, תן לנו עוד מהמתיקות שלו, לא מפני שאנחנו ראוים אלא מפני שאחרי שטעמנו את המתיקות הזו אנחנו לא יכולים בלעדיו. תן לנו את ידידיה לא רק לנו, תן את הידידות הזו לעם ישראל שכל כך זקוק לידידות, לאהבה, ואושר. תן לנו עוד ידידיה לעולם כולו, אהבת השם, תפילות מלאות חיות, תן לנו לראות עוד את הגאורל אתו היה לובש, שיאזור את מותנינו לטהרה וקדושה כמו שידדיה היה מקפיד.

"ריבוננו של עולם תן לנו מזור המבט לחיפוש האור והאמת, להרוות את היובש שממלא את העולם, מהחיוניות של גן עדן, מידידיה שגם כאן למטה היה איש של גן עדן והלך עם לב מלא שמיים, הלך על האדמה וליבו בשמיים. הסתלקותו של ידידיה שאהוב כל כך על כולנו, שמילא את הלבבות של כולנו כל כך הרבה בטהרה, ההסתלקות הותירה בנו חור ענק, אנא מלך מלכי המלכים, תן לנו ידידיה בליבנו".

נעמת לי מאד

אחיו הרב פתחיה פוגל ספד אחרי בקול בוכים ואף הוא קשר כתרים לעבודת ה' של אחיו המנוח. "איך היתה נראית התפילה שלך, כולה בהשתתפות הנפש. איזה נחת רוח עשית לפניו יתברך, כל כולך היתה נחת רוח צרופה. היית חיל אולי מפקד בלגינו של מלך, אבד חסיד מן הארץ.

"היה לך לב יהודי חם. ידידיל'ה, אני לא יודע כמה שעות של שיחה העברנו, אני לא חושב שהיה שם רגע אחד שלא היתה שם שאיפה ותשוקה לאלוקות, לעבודת הבורא, תן לנו עוד מידידיה. תן לעם ישראל עוד מהידידות שלו. תן לנו את ידידיה בליבנו".

בדבריו סיפר על השהיה המשותפת שלהם במירון דקות לפני האסון הנורא. "היית איתך שם באותם רגעים אבל לא ידעתי שאתה שם. ביחד עם רבבות עמך ישראל אמרנו 'שמע ישראל' במעמד ההדלקה, כיוונו למלכות שמיים.

"אתה עולה למעלה למרומים, שם אין צמצום, אין הסתרות, אתה עולה למעלה להיכלו של ה' בעל שם טוב, צר לי עליך אחי היקר, נעמת לי מאד. יהי רצון שכל אחד יקח מזה משהו, תבקש מה' שכבר ירחם עלינו, תתפלל ותעביר בעדינו ומחה ה' דמעה מעל פנים".

הרב בן ציון אלגאזי, ראש הישיבה ברמת גן, ספד גם הוא לתלמידו. "הוא היה פלא פלאים. כולו אהבה ושמחה, מחויב. אנחנו לא מצליחים להשיג בכוחות הדלים שלנו את הדבר הנורא הזה שבחור רק רצה דבקות וקדושה. ראיתי אותו, באיזה דבקות הוא עשה הכנות למירון. הסתלקותו היא בלתי נתפסת לחלוטין".

גיליון מיוחד במלאות השבעה

לעילוי נשמת הבחור יעקב אלחנן ב"ר בועז

לעילוי נשמת הבחור ידידיה ב"רישעיהו

מתוך

45 הרוגי האסון הנורא במירון

ל"ג בעומר תשפ"א

יוסף איננו

למרות היותו יתום מאב מגיל צעיר ביותר, ניכר היה עליו כי מתאמץ הוא ועמל לעצב את קומתו הרוחנית בכוחות עצמו * הצליח להגיע לדרגות גבוהות של תורה ויראת שמים כפי שכל חבריו העידו * לפני תקופה לא ארוכה עלה לארץ הקודש, לספוג את אוירת קדושתה ולהחכים מתורת ארץ ישראל * אנה הלך יוסף

זאב אייזנשטיין

אבל כבד נפל על ישיבת מיר המעטירה בעיה"ק ירושלים בהיוודע כי כמה מבחירי הישיבה נספו אף הם בעיצומה של הילולא דרשב"י.

במסע הלוויה רוויית יגון ליוו אלפים מתלמידי הישיבה את חברים האהוב והבלתי נשכח, הבחור יוסף יצחק אייזיק קאהן ז"ל מקליוולאנד, מהרוגי האסון הנורא והמזועזע במירון.

גולה למקום תורה

הבחור שכונה בשם חיבה יוסי ז"ל נולד בקליוולאנד בשנת תשנ"ט, להוריו הרה"ג ר' מנחם מנדל קאהן ז"ל, שנלב"ע בארה"ב בתאונת דרכים מחרידה לפני 15 שנה, ולאמו החשובה המחנכת מרת חיה גיטל תליט"א, מנהלת ביה"ס לבנות 'בנה' בקליוולאנד, בתו של יבדלחט"א הנגיד החשוב ר' דוד אריה פרידמן שליט"א ראש קהל אוגוואר בברוקלין.

אביו של יוסף יצחק, ר' מנחם מנדל ז"ל, היה תלמיד חכם מופלג שהתנהג בחסידות, הוא המשיך גם לאחר נישואיו לחבוש את ספסלי ביהמ"ד בכולל האברכים דישיבת טעלז בקליוולאנד, ונודע בגדלותו בתורה ויראת שמים. היה בנו של הרה"ח ר' יוסף יצחק אייזיק קאהן ז"ל מלוס אנג'לס, מחשובי תומכי מוסדות סאטמר, ונכדו של הרה"ח ר' משה פיקסלר ז"ל מחשובי חסידי ויזניץ באנטווערפן.

הכל הפליאו את אישיותו המיוחדת של יוסי ז"ל שלמרות היותו יתום מאב מגיל צעיר ביותר, ניכר היה עליו כי מתאמץ הוא ועמל לעצב את קומתו הרוחנית בכוחות עצמו, ואכן הצליח להגיע לדרגות גבוהות של תורה ויראת שמים כפי שכל חבריו העידו.

תחילה החל יוסי ז"ל את חוק לימודיו בישיבה בקליוולאנד, ולאחר מכן גלה למקום תורה לישיבות בלייקווד ובמונסי, שם בלט בהתמדתו בתורה וביר"ש, ובמידותיו הנאצלות. לפני תקופה לא ארוכה עלה לארץ הקודש, לספוג את אוירת קדושתה ולהחכים מתורת ארץ ישראל. הוא נכנס ללמוד בישיבת מיר בירושלים, כשהוא ממשיך להעפיל בקנייני התורה בהתמדה.

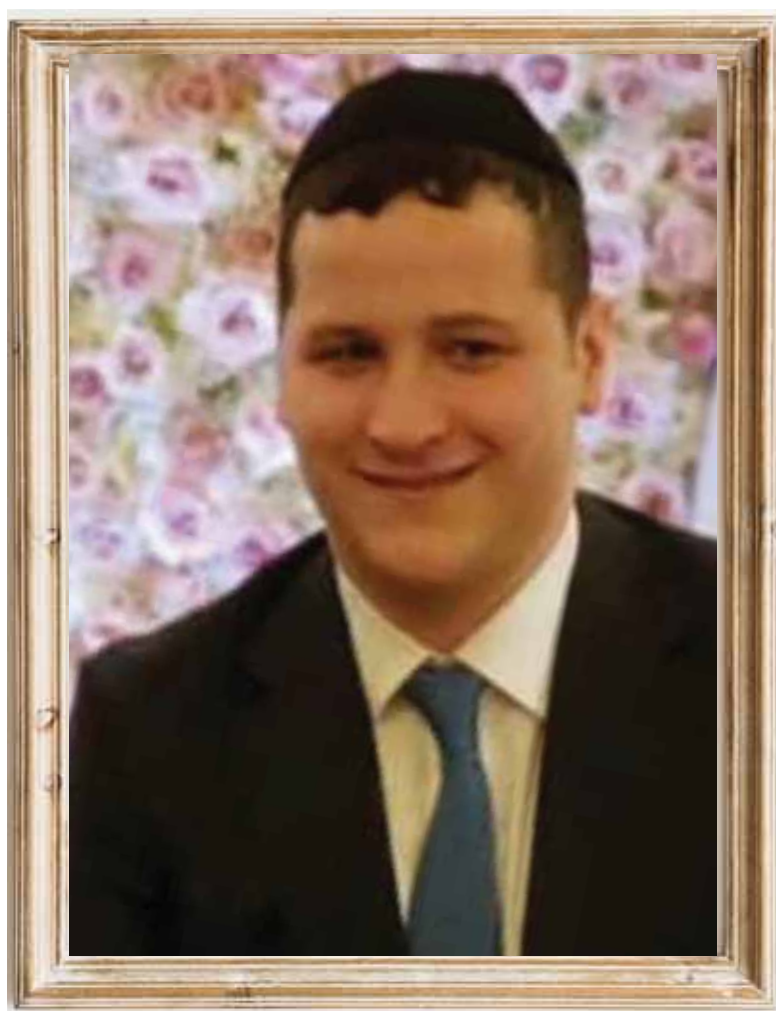
טוב לשמים וטוב לבריות

כאן בישיבת מיר, בלטה דמותו כבחור רציני ושוקד בתורה, כאשר במקביל הוא נחמד מאוד לבריות. אהוב על המקום ואהוב על הבריות. היה אהוב מאוד על חבריו שתמיד ביקשו את קרבתו, במאור פנים התייחס לכל אחד ואף קירב כל אחד וכל מי שחש שצריך לחזקו ולעודדו היה הוא הכתובת להנעים עליו את החיים

"...למרות היותו יתום מאב מגיל צעיר ביותר, ניכר היה עליו כי מתאמץ הוא ועמל לעצב את קומתו הרוחנית בכוחות עצמו, ואכן הצליח להגיע לדרגות גבוהות של תורה ויראת שמים כפי שכל חבריו העידו..."

אחת לפני האחרונה. זאת עקב קשיים בזיהוי, כאשר אך ורק שעות בודדות לפני כניסת השבת זוהה בבירור. רק לאחר הזיהוי הועברה בשורת האויב לבני משפחתו הדואגים בקליוולנד. משכך נדחתה הטיסה ונזקקו להמתין זמן רב לאחר צאת השבת עד שהצליחו להגיע לארץ הקודש להשתתף בהלוויית יקירם. שבורים ורצוצים יצאו בני המשפחה במוצאי שבת מארה"ב לארץ, כדי להשתתף במסע ההלוויה.

ואכן לאחר שאמו היקרה תבדלח"ט הגיעה מארה"ב ועוד בני משפחה הגיעו מאנגליה, נערכה ההלוויה באווירת נכאים של אבל גדול ומספד.

בנועם אמריו ובלבבו שופע השמחה ואהבת הבריות. הלם וזעזעו אפפו את בני המשפחה שבארה"ב כאשר קיבלו את הבשורה הנוראה כי בנם האהוב נמנה בין הרוגי האסון המזועזע במירון.

היה זה לאחר שעות רבות של חרדה ודאגה, שכן הוא לא נמצא תחילה ברשימת הנעדרים. התברר גם כי בשעות ספורות טרם האסון השתתף יוסי ז"ל יחד עם חברו היקר דובי שטיינמץ ז"ל, גם הוא מהנספים, בסעודת ל"ג בעומר בכפר מירון, בהשתתפות המשפיע יבדלח"ט הרב מנחם ביטון שליט"א, שם שרו יחד עם חברים מהישיבה ניגוני קודש בהשתפכות הנפש, והיתה זו ההכנה לקראת מסעם האחרון לישיבה של מעלה, להתקטר עם ריבונו של עולם.

כאמור, זכה למסע הלוויה של כבוד התורה. כאשר רבני וגאוני ישיבת מיר יצאו להספידו בכבוד הראוי לו. המוני תלמידי ישיבת מיר, בראשות ראשי ורבני הישיבה, השתתפו בהלווייתו הכואבת שיצאה מישיבת מיר בירושלים וחלקו לו את כבודו האחרון. היתה זו אחת ההלוויות האחרונות של הרוגי אסון מירון.

מיד לגן עדן

דברי מספד נרגשים ומרטיטים נשאו ראשי הישיבה. זעקתו המרטיטה של ראש הישיבה מרן הגאון רבי יצחק אזרחי נשאה למרחקים בחוצות ירושלים, בצעקו בדמעות שלישי:

"הגמרא אומרת אגרא דבי טמיא שתיקותא – עיקר הנחמה שאפשר לנחם את האבל זה לשתוק איתו ביחד, אך בכל זאת – שכרו של יוסף ז"ל שנפגש עם מלאך המוות הוא, שיזכה ללכת ישר לגן עדן."

לאחר תום ההספדים בישיבת מיר, המשיך מסע ההלוויה לבני ברק, שם השתתף מרן אדמו"ר מויזניץ שליט"א. ניכרו עליו האותות של גודל צערן על האבדה הגדולה של הבחור היקר, נשמה זכה וטהורה, נצר למשפחת חסידי ויזניץ משנים עברו.

בתום ההלוויה נטמן בבית החיים ויזניץ בבני ברק, סמוך לצינן זקנו הרה"ח ר' משה פיקסלר ז"ל, בזעקות שבר של בני משפחתו הדואבים, חבריו וידידיו הקרובים, אשר חשו כי חור גדול נפער בליבם ובעולמם לאחר האסון הקשה. יהיה למליץ יושר עבור משפחתו היקרה וכל מכיריו.

מהמיוחדים שבחבורה

בני המשפחה והחברים ההמומים ומזועזעים, מתקשים להשלים עם לכתו של הנער האצילי והחייכן, שהשרה נעימות ושמחה סביבותיו בכל עת, וכולם היו משוכנעים שעדיו לגדולות * נער שאהבת התורה פיעמה בליבו הצעיר בכל עוז, וחלומותיו ושאיפותיו היו לגדול בתורה וביראת שמים ובמידות

שלמה גרין

הבחור אלעזר קולטאי בן ה-13 היה ילד 'מתוק ושמח', כפי שמגדירים אותו מכריו וחברי המשפחה. ילדי כיתתו שבאו ללוותו בדרכו האחרונה במוצאי השבת בירושלים, ביכו מרה את לכתו של אחד המיוחדים שבחבורה, נער שאהבת התורה פיעמה בליבו הצעיר בכל עוז, וחלומותיו ושאיפותיו היו לגדול בתורה וביראת שמים ובמידות.

עדי לגדולות

עין לא נותרה יבשה בעת ההלוויה, כאשר המחנך של אלעזר ז"ל הציב בסמוך למיטת הנפטר הצעיר את הקלסרים עבי הכרס ובהם חידושי התורה והמפרשים שכתב, וביקש ממנו בקול בוכים שיקח איתו את חידושי

תורתו לשיבה של מעלה, אליה עלה ונתעלה בעת שבא לעלות ולהיראות בציון התנא הקדוש רשב"י ביום ההילולא. בני המשפחה והחברים ההמומים ומזועזעים, התקשו להשלים עם לכתו של הנער האצילי והחייכן, שהשרה נעימות ושמחה סביבותיו בכל עת, וכולם היו משוכנעים שעדיו לגדולות.

בקרב קרובי ומכרי המשפחה, נרשמה השבוע התעוררות גדולה כאשר אמו של אלעזר, הרבנית קולטאי שתחי', פרסמה תיאור מרטיט, שממנו נביא כאן בתרגום חופשי לעברית, על מה שהתרחש כביכול בישיבה של מעלה עת עלו ונתעלו הנשמות הקדושות של הרוגי מירון.

"בגן עדן אש גדולה בוערת. צדיקים אוזחים בידיהם, ורקדים, 'אמר רבי עקיבא.. ולפתע, רבי שמעון בר יוחאי עוזב את המעגל. בכניסה לגן עדן סערה. נשמות מתחילות להיכנס פנימה... בחור ישיבה מירושלים; אברך נעים זמירות ממונסי; חתן; שני אחים צעירים; ועוד שני אחים.. האש מתעממת, השיר גווע. רבי שמעון ממהר לגשת אל הנשמות שהגיעו זה עתה. הם נראים נסערים, מבולבלים, אבל נהרת אור שפוכה על פניהם.

"בואו איתי", אומר רבי שמעון. הם הולכים אחריו, מביטים מטה, מטה, מעבר

לאובך והעננים הם רואים שם למטה קהל עצום, תקוע על פסגת הר מדממת. והם יודעים, כל אחד מהם; הם הגשימו את מטרותיהם. הם מרגישים קלילים, שלמים, מכאן הם יכולים לראות שהשלימו את התפקידים האישיים שלהם.

הריקוד למעלה

"לאט לאט, האש מתגלה שוב. הם שוב לוקחים ידיים, החפץ חיים, ורבי לוי יצחק מברדיטשוב, ואברהם אבינו, ודוד המלך, ואברהם דניאל אמבון, ומשה ברגמן, ויונתן חברוני, וידידיה חיות, ואליהו כהן ויוסי כהן ושמחה בונים דיסקינד וחתן דורון ומשה מרדכי ויוסף דוד אלחדד, ויהושע ומשה נתן אנגלרד, ומרדכי יואל פעקטא, וידידיה אשר פוגל ואלעזר גפנר ושרגי גשטטנר ודניאל מוריס ואליעזר מרדכי גולדברג ויוסף

גרינבאום ואליעזר צבי יוסף ונחמן קירשבוים ושמואל צבי קלגסבלד ומנחם קנובלוביץ ואליעזר יצחק קולטאי ודוד קראוזה ושלמה זלמן ליבוביץ ויוסף יהודה לוי וישי מעולם ומשה לוי ויוסף מסטורוב ושמעון מטלון וחיים רוק ויהודה לייב רובין וחיים עוזר מוכר ומשה בן שלום ואלקנה שילה וחנוך סולוד ודב שטיינמן ויעקב אלחנן סטרקובסקי ויוסף עמרם טאובר ואריאל צדיק ומשה צרפתי ומנחם אשר זקבך... "כולם רוקדים יחד.

"אור, אחדות, שמחה.

"ואפילו כשהם רוקדים, אפילו כאן כשהנשמה שלהם בעולמות הגבוהים ביותר, הם רואים את כל אלה שאינם מבינים. אלו שכואבים, שנבוכים, שלא יודעים מדוע ומה.. הם שרים 'אמר רבי עקיבא', ואז עם עוצרים. ואת השיר עתיק היומין מחליפות מילים אחרות: "חמול על עמך, רחם על נחלתך, חוסה נא כרוב רחמיך"...

"לנו טוב ושמח ואור, אבל רחם על ילדיך שנותרו שם, למטה... חננו ועננו"...

גיליון מיוחד במלאות השבעה

לעילוי נשמת הבחור יוסף ב"ר מנחם מנדל

לעילוי נשמת הבחור אלעזר ב"ר ראובן

מתוך

45 הרוגי האסון הנורא במירון

ל"ג בעומר תשפ"א

נחל נובע

"איך מתקרבים להשי"ת" - זאת היתה השיחה שלו. על זה הוא דיבר עם החברים הקרובים והרחוקים, כל עיסוקו היה ברוחניות, בחסד, בנתינה, באהבת הבורא יתברך ובאהבת התורה הקדושה * בערב שבת קודש אחר חצות היום, בחיפזון ובלבבות קרועים, צעדו אחר מיטתו * יעלת חן

"...לא היה לו דבר בעולם הזה מלבד ד' אמות של עבודת ה' ויראת שמים... מה ששמעו ממנו יום ביומו זה דיבורים של תורה ואמונה, ו"איך מתקרבים להשי"ת..."

ללקוט שושנים

למגינת כל לב, נקטף הפרח המיוחד הזה מערוגתו, דודי ירד לגנו ללקוט שושנים, והוא בחר את השושנים היפות והנוצצות ביותר, אלו שעלו ופרחו, התבלטו והיו לתפארת הערוגה והגן כולו. וכך, כשהוא נמצא במקום אליו כסף בימי חייו, בהר הקודש במירון, סמוך ונראה לציון הרשב"י, ביום ההילולא הגדול והקדוש, לאחר קבלת עול מלכות שמים בלב נרגש והומה, ולאחר הכנה דרבה שהתכונן לפני הגעתו למירון, עלה נחמן הטהור והמסוכך השמימה בלהב אש, כעולה תמימה וכקדשי קדשים ששחיתם בצפון.

"שפתותינו דבוקות", אומרים בני הקהילה, "המילים נעתקות מפינו, אין אנו יכולים בכלל לפצות פה ולומר מה איבדנו, המעט מן המעט שספדנו אחר מיטתו, לא יספיקו כדי לתאר את מעלותיו של הבחור היקר הזה, שהילך כאן בינותינו כסולם המוצב ארצה, וראשו מגיע השמימה. נחמן היה בחור פלא, עובד ה' מופלג, מתמיד בתורה, ובעל מידות מיוחדות".

בערב שבת קודש אחר חצות היום, בחיפזון ובלבבות קרועים מצער ומיגון, צעדו בני הקהילה ובני המשפחה, תלמידי הישיבה, שכנים ומכרים וגם סתם עמך ישראל יהודים מכל גווי הקשת, אחר מיטתו של הבחור המופלא, שנטמן בין רגבי אדמתה של ירושלים עיר הקודש, בהר המנוחות, בעוד שפתי כולם נושאות תפילה שלא יישמע עוד שוד ושבר בגבולנו, ושהקב"ה יחזק את בני המשפחה השבורה, את ההורים השכולים, ויסייע להם לצאת מחוזקים מהאסון הנורא הזה.

זכרו של נחמן לא ימוש מאיתם ומאתנו עדי יקיצו וירננו שוכני עפר, בביאת גואל צדק, אז יבולע המות לנצח וימחה ה"א דמעשה מעל כל פנים.

מאחר ולא זכה המנוח להותיר אחריו שם ושארית בעולם, מתארגנים בני משפחתו וקהילת חסידי ברסלב ביוזמה לכתוב ספר תורה לזכרו, באומרם כי "נחמן ז"ל היה 'ספר תורה' ולאחד כזה המתבקש ביותר הוא לכתוב על שמו 'ספר תורה'".

יעקב א. לוסטיגמן

בין 45 השושנים שנלקטו לקרובנות ל"ג בעומר תשפ"א ביום הילולת התנא האלוקי הרשב"י זיע"א באתרא קדישא מירון, נלקט הבחור החשוב נחמן קירשבוים ז"ל מחשובי תלמידי ישיבת ברסלב בירושלים, ובן למשפחה נפלאה וחשובה משכונת חפציבה בבית שמש.

אנשי הצדיק

הבחור נחמן קירשבוים ז"ל נולד לפני כ-15 וחצי שנים להוריו היקרים, אביו הרב אליהו קירשבוים שליט"א משפיע בקהילת 'אנשי הצדיק - ברסלב' בשכונת חפציבה, ובנו של הרה"ח רבי מנחם קירשבוים שליט"א ראש הכולל 'יעלת חן' בית שמש. אמו שתח' בתו של הרה"ח רבי יהודה קיפניס שליט"א מחשובי ויקירי חסידי ברסלב בעיה"ק ירושלים.

כמי שגדל בבית של תורה וחסידות, צמח הבחור נחמן לתפארת הוריו וזקניו. הוא עלה והתעלה במעלות התורה והיראה, האיר פנים לכל אדם, דיבורו היה בנחת, ושמחה תמידית אפפה אותו.

נטע שעשועים

חבריו ובני משפחתו מספרים כי נחמן ז"ל היה נטע שעשועים, בחור של צורה, עבד ה': "לא היה לו דבר בעולם הזה מלבד ד' אמות של עבודת ה' ויראת שמים", הם אומרים, "לא עניין אותו כלום מענייני העולם הזה, הוא לא עסק בדיבורי הבל של פוליטיקה והבלים אחרים, הוא לא חשק במענמי העולם הזה, לא התעניין בצעצועים ומכשירים כאלו ואחרים, כל אלו היו מחוץ לתחום ההתעניינות שלו! מה ששמעו ממנו יום ביומו זה דיבורים של תורה ואמונה, ו"איך מתקרבים להשי"ת". זאת היתה השיחה שלו, על זה הוא דיבר עם החברים הקרובים והרחוקים, כל עיסוקו היה ברוחניות, בחסד, בנתינה, באהבת הבורא יתברך ובאהבת התורה הקדושה.

מכריו של נחמן אומרים שבכל פעם כשהגיע לידיו סכום כסף, בין אם רב ובין אם מעט, היה נותן אותו לצדקה בשלמות, ולא ביקש לעצמו דבר, לא שאף להשיג רכוש גשמי.

בישיבת ברסלב מגדירים את נחמן ז"ל כ"עבד את ה' באופן מופלג", ומציינים בגעגוע כי תפילותיו היו בכח ובכוונה יתרה, היה מקושר בכל נימי נפשו להרה"ק רבי נחמן מברסלב זי"ע, כל הליכותיו היו על פי דבריו של מוהר"ן, והגה רבות בספריו.

"חן עילאי ואלוקי היה יצוק על פניו תמיד, פנים רוחניות ומאירות. כל דיבוריו בנחת, מעולם לא פגע באדם, שפל בעיני עצמו, ודאג רק לאחרים", אומר דודו של הבחור המנוח.

יושב בית המדרש

בבית המדרש 'אנשי הצדיק', שאביו של נחמן, הרה"ח ר' אליהו, משפיע במקום תורה ויראת שמים לכלל חברי הקהילה וצעירי הצאן, מתקשים לעכל את האסון הכבד ומספרים: "הבחור נחמן היה הכתר של בית המדרש, בחור שכולו תורה וחסידות, צמא דעת שתמיד ביקש להוסיף ולשמוע שיחות ודברי חיזוק. בכל רגע ראינו אותו יושב ולומד, אם זה בערבי שבתות ובשבתות אחר הצהרים, אם זה במוצאי שבתות בחורף ואם בימי בין הזמנים. כבר מגיל צעיר הוא התבלט כיושב בבית המדרש. שם קבע את מקומו, וזאת היתה שאיפתו העיקרית בימי חייו הקצרים עלי אדמות".

לדבריהם: "האובדן הנורא פוגע כמובן בראש ובראשונה במשפחה שאהבה אותו ומתגעגע אליו כל כך, זה פוגע בקהילה שהתפארה בבחור המיוחד הזה שהיה אבן חן בכותל המזרח של הקהילה, הוא יחסר מאוד בישיבה שבה פרח ושגשג היווה דוגמה ומודל לחיקוי עבור בחורים רבים אחרים, אבל זה חיסרון נורא גם לעולם התורה בכללותו, כי כל דרכיו והליכותיו של נחמן ז"ל הראו שעדי לגדולות, והוא בוודאי עתיד להיות גדול בישראל".

אין לנו מנחם

ישב ולמד בהתמדה. היה מדייק בזמנים והקפיד לגמרי על כל הסדרים * הייתה לו רצינות מיוחדת לכל נושא הלימוד, ומה שיחד אותו הייתה העדינות המיוחדת שלו * היה מאורס וקבע את חתונתו לעוד כחצי שנה * בשל קשיים בירוקרטיים קשים של המכון הרפואי ובעיות טפסולוגיה, ההלווייה הייתה רק במוצאי שבת * מי ינחמנו

מרדכי גולדמן

מאות הגיעו לבית העלמין שמגר ביום שישי בצהריים וליוו למנוחות את הבה"ח פנחס מנחם קנובלוביץ' ז"ל, בן 22 במוות. הוא היה מאורס וקבע את חתונתו לעוד כחצי שנה. משפחתו מתגוררת בארה"ב ובגלל קדושת השבת לא הספיקה להגיע ללוויה. מאות חסידי גור ואנשים נוספים, באו לחלוק לו כבוד אחרון כשהם מתייחסים אליו כמעין "מת מצווה" - אדם שאין לו קרובים. כ"ק מרן אדמו"ר מגור שליט"א השתתף אף הוא במסע ההלוויה בעת שחלפה דרך בית המדרש של החסידות.

דוגמא ומופת

בן משפחתו של החתן אמר ביום שישי שעות לפני ההלווייה "לחתן כמעט ואין קרובים או מכרים בארץ, ההורים וכל המשפחה הקרובה לא יכולים להשתתף, כל מי שיכול לבוא ללוויה, יעשה חסד של אמת עם הנפטר. למשפחה היה חשוב שיקברו אותו לפני שבת ולא ילינו את המת. אך בשל קשיים בירוקרטיים קשים של המכון הרפואי ובעיות טפסולוגיה, ההלווייה הייתה רק במוצאי שבת. הוא נקבר ליד סבו שלו שנפטר לא מזמן."

הנפטר הוא הבן של הרב דוד קנובלוביץ' מניו יורק ותלמיד ישיבת מיר בירושלים. הוא התארס עם בתו של הרב שלמה חיים רוזמריין מניו יורק, וחתונתם נקבעה לחודש חשוון.

אחד מחבריו לישיבת מיר ספד לו: "הוא היה עבורי דוגמא ומופת למידות טובות ולב זך ונקי. לא אשכח את הזהירות בכבודו ואם ואת הזהירות בכבודו של כל יהודי. כמה שאהב את הכותל המערבי, בכל הזדמנות היה הולך והיה קשור מאוד לכותל".

בשיחה עם המבשר אומר הגאון רבי אליקים שטארק, ראש החבורה של ר' פנחס מנחם, כי מדובר היה בבחור נדיר ומיוחד מאוד. "הוא היה בחור שישב ולמד באופן רציני. היה מדייק בזמנים, ולמרות שלא היה בחור צעיר, וכבר היה מאורס הקפיד לגמרי על כל הסדרים. הייתה לו רצינות מיוחדת לכל נושא הלימוד, ומה שיחד אותו הייתה העדינות המיוחדת שלו.

"לפני תקופה קצרה ישבנו לשוחח מאחר והחברותא שלו התחתן והוא חיפש חברותא חדשה. כשעברנו על השמות, אני ממש זוכר כיצד אפילו אם הוא העדיף שלא ללמוד עם משהו, הוא לא אמר מילה רעה על אף אחד. רק חייך חיוך צנוע והמשיך הלאה. זה היה מנחם. אציל הנפש בצורה שלא תיאמן".

"בליל ל"ג בעומר, כמה שעות לפני שנפטר, הוא מצא במירון בחור נוסף מהדירא שלו. הם דיברו ביניהם על בחור שלישי בדירה שלא התארס עדיין וסיכמו להתפלל עליו. שניהם נכנסו למערה רק כדי להתפלל על חבר שלהם שיתארס. שם התפללו חצי שעה, משם מנחם יצא לתולדות אהרן, היה שם חצי שעה וכשביקש לצאת, נפטר".

"לא אשכח את הזהירות בכבוד אב ואם ואת הזהירות בכבודו של כל יהודי. כמה שאהב את הכותל המערבי, בכל הזדמנות היה הולך לשם"

דרגה גבוהה

ההלווייה הייתה קשה מאוד, מאחר והמשפחה לא הייתה בארץ והציבור הגיע ללווייה של "מת מצווה" כביכול שאין לו קרובים. מי שהלך לזהות את הגופה באבו כביר היה ראש החבורה הגר"א שטארק. בהלווייה השתתפו ראשי הישיבה המג"ש הגאון רבי מאיר ורזיגר שליט"א, שנשא הספד מרטיט. "כתוב יפה שעה אחת בתשובה ומעשים טובים בעולם הזה, מכל חיי העולם הבא" אמר הגר"מ ורזיגר. "מה הסיבה לכך, איך זה ששעה אחת בתשובה טובה מכל חיי העולם הבא. אלא שמי שנפטר מתוך קיום של מצווה, עולה למעלה יחד עם המצווה, וזו הדרגה הכי גבוהה. במקרה כאן, קדושי מירון נסעו למירון, למקום שכולו תשובה, מתוך קיום של מצווה, ודווקא ככה, מתוך הדרגה הגבוהה הזו הם נפטרו, לא בדרך למירון, אלא ממש אצל רשב"י."

בנוסף גם הגר"א שטארק הספיד בהלווייה וקונן בבכי "אין לנו מנחם". הגר"א שטארק סיפר על כך שבפולין היה פעם נער שעזב את התורה והשאיר מכתב להוריו. ואביו פנה לאמרי אמת ואמר לו שיתקן לו דרך תשובה, כי הרי העולם אומר שהתפוח לא נופל רחוק מהעץ. והשיב לו האמרי אמת, שכל זה נכון בעת רגילה, אבל כשיש רוחות, כמו בדור הנוכחי, התפוח כן יכול ליפול רחוק מהעץ. "איפה יהיה לנו כמו האמרי אמת שינחם אותנו, שידע מה להגיד לנו במצב הזה" אמר הגר"א שטארק. "רבי שמעון ירד לשדה תפוחים ללקוט בו מרקחים, שדה שלום של מרקחים, מכל עולם הישיבות, מכל החוגים והעדויות, ואיך אפשר לנחם על זה. מי ימצא את המילים לומר לנו שנוכל להתנחם"

בני החבורה התקשו להתאושש מהמכה הקשה שניחתה עליהם וביום ראשון עדיין עצב גדול שרה על הבחורים בחבורה החסידית במיר. המג"ש הגר"מ ורזיגר אמר שהוא לא יכול להתעלם מהשבר הנורא ודיבר על הקושי הנפשי ודירבן את הבחורים לשוחח עם גורמי מקצוע ושבחורים ישתפו אחד את השני וישוחחו ויפרקו מעליהם את המטען הכבד. הגר"מ ורזיגר ביקש מהבחורים שכל אחד יקבל על עצמו קבלה אישית טובה, אם זה בתורה, בעבודה, או בענייני הניירות מטכנולוגיה.

בני משפחתו של הנפטר, חבריו, וידידיו ביקשו שכל מי שיכול לקבל על עצמו קבלה כלשהי אפילו קטנה לע"נ הנפטר, בבין אדם לחבירו, או בעניינים שאדם יודע שהוא צריך תיקון בהם, יהיה זה ליקר וחשוב בעיניהם מאוד.

גיליון מיוחד במלאות השבעה

לעילוי נשמת הבחור נחמן ב"ר אליהו

לעילוי נשמת הבחור פנחס מנחם ב"ר דוד

מתוך

45 הרוגי האסון הנורא במירון

ל"ג בעומר תשפ"א

אציל הרוח

אציל הישיבה מכונים תלמידי ישיבת מיר ברכפלד את חברם הבחור חיים ראק ז"ל תושב בית שמש שנספה באסון הקשה * עדין נפש באופן יוצא מן הכלל, בעל מדות תרומיות עם רגישות יתר לזולת, וזאת בנוסף להיותו 'בעל כשרון' גדול, עם עולם פנימי של עמקות * הארת פניו לכל הסובבים אותו, והשקידה על תלמודו, תמיד היו מתוך שמחה

"כל שאלה שלו הייתה מאתגרת ומשמעותית, כל שאלה שלו כיוונה לראשונים ולאחרונים, כל תשובה שלו, וכל רעיון שלו היה ממש מיוחד"

מצוה! לפני פסח שלחו לו אותם השכנים משהו קטן להביע את הוקרתם על השמחה שהכניס לשמחה, ולאחר מספר ימים חיים ז"ל פגש בשכנו ואמר לו שהוא לא ציפה לכלום ולא הבין למה שלחו לו משהו. אצלו לעזור ולסייע לשני זה היה פשוט וברור כמו לנשום אוויר, והכל בהצנע לכת ובפשטות אבל עם גדולה פנימית שהקרינה על כל הסובבים אותו.

ייחודי באצילות נפשו

חבירו הב' יואל ברים שלמד עמו בישיבה קטנה מספר עלי: "הכרתי את חיים במשך שלוש שנים, בשנים שלי בישיבת קטנה בברכת שמואל בבית שמש, חיים היה בחור מאד ייחודי, ייחודי בדרך המחשבה שלו, ייחודי באצילות נפשו, בגאונות שלו, הכל אצלו היה בצורה שונה מכולם, אני נזכר אצלו איך תמיד בשיעורים הוא היה מפתיע את הבחורים ואת הר"מ".

"כל שאלה שלו הייתה מאתגרת ומשמעותית, כל שאלה שלו כיוונה לראשונים ולאחרונים, כל תשובה שלו, וכל רעיון שלו היה ממש מיוחד, הכל אצלו היה יסודי ומאד מאד עמוק. לא רק העמקות שבו, עדינות הנפש שלו, כולם שמו לב לזה, אני ביליתי איתו הרבה שעות יחד ואלו תמיד היו שעות מכוונות".

"בליל שבועות לפני שלוש שנים לאחר לילה שלם שבו למדנו שבעה דפים במסכת מכות בשטעיגן גדול לקחנו הפסקה קטנה וחיים הביט במילים הכתובות בגב הספר, "שתאיר עיני בתורתך, ותצילנו מכל מכשול" והוא אמר לי שאנחנו צריכים להלחין שיר מהמילים האלה, והלחנו יחד שיר מדהים ברקע קולות הלימוד". בל"ג בעומר, עלה להשתטח על ציונו של הרשב"י ב"אתרא קדישא מירון", כאשר לאחר ההדלקה בחצר חסידות "תולדות אהרון" עלה בסערה השמימה עם מ"ד הניספים באסון, למגינת לב הוריו, משפחתו וחבריו הרבים. ב'זיהוי' שנערך בעש"ק, גילו שעל אף שנהרג באופן כה טראגי רח"ל, הוא נפטר עם חיוך על פניו שנשאר גם למחרת, ועלה בסערה השמימה עם אותה הארת הפנים המתוקה שכ"כ אפיינה אותו.

עדינות הנפש יחד עם השמחה, המידות המיוחדות, האכפתיות והרגישות לזולת, שהיו כ"נר לרגלו" ליווהו לכל מקום, וכך אף חבריו בישיבה הגדולה "מיר ברכפלד" מתאבלים מרה ומתקשים לעכל את האבדה הגדולה של האחד המיוחד מבני החבורה שכ"כ האיר להם פנים בסבלנות וברגישות ומדברים על דמות וסמל של בחור שהתנהג בענווה על אף כישרונו ומבוכים, הן ב'לימוד' והן ב'היכל הנגינה' שדרכו היה מנעים לנפשם ומחובר אליהם ברגשות מיוחדים.

ישרותו הייתה לשם דבר. אביו סיפר בהספדו שמעולם לא תפס אותו 'משנה' מן האמת וודאי לא על "אבק שקר", מה שהביאו לכך שכשהיה עמל בסוגיא, מידת האמת שלו לא היתה מאפשרת לו להמשיך בגמרא אם לא הבין את הסוגיה על בוריה. אחד השכנים סיפר שבתחילת ימי הקורונה חיים הגיע לחצר השכנים כדי לנגן ולשמח את בנם ביום ה'בר מצוה' שלו. בזמן שכולם התכנסו בביתם היה חשוב לו לשמח את בחור ה'בר

י. אהרנסון

חרדת אלוקים אפפה ביום ראשון השבוע את היכלה הענק של ישיבת מיר ברכפלד. בזה אחר זה באו והגיעו כל ראשי הישיבה, רמ"ה, ומנהליה הרוחניים, לעצרת התעוררות שלא מן המניין. התחושות היו קשות ביותר. הלבבות פעמו כחרדת הדין של חודש אלול. האסון הקשה שפקד את כלל ישראל משפיעה גם כאן, בהיכל התורה העצום הזה, אין אתנו יודע עד מ"ה. גזירה היא מלפני ואין לך רשות להרהר.

אולם אבל יחיד עושים להם בני הישיבה הקדושה, שכן אחד ומיוחד שבהם, הבחור חיים ראק ז"ל, נספה הוא באסון הכבד. עד הרגע האחרון הייתה תקווה כי בכל זאת הוא יצור קשר, יאמר מילה. יראה סימני חיים. אולם לדאבון לב במוצאי שבת הגיעה הבשורה הקשה כי הבה"ח חיים ראק ז"ל זוהה בין הנספים. הלוויה קורעת לב נערכה בשעות הלילה הקטנות כשהבחורים אינם יודעים את נפשם. קרובים הם אל החלל.

המשגיח הג"ר ראובן הכסטר ניגש לפני העמוד וקרא ברגש פרקי תהילים, נהרות של דמעות זולגות מעייני הבחורים. לאחר מכן עלה לדוכן ראש ישיבת 'עטרת ישראל' הגאון רבי ברוך מרדכי אזרחי שליט"א אשר הגיע במיוחד למעמד ועורר את בני הישיבה להתחזק.

עולם פנימי של עמקות

חיים ז"ל היה עדין נפש באופן יוצא מן הכלל, בעל מדות תרומיות עם רגישות יתר לזולת, וזאת בנוסף להיותו 'בעל כשרון' גדול, עם עולם פנימי של עמקות. הארת פניו לכל הסובבים אותו, והשקידה על תלמודו, תמיד היו מתוך שמחה. מילדותו כבר לא ידע מה זה 'לריב' עם חברים, ובביתו לא זוכרים אותו במריבה אי פעם עם אחד מבני הבית. בילדותו התחנך בת"ת "זאת ליהודה", כאשר אף שם בלט במידותיו ולימודיו, כעדות סיפר מנהל הת"ת בימי השבעה, כי באחד מהימים האחרונים מצא דף הערכה של הרב"ה של חיים ז"ל בו הוא כתב על חיים כי "מדובר על ילד מקסים ומושלם בכל התחומים", וכמו בביתו אף מוריו ורבינו מספרים שלא זוכרים מעולם שהיה במריבה עם מאן דהו, ואדרבה הוא תמיד היה נוהר בלשונו שלא לדבר על אדם אחר שום דבר רע, והכול בבחינת "הטוב והחסד" שרדפוהו תמיד.

אבידה גדולה

צהלתו בפניו

הוא נולד בבית של חסד שהשפיע עליו ועל מידותיו במשך כל חייו *
הבחור ישכר דוב (בעריש) שטיינמץ ז"ל היה אהוב על חבריו ועל כל מי שבא
עמו בשיג ושיח * חבריו משיבת מיר ממאנים להניחם

משה אהרן אויש

בחור של חסד, מבית של חסד, בן לבעל חסד, סיים חייו במעשי חסד, במקום אשר החסד נשפע, בעת שהחסד והגבורה היו לאחד. ככישוריו ביטא מקשה אחת של לימוד תורה, קיום מצוות ועזרה לכל בר ישראל. כל אלו עלו השמימה בהיכלו של רבן שמעון בר יוחאי. בעוד חבריו מעידים ומקוננים עליו לאמור: וי להאי שופרא דבלי בארעא.

שמחת חיים

הבחור ישכר דוב (בעריש) שטיינמץ ז"ל היה משובח חיהם של הוריו היקרים שיבדלחט"א הרה"ח ר' שלמה הי"ו, מייקרי הקהילה התורנית במונטריאל שבקנדה, ולאמו החשובה תח"י. ביתם הנודע מהווה אוהל של חסד, כביתו של אברהם אבינו, פתוח לרווחה, בית

משכן לגבאי צדקה, אכסניה קדישא לרועי עדות, לראשי ישיבות, לאדמו"רים ושלוחי קודש. שם בין הכתלים הספוגים בתורה וחסד, בהשתתפות בצער הזולת ובכבוד לכל איש ישראל. שם נולד ישכר בעריש ז"ל לפני כ-21 שנה, ושם קיבל את חינוכו הטוב.

נער פלאי היה, מלא בשמחת חיים, בלב רחב ופתוח, בחור יקר ערך ואציל המידות. יראת השמים היתה נר לרגליו, ובכל זמן מצוא הרבה להתמיד בתורה וספרי מוסר. ללמוד ולקיים באהבה וביראה.

את חכמת תורתו רכש בישיבת ראשית חכמה ואחר כך עלה ללמוד בישיבת מיר בעיה"ק ירושלים. שם הצטיין בהתמדה ושקידה, בדיבוק חברים באמונה תמימה, בעל שאיפות עילאיות. במעשיו ובדרכיו התחבב על רבני הישיבה והחברים, אשר הוקסמו מליבו הרחום, מחיוכו הנצח, מטוב נפשו וכשרות רוח. בין סדרי הלימוד עליהם היה מקפיד ללא הפסק, היה מנצל למצוא תמיד את הדרכים להוסיף חכמה על חכמתו, להשכיל בספרי מוסר וחסידות, ראש וראשון לכל דבר שמדושה, בשלהבת אש קודש לעבודת ה' באמונת צדיקים.

החברותות שלו במהלך השנים מפליאים את אהבת התורה שבו, את סברתו הישרה והבהירה, מוכשרת לפשט איבעיות וקושיות. ועם זאת מקפיד מאוד על עבודת התפילה. על זמני התפילה לחומרא, על כבוד בית המדרש, ביראת השמים אשר רכש בית הוריו לחיים העתידיים.

בד בבד השתדל בצניעות ובחכמה לחפש את הבחורים הצריכים חיזוק ועידוד. טוב ומטיב לבריות, שמח ושמח את החברים והידידים, ליבו פתוח כאלום, נשא בעול עם חבריו במידה מרובה.

לא התעצל מעולם כאשר היה מדובר על העזרה לשני. שמע וקם לעשות מעשה. כישוריו ויכולת הארגון בחכמה ובדעת הקנו לו מקום של חיבה בקרב כל מכיריו וסובביו. דובי, איש של מעש. הן לפרט והן לכלל. בלי חשבונות וכלי מערכות. אז מען דארף, טוט מען.

עובדת היותו רחוק מהוריו ובני משפחתו הביאוהו להרחיב בכיבוד הוריו.

"...דובי נתן
לאחרים. כל חודש
נתן מאות דולרים
לצדקה. הוא לא היה
כאן בשביל עצמו.
צריך ללמוד ממנו על
חוסר אנוכיות וגם על
עזרה לחלשים. אני
בטוח שהוא מחייך
אלינו עכשיו..."

השתדל תמיד לשמור על קשר רצוף עם הוריו ובני המשפחה, להטעימם מנחת ואושר, ולהרוותם תענוג של שמחה בהוי חייו בישיבה בעיה"ק ירושלים.

אחיו שיבדלחט"א סיפר בהלוויה, כי היתה לו שמחת חיים כמו שלא היה לאף אחד. החיוך היה דבוק על פניו תמיד. תמיד ידע על החשיבות להיות קרוב לבני המשפחה ולתת תחושה טובה לחברים. "דובי נתן לאחרים. כל חודש נתן מאות דולרים לצדקה. הוא לא היה כאן בשביל עצמו. צריך ללמוד ממנו על חוסר אנוכיות וגם על עזרה לחלשים. אני בטוח שהוא מחייך אלינו עכשיו", אמר בבכי אחיו.

המוני מלווים

לפני ל"ג בעומר התבקש ע"י חבר לבוא ולסייע בהכנסת האורחים באתרא קדישא מירון, וכטבעו הרחום, קם ונסע מירונה. שם עסק שעות רבות בחלוקת שתיה לאורחים במאור פנים ומילה טובה מלווה בברכה. ובתוך פעולות החסד הגיע אף הוא לאותו מדרון כדי להציל ולעזור לחבר שהיה שם ובתוך המהומה שבק חיים לכל חי, לקול צלילי הזמר של רבבות הרוקדים למען כבודו של הרשב"י.

חבריו משיבת מיר אשר הגיעה אליהם הבשורה המרטיטה פרצו בבכי, ממאנים להאמין כי אף הוא, אותו בחור בעל השמחה, איש החסד, נעדר מאיתם. הלווייתו שיצאה מרחבת ישיבת מיר מלאה היתה באלפי אנשים, חברים, קרובי משפחה, ורבים אשר למרות שלא הכירוהו, חשו חובה ללוות נשמה יקרה שעלתה השמימה באירוע הטראגי והמדממת.

בתחילת מסע ההלוויה נאמרו פרקי תהלים ע"י דודו הרב יעקב דיאמנט. לאחר מכן ספדוהו הגר"י אזרחי, מראשי ישיבת מיר, אחיו, הרב צבי והרב יהודה, ואביו הרה"ח ר' שלמה שליט"א אשר הגיע ללוות את בנו יקירו ז"ל, שהעלה דברי קינה בבכי תמרורים. הוא סיפר שבבחו של בנו אשר היה מושא לגאווה עבורו. העיד על הנחת שרווה ממנו ובדברי חיזוק ביקש מבנו שיעלה לשוכן עברו. הליץ יושר לחיזוק המשפחה והחברים, לשמוע רק שמחה וששון.

גיליון מיוחד
במלאות השבעה

לעילוי נשמת
הבחור חיים
ב"ר קלמן שלמה

לעילוי נשמת
הבחור ישכר דוב
ב"ר שלמה

מתוך

45 הרוגי
האסון הנורא
במירון

ל"ג בעומר תשפ"א

וילך אלקנה הרמתה

בחור מופת שהקרין על כל סביבתו * חייו היו מלאים וגדושים בלימוד התורה ובחתימה לשלימות וטוהר המידות * הלימוד שלו היה לימוד מתוך בערה פנימית, מתוך רצון להבין כל פרט ופרט בסוגיה עד הקצה * לא ויתר לעצמו עד שנפשו הגיעה אל המנוחה התורנית ואל נחלת ההבנה * קינה

גיליון מיוחד במלאות השבעה

יקותיאל יהודה גנזל

"הבחור החשוב אלקנה, זכרוננו לברכה, לא היה בחור פשוט. היתה לו נשמה טהורה וגבוהה, הוא היה אדם עילאי, מסוג אחר לגמרי. ואין ספק שהוא נבחר לכפר על הדור כולו ורבי שמעון בר יוחאי זימן אותו אליו, לשיבה של מעלה. כי הוא הרי היה דבוק כל כך בתנא האלוקי". במילים אלה סופד באוזנו הרה"ג ר' יעקב אסטרייכר שליט"א ר"מ בשיבת 'תפארת לוי' באלעד ומי שאלקנה היה מקורב אליו ביותר "היינו כמו אבא ובן ממש", הוא אומר ומספר ל'המבשר' על דמות מיוחדת ונשגבה.

שלימות

הבחור אלקנה בן רבי אליהו שילה, היה בחור מופת שהקרין על כל סביבתו. חייו היו מלאים וגדושים בלימוד התורה ובחתימה לשלימות וטוהר המידות. הלימוד שלו היה לימוד מתוך בערה פנימית, מתוך רצון להבין כל פרט ופרט בסוגיה עד הקצה. הוא לא ויתר לעצמו עד שנפשו הגיעה אל המנוחה התורנית ואל נחלת ההבנה.

המידה הזו של חתימה לשלימות ולאמת, היתה חלק בלתי נפרד ממנו. הוא רצה להגיע לשלימות בכל תחום ועניין. שלימות ביראת שמים, שלימות בתפילה, שלימות בהבנת כל דבר, שלימות בעבודת בוראו. על כל דבר של רוחניות ומידות טובות, הוא לא הסכים להתפשר על פחות מהשיא, מרום השלימות.

הוא היה גם איש של 'חשבון נפש' אמיתי. הוא חפר וחתר בתוך נפשו, הכיר כל מעלה, מישש כל חיסרון, ולא הפסיק לחתור להגיע להיות האדם השלם מתוך התנהגות רוחנית נדירה.

גבורה עילאית

קרוביו של אלקנה מציינים כולם את מידותיו הטובות ואת הדרך בה התייחס לכל נברא בצלם. השמחה ששפעה ממנו, טוב הלב שאפיין אותו, ההתמסרות שלו לכל יהודי ולכל חבר, האמונה הטהורה שלו - כל אלה תוצר של שנים של עבודת המידות, עבודה שהקרנה על המשפחה כולה. "אלקנה היה האח הגדול במשפחה ותחתיו ישנם עוד אחים, כולם תלמידי חכמים מופלגים, מורמים מעם ממש. וכל זאת בזכותו, הוא זה שהקרין על כל המשפחה והפך אותה למשפחה ידועת שם של תלמידי חכמים ואנשים נדירים" - סופד הגר"י אסטרייכר שליט"א.

הוא מספר לנו על התמודדותו של אלקנה במסכת השידוכים, כשראו עין בעין שמשמים מונעים ממנו להגיע לפרק האיש מקדש. משהו שמיימי למדי. ובכל זאת הוא נשאר 'בחור ישיבה' שהתורה היא כל נשמתו. מחזורים שלמים של בחורים גדלו לתורה מתוך התבוננות בדמותו של הבחור הנפלא הזה היושב בכוחות אדירים ומתמסר לתורה - מבלי להתפעל משום דבר ומתוך התמודדות לא קלה.

וכשיצאו בני הישיבה לשמוח בשמחת נישואי של אחד התלמידים, היה אלקנה נוטל חלק בראש, הוא היה ראש המשמחים בכל חתונה ורקד ופיזז וכרכר סביב החתן בהארת פנים נדירה כל כך - כאילו מדובר בשמחתו האישית. והיו בחורים צעירים עומדים ושואלים אתו: "אלקנה היקר, מאיפה אתה שואב את הכוחות הללו?"

"המקום שלי"

מסכת בפני עצמה היא ההתקשרות שלו באורו של אדוננו בר יוחאי. יום הולדתו של אלקנה היה בל"ג בעומר. וכדרכם של צדיקים - הוא נולד ונפטר באותו היום, היום הגדול והקדוש, הוד שבהוד. כל מי שהכיר אותו ידע שיש לו קשר עיליין ובלתי מוסבר עם מירון ועם רבי שמעון בר יוחאי.

אין מי שידוע למנות כמה לילות שהה הבחור החשוב אלקנה במירון, כשהוא עושה 'משמר' ושוקד על תלמודו שעות על גבי שעות, באותו מקום מקודש אליו איוותה נפשו. במירון של רשב"י. הוא היה מגיע לשם לעתים תכופות, וכל פעם - לשעות ארוכות של התעלות יוקדת. וכל אימת שהיו שואלים אותו: "למה מירון?" הוא היה משיב. תמיד את אותה התשובה, באותה נימה זורחת: "אצל רבי שמעון אני מגיע למקום שלי!"

דקות לפני שבת

כשהגיע ליל הבלהות הנורא הוא אכן הגיע אל המקום שלו. אצל רבי שמעון.

בדרכו למירון הוא עוד שוחח ארוכות עם הגר"י אסטרייכר טלפונית. השיחה התארכה מאד ואלקנה הרגיש לא נעים שגזל מזמנו של הר"מ אליו היה דבוק כל כך. הוא ביקש להתנצל, ואמר: "הרב, סליחה על הכל!" היתה זו הפרידה של הרב מתלמידו.

לאחר ההדלקה הגדולה, כיוונו משמים את

רגליו של אלקנה הצדיק אל המסדרון הדחוק, שם נפח את נשמתו בטהרה, אצל רבי שמעון. "אצל רבי שמעון, אני מגיע למקום שלי", הוא תמיד אמר. והגיע.

הוריו היקרים, אנשים אצילים המפארים את שכונת 'נווה יעקב', התעקשו בכל הכוח להביאו לקבורה לפני שבת. לא עניין אותם דבר מלבד שאלקנה שלהם יזכה להגיע לקבורה מהר. ביום שישי הם שהו ב'אבו כביר' שעות על גבי שעות ורק בשעה חמש וחצי הם קיבלו לידיהם את בנם יקירם. עטוף בתוך שקית. הם יצאו במהירות לכיוון ירושלים כשאלקנה מובל באמבולנס. אבל הסיפור עדיין לא נגמר. תוך כדי נסיעה שבק מנוע האמבולנס את חייו. השעון בער, השבת התקרבה בצעדי ענק. ואלקנה מוטל באמבולנס, על אם הדרך.

שני בחורים שהתלוו אליהם החליטו פשוט לעצור טרמפים.

בהשגחה פרטית עצר לידם נהג מיניבוס שהתברר שהוא מתנדב בוק"א ויש לו אלונקה מתקפלת ברכבו. הוא העלה את המנוח וידידיו על רכבו ושעט במהירות אל 'הר המנוחות'. שם, שעה קצרה מאד לפני כניסת השבת, נטמן אלקנה הצדיק. עד יום תחיית המתים. במהרה.

מצאה תנחומין

סיפור מעובד ע"פ כתבי רבי חיים ויטאל זצ"ל
/ מאת הרב יום טוב עהרליך זצ"ל

ר

הזקן נעצר ליד
עץ גדול מלא
פירות יפים
וגדולים, ומרחוק
ראתה מגרש
גדול, מגודר
בגדר מוזהבת,
בתוך המראה
ראתה יהודים
מלובשים בגדי
צבעונים יושבים
בשורות ולומדים
תורה, באמצע
עמד יהודי צעיר
ואמר לפניו
שיעור

ר

יוסף, אברך נשוי מזה שנים אחדות ואחיו הצעיר יצאו לבית הכנסת לביית אמם לברכה בשבתא טבא. בבית השתררה חמימות נעימה, הנרות דלקו ברוגע כמו סיפרו ששבת קודש באה לעולם. רק הכסא הפנוי בראש השולחן, הכסא של אביהם שהלך לעולמו שנתיים קודם לכן, הפריע לפתע את המנוחה. רגשות געגועים וצער מילאו את הלבבות. אמם ישבה כדרכה על כסאה ועיינה בספר.

"שבתא טבא" - אמרו הבנים. "שבתא טבא" אמרה האם, כשהיא משתדלת בכל כוחה להסתיר את הדמעות שזלגו מעיניה ללא הרף.

"שוב את בוכה" אמר יוסף "הרי צריך להיות גבול לדבר, היום שבת קודש ואסור להצטער". "אבל יודעים אתם", אמרה האם, "היום לפני שנתיים הלך אביכם מן העולם ואיך אפשר להתאפק ולא לבכות?"

"טוב", אמר יוסף, "היום יש לך סיבה אבל מה היה אתמול ושלשום, כבר עברו שנתיים ואין את יכולה למצוא מרגוע. את בוכה ומצטערת, ואבא בגן עדן, בוודאי אינו שבע רצון מכך. ובורא העולם - ודאי גם הוא אינו רוצה בזה. בשולחן ערוך נאמר כמה צריך להצטער הרבה כמה פחות ומתי לחדול. אם אינך נוהגת כך, את מראה שאינך מסכימה לרצון הבורא, סלחי לי שאני מדבר אתך בעזות!" סיים הבן את דבריו.

האם קמה, מחתה את דמעותיה ואמרה: "הצדק אתך, יוסף. בכל כוחותי רוצה אני לשכוח אבל אין אני יכולה", ושוב החלה למחות את דמעותיה.

פתחה שושנה הקטנה ואמרה: "אמא. אנו רוצים לראות אותך שמחה תמיד. גם אני רוצה", אמרה אמא, "אני מבטיחה לכם להשתדל לשמוח בכל כוחי".

יוסף בירך את אמו בשבתא טבא ופנה ללכת לביתו, דוד הצעיר התגורר בבית אמו ומלא את תפקידו של אבא. הוא קידש על היין. ובמשך כל הסעודה הרגישו כולם את מנוחת השבת האמיתית. אמא אפילו חייכה. הבנים סיפרו מפרשת השי בוע והאם שאבה נחת. כולם הלכו לישון בשעה מאוחרת וגם האם הרגישה בקרבה מרגוע שלא הרגישה כמותו מיום שבעלה הלך ממנה.

היא התחילה לחשוב שהיא אינה יחידה, יש עוד אלמנות צעירות. והן שמחות כי הסכימו והשלימו עם מור גורלן. בזיכרונה עלה השידוך שהוצע לה לאחרונה. וכשהיא נזכרת בו היא רועדת כולה. אבל הפעם היא ישנה במנוחה. היא עצמה את עיניה וראתה: אנשים רצים. גם היא רצה וכך יצאו את העיר ובאו ליער עבות. והמשיכו לרוץ בתוך חשכה. ולפתע חדר האור והיער הסתיים. השמש נראית באור גדול. והיא רואה לפניו גן גדול מלא פרחים יפים ונהדרים המפיצים ריח נפלא. מסביב לגן נראו אפיקי מים תכולים, ופתאום ראתה לפניו יהודי בעל זקן כסוף לבוש בגד לבן ארוך. היהודי שאל אותה אם היא רוצה לראות את בעלה, ומיד הלכה אחריו בלב דופק.

הזקן נעצר ליד עץ גדול מלא פירות יפים וגדולים, ומרחוק ראתה מגרש גדול, מגודר בגדר מוזהבת, בתוך המראה ראתה יהודים מלובשים בגדי צבעונים יושבים בשורות ולומדים תורה, באמצע עמד יהודי צעיר ואמר לפניו שיעור. "חכי קצת", אמר היהודי הזקן, "תכף יסיימו את השיעור ואז תראי אותו". היא הסתכלה לכל עבר ולא האמינה למראה עיניה. השיעור הסתיים והיהודי שאמר את השיעור התחיל ללכת לעברה, פתאום הכירה רחל את הבגד העליון של בעלה. ראשה הסתחרר והיא ראתה שזה בעלה העומד לידה.

"אברהם!" צעקה ונפלה על העץ שעמד ליד, "אני הוא". השיב בעלה, "הרגעי!" זמן רב נשארה על עומדה בעינים עצומות וכששבה אליה נפשה, פקחה את עיניה ושאלה: "מדוע הלכת ממני בגיל כה צעיר?"

דעי לך, השיב בנעימות, "שהעולם שבו את חיה הוא כמו ארץ גזירה, לשם נש לחים אנשים בכדי להשלים עניינים מסוימים או לסבול על עבירות שעשו מקור דם, העולם האמיתי הוא כאן, דעי לך שכבר הייתי פעם בעולם לפני שהכרת אותי, הייתי גאון וצדיק גדול, אבל לא רציתי לישא אישה ולהוליד בנים, שלא פירעו לי מלימודי. שהסתלקתי מן העולם נתנו לי ראשות ישיבה בגן עדן והתחלתי לעלות במעלות עליונות, כשמצאו שלא נשאתי אישה ולא הולדתי בנים נשלחתי לעולם שוב. כדי לישא אישה ולהוליד בנים ונשאתי אותך לאישתי. כשנולד ילדינו השביעי קראו לי לשוב לגן עדן לישיבה שלי, שבה חיכו לי כולם. גדולה זכותך שאני בעלך, כי יש לי כאן שם טוב, כשיבוא הזמן נחיה שוב ביחד בעונג בעולם הזה.

"אבל", אמרה רחל, "לא ידעתי שאתה למדן כה גדול, ואף פעם לא היה לך זמן ללמוד הרבה".

אמר בעלה: "גם אני לא ידעתי, כיון שבאתי לעולם רק לתקן את מה שחסר לי, לישא אישה ולהוליד בנים ולפרנס אותם כראוי וכשיצאתי מן העולם מיד נתמלא ראשי בידיעת התורה לאין קץ".

אשתו הוסיפה לדבר ושאלה: "מדוע יוסף שלנו אינו מצליח בעסקיו?" השיב לה בעלה:

בוודאי זוכרת את הדין תורה שהיה ליוסף עם יהודי אחד, יוסף זכה בדין אבל מכיוון שציער את היהודי רצו להענישו בעונש חמור, אני העתרתי בעדו ובקשי

תי שיתנו לו רק ארבע שנים קשות בעסקיו. בעוד שנה תגמר תקופת העונש והוא יתחיל להצליח"

מה אם דוד שלנו הרי כבר מלאו לו עשרים וארבע ועדיין אין מציעים לפניו שום שידוך, וגם אין לי הוצאות בכדי לחתנו?"

חייך בעלה ואמר: "הסיבה לכך שהיא, בת זוגו של דוד אחרה לבוא לעולם, עכשיו היא רק בת שלוש עשרה וגרה בארץ אחרת. בעוד חמש שנים תבוא עירכם, לא תתחתן עם דוד ותיתן לו כל הוצאות החתונה".

רחל התחילה לרעוד ובזכרונה עלה זיכרון מכאיב. ללא כוח שאלה את בעלה: "מפני מה קרה האסון לבנינו בן השלוש והוא נהרג על ידי גוי שיכור?"

חייך בעלה ואמר: "בואי אחרי" היא התחילה ללכת והגיעה לגן מלא אור ובו שתולים עצים קטנים פורחים מכל צדדיהם, כאילו המתבוננים בה. מן השמים ירדו כמין עמודי אור בצבעים שונים, ציפורים נאות פרחו מעץ לעץ והיא שמעה את שירתם, היו כאלו ששרו, "אור זרוע לצדיק ולישרי לב שמח אחרות זמרו" ה"למען יזמר כבוד", זבובים גדולים מכל הצבעים עפו ושרו לתוך אוזניה שלום שלום לר"ח חוק ולקרוב". צבאים קטנים רצו בעשב ושרו "ואני אשיר עוזך ארנן בבוקר חסדך". גם העשב עצמו שר "יהי כבוד ה' לעולם. העצים זמרו אף הם 'רננו כל עצי היער'.

"לפתע ראתה מלמעלה עגולי אש מרצדים בשלל צבעים. הם התיצבו לידה כע מודים ואחריהם באו מלמעלה מלאכים קטנים בעלי כנפיים וגם הם נצבו לידה. מסביב נשמעה מנגינה נהדרת של כלים מנגנים, והיא הרגישה שהנשמה פורחת ממנה והיא עומדת להתעלף. מיד לקח בעלה עשב מן הגן והניחו על אפה. רוחה שבה אליה והיא הביטה שוב וראתה חופה עשויה אבנים טובות נוצצות בכל צבעי הקשת. אל מתחת לחופה בא מעין מלאך ועמד מולה. היא הכירה את בנה ההרוג והוא צוחק לפניו בחוזה רבה. היא התעלפה בשנית ושוב נתן לה בעלה להריח מאותו עשב. היא פקחה עיניה וראתה שאין זו טעות. היה זה בנה ולא אחר.

פתחה ושאלה אותו: "מדוע הלכת ממני בגיל כ"ב צעיר?"

השיב לה הילד: "הכל לפי חשבונו של בורא העולם. כבר הייתי בעולם לפני שנור לדתי אצלך, אמא. נולדתי אז למשפחה מיוחדת, בעירנו ארעו מעשי פרעות והגוים רצחו את כל היהודים. נשאיתי אני לבדי כבן חצי שנה. לקחה אותי גויה לביתה ואצלה גדלתי, עד שפדו אותי יהודים וחזרתי להיות ביניהם עד שנהייתי לגאון גדול וחייתי כל שנתי בנחת ובשלוה.

כשנפטרת מן העולם, התקבלתי בעולם האמת בשמחה ועליתי מעלה מעלה עד שהגעתי למקום שממנו לא יכולתי לעלות עוד, מכיון שינקתי שנה אצל אישה נכ" ריה. משפטי יצא שאולד שוב ואינק שלוש שנים אצל אם יהודיה ואז אוכל לבוא אל מקומי הגבוה. אז נולדתי אצלך. אמא. וזכות גדולה היא עבורך. כשנסתיימו שלוש השנים נלקחתי חזרה אל מקומי, כי לא היה לי כבר מה לעשות בעולם האומלל הזה".

"אבל מדוע הלכת באופן נורא כ"כ?" הוסיפה האם לשאול. השיב הבן ואמר

"כשעמדתי להפטר מן העולם, היתה גזירה גדולה על יהודי עירנו וכולם היו עור מדים להיהרג, גם את, ואבינו אז כיבדו אותי שאהיה כפרת העיר כולה ונרצחתי למענם, ובכך הצלתי את העיר כולה. לכן זוכה אני לכל הכבוד גדול הזה כאן, לאף אחד בגן עדן אין רשות לראות אותי, רק לאבא, בכל זמן שירצה". הילד צחק בנעימות, מות, התחיל להתרחק ונעלם.

אז אמר לה בעלה: "ראית שלכל הקושיות שלך יש תירוצים. הן הבורא אין יוצר שום רע. כעת עלי לחזור אל שיעורי". הוסיף הבעל. הוא ליווה אותה אל המקום הראשון שליד העץ: "ואמר לה כאן טוב מאד, אבל אין אני יכול לסבול את אנוחותיך ואת דמעותיך, תעשי לי טובה גדולה, אם תתחילי לחיות בשמחה, הנה הציעו לך שידוך הגון - שלא תתנגדי". בעלה נעלם והיהודי הזקן נראה שוב, והוא והוביל אותה אל היער הגדול.

היא התעוררה משנתה כאילו נולדה מחדש, זמן רב עוד שכבה כשחיוך על פניה והמשיכה לראות את בעלה המאושר ואת בנה המחייך, אבן כבדה נגולה מעל ליבה והיא קיבלה נחומים

כעת נישאה בשנית וחייה שמחים ונעימים.

באדיבות "מכון יידיש נחת" -
מורשת רבי יום טוב עהרליך ז"ל
Myn0036@gmail.com

לע"נ רבי יום טוב שמחה ב"ר משה הנו"מ שרה ז"ל
זווג' חנה רבקה בת ר' אלימלך הנו"מ בלומא גיטל ע"ה
ולע"נ משה בן רבי יום טוב שמחה הנו"מ חנה רבקה ז"ל
זווג' ליבא בת ר' חיים שמעון הנו"מ רחל ע"ה

הַמְבַּשֵׁר

נַחֲמוּ נַחֲמוּ עַמִּי

קוראי 'המבשר' משגרים
אגרות תנחומים וחיזוקים

ל-43 המשפחות

של 45 הרוגי האסון במירון

האגרות ישוגרו למערכת 'המבשר'
ויועברו לכל משפחות הנספים

מספר פקס:

02-5805804

כתובת דוא"ל:

office@hamevaser.co.il

מכתבים נבחרים יתפרסמו על דפי המבשר

ומי שאמר לעולמו די יאמר לצרותינו די

